

Doelgroep van de jeugdreclassering geprofileerd

Een mixed methods studie naar betekenisvolle profielen en daarbij passend(e) toezicht en begeleiding

Chijs van Nieuwenhuizen

Ilja Bongers

Ashley Parren

Romie Schonewille

April 2024

Colofon

Opdrachtgever

Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC)
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Financiering

Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC)
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Projectleiding

Prof. dr. Ch. van Nieuwenhuizen, GGzE & Tilburg University

Projectuitvoering

Dr. I.L. Bongers, GGzE & Tilburg University

Drs. A. Parren, GGzE

Drs. F.R.C. Schonewille, GGzE

Dit onderzoek is uitgevoerd door de onderzoeksgroep Forensische Geestelijke Gezondheidszorg – gelieerd aan Tilburg University – in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

© 2024 GGzE, Auteursrechten voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, digitale verwerking of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van GGzE.

Voor alle professionals in de jeugdstrafrechtketen

“Learn the rules like a pro, so you can break them like an artist.” – Pablo Picasso

Voorwoord

Dit rapport is tot stand gekomen op basis van een opdracht die het WODC van het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft gegeven aan GGzE, onderzoeksgroep Forensische Geestelijke Gezondheidszorg - gelieerd aan Tilburg University. Aanleiding van dit onderzoek was de kamerbrief over de ontwikkelingen ten aanzien van jeugdcriminaliteit uit juni 2021. In deze kamerbrief werd aangegeven dat het doorontwikkelen van (meer) evidence-based interventies voor risicojongeren één van de speerpunten is voor een effectieve aanpak van jeugdcriminaliteit.

Ons inziens is met dit rapport een belangrijke stap gezet in meer inzicht in de doelgroep van de jeugdreclassering en welke vormen van toezicht en begeleiding voor hen passend en doelmatig zijn. Wij hebben op een kwantitatieve én kwalitatieve wijze de doelgroep van de jeugdreclassering nauwgezet in kaart gebracht en hebben daarbij de kennis, deskundigheid en mening van professionals expliciet meegenomen. Tevens hebben we gezorgd voor een gedegen theoretische onderbouwing.

Veel dank aan de leden van de begeleidingscommissie prof. dr. Frank Weerman (voorzitter, Erasmus University Rotterdam), dr. Mark Assink (Universiteit van Amsterdam), drs. Ton Eijken (Ministerie van Justitie en Veiligheid), dr. Hendrien Kaal (Hogeschool Leiden), mr. Eveline van de Kieft (Ministerie van Justitie en Veiligheid) en dr. Leontien van der Knaap (WODC) voor hun advies tijdens het onderzoekstraject en hun waardevolle feedback op conceptversies van dit rapport. De vergaderingen met de begeleidingscommissie hebben wij als bijzonder prettig en constructief ervaren. Wij danken Judith Vos voor de secretariële ondersteuning en Robin Boeringa voor het zorgvuldig meelesen.

Tot slot een woord van dank aan de professionals die hun kennis en kunde met ons hebben willen delen in de Delphi-studie. Het was een plezier om jullie deskundige en professionele suggesties en uitspraken te mogen lezen en mee te nemen in dit rapport.

Eindhoven, 16 april, 2024

Chijs van Nieuwenhuizen

Inhoud

Colofon.....	2
Voorwoord	5
Engelse samenvatting	9
Nederlandse samenvatting.....	19
1. Inleiding	31
1.1 Achtergrond van het onderzoek.....	31
1.2 Aanleiding van het onderzoek	32
1.3 Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrechtketen (LIJ)	32
1.4 Doelstelling van het onderzoek	36
1.5 Onderzoeksvragen	36
1.6 Opbouw van het rapport	37
2. Deelproject I: Identificeren en vergelijken van profielen.....	39
2.1 Achtergrond.....	39
2.2 Methode.....	40
2.2.1 Beschrijving van de onderzoekspopulatie	40
2.2.2 Meetinstrumenten	40
2.2.3 Procedure.....	42
2.2.4 Analyse.....	43
2.3 Resultaten	47
2.3.1 Kenmerken JR-groep en RvdK-groep (onderzoeksvraag 1)	47
2.3.2 Profielen JR-groep (onderzoeksvraag 2)	48
2.3.3 Vergelijking JR-groep en RvdK-groep (onderzoeksvraag 3).....	67
2.3.4 Vergelijking JR-groep en Halt-groep (onderzoeksvraag 4)	68
2.4 Samenvatting en conclusie	69
3. Deelproject II: Onderzoeken van passende vormen van toezicht en begeleiding.	71
3.1 Achtergrond.....	71
3.2 Methode.....	71
3.2.1 Zoekstrategie	71
3.2.2 Selectieprocedure	72
3.2.3 Analyse.....	74
3.3 Resultaten	74
3.3.1 Selectie van studies	74
3.3.2 Geselecteerde studies	76
3.3.3 Relevante interventies	76
3.3.4 Relevante werkzame elementen jeugdreclassering	78
3.4. Samenvatting en conclusie	79
4. Deelproject III: Consensus over passende vormen van toezicht en begeleiding voor de geïdentificeerde profielen.....	81
4.1 Achtergrond.....	81
4.2 Methode.....	82
4.2.1 Expertpanel.....	82
4.2.2 Vragenlijsten Delphi-rondes.....	82
4.2.3 Procedure.....	83
4.2.4 Analyse.....	84
4.3 Resultaten	85
4.3.1 Beschrijvende statistiek	85
4.3.2 Resultaten Delphi-ronde 1	86
4.3.3 Delphi-ronde 2 en Delphi-ronde 3 Consensus.....	90
4.4 Samenvatting en conclusie	93
5. Discussie & aanbevelingen	95
5.1 Toezicht en begeleiding door jeugdreclassering heeft baat bij onderscheid tussen vijf profielen en is géén kookboekgeneeskunde.....	95
5.2 Jeugdreclasseringswerkers verstaan hun vak: combinatie tussen kennis en kunde.....	96

5.3 Samenwerking tussen jeugdreclassering en GGz-hulpverlening essentieel.....	98
5.4 Kansen en mogelijkheden voor een doelmatige aanpak jeugdcriminaliteit	99
5.5 Tot slot en aanbevelingen ten behoeve van praktijk, beleid & onderzoek	101
Referentielijst	105
Bijlagen	109
Bijlage I. Samenstelling begeleidingscommissie	109
Bijlage II. Codering items latente klasse analyse	110
Bijlage III. Validatie latente klasse analyse	117
Bijlage IV. Resultaten verdiepende analyse JR-groep	118
Bijlage V. Zoekopdracht literatuuronderzoek	125
Bijlage VI. Geïncludeerde studies literatuuronderzoek.....	127
Bijlage VII. Vragen Delphi-studie	132
Bijlage VIII Outlier-analyse Delphi-ronde 3.....	153
Bijlage IX. Gecertificeerde Instellingen.....	154

Engelse samenvatting

Introduction

From 2008 to 2022, the number of youngsters encountering police and/or judiciary involvement has significantly decreased in the Netherlands (Van der Laan et al., 2021; Kessels, 2023). However, this decrease exhibited some fluctuations, with a slight increase from 2021 to 2022 followed by a slight decrease between 2022 and 2023. An important factor contributing to the decline in juvenile delinquency is the implementation of a person-centred approach, involving targeted screening for risk and protective factors and the utilization of evidence-based interventions (Kamerstukken II, 28 741, nr. 53, 2018-2019). For strengthening an effective approach to youth crime, the further development of evidence-based interventions for youngsters exhibiting delinquent behaviour is important (Kamerbrief Ontwikkelingen jeugdcriminaliteit 23 juni 2021; Kamerstukken II 28 741, nr. 85, 2021-2022). This entails attention to the development of a national homogeneous and effective methodology for youth probation, as well as greater understanding of the population with a youth probation measure – ensuring that the methodology aligns with the risk factors and needs of youth on probation.

The objective of youth probation is to prevent reoffending and to support youngsters between the ages of 12 and 23 years on their path towards recovery and a future free from delinquent behaviour (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2017). To make youth probation future-proof, the project ‘Jeugdreclassering in Verbinding’ is developing a nationwide and uniform methodology for youth probation. In earlier studies on profiles of youngsters in the criminal justice system have not included youth on probation as a group (Van der Put & Stolwijk, 2022; Janssen-de Ruijter et al., 2021; Mulder et al., 2019; Mensink et al., 2021). Therefore, it is crucial to gain more insight into the profiles of youngsters with probation measure – along with assessing the suitability of current forms of supervision and guidance for this group. Mapping these profiles will contribute to the development of a national, homogeneous and effective methodology for youth probation.

This research had two objectives: (1) to identify profiles of risk and protective factors among youth with a probation measure and compare them with youngsters in the juvenile justice system who have not been placed under probation, and (2) to explore what forms of supervision and guidance are appropriate for the identified profiles within the current group of young probationers. This research comprised three different projects which are explained below.

Project I: Identifying and comparing profiles – a latent class analysis

In Project I, the following research questions were investigated: (1) Can distinguishable profiles be established among youth on probation based on risk and protective factors – scored using the Ritax, and (2) What are the differences and similarities between the profiles of risk and protective factors, as scored using the Ritax, among youngsters on probation and youngsters in the juvenile justice system without probation? By comparing youngsters with and without youth probation, differences and similarities

between these groups can be identified. In addition, it can be explored whether there are individuals on youth probation who share the same risk and protective factors as those not on youth probation.

Method Project I

Study population

Profiles were constructed using data from youngsters for whom a Ritax was completed between 2021 and 2022. The study population consisted of 7,862 unique youngsters aged 12 up to and including 17 years ($M = 15.5$; $SD = 1.3$). Of all the youngsters in the sample, 2,915 had been placed on youth probation (JR-group), while 4,947 youngsters had been investigated by the Child Protection Board (CPB). When referring to the JR-group in this study, it pertains to youngsters on probation. When referring to the CPB-group, it refers to youngsters without a juvenile probation measure and for whom the CPB conducted research on their development.

Instruments

The Ritax is part of the National set of instrumentation Juvenile Justice System (in Dutch: LIJ) and can be completed several times by different professionals within the juvenile justice system. The Ritax is a risk assessment instrument used to assess risk and protective factors of youngsters suspected of committing a crime (Buysse and Petersen, 2023). The basic version of the Ritax consists of 67 items divided into nine domains: family, school, work/leisure/finances, relationships, alcohol/drug use/gambling, mental health, attitude, aggression, and skills (Buysse and Petersen, 2023; Table 2).

The Ritax completed by youth probation officers includes all items from the basic version plus an additional 41 items. The additional questions provide a comprehensive inventory of dynamic factors influencing the risk of reoffending. The additional items in the Ritax cover the following domains: family, school, work/leisure/finances, relationships, attitude, aggression, and skills. The domains of mental health and alcohol, drug and gambling use do not have additional questions in the Ritax.

Procedure and analysis

For youngsters in the JR-group, the first Ritax questionnaire completed by a youth probation officer was selected. If a Ritax completed by youth probation officer was not available for a youngsters in the JR-group, the last Ritax with additional items completed by the CPB was used. For youngsters in the CPB-group, the first completed Ritax by the CPB was used.

Latent class analysis (LCA) was used to investigate whether there were distinguishable groups within the youth probation group. These groups, also known as profiles, were formed based on a selection of 25 Ritax items, each measuring a risk or protective factor. The following eight domains of the Ritax were included in the analysis: family, school, work/leisure/finances, relationships, mental health, attitude, aggression, and skills. The analysis aimed to determine whether different groups of youngsters exhibit the same combination of risk and protective factors on the Ritax. Youngsters with the same profile will have approximately the same pattern on risk and protective factors as measured by the Ritax, while youngsters with a different profile will have a different pattern.

Results Project I

The results indicate that a model with five classes, based on latent class test criteria and clinical interpretation, is the most suitable. These five classes can be broadly divided into two groups with a high-risk profile (Class 1 and Class 3), two groups of youngsters with a moderate-risk profile (Class 2 and Class 4), and one group of youngsters with a low-risk profile (Class 5). The five classes differ significantly from each other on the 25 selected Ritax items. The most significant difference between the five classes is in the mental health domain. Youngsters in Class 3 and Class 4 exhibit many risks in the mental health domain, whereas youngsters in Class 1, Class 2, and Class 5 have few risks in this domain. The following paragraphs provide a description of the five profiles. For each profile, characteristic features of youngsters in that profile are outlined.

High-risk profiles

Profile 1 "Youngsters with incapable parents and antisocial friends who are impulsive and easily influenced"

A quarter of youngsters under youth probation (n = 364) are classified into Profile 1. Youngsters in this profile show many risk factors across all domains of the Ritax. Parents appear to be incapable, youngsters place little or no importance to education, and they frequently skipping school. They have antisocial friends and engage in problematic leisure activities. Youngsters in Profile 1 often consume alcohol but use drugs less frequently than alcohol. They demonstrate many behavioural problems and hardly any mood problems. Incidents of domestic violence are rare, but they experienced violence outside the family. According to youth probation officers, they are proud of their antisocial behaviour and have little respect for authority figures. As stated by youth probation officers, youngsters in this profile are impulsive and easily influenced.

Profile 3 "Youngsters with an unsafe home environment, antisocial attitudes, drug use, and significant aggression problems"

Twenty percent of youngsters (n = 291) on youth probation are classified in the third profile. Youngsters in this profile show many risks across all domains of the Ritax. They face many problems at home: they experience domestic violence, sexual abuse, physical abuse, and neglect. These youngsters often have a child protection measure. According to youth probation officers, youngsters in this profile find their own antisocial behaviour acceptable, have antisocial friends, and some are gang members. These youngsters do not always know right from wrong. They often resolve problems with both verbal and physical aggression and, according to youth probation officers, are more likely to perceive the behaviour and intentions of others as hostile rather than positive. Most youngsters in this profile use drugs, are hostile to authority figures, and are impulsive. Some youngsters in this profile experience mood

problems and suicidal thoughts, and some have recently or in the past deliberately harmed themselves. Additionally, their outlook on the future is often negative.

Moderate-risk profiles

Profile 2 "Youngsters with both prosocial and antisocial friends who take little or no responsibility for their behaviour"

Twenty-one percent of youngsters (n = 306) on youth probation are classified into the second profile. Youngsters in this profile score somewhat problematically on most Ritax domains. Parents are involved, set rules, and reward good behaviour. Youngsters in this profile show some degree of importance toward education and rarely skip school. They sometimes make cognitive errors and have some problems with their moral development. Youngsters in Profile 2 consume alcohol frequently but use drugs infrequently. There is hardly any indication of mental health problems, and they also have no experiences of emotional or physical abuse in the family.

Profile 4 "Youngsters with an unsafe home environment and mood problems who are motivated to change"

Eighteen percent of youngsters (n = 262) on youth probation are classified into the fourth profile. Youngsters in this profile have mood problems and sometimes experience suicidal thoughts. A few youngsters in this profile have deliberately harmed themselves in the past. Most youngsters in this profile use drugs, rarely drink alcohol, and show few externalising behavioural problems. Many youngsters in this profile experience both physical and verbal abuse and witness (or have witnessed) domestic violence. A large proportion of youngsters in this profile has a child protection measure. Youngsters in this profile score 'unknown' on many items of the Ritax. For example, it is often unknown whether they engage in problematic leisure activities and/or have antisocial friends, and it is unclear whether they are truant or not. It is possible that youngsters in this profile lack a supportive network, which is why little is known about such risk factors.

Low-risk profile

Profile 5 "Youngsters with severe alcohol problems who have a supportive network and many protective factors"

Sixteen percent of youngsters (n = 233) on youth probation are classified into the fifth profile. Youngsters in Profile 5 show few risks and have many protective factors. These youngsters usually live at home, and their parents/caregivers set rules to which the youngsters adhere. They attend school and rarely skip school. Youngsters in this profile have prosocial friends or both prosocial and antisocial friends and show few internalising and externalising behavioural problems. The main problem for these youngsters is substance use: a large proportion of youngsters in this profile use alcohol regularly.

Comparison between JR-group and CPB-group

The profiles identified in the youth probation (JR-group) were statistically compared with those in the Child Protection Board (CPB) group. Firstly, the analysis shows that five profiles are also found in the CPB-group. Subsequently, it was investigated whether the prevalence of the profiles between the JR-group and CPB-group was equal. In other words, whether the extent to which the profiles occur in the two groups is the same or different. Overall, youngsters with a juvenile probation measure have more risk factors than the CPB-group. Profile 3, "youngsters with severe risk factors and an unsafe home situation," is more common in the JR-group than the CPB-group. Youngsters for whom the insecure home situation is prominent and who have moderate risk factors (Profile 4) are more common in the CPB-group than the JR-group. It appears that when family problems are prominent, the CPB provides guidance (as in Profile 4), and when the behavioural problems of youngsters are prominent, the probation service provides supervision and guidance (as in Profile 3). This distinction is less clear for youngsters who do not experience an insecure home situation – regardless of the severity of their risk factors (Profile 1 and Profile 2). Youngsters in these two profiles are as common in the JR-group as in the CPB-group. This cannot be explained on the basis of the Ritax. It seems that other factors are important in determining the care and supervision a youngster needs when they do not experience problems in the home situation (as in Profile 1 and Profile 2).

Project II: Exploring appropriate forms of supervision and guidance – a literature review

In Project II, the following research questions were addressed: (1) What evidence-based interventions, targeting risk factors, can be applied by youth probation services? and (2) What is known about forms of supervision and guidance provided by youth probation services from (inter)national literature? To answer these research questions, the latest knowledge regarding evidence-based interventions for the target group of youth probation was synthesized. A literature review was conducted on interventions and effective elements of youth probation in relation to behaviour change and reducing reoffending among youngsters who have committed a criminal offense. A total of 26 studies were included, mainly from the United States, the Netherlands, the United Kingdom, Canada, Australia, China, and Sweden. Studies were only included if they were in Dutch or English, focused on youngsters (aged 12-23) who committed criminal offenses, and included interventions that targeted criminogenic needs of the population or effective elements of youth probation practice.

The literature review revealed that various evidence-based interventions are effective for the target group of youth probation and are associated with behavioural change and recidivism reduction. Since the effects of interventions often target specific behaviours rather than a generic outcome such as recidivism reduction, the likelihood of actual recidivism reduction due to the intervention is smaller. By offering youngsters a combination of different interventions tailored to their risk factors and needs, increases the likelihood of intervention effectiveness. Consistent with the Risk-Need-Responsivity

(RNR) model and the literature, the following interventions are expected to be effective in reducing behavioural problems among youngsters under youth probation: aggression regulation training, cognitive-behavioural therapy, extrajudicial programs such as restorative justice, educational therapy, family therapy, mediation, mentoring and coaching, therapy focused on moral development, multisystemic therapy, parenting skills training, trauma-focused interventions, and (social) skills training.

Several studies describe the implementation or opinions of youth probation officers but not the effectiveness of the effective elements of youth probation. Only a limited number of studies have examined the effect of supervision and guidance by youth probation. Studies indicate that youth probation is more effective than imprisonment for young offenders who are first-time convicted. The literature also emphasises the importance of involving parents and family and of being responsive with the needs of youngsters. Furthermore, the skills of youth probation officers are found to influence effectiveness, with an empathetic and open attitude towards youngsters increasing motivation. Importantly, tailoring supervision to individual needs is a predictor of success, rather than the duration of the measure.

Project III: Consensus on appropriate forms of supervision and guidance for the identified profiles – a Delphi study

In Project III, the following two research questions were addressed: (1) To what extent does existing supervision and guidance align with the identified profiles? (2) What adjustments to current forms of supervision and guidance are desirable? These questions were investigated using a Delphi study. The Delphi method is a structured approach where the opinions of experts on a specific topic are surveyed, and they subsequently reach consensus on this topic.

In this research, an online Delphi study was used to achieve consensus among professionals on the desirability and necessity of adjustments to existing forms of supervision and guidance, as well as interventions carried out by youth probation officers. A total of 48 professionals, mainly youth probation officers and behavioural scientists from 12 different institutions executing youth probation measures, the so-called Certified Institutions (CIs), participated in the Delphi study. This means that 92% of the CIs were involved in the research, assuming that with a response rate of 85%, there was sufficient support for the research among the CIs. Some CIs had more participants than others (range of participants per CI: 1-14). Both CIs with urban and national coverage were represented. The average working experience of the professionals was 9.8 years (range 2 months to 26 years). In addition to these 45 professionals from the CIs, three professionals from other organizations also participated.

For each profile, professionals first indicated, with a multiple-choice question, what they considered to be the most appropriate form of current supervision and guidance. For this question, professionals could choose from the different supervision and guidance trajectories that are supervised by the youth probation officers. For profiles 2, 4, and 5, professionals agree that regular supervision and

guidance is the most appropriate. For Profile 1 and Profile 3, professionals disagree in their opinions on which form of supervision and guidance is appropriate. For Profile 1, half of the professionals indicate that regular supervision and guidance is appropriate, while 24% of the professionals think that some form of individual supervision programme is appropriate, and 15% Streetpower (in Dutch 'Straatkracht'). For Profile 3, almost 43% of the professionals say that intensive individual supervision programme by youth probation officers is desirable, and 32% say Streetpower (in Dutch 'Straatkracht').

In the Delphi study, professionals made statements for each profile, with an open question, about what they consider to be an appropriate approach to supervision and guidance for the youngsters in each profile. Professionals have a clear understanding of how supervision and guidance should be implemented for most profiles. Appropriate supervision for youngsters in Profile 1 "Youngsters with incapable parents and antisocial friends who are impulsive and susceptible" focuses on building an alliance with youngsters and identifying the problems, while providing insight into the consequences of their behaviour. According to professionals, severe risk factors of youngsters in Profile 1 should be addressed together with chain partners. Youngsters in Profile 2 "Youngsters with both prosocial and antisocial friends who take little or no responsibility for their behaviour" require a different form of supervision and guidance than those in Profile 1. According to youth probation officers, it is appropriate to approach youngsters in Profile 2 in a positive way, so that these youngsters are motivated to work on their future and their contribution to society.

For youngsters in Profile 3 "Youngsters with an unsafe home situation, antisocial attitude, and drug use who have severe aggression problems," professionals consider a wide range of supervision and guidance methods important for youth probation officers to use. In this way, professionals demonstrate the vulnerability and lack of skills of youngsters in Profile 3. It is important that supervision and guidance is constantly tailored to the specific risks and needs of youngsters. The appropriate form of supervision and guidance for youngsters in Profile 4 "Youngsters with an unsafe home situation and mood problems who are motivated to change" should focus on identifying problems and ensuring that a youth receives the right care and a safe place, now and in the future. Professionals point out that it is important for youngsters in Profile 4 to be informed about their own problems, but also about the probation process. It is important to do this in a positive way and to work on the alliance between youngsters and the youth probation officer.

Importantly, youngsters in Profile 5 "Youngsters with severe alcohol problems who have a supportive network and many protective factors" are aware of the risks associated with their problem behaviour and alcohol use. Professionals believe that the best way to help youngsters in Profile 5 is to approach them positively and thinking together with a young individual about the future.

Discussion and Recommendations

In this study, five relevant and distinguishable profiles were identified, providing more insight into the target group of youth probation. Within this target group, there are youngsters who share similar risk and protective factors. In this study, two high-risk profiles, two moderate-risk profiles, and one low-risk profile were identified. The profiles, and the corresponding forms of supervision and guidance found in this study, should not lead to a 'cookbook' approach where only the profiles are considered. Expert professionals and adherence to a national and homogeneous approach are essential. It is important that supervision and guidance is tailored to the individual needs of a youngster. Each youngster is unique, requiring a fresh assessment of their personal situation each time. Tailoring supervision and guidance to the individual needs of a youngster takes time. It is important to invest in ensuring that youth probation officers have sufficient time and space to address the individual needs and risks of a youngster.

In this study, professionals provided their opinions on appropriate supervision and guidance for youngsters with different profiles. Professionals indicated that it is important for supervision and guidance to be scalable and downgraded during the process. Furthermore, the Delphi study revealed that professionals miss an intermediate step between regular supervision and intensive supervision and guidance. While this intermediate step could lead to a more person-centred approach that better meets the needs of youngsters. The better the probation measure is tailored to a youngster's needs, the greater the chance of successfully completing the process. Therefore, it is important to develop an intermediate step between regular supervision and intensive supervision and guidance. In this study, professionals also indicated in the Delphi study that they would like to provide some form of supervision and guidance to youngsters and families at an earlier stage, which is not currently possible. They consider it important to be able to invest time and energy in youngsters if they are at risk of drifting into crime or organised crime, including the National Prevention Program with Authority (in Dutch Nationaal Programma Preventie met Gezag) or Youth Work for 'the 2%' (De Jong, 2023). It is therefore important to pay more attention to an individual preventive form of supervision and guidance.

The results of this study show that there are two profiles (Profile 3 and Profile 4) where youngsters score high on the mental health domain and mental health care is necessary. Both groups benefit from appropriate and intensive care that provides the right mental health care. At present, these youngsters are sometimes 'stuck' in youth probation, and mental health care seems to start slowly, preventing timely work on risk factors. Therefore, it is relevant to develop a youth probation program that strengthens the collaboration between care and youth probation supervision so that youngsters with mental health problems receive the right mental health care as soon as possible.

Based on our research, we see two opportunities for an effective approach to juvenile crime. The first is to continue to develop and improve the Ritax and ensure ongoing training. The added value of the Ritax is that it systematically assesses risk and protective factors to map the risk of reoffending. Moreover, the Ritax can be used to develop appropriate interventions tailored to the risk profile of youngsters. However, the Ritax is only of value to the juvenile justice system if it is used nationally and structurally. This also requires a complete and thorough completion of the Ritax. When the Ritax is not

fully completed, and there are many missing data, this can distort the dynamic risk profile of a youngster. For future research on the Ritax, it is important that: (1) there is a systematic implementation of the Ritax, (2) the Ritax is fully and carefully completed, (3) online behaviour is more extensively taken into account, (4) new research is conducted on the inter-rater reliability of the Ritax, and (5) more attention is paid to the implementation of the new items of the Ritax. Second, the further development of existing and recognised behavioural interventions. As mentioned earlier, there are two high-risk profiles, two moderate-risk profiles, and one low-risk profile. Youngsters in the different profiles show a different scoring pattern on the Ritax. So, there are differences between these profiles in terms of risk factors and protective factors, but also in the severity of these risk factors. Youngsters in the different profiles therefore have different needs when it comes to supervision and guidance (and behavioural interventions). Therefore, it is important to study which forms of supervision and guidance and recognized behavioural interventions best meet the needs of youngsters.

In conclusion, the target group of youth probation has been carefully mapped and, together with professionals, it has been assessed whether the current forms of supervision and guidance align with this target group. In the project 'Jeugdreclassering in Verbinding', efforts are being made to develop a 'menu' for a nationally homogeneous methodology with an accompanying overview of modalities and measures. This will further improve the efficiency and effectiveness of the approach to youth delinquency.

Based on this research, we have come to the following recommendations. We believe that these recommendations will contribute to an effective approach to youth crime, better care for offenders, and more satisfied professionals. It is also important to look critically at current policies. Improving the approach and services of youth probation are only meaningful if policy-makers also critically reflect on the policies they have (previously) implemented (*cf.* Stellaard, 2023).

RECOMMENDATION 1:

Investing in time and space for youth probation officers is crucial, in this way they have ample of time to tailor youth probation interventions to youth risk factors and needs.

Professionals have sufficient knowledge and skills to provide tailored supervision and guidance, with the identified profiles providing guidance and the developing the national homogeneous probation methodology and menu being used. It is essential that professionals have sufficient time and space to ensure that supervision and guidance meet the needs of youngsters.

RECOMMENDATION 2:

Develop a guidance variant that provides an intermediate step between regular forms of supervision and guidance and more intensive individual trajectory guidance to allow for more flexibility in the intensity of supervision and guidance.

Professionals need differentiation in supervision and guidance, particularly an intermediate step between regular and intensive supervision. This will result in better alignment with the needs of youngsters, thereby increasing the likelihood of successfully completing youth probation.

RECOMMENDATION 3:

Pay attention to a more individualised, preventive supervision and guidance trajectory, looking at how to prevent youngsters from committing (serious) crimes at an earlier stage. .

Professionals want to be able to provide a form of supervision and guidance at an earlier stage in the juvenile justice system. It is important to be able to invest time and energy in youth if they are at risk of drifting towards criminality or organised crime, including the National Prevention Program with Authority. The intensity of the measure should be tailored to the risk profile of a youngster. By providing youngsters with the right help as soon as possible, further problems can potentially be prevented.

RECOMMENDATION 4:

Develop an intensive mental health care supervision and guidance trajectory where youngsters can get the right mental health care quickly and where there is good collaboration between youth probation and mental health care.

Collaboration between youth probation and mental health care needs to be strengthened, especially for youngsters with mental health problems. To improve the flow to mental health care institutions and solve waiting list problems, it is imperative that policy measures are implemented. One such measure is the youth care obligation proposed in the Youth Reform Agenda 2023-2028.

RECOMMENDATION 5:

Make full and effective use of the Ritax. The added value of the Ritax is that it systematically assesses risk and protective factors in different areas of life to map the risk of reoffending.

By properly (continuously) training youth probation officers and further developing the Ritax – so that the scoring better aligns – the reliability and added value of the Ritax are increased. It is important that the Ritax is used nationally as agreed and that exceptions are not accepted.

Nederlandse samenvatting

Inleiding

Van 2008 tot 2022 is het aantal jongeren dat in aanraking is gekomen met politie en/of justitie aanzienlijk afgenomen (Van der Laan et al., 2021; Kessels, 2023). Deze afname vertoonde echter enkele schommelingen, met een lichte stijging van 2021 tot 2022 gevolgd door weer een lichte daling tussen 2022 en 2023. Een belangrijk factor van de daling in jeugdcriminaliteit is – volgens de brief van de Minister voor Rechtsbescherming uit (2018-2019) – het gebruik van een persoonsgerichte aanpak met gerichte screening op risico- en beschermende factoren en het inzetten van evidence-based interventies (Kamerstukken II, 28 741, nr. 53, 2018-2019). Voor het verstevigen van een effectieve aanpak van jeugdcriminaliteit is het doorontwikkelen van evidence-based interventies voor jongeren met delictgedrag dan ook een speerpunt (Kamerbrief Ontwikkelingen jeugdcriminaliteit 23 juni 2021; Kamerstukken II 28 741, nr. 85, 2021-2022). Hierbij is aandacht voor de ontwikkeling van een landelijke uniforme en effectieve methodiek voor jeugdreclassering en meer kennis over de doelgroep van jeugdreclassering, zodat de methodiek aansluit op de risicofactoren en behoeften van jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel, belangrijk.

Het doel van een jeugdreclasseringsmaatregel is om herhaling van delictgedrag te voorkomen en om jongeren tussen de 12 en 23 jaar te ondersteunen bij hun weg naar herstel en een toekomst zonder delictgedrag (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2017). Om jeugdreclassering toekomstbestendig te maken, wordt in het project ‘Jeugdreclassering in Verbinding’¹ een landelijke uniforme methodiek voor jeugdreclassering ontwikkeld. Naast het belang van het komen tot een landelijke uniforme jeugdreclasseringsmethodiek is meer inzicht krijgen in de profielen van de doelgroep van de jeugdreclassering – en de mate waarin de huidige vormen van toezicht en begeleiding passend is voor deze doelgroep – essentieel. In eerdere studies naar profielen van jongeren in de strafrechtketen (Van der Put & Stolwijk, 2022; Janssen-de Ruijter et al., 2021; Mulder et al., 2019; Mensink et al., 2021) zijn jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel niet meegenomen. Met het in kaart brengen van deze profielen wordt derhalve een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van een landelijke, uniforme en effectieve methodiek voor de jeugdreclassering.

Dit onderzoek had twee doelen: (1) het identificeren van profielen van risico- en beschermende factoren bij jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel en deze vergelijken met jongeren in de jeugdstrafrechtketen die geen jeugdreclassering opgelegd hebben gekregen en (2) het onderzoeken welke vormen van toezicht en begeleiding passend zijn voor de gevonden profielen binnen de huidige doelgroep van de jeugdreclassering. Dit onderzoek bestond uit drie deelprojecten welke hieronder worden toegelicht.

---

¹ [Jeugdreclassering in Verbinding \(JRIV\) | LinkedIn](#)

Deelproject I: Identificeren en vergelijken van profielen – een latente klasse analyse

In Deelproject I zijn de volgende onderzoeksvragen onderzocht: (1) zijn er onderscheidbare profielen op te stellen van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering op basis van risico- en beschermende factoren – zoals deze gescoord worden met de Ritax² en (2) wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen de profielen van risico- en beschermende factoren, zoals gescoord met Ritax, bij jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel en jongeren in de jeugdstrafrechtketen zonder jeugdreclasseringsmaatregel? Door een vergelijking te maken tussen jongeren met en zonder een jeugdreclasseringsmaatregel kan in kaart worden gebracht wat de verschillen en overeenkomsten zijn tussen deze groepen. Bovendien kan worden onderzocht of er in de groep jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel wellicht jongeren zitten die dezelfde risico- en beschermende factoren hebben als jongeren zonder een jeugdreclasseringsmaatregel.

Methode Deelproject I

Onderzoekspopulatie

De profielen zijn opgesteld met behulp van de gegevens van jongeren waarvoor tussen 2021 en 2022 een Ritax is ingevuld. De onderzoekspopulatie van dit onderzoek bestond uit 7.862 unieke jongeren van 12 t/m 17 jaar oud ($M = 15,5$; $SD = 1,3$). Van alle jongeren in de steekproef hadden 2.915 jongeren een jeugdreclasseringsmaatregel opgelegd gekregen (JR-groep) en werd voor 4.947 jongeren, zonder een jeugdreclasseringsmaatregel, onderzoek gedaan door de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK; RvdK-groep) naar hun ontwikkeling. Wanneer in dit onderzoek wordt gesproken over JR-groep gaat het over jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel. Wanneer wordt gesproken over RvdK-groep gaat het over jongeren zonder jeugdreclasseringsmaatregel waar de RvdK onderzoek naar heeft gedaan.

Instrumentarium

De Ritax is onderdeel van het Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrechtketen (LIJ) en kan meerdere keren worden ingevuld door verschillende medewerkers binnen de jeugdstrafrechtketen. De Ritax is een risicotaxatie-instrument waarmee risico- en beschermende factoren van een jongere, die verdacht wordt van het plegen van een delict, in kaart worden gebracht (Buysse en Petersen, 2023). De basisversie van de Ritax bestaat uit 67 items verdeeld over negen domeinen: gezin, school, werk/vrije tijd/financiën, relaties, alcohol/druggebruik/gokken, geestelijke gezondheid, houding, agressie en vaardigheden (Buysse en Petersen, 2023).

De Ritax welke door de jeugdreclassering wordt ingevuld, bestaat uit alle items van de basisversie plus 41 aanvullende items. Met de aanvullende vragen wordt een verdiepende inventarisatie gemaakt van dynamische factoren die van invloed zijn op de recidivekans. In de aanvullende vragen van de Ritax worden op de volgende domeinen vragen gesteld: gezin, school, werk/vrije tijd/financiën,

---

² Onderdeel van het Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrechtketen is het risicotaxatie-instrument Ritax. Met de Ritax worden de risico- en beschermende factoren van jeugdige verdachten in kaart gebracht die gerelateerd zijn aan de kans op recidive (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2020; Van der Put & Kapteijns, 2020).

relaties, houding, agressie en vaardigheden. Het domein geestelijke gezondheid en het domein alcohol- en druggebruik en gokken kennen geen aanvullende vragen in de Ritax.

Procedure en analyse

Voor jongeren vallend onder de JR-groep is ervoor gekozen om de eerste Ritax-vragenlijst te selecteren die door de jeugdreclassering is ingevuld. Als er voor een jongere in de JR-groep geen Ritax door de jeugdreclassering is ingevuld, dan is gebruik gemaakt van de laatste Ritax met aanvullende items die door de RvdK is ingevuld. Voor jongeren uit de RvdK-groep is de eerst ingevulde Ritax van de RvdK gebruikt.

De JR-groep is in kaart gebracht met een latente klasse analyse (LCA). Daarmee is onderzocht of er binnen de groep van de jeugdreclassering onderscheidbare groepen zijn. Deze groepen, ook wel profielen genoemd, zijn gevormd op basis van een selectie van 25 items van de Ritax die elk een risico- of beschermende factor meten. De volgende acht domeinen van de Ritax zijn meegenomen in de analyse: gezin, school, werk/vrije tijd/financiën, relaties, geestelijke gezondheid, houding, agressie en vaardigheden. Onderzocht is of er verschillende groepen jongeren zijn met eenzelfde combinatie van risico- en beschermende factoren op de Ritax. Jongeren in hetzelfde profiel hebben ongeveer eenzelfde scorepatroon op risico- en beschermende factoren zoals gemeten met de Ritax terwijl jongeren in een ander profiel een ander scorepatroon hebben.

Resultaten Deelproject I

Uit de resultaten blijkt dat een model met vijf klassen, gebaseerd op LCA toets-criteria en klinische interpretatie, het meest geschikt is. Deze vijf klassen zijn grofweg te verdelen in twee groepen jongeren met een hoog-risico profiel (Klasse 1 en Klasse 3), twee groepen jongeren met een matig-risico profiel (Klasse 2 en Klasse 4) en één groep jongeren met een laag-risico profiel (Klasse 5). De vijf klassen verschillen significant van elkaar op de 25 geselecteerde items van de Ritax. Het belangrijkste verschil tussen de vijf klassen is op het domein geestelijke gezondheid. Jongeren in Klasse 3 en Klasse 4 hebben veel risico's op het domein geestelijke gezondheid terwijl jongeren in Klasse 1, Klasse 2 en Klasse 5 weinig risico's hebben in dit domein. In de volgende alinea's wordt een inhoudelijke omschrijving gegeven van de vijf profielen. Voor elk profiel wordt aangegeven wat kenmerkend is voor jongeren in dit profiel.

Hoog-risico profielen

Profiel 1 "Jongeren met onmachtige ouders en antisociale vrienden die impulsief en beïnvloedbaar zijn"

Een kwart van de jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel (n = 364) is geclassificeerd in Profiel 1. Jongeren in dit profiel hebben op alle domeinen van de Ritax veel risicofactoren. Ouders lijken onmachtig, jongeren hechten weinig tot geen belang aan onderwijs en ze spijbelen vaak. Ze hebben antisociale vrienden en een problematische vrijetijdsbesteding. Jongeren in Profiel 1 drinken vaak

alcohol en ze gebruiken minder vaak drugs. Ze laten veel gedragsproblemen zien en slechts een enkeling heeft stemmingsproblemen. Van geweld in het gezin is nauwelijks sprake maar ze hebben wel ervaringen met geweld buiten het gezin. Volgens de jeugdreclasseringswerkers zijn ze trots op hun antisociale gedrag en hebben ze weinig respect voor autoriteitsfiguren. Jongeren in dit profiel zijn impulsief en beïnvloedbaar, aldus de jeugdreclasseringswerkers.

Profiel 3 “Jongeren met een onveilige thuissituatie, antisociale houding, druggebruik en forse agressieproblemen”

In het derde profiel zit 20% van de jongeren (n = 291) met een jeugdreclasseringsmaatregel. Jongeren in dit profiel laten op alle levensgebieden veel risico's zien. Thuis hebben zij veel problemen: ze hebben te maken met huiselijk geweld, seksueel misbruik, mishandeling en verwaarlozing. Deze jongeren hebben vaak een kindbeschermingsmaatregel opgelegd gekregen. Volgens de jeugdreclasseringswerkers vinden jongeren in dit profiel hun eigen antisociale gedrag acceptabel, hebben ze antisociale vrienden en is een enkeling lid van een bende. Deze jongeren weten niet altijd wat goed of fout is. Ze lossen problemen vaak op met zowel verbale- als fysieke agressie en beoordelen het gedrag en de bedoelingen van anderen eerder als vijandig dan positief, aldus de jeugdreclasseringswerker. De meeste jongeren in dit profiel gebruiken drugs, zijn vijandig naar autoriteitsfiguren en zijn impulsief. Enkele jongeren in dit profiel hebben last van stemmingsproblemen, suïcidale gedachten en sommige jongeren hebben zichzelf recent of in het verleden opzettelijk beschadigd. Daarnaast is hun toekomstbeeld vaak negatief.

Matig-risico profielen:

Profiel 2 “Jongeren met zowel prosociale- als antisociale vrienden die weinig of geen verantwoordelijkheid nemen voor hun gedrag”

In het tweede profiel zit 21% van de jongeren (n = 306) met een jeugdreclasseringsmaatregel. Jongeren in dit profiel scoren op de meeste domeinen van de Ritax enigszins problematisch. Ouders zijn in beeld, leggen regels op en belonen goed gedrag. Jongeren in dit profiel hechten in enige mate belang aan onderwijs en spijbelen niet vaak. Ze maken soms denkfouten en hebben ook enigszins problemen met hun morele ontwikkelingen. Jongeren in Profiel 2 drinken veel alcohol en gebruiken weinig drugs. Van mentale problemen is nauwelijks sprake en ze hebben ook geen ervaringen van emotionele of fysieke mishandeling binnen het gezin.

Profiel 4 “Jongeren met een onveilige thuissituatie en stemmingsproblemen die gemotiveerd zijn om te veranderen”

In het vierde profiel zit 18% van de jongeren (n = 262) met een jeugdreclasseringsmaatregel. Jongeren in dit profiel hebben stemmingsproblemen en soms suïcidale gedachten. Een enkele jongere heeft zichzelf in het verleden opzettelijk beschadigd. De meeste jongeren in dit profiel gebruiken drugs,

drinken bijna geen alcohol en hebben nauwelijks externaliserende gedragsproblemen. Veel jongeren in dit profiel hebben te maken met zowel fysieke- als verbale mishandeling en zijn getuige (geweest) van huiselijk geweld. Een groot deel van de jongeren in dit profiel heeft een kindbeschermingsmaatregel opgelegd gekregen. Jongeren in dit profiel scoren op veel items van de Ritax 'onbekend'. Zo is vaak onbekend of zij een problematische vrijetijdsbesteding en/of antisociale vrienden hebben en is niet inzichtelijk of zij spijbelen. Mogelijk missen jongeren in dit profiel een ondersteunend netwerk waardoor weinig bekend is over dergelijke risicofactoren.

Laag-risico profielen:

Profiel 5 “Jongeren met forse problemen met alcohol maar met een steunend netwerk en veel beschermende factoren”

In het vijfde profiel zit 16% van de jongeren (n = 233) met een jeugdreclasseringsmaatregel. Jongeren in Profiel 5 laten weinig problemen en risico's zien en hebben veel beschermende factoren. Deze jongeren wonen meestal thuis, ouders/verzorgers van deze jongeren stellen regels op en de jongeren zijn daar gehoorzaam aan. Zij gaan naar school en spijbelen bijna nooit. Jongeren in dit profiel hebben prosociale vrienden of prosociale- en antisociale vrienden en laten weinig internaliserende en externaliserende gedragsproblemen zien. Het grootste probleem van deze jongeren is middelengebruik: een groot deel van de jongeren in dit profiel drinkt regelmatig alcohol.

Vergelijking JR-groep en RvdK-groep

De profielen geïdentificeerd in de JR-groep zijn statistisch vergeleken met de RvdK-groep. Allereerst laat de analyse zien dat er ook in de RvdK-groep vijf profielen worden gevonden. Vervolgens is onderzocht of de prevalentie van de profielen tussen de JR-groep en RvdK-groep gelijk is. Met andere woorden: of de mate waarin de profielen in de twee groepen voorkomt gelijk is of verschilt. Over het algemeen hebben jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel meer risicofactoren dan jongeren waarnaar de RvdK onderzoek doet. Profiel 3 “Jongeren met een onveilige thuissituatie, antisociale houding, druggebruik en forse agressieproblemen” komt vaker voor in de JR-groep dan de RvdK-groep. Jongeren waar de onveilige thuissituatie op de voorgrond staat en die matige risicofactoren hebben (Profiel 4) komen vaker voor in de RvdK-groep dan de JR-groep. Het lijkt erop dat wanneer de problemen van het gezin op de voorgrond staan de begeleiding uitgevoerd wordt door de RvdK (zoals in Profiel 4) en wanneer de gedragsproblemen van jongeren op de voorgrond staan het toezicht en de begeleiding wordt uitgevoerd door de jeugdreclassering (zoals in Profiel 3). Dit onderscheid is minder duidelijk bij jongeren die geen onveilige thuissituatie ervaren – ongeacht de ernst van de risicofactoren van deze jongeren (Profiel 1 en Profiel 2). Jongeren in deze twee profielen komen net zo vaak voor in de JR-groep als de RvdK-groep. Op basis van het onderzoek van Steketee en Doelman (2022) is de verwachting dat deze verschillen verklaard kunnen worden door de ervaren opvoedstress en opvoedcompetenties van ouders. Het lijkt er dus op dat andere factoren belangrijk zijn om te bepalen

welke zorg en toezicht een jongere nodig heeft als ze geen problemen in de thuissituatie ervaren (zoals in Profiel 1 en Profiel 2).

Deelproject II: Onderzoeken van passende vormen van toezicht en begeleiding en interventies – een literatuurstudie

In Deelproject II stonden de volgende onderzoeksvragen centraal: (1) welke evidence-based interventies, gericht op risicofactoren, kunnen worden toegepast door jeugdreclassering? en (2) wat is er bekend over vormen van toezicht en begeleiding van jeugdreclassering vanuit (inter)nationale literatuur? Om deze onderzoeksvragen te beantwoorden, is de laatste kennis met betrekking tot evidence-based interventies over de doelgroep van de jeugdreclassering in kaart gebracht. Hiervoor is een literatuuronderzoek gedaan naar interventies en werkzame elementen van de jeugdreclassering die gerelateerd zijn aan gedragsverandering en recidivevermindering bij jongeren die een strafbaar feit hebben gepleegd. In totaal zijn 26 studies geïncludeerd, voornamelijk uit de Verenigde Staten, Nederland, Verenigd Koninkrijk, Canada, Australië, China en Zweden. Studies zijn enkel geïncludeerd als deze Nederlands of Engelstalig waren, gingen over jongeren (12-23 jaar) die strafbare feiten hadden gepleegd en interventies die zich richten op criminogene behoeften van jongeren of op de werkzame elementen van de werkwijze van de jeugdreclassering.

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat verschillende evidence-based interventies effectief zijn voor de doelgroep van de jeugdreclassering en gerelateerd zijn aan gedragsverandering en recidivevermindering. Aangezien de effecten van de interventies vaak gericht zijn op specifiek gedrag en niet op een generiek effect zoals recidivevermindering is de kans dat recidive ook daadwerkelijk wordt vermindert als gevolg van de interventie kleiner. Door jongeren een combinatie van verschillende interventies aan te bieden – afgestemd op de risicofactoren en behoeften van jongeren – wordt de kans dat de interventie effectief is, vergroot. Aansluitend bij het Risk-Need-Responsivity-Model (RNR-Model) en de literatuur is de verwachting dat de volgende interventies effectief zijn in het verminderen van gedragsproblemen bij jongeren onder toezicht van jeugdreclassering: agressieregulatietraining, cognitieve gedragstherapie, buitenstrafrechtelijke programma's zoals herstelrecht, educatieve therapie, familietherapie, mediatie, mentorschap en coaching, therapie gericht op de morele ontwikkeling, multisysteemtherapie, opvoedvaardigheden training van ouders, traumagerichte interventies en (sociale) vaardigheidstraining.

Verschillende studies beschrijven de implementatie of de mening van jeugdreclasseringwerkers maar niet de effectiviteit van de werkzame elementen van jeugdreclassering. Slechts een beperkt aantal studies heeft het effect van toezicht en begeleiding door de jeugdreclassering onderzocht. Studies laten zien dat jeugdreclassering effectiever is dan gevangenisstraf voor jonge delinquenten die voor het eerst zijn veroordeeld. Uit de literatuur komt ook het belang van het betrekken van ouders en familie en het aansluiten bij de behoeften van jongeren naar voren. Bovendien blijkt dat de vaardigheden van de jeugdreclasseringwerker invloed hebben op de effectiviteit waarbij een empathische en open houding

naar een jongere toe de motivatie vergroot. Tot slot blijkt dat toezicht die aansluit bij de individuele behoefte van jongeren voorspellend is voor succes, niet de duur van de maatregel.

Deelproject III: Consensus over passende vormen van toezicht en begeleiding voor de geïdentificeerde profielen – een Delphi-studie.

In Deelproject III stonden de volgende twee onderzoeksvragen centraal: (1) in hoeverre sluit het bestaande toezicht en begeleiding aan bij de gevonden profielen? en (2) welke aanpassingen aan de huidige vormen van toezicht en begeleiding zijn wenselijk? Deze vragen zijn onderzocht met behulp van een Delphi-studie. De Delphi-methode is een gestructureerde werkwijze waar de mening van experts over een bepaald onderwerp wordt geïnventariseerd en waar ze vervolgens gezamenlijk consensus bereiken over dit onderwerp.

In dit onderzoek is een online Delphi-studie gebruikt om consensus te bereiken onder professionals over de wenselijkheid en noodzaak van aanpassingen aan – en aanvullingen op – bestaande vormen van toezicht en begeleiding en interventies die door de jeugdreclasseringwerkers. In totaal hebben 48 professionals, voornamelijk jeugdreclasseringswerkers en gedragswetenschappers van 12 verschillende instellingen die de jeugdreclasseringsmaatregel uitvoeren, de zogenoemde Gecertificeerde Instellingen (GI's), deelgenomen aan de Delphi-studie. Dit betekent dat 92% van de GI's betrokken waren bij het onderzoek. De assumptie was dat bij een response rate van 85% voldoende draagvlak was voor het onderzoek onder de GI's. Van sommige GI's hebben meer medewerkers deelgenomen dan van andere GI's (range deelnemers per GI: 1-14). Tevens zijn zowel GI's met een stedelijk verzorgingsgebied als een landelijk verzorgingsgebied vertegenwoordigd. De gemiddelde werkervaring van de professionals is 9,8 jaar (range: 2 maanden tot 26 jaar). Naast deze 45 professionals van de GI's hebben nog drie professionals van andere organisaties deelgenomen.

Voor elk profiel is door de professionals, met een meerkeuzevraag, eerst aangegeven wat volgens hen de meest passende vorm is van de huidige toezicht en begeleiding. Voor deze vraag konden de professionals kiezen uit de begeleidingsvarianten: (1) Toezicht & Begeleiding reguliere vorm, (2) Individuele Traject Begeleiding Harde Kern/ITB Plus, (3) Individuele Traject Begeleiding CRIEM, (4) Gedragsbeïnvloedende maatregel, (5) Straatkracht en (6) Elektronische Monitoring. Voor de profielen 2, 4 en 5 zijn de professionals het erover eens dat de reguliere vorm van toezicht en begeleiding het meest passend is. Voor Profiel 1 en Profiel 3 verschillen de professionals van mening over welke vorm van toezicht en begeleiding passend is. Voor Profiel 1 geeft de helft van de professionals aan dat een reguliere vorm van toezicht en begeleiding passend is, terwijl 24% van de professionals een vorm van een ITB-traject passend vindt en 15% Straatkracht. Bij Profiel 3 geeft bijna 43% van de professionals aan dat een intensieve begeleidingsvariant door de reclasseringswerkers gewenst is en 32% Straatkracht.

In de Delphi-studie hebben de professionals, met een open vraag, voor elk profiel uitspraken gedaan over wat volgens hun een passende invulling van het toezicht en begeleiding van de jongeren is in elk profiel. De professionals hebben een duidelijk beeld bij de meeste profielen hoe het toezicht en

begeleiding vormgegeven zou moeten zijn. Het passende toezicht voor jongeren in Profiel 1 “Jongeren met onmachtige ouders en antisociale vrienden die impulsief en beïnvloedbaar zijn” richt zich op een alliantie opbouwen met een jongere en het in kaart brengen van de problemen en de jongere inzicht geven in wat de consequenties van zijn of haar gedrag zijn. Samen met ketenpartners moeten volgens de professionals de ernstige risicofactoren van jongeren in Profiel 1 aangepakt worden. Jongeren in Profiel 2 “Jongeren met zowel prosociale- als antisociale vrienden die weinig of geen verantwoordelijkheid nemen voor hun gedrag” hebben volgens de professionals een andere vorm van toezicht en begeleiding nodig dan jongeren in Profiel 1. Volgens jeugdreclasseringswerkers is het passend om jongeren in Profiel 2 positief te benaderen, zodat deze jongeren gemotiveerd zijn om te werken aan hun toekomst en hun bijdrage aan de maatschappij.

Voor jongeren in Profiel 3 “Jongeren met een onveilige thuissituatie, antisociale houding en druggebruik die forse agressieproblemen hebben” vinden de professionals een breed scala aan methoden van toezicht en begeleiding belangrijk om als jeugdreclasseringswerker te gebruiken. Op deze manier tonen de professionals de kwetsbaarheid en het gebrek aan vaardigheden van jongeren in Profiel 3 aan. Van belang is dat het toezicht en begeleiding steeds afgestemd wordt op de specifieke risico's en behoeften van jongeren. De passende vorm van toezicht en begeleiding van jongeren in Profiel 4 “Jongeren met een onveilige thuissituatie en stemmingsproblemen die gemotiveerd zijn om te veranderen” moet zich, volgens de professionals, richten op problemen in kaart brengen en zorgen dat een jongere de juiste zorg krijgt en een veilige plek, nu en in de toekomst. De professionals geven aan dat het belangrijk is dat jongeren in Profiel 4 geïnformeerd worden over hun eigen problematiek, maar ook over het jeugdreclasseringstraject. Van belang is om dit op een positieve manier te doen en te werken aan de alliantie tussen een jongere en zijn/haar jeugdreclasseringswerker.

Belangrijk is dat jongeren in Profiel 5 “Jongeren met forse problemen met alcohol die een steunend netwerk hebben en veel beschermende factoren” zich realiseren welke risico's er verbonden zijn aan hun probleemgedrag en alcoholgebruik. Professionals denken dat jongeren in Profiel 5 het beste geholpen zijn door hen positief te benaderen en samen met een jongere na te denken over de toekomst.

Discussie en aanbevelingen

In dit onderzoek zijn vijf relevante en onderscheidbare profielen gevonden die meer inzicht geven in de doelgroep van de jeugdreclassering. Deze doelgroep bestaat uit jongeren met drie niveaus van vergelijkbare risico- en beschermende factoren, te weten twee hoog-risico profielen, twee matig-risico profielen en één laag-risico profiel.

De gevonden profielen zorgen voor meer inzicht in de doelgroep van de jeugdreclassering. Duidelijk is dat er binnen de jeugdreclassering groepen jongeren zijn die deels vergelijkbare risico- en beschermende factoren hebben. De profielen, en de daarbij aansluitende vormen van toezicht en begeleiding die in dit onderzoek zijn gevonden, moeten echter niet leiden tot 'kookboekgeneeskunde' waarbij alleen nog maar oog is voor de verschillende profielen. Belangrijk is dat professionals de in

ontwikkeling zijnde methodiek van de JR³ volgen en daarbij hun eigen deskundigheid gebruiken bij de uitvoering van de maatregel. De profielen kunnen daarbij gebruikt worden als een referentiekader en dienen niet te worden gebruikt als 'het opvolgen van een recept'. Iedere jongere is namelijk uniek en daarom dient elke keer opnieuw gekeken te worden naar de persoonlijke situatie, het gezin en het systeem. De situaties van de jongeren zijn vaak zo divers dat een ‘one size fits all’ aanpak niet werkt. Een eenduidige handelwijze van reclasseringswerkers – welke is afgestemd op de individuele risico- en beschermende factoren – werkt wel. Hierbij zijn deskundige professionals en het volgen van de landelijke en uniforme aanpak van essentieel belang.

In dit onderzoek hebben professionals hun mening gegeven over welke toezicht en begeleiding passend is voor jongeren in de verschillende profielen. Professionals gaven aan dat ze het belangrijk vinden dat toezicht en begeleiding kan worden opgeschaald of afgezwakt tijdens het traject. Bovendien komt uit de Delphi-studie naar voren dat de professionals een tussenstap tussen het reguliere toezicht en begeleiding en intensieve toezicht en begeleiding missen. Een dergelijke tussenstap kan zorgen voor een meer persoonsgerichte aanpak die beter aansluit bij de behoeften van jongeren. Hoe beter de maatregel aansluit bij een de behoefte van een jongere, hoe groter de kans op een succesvolle afronding van het traject. Het ontwikkelen van een tussenstap tussen reguliere toezicht en begeleiding en intensieve toezicht en begeleiding is daarom belangrijk. Professionals in de Delphi-studie gaven tevens aan dat ze graag op een eerder moment jongeren en gezinnen al een vorm van toezicht en begeleiding willen bieden en dat deze mogelijkheid nu niet bestaat. Ze vinden het belangrijk dat ze tijd en energie in jongeren kunnen steken als ze dreigen af te glijden richting criminaliteit of georganiseerde misdaad, denk hierbij ook aan het Landelijk Programma Preventie met Gezag (Kamerstukken II 28 741, nr. 86, 2021-2022) of Jongerenwerk voor de 2% (De Jong, 2023). Van belang is het dus om meer oog te hebben voor een individuele preventieve vorm van toezicht en begeleiding.

De resultaten van dit onderzoek laten zien dat er twee profielen zijn (hoog-risico Profiel 3 en matig-risico Profiel 4) waarbij jongeren hoog scoren op het domein geestelijke gezondheid en GGz-hulp noodzakelijk is. Jongeren in deze twee profielen hebben passende en intensieve zorg nodig waarbij de juiste GGz-hulp wordt geboden. Op dit moment zitten deze jongeren soms ‘vast’ bij de jeugdreclassering en de GGz-hulp lijkt langzaam op gang te komen waardoor er niet op tijd gewerkt kan worden aan de risicofactoren. Het is dus relevant om een jeugdreclasseringstraject te ontwikkelen waarbij de samenwerking tussen zorg en jeugdreclasseringstoezicht wordt versterkt zodat jongeren met geestelijke gezondheidsproblemen zo snel mogelijk de juiste GGz hulp krijgen.

Op basis van ons onderzoek zien wij een tweetal kansen en mogelijkheden voor een doelmatige aanpak van jeugdcriminaliteit. Ten eerste: doorontwikkelen en verbeteren van de Ritax en blijvend zorgdragen voor (bij)scholing. De meerwaarde van de Ritax is dat op systematische wijze risico- en beschermende factoren worden uitgevraagd waarmee het recidiverisico in kaart kan worden gebracht.

---

³ [Jeugdreclassering in Verbinding \(JRIV\) | LinkedIn](#)

Bovendien kan de Ritax worden gebruikt om te komen tot passende interventies die aansluiten bij het risicoprofiel van jongeren. De Ritax is echter alleen van meerwaarde voor de jeugdstrafrechtketen als deze landelijk en structureel wordt gebruikt. Hierbij dient ook ingezet te worden op het volledig en compleet scoren van de Ritax. Wanneer de Ritax niet volledig ingevuld wordt, en er veel missende gegevens zijn, kan dit een vertekend beeld geven van het (dynamisch) risicoprofiel van een jongere. Voor toekomstig onderzoek naar de Ritax is het belangrijk dat: (1) er een systematische invoer komt van de Ritax, (2) de Ritax volledig en zorgvuldig wordt ingevuld, (3) online gedrag uitgebreider wordt meegenomen, (4) er nieuw onderzoek komt naar de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de Ritax en (5) er meer aandacht wordt besteed aan de implementatie van nieuwe items van de Ritax.

Ten tweede: doorontwikkelen van bestaande en erkende gedragsinterventies. Zoals eerder aangegeven, zijn er twee hoog-risico profielen, twee matig-risico profielen en één laag-risico profiel. Jongeren in de verschillende profielen laten een ander scoringspatroon zien op de Ritax wat betekent dat er verschillen in risicofactoren en beschermende factoren zijn en ook in de ernst van deze risicofactoren. Jongeren in de verschillende profielen hebben andere behoeften als het gaat om toezicht en begeleiding (en gedragsinterventies). Daarom is het van belang dat er onderzoek wordt gedaan naar welke vormen van toezicht en begeleiding en erkende gedragsinterventies het beste aansluiten bij de behoeften van jongeren.

Geconcludeerd kan worden dat de doelgroep van de jeugdreclassering zorgvuldig in kaart is gebracht en dat samen met professionals beoordeeld is of de huidige vormen van toezicht en begeleiding aansluiten bij deze doelgroep. In het project 'Jeugdreclassering in Verbinding' wordt toegewerkt naar een 'menukaart' voor een landelijk uniforme methodiek met een bijbehorend overzicht van modaliteiten en maatregelen. Dit zal de doelmatigheid en effectiviteit van de aanpak jeugdcriminaliteit verder vergroten.

Op basis van dit onderzoek zijn we tot onderstaande aanbevelingen gekomen. Naar onze mening dragen deze aanbevelingen bij aan een doelmatige aanpak van jeugdcriminaliteit, betere zorg voor delictplegers en tevreden professionals. Hierbij dient ook kritisch naar het huidige beleid gekeken te worden. Het verbeteren van de werkwijze en het aanbod is namelijk alleen zinvol wanneer beleidsmakers eveneens kritisch reflecteren op het door hen (eerder) gemaakte beleid (*cf.* Stellaard, 2023).

AANBEVELING 1:

Investeer in tijd en ruimte voor jeugdreclasseringswerkers zodat zij de jeugdreclasseringsmaatregel zo vorm kunnen geven dat deze aansluit bij de risicofactoren en behoeften van jongeren.

Professionals hebben voldoende kennis en kunde om toezicht en begeleiding op maat te bieden, waarbij de geïdentificeerde profielen richting kunnen geven en de in ontwikkeling zijnde JR-methodiek en menukaart gebruikt dient te worden. Het is essentieel dat er voldoende tijd en ruimte is voor

professionals om ervoor te zorgen dat het toezicht en de begeleiding aansluiten bij de behoefte van jongeren.

AANBEVELING 2

Ontwikkel een begeleidingsvariant die een tussenstap biedt tussen de reguliere vormen van toezicht en begeleiding en de intensievere individuele trajectbegeleiding zodat er meer flexibiliteit is in de intensiteit van toezicht en begeleiding.

Professionals hebben behoefte aan differentiatie in toezicht en begeleiding, met name een tussenstap tussen regulier en intensief toezicht. Dit zou moeten resulteren in een betere aansluiting bij de behoeften van jongeren waardoor de kans op een succesvolle afronding van jeugdreclasseringstrajecten toeneemt.

AANBEVELING 3

Heb oog voor een meer individuele preventieve vorm van toezicht en begeleiding waarbij eerder wordt gekeken hoe jongeren behoed kunnen worden voor (ernstige) delicten.

Professionals willen op een eerder moment in de jeugdstrafrechtketen al een vorm van toezicht en begeleiding kunnen bieden. Door tijdig en proactief in te grijpen als jongeren dreigen af te glijden richting criminaliteit of georganiseerde misdaad worden verdere problemen voorkomen, denk hierbij aan het Landelijk Programma Preventie met Gezag.

AANBEVELING 4

Ontwikkel een begeleidingsvariant met een intensieve zorgcomponent waar jongeren snel de juiste GGz-hulp kunnen ontvangen en waarbij er een goede samenwerking is tussen jeugdreclassering en GGz-hulp. *Samenwerking tussen jeugdreclassering en GGz-hulpverlening moet worden versterkt, vooral voor jongeren met geestelijke gezondheidsproblemen. Beleidsmaatregelen moeten gericht zijn op het verbeteren van doorstroom naar GGz-instanties en het oplossen van wachtlijstproblemen, denk aan de jeugdhulpplicht zoals voorgesteld in de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028.*

AANBEVELING 5

Benut de mogelijkheden van de Ritax volledig en effectief.

De meerwaarde van de Ritax is dat er op verschillende levensgebieden op systematische wijze risico- en beschermende factoren worden uitgevraagd om het recidiverisico in kaart te brengen. Door jeugdreclasseringswerkers goed te (blijven) scholen en de Ritax door te ontwikkelen – zodat de scoring nog beter aansluit – worden de betrouwbaarheid en meerwaarde van de Ritax vergroot. Belangrijk is daarbij dat de Ritax conform afspraak landelijk wordt gebruikt en dat uitzonderingen niet worden geaccepteerd.

Hoofdstuk 1:

Inleiding

1.1 Achtergrond van het onderzoek

Sinds 2008 is het aantal jongeren dat in aanraking is gekomen met politie en/of justitie aanzienlijk afgenomen (Van der Laan et al., 2021; Kessels, 2023). Van 2021 tot 2022 was er sprake van een lichte toename waarna weer een lichte daling is tussen 2022 en 2023. In de periode 2010 tot 2022 is eveneens sprake van een daling in het aantal jongeren met ernstige geweldsdelicten (Beijers et al., 2023; Openbaar Ministerie, 2022). De media berichten echter met enige regelmaat over een zorgwekkende stijging van ernstige geweldsdelicten waarbij vooral steekincidenten breed worden uitgemeten.⁴ Dat er wisselend wordt gesproken over wel of geen daling van (ernstige) jeugdcriminaliteit heeft er naar alle waarschijnlijkheid mee te maken dat het aantal daders met geweldsdelicten en/of ernstige delicten minder snel daalt dan het aantal jeugdige daders met een lichter delict. Daarnaast zijn er in de periode 2010 tot 2022 verschillende trends te zien in de delicten die jeugdige daders plegen (Kessels, 2023). Zo is er bijvoorbeeld een kleine toename wat betreft vermogensdelicten en het aantal jeugdigen dat een gedigitaliseerd delict pleegt, waaronder marktplaatsfraude, Whatsapp fraude en digitale stalking, lijkt ook iets te zijn toegenomen. In de periode 2017 tot medio 2020 is eveneens sprake van een lichte toename van steekincidenten (Van der Laan, 2020) en in 2022 was er een lichte stijging ten opzichte van 2018 wat betreft verkeersmisdrijven en vermogensdelicten door jongvolwassenen. Van een verjonging van het aantal jeugdige daders lijkt – ondanks aannames en zorgen daarover – geen sprake (Tollenaar & Van der Laan, 2023). Het aantal meisjes dat in aanraking komt met politie en/of justitie lijkt wel te stijgen.

In 2018 is gesuggereerd dat een persoonsgerichte benadering met gerichte screening op risico- en beschermende factoren en het inzetten van erkende gedragsinterventies heeft bijgedragen aan de ingezette daling (Kamerstukken II, 28 741, nr. 53, 2018-2019). Tegelijkertijd is bij een van de beleidsdoorlichtingen geconstateerd dat het niet altijd is vast te stellen of de doelstellingen van het beleid daadwerkelijk zijn bereikt en ook niet of het beleid doelmatig is uitgevoerd (Kamerstukken II, 33 199, nr. 27, 2017-2018). Een eerste stap om meer zicht te krijgen op de doelmatigheid van het beleid, is om de verschillende doelgroepen binnen de jeugdstrafrechtketen scherper in beeld te krijgen. Op dit moment ontbreekt het namelijk aan een actueel en diepgaand inzicht in de achtergrondkenmerken van de doelgroep jeugdreclassering. In het huidige onderzoek staat het in kaart brengen van de doelgroep jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering daarom centraal.

---

⁴ Zie bijvoorbeeld: [Messengeweld onder tieners stijgt: zo'n 70 steekincidenten in 2022 \(wnl.tv\)](#); [Nog steeds zorgwekkend veel steekincidenten door jongeren | politie.nl](#); [CBS: jeugdcriminaliteit neemt af, maar laatste jaren stijging ernstige delicten \(nos.nl\)](#)

1.2 Aanleiding van het onderzoek

Het ontwikkelen van meer evidence-based interventies voor jongeren met delictgedrag is een belangrijk speerpunt voor een effectieve aanpak van jeugdcriminaliteit (Kamerbrief Ontwikkelingen jeugdcriminaliteit 23 juni 2021; Kamerstukken II, 28 741, nr. 85, 2021-2022). In 2022 is een kamerbrief verschenen over een brede preventieve aanpak van jeugdcriminaliteit (Kamerstukken II, 28 741, nr. 106, 2022-2023). Een van de genoemde speerpunten is het ontwikkelen van meer evidence-based interventies die aansluiten op de doelgroep van de jeugdreclassering. Daarbij staat een landelijke uniforme methodiek centraal. Het project ‘Jeugdreclassering in Verbinding’⁵ werkt aan de (door)ontwikkeling van een landelijke uniforme jeugdreclasseringsmethodiek.

Naast het belang van het komen tot een landelijke uniforme jeugdreclasseringsmethodiek is het de vraag is of de huidige vormen van toezicht en begeleiding nog voldoende aansluiten bij de heterogene groep jongeren die nu een jeugdreclasseringsmaatregel hebben. De richtlijnen voor huidige vormen van toezicht en begeleiding van de jeugdreclassering zijn namelijk voor het laatst opgesteld in 2012 (Krechtig, 2007a; Krechtig, 2007b; Spoel, 2011a; Spoel, 2011b; Spoel, 2012; Vogelvang, 2005). Om meer zicht te krijgen op de problemen en kenmerken van jongeren in de jeugdstrafrechtketen zijn al verschillende studies uitgevoerd (Campbell et al., 2019; Hillege et al., 2017; Lee & Taxman, 2020; Mensink et al., 2021; Onifade et al., 2008; Schwalbe, 2008; Van der Put & Stolwijk, 2022; Welch-Brewer, 2018; Xu et al., 2020). Een nadeel van eerdere studies naar profielen van jongeren in de strafrechtketen is dat deze in een specifieke doelgroep in de jeugdstrafrechtketen zijn onderzocht zoals jongeren met een Halt-afdoening (Van der Put & Stolwijk, 2022), jongeren opgenomen in een gesloten kliniek (Janssen-de Ruijter et al., 2021), jongeren met een PIJ-maatregel (Mulder et al., 2019) of jongeren in het Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrechtketen waarvoor instrument 2a en 2b (voorloper Ritax) ingevuld is (Mensink et al., 2021). Wat nog mist, is een studie waarbij de doelgroep van de jeugdreclassering zorgvuldig in kaart is gebracht.

Met het in kaart brengen van de doelgroep van de jeugdreclassering wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van een landelijke, uniforme en effectieve methodiek voor de jeugdreclassering. Jongeren komen nu pas in aanraking met jeugdreclassering als ze een jeugdreclasseringsmaatregel opgelegd hebben gekregen door de rechtbank. Een jeugdreclasseringsmaatregel is onderdeel van de jeugdstrafrechtketen. In de volgende paragraaf wordt de jeugdstrafrechtketen toegelicht en welke informatie uit de jeugdstrafrechtketen in gebruikt wordt om de doelgroep te beschrijven.

1.3 Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrechtketen (LIJ)

Jongeren die met politie en/of justitie in aanraking zijn gekomen, komen terecht in de jeugdstrafrechtketen. Zie Figuur 1 voor een visuele weergave van de jeugdstrafrechtketen. In de

---

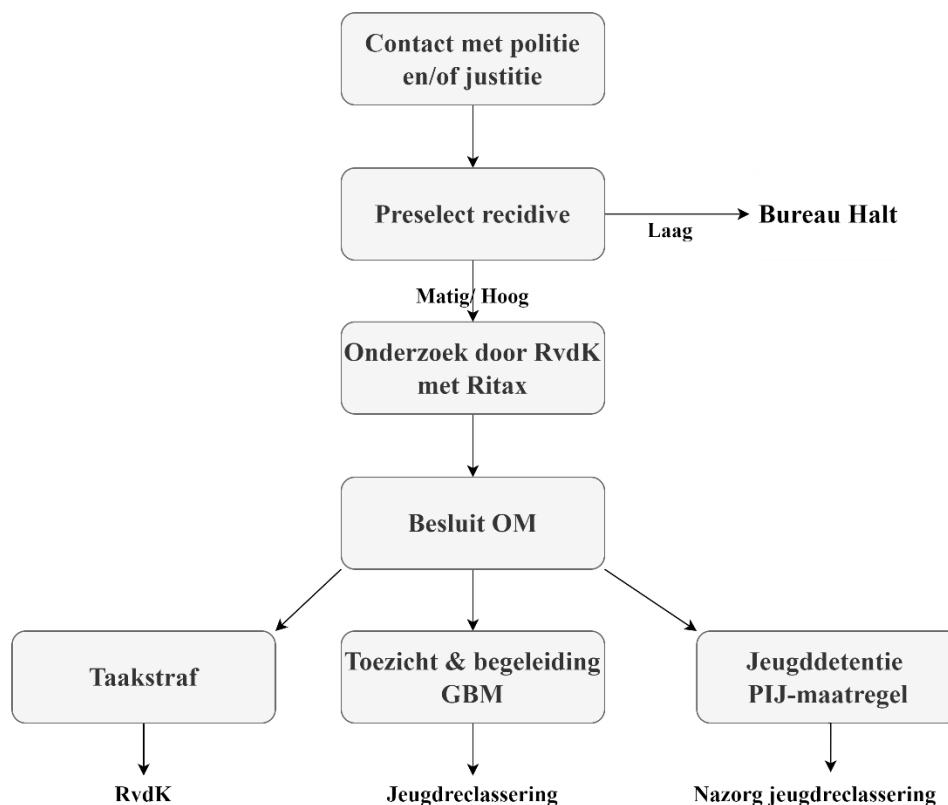
⁵ [Jeugdreclassering in Verbinding \(JRIV\) | LinkedIn](#)

jeugdstrafrechtketen ondersteunt het Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrechtketen (LIJ) ketenpartners bij het verzamelen en analyseren van informatie over jongeren en hun leefomgeving. Het doel van het LIJ is om jongeren toe te leiden naar passende interventies. Met behulp van de instrumenten in het LIJ krijgen en geven de ketenpartners elkaar inzicht in wat nodig is om recidive te voorkomen (cf. Buysse & Petersen, 2023). Een belangrijk onderdeel van het LIJ is het risicotaxatie-instrument Ritax. Met dit instrument worden de risico- en beschermende factoren van jeugdige verdachten in kaart gebracht. Deze factoren zijn gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek waarbij bekend is dat ze de kans op herhaling van crimineel gedrag vergroten dan wel verkleinen. Met de verzamelde informatie uit de Ritax wordt inzichtelijk gemaakt op welke domeinen de meeste risico's liggen. Het LIJ genereert vervolgens geautomatiseerde suggesties voor passende gedragsinterventies en daarmee sluiten deze suggesties dus in principe altijd aan bij het recidiverisico en het risicoprofiel van een jongere (cf. Buysse & Petersen 2023).

Figuur 1.

Visuele weergave jeugdstrafrechtketen

Het LIJ bestaat uit verschillende zogeheten spoorbesluiten. Wanneer een jongere met politie of justitie in aanraking komt vanwege het plegen van een delict wordt de Preselect Recidive afgenomen (Mensink et al., 2021; Buysse & Petersen, 2023). Deze wordt ingevuld op basis van een aantal statische kenmerken waarover de politie beschikt zoals geslacht, eerdere delicten en leeftijd. Wanneer het recidive risico laag

is, wordt een jongere doorgestuurd naar Halt mits het gaat om een Haltwaardig feit.⁶ Halt neemt vervolgens het Halt-signaleringsinstrument af. Wanneer sprake is van een matig of hoog risico op Preselect Recidive, er sprake is van een ernstig delict of van een eerdere in verzekeringstelling, dan wordt de RvdK betrokken bij het traject. Op basis van het advies van de RvdK wordt een besluit genomen door het OM. Wanneer een jongere een jeugdreclasseringsmaatregel opgelegd heeft gekregen en/of in een Justitiële Jeugdinstelling wordt geplaatst, wordt de Ritax herhaaldelijk ingevuld. De jeugdreclassering gebruikt de Ritax tevens voor het opstellen van een plan van aanpak (Buysse & Petersen, 2023).

Raad voor de Kinderbescherming

Zoals weergegeven in Figuur 1 komt de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) in beeld wanneer jongeren in aanraking zijn gekomen met politie en/of justitie en een matig of hoog score hebben op de Preselect Recidive. De RvdK beschermt het recht van jongeren op een gezonde en stabiele ontwikkeling. Dus ook voor jongeren die in hun ontwikkeling worden bedreigd en jongeren die in aanraking zijn gekomen met politie en justitie. Zij doet dit primair vanuit een pedagogische invalshoek (Protocol Strafzaken, 2022). De RvdK coördineert daarnaast ook de taakstraffen

De RvdK werkt samen met verschillende ketenpartners waaronder de politie, het Openbaar Ministerie (OM), Justitiële Jeugdinstellingen (JJI's) en Gecertificeerde Instellingen (hierna GI's). De GI's voeren jeugdbescherming en jeugdreclassering uit en voldoen aan de kwaliteitseisen van de overheid, alleen GI's mogen deze maatregelen uitvoeren. Het onderzoek van de RvdK zorgt ervoor dat het OM informatie heeft over de jongere en zijn/haar omgeving. Daarbij kijkt de RvdK ook naar achterliggende problematiek. Het doel van het onderzoek van de RvdK is drieledig: (1) het geven van advies aan het OM/officier van justitie over de jongere en zijn/haar omgeving en omstandigheden, (2) selecteren van jongeren met een verhoogd risico met als doel zorgen voor een effectieve aanpak om het recidiverisico te verkleinen en (3) selecteren van jongeren met achterliggende problematiek die mogelijk andere vormen van hulp nodig hebben (Protocol Strafzaken, 2022). De RvdK start hun onderzoek met de afname van de basisversie van de Ritax (Ritax A) waarbij de risicofactoren op negen domeinen (gezin, school, werk/financiën/vrije tijd, relaties, alcohol/drugs/gokken, geestelijke gezondheid, agressie, houding, vaardigheden) in kaart worden gebracht. Wanneer de totaalscore op de basisversie van de Ritax matig (of minimaal 1 domein hoog) of hoog is, worden ook de aanvullende vragen van de Ritax (Ritax B) ingevuld.

---

⁶ Naast dat het delict een Halt-waardig feit moet zijn er nog andere criteria waaraan de jongere moet voldoen voordat hij/zij Halt kan krijgen. (1) De jongere is 12 tot 18 jaar, (2) De jongere bekent het gepleegde feit, (3) De jongere voldoet aan de recidiveregeling Halt (maximaal drie keer naar Halt) en (4) De jongere stemt in met de verwijzing naar Halt

Jeugdreclassering

Jeugdreclassering biedt ondersteuning aan jongeren tussen 12 en 23 jaar die in contact zijn gekomen met politie en/of justitie (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2017). Het doel van een jeugdreclasseringsmaatregel is om herhaling van delictgedrag te voorkomen en om jongeren te ondersteunen bij hun weg naar herstel en een toekomst zonder delictgedrag. De jeugdreclassering werkt vanuit een strafrechtelijk kader (Weijers, 2016) en een jeugdreclasseringsmaatregel kan worden opgelegd door een rechter of officier van justitie. De RvdK kan jeugdreclassering op basis van een vrijwillig kader opstarten.

De jeugdreclassering biedt zowel reguliere toezicht en begeleiding aan als toezicht en begeleiding gericht op specifieke groepen zoals de Intensieve Traject Begeleiding (ITB) harde kern aanpak. De jeugdreclassering werkt samen met verschillende organisaties waaronder de politie, het OM en de RvdK. Hierbij hebben ze vooral een adviserende en uitvoerende rol. De jeugdreclasseringsmaatregel wordt uitgevoerd door 13 GI's voor jeugdbescherming en jeugdreclassering en dit doen zij vaak in samenwerking met ouders of het netwerk van jongeren. Samen met jongeren wordt gewerkt aan een duurzame gedragsverandering, stabiliteit en continuïteit. Daarnaast wordt gewerkt aan het verkleinen van risicofactoren en de kans op herhaling of terugval. Om de kans op terugval/herhaling van delictgedrag te verkleinen, is het belangrijk dat de jeugdreclassering inzet op vormen van toezicht en begeleiding die effectief en evidence-based zijn en aansluiten bij de doelgroep.

De begeleiding en het toezicht die de jeugdreclassering in 2023 biedt, kent acht varianten. Voor elk van de vormen van toezicht en begeleiding is een richtlijn opgesteld waarin suggesties voor relevante interventies beschreven staan. Allereerst biedt de jeugdreclassering toezicht en begeleiding regulier (Vorm 1). Jeugdreclasseringswerkers, werkzaam bij een GI's, houden hierbij toezicht op de naleving van voorwaarden die door de rechter zijn opgelegd en begeleiden de jongere daarbij. Het doel van deze begeleidingsvariant is het voorkomen van recidive en het bieden van individuele begeleiding. Dit is een vorm van begeleiding die in principe vrijwillig is maar zich sterk aan de jongere opdringt (Vogelvang, 2005). Het palet aan vormen van toezicht en begeleiding van de jeugdreclassering heeft twee vormen van Individuele Traject Begeleiding (ITB), ITB-harde kern/ITB-plus en ITB CRIEM. ITB-harde kern/ITB-plus (Vorm 2) is bedoeld voor jongeren die structureel en ernstige delicten plegen waarbij het laatst gepleegde delict detentiewaardig is. Tevens ervaren deze jongeren problemen op verschillende levensgebieden (Krechtig, 2007b). ITB-CRIEM (Vorm 3) is bedoeld voor jongeren die afkomstig zijn uit een niet-westerse etnische minderheidsgroep waarbij sprake is van een gebrekkige integratie van het gezin (Krechtig, 2007a). Een nieuwe intensieve variant van toezicht en begeleiding is Straatkracht waarin jongeren worden ondersteund in het afstand nemen van een (georganiseerde) criminele en gewelddadige context, naar een positief, veiliger en prosociaal leven (Vorm 4). In Straatkracht wordt samengewerkt tussen jeugdreclassering, jongere, sociaal netwerk en professionele partners.

Een volgende toezicht en begeleidingsvorm die kan worden onderscheiden, is begeleiding in het kader van een Gedragsbeïnvloedende maatregel (GBM; Vorm 5). Jeugdige delinquenten waarbij sprake

is van ernstige gedragsproblemen, kunnen een GBM opgelegd krijgen bij het vonnis. Het accent ligt hierbij niet op straf maar op gedragsverandering. De begeleiding en het toezicht welke de jeugdreclassering hierbij biedt, behelst voornamelijk het er op toezien dat zowel een jongere en zijn/haar ouders, als ook de zorgaanbieders zich aan gemaakte afspraken houden (Spoel, 2011a). Daarnaast biedt de jeugdreclassering begeleiding aan in het kader van een scholings- en trainingsprogramma (STP; Vorm 6). Dit is een programma dat voorziet in een geleidelijke overgang van een JJI naar de vrije maatschappij. Deze variant vindt plaats buiten een JJI, in aansluiting op het verblijf in de inrichting, gedurende de laatste periode van de straf of maatregel. Gedurende de deelname aan een STP staat de jongere onder begeleiding en toezicht van de jeugdreclassering⁷ (Reglement justitiële jeugdinrichtingen, 2001, §2). Verder kan begeleiding in het kader van elektronische monitoring worden onderscheiden (Vorm 7). Elektronische controle wordt gebruikt als een hulpmiddel om te controleren of de jongere een locatiegebod of -verbod, dat binnen de bijzondere voorwaarden van een schorsing of voorwaardelijke straf valt, naleeft (Spoel, 2012). Tot slot biedt de jeugdreclassering begeleiding en toezicht in gevallen waarbij jongeren de Leerplichtwet overtreden (Vorm 8). Controle en toezicht ontbreken binnen deze variant. Het accent in schoolverzuimzaken ligt op begeleiding en hulpverlening (Spoel, 2011b).

De bovengenoemde bestaande vormen van toezicht en begeleiding van jeugdreclassering zijn gebruikt in dit onderzoek, echter zoals eerder genoemd wordt in het project ‘Jeugdreclassering in verbinding’ een uniforme landelijke reclasseringsmethodiek ontwikkeld.

1.4 Doelstelling van het onderzoek

Bij de jeugdreclassering ontbreekt het op dit moment aan een actueel en diepgaand beeld over hun doelgroep. Dit project heeft daarom de volgende twee doelen: (1) het identificeren van profielen van risico- en beschermende factoren bij jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel en deze vergelijken met jongeren in de jeugdstrafrechtketen die geen jeugdreclassering opgelegd hebben gekregen en (2) het onderzoeken welke vormen van toezicht en begeleiding passend zijn voor de gevonden profielen binnen de huidige doelgroep van de jeugdreclassering.

1.5 Onderzoeksvragen

Deelproject I: Identificeren en vergelijken van profielen – een latente klasse analyse.

1. Wat zijn de kenmerken van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering?
- 2a. Zijn er onderscheidbare profielen op te stellen van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering uitgaande van de risico- en beschermende factoren gescoord met de Ritax items?
- 2b. Hoe hangen de geïdentificeerde profielen samen met de risico- en beschermende factoren (gescoord met de verdiepende Ritax items) van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering?
- 2c. Hoe valide zijn de gevonden profielen bij jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering?

---

⁷ Reglement Justitiële Jeugdinrichtingen, 2001, §2. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0012647/2022-01-01>

3. Wat zijn de verschillen en overeenkomsten in de profielen van risico- en beschermende factoren, zoals gescoord met Ritax, bij jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering en jongeren waar de Raad voor de Kinderbescherming onderzoek naar doet?
4. Wat zijn in beschrijvende zin de verschillen en overeenkomsten tussen de geïdentificeerde profielen bij jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering en jongeren waar de Raad voor de Kinderbescherming onderzoek naar doet en de eerder gevonden profielen van jongeren met een Halt-afdoening in de studie van Van der Put en Stolwijk (2022)?

Deelproject II: Onderzoeken van passende vormen van toezicht en begeleiding – een literatuuronderzoek

1. Welke effectieve interventies (die zich richten op risicofactoren) zijn op dit moment beschikbaar om ingezet te kunnen worden door jeugdreclassering?
2. Wat is er vanuit de (inter)nationale literatuur bekend over de werkzaamheid van werkwijzen van toezicht en begeleiding voor jeugdreclassering?

Deelproject III: Consensus over passende vormen van toezicht en begeleiding voor de geïdentificeerde profielen – een Delphi-studie.

1. In hoeverre sluiten de huidige vormen van toezicht en begeleiding en interventies aan bij de gevonden profielen van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering volgens professionals?
2. Welke aanpassingen of aanvullingen van toezicht en begeleiding en interventies zijn wenselijk om een goede aansluiting met geïdentificeerde profielen te waarborgen?
3. Welke vormen van toezicht en begeleiding en interventies sluiten het beste aan bij de profielen van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering?

1.6 Opbouw van het rapport

Dit eindrapport is als volgt opgebouwd: in Hoofdstuk 2 komt Deelproject I (het identificeren en vergelijken van profielen) aan bod. In Hoofdstuk 3 wordt Deelproject II (de literatuurreview) beschreven en in Hoofdstuk 4 gaan we in op Deelproject III (de Delphi-studie). De opbouw van deze hoofdstukken is hetzelfde: er wordt eerst kort de achtergrond van het desbetreffende deelproject beschreven. Vervolgens komen de methode en de resultaten aan bod. Elk hoofdstuk eindigt met een conclusie. In het afsluitende Hoofdstuk 5 bediscussiëren we de resultaten, trekken we hieruit conclusies en doen wij een aantal aanbevelingen voor praktijk, beleid en onderzoek.

Hoofdstuk 2:

Deelproject I: Identificeren en vergelijken van profielen.

In dit hoofdstuk komen de volgende onderzoeksvragen aan bod:

1. Wat zijn de kenmerken van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering?
- 2a. Zijn er onderscheidbare profielen op te stellen van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering uitgaande van de risico- en beschermende factoren gescoord met de Ritax items?
- 2b. Hoe hangen de geïdentificeerde profielen samen met de risico- en beschermende factoren (gescoord met de verdiepende Ritax items) van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering?
- 2c. Hoe valide zijn de gevonden profielen bij jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering?
3. Wat zijn de verschillen en overeenkomsten in de profielen van risico- en beschermende factoren, zoals gescoord met Ritax, bij jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering en jongeren waar de Raad voor de Kinderbescherming onderzoek naar doet?
4. Wat zijn in beschrijvende zin de verschillen en overeenkomsten tussen de geïdentificeerde profielen bij jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering en jongeren waar de Raad voor de Kinderbescherming onderzoek naar doet en de eerder gevonden profielen van jongeren met een Halt-afdoening in de studie van Van der Put en Stolwijk (2022)?

2.1 Achtergrond

Op dit moment ontbreekt het aan een actueel inzicht in de doelgroep van de jeugdreclassering en de achtergrondkenmerken van jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel. Naast de doorontwikkeling van een landelijke en uniforme methodiek is het belangrijk dat de doelgroep van de jeugdreclassering in kaart wordt gebracht. Het toezicht en de begeleiding van jeugdreclassering zijn immers effectiever wanneer deze beter aansluiten op de behoefte en risico's van jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel. Door meer inzicht te krijgen in de doelgroep kan deze in de toekomst gericht begeleid worden. Door een vergelijking te maken tussen de doelgroep van de jeugdreclassering en de groep waar de RvdK onderzoek naar doet, kan in kaart worden gebracht wat de verschillen zijn tussen beide groepen en of er in de groep van de RvdK wellicht jongeren zitten die meer bij de jeugdreclassering thuishoren of andersom.

In het huidige project is de doelgroep van de jeugdreclassering in kaart gebracht met een latente klasse analyse (LCA). Op deze wijze wordt onderzocht of er binnen de doelgroep van de jeugdreclassering onderscheidbare groepen zijn van jongeren die op belangrijke kenmerken op elkaar lijken. Deze groepen, ook wel profielen genoemd, worden gevormd met behulp van de items van de Ritax. Jongeren in hetzelfde profiel hebben ongeveer dezelfde risico- en beschermende factoren op de Ritax terwijl jongeren in een ander profiel een andere combinatie hebben van risico- en beschermende factoren hebben.

2.2 Methode

2.2.1 Beschrijving van de onderzoekspopulatie

De onderzoekspopulatie bestond uit jongeren met een algemeen recidiverisico van matig of hoog op de Preselect Recidive van het Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrechtketen (LIJ), verdenking van een zwaar delict of een in verzekeringstelling én waarvoor in 2020 of 2021 het risicotaxatie-instrument Ritax is ingevuld door jeugdreclasseringswerkers en/of medewerkers van de RvdK. In totaal bestond de onderzoekspopulatie uit 7.862 unieke jongeren tussen de 12 en 18 jaar oud ($M = 15,5$; $SD = 1,3$). Jongeren van 18 jaar en ouder zijn niet meegenomen in dit onderzoek omdat de Ritax in 2020-2021 nog niet gevalideerd was voor jongeren boven de 18 jaar.

Van alle 7.862 jongeren in de steekproef hadden 2.915 jongeren een jeugdreclasseringsmaatregel opgelegd gekregen en werd voor 4.947 jongeren, zonder een jeugdreclasseringsmaatregel, door de RvdK onderzoek gedaan naar hun ontwikkeling. De onderzoeksvragen zijn in de huidige studie beantwoord in twee verschillende doelgroepen: JR-groep (JR) (2.915 jongeren) en RvdK-groep (4.947 jongeren). In de rest van het rapport wordt gesproken over JR-groep en RvdK-groep. Afhankelijk van de onderzoeksvraag is gebruik gemaakt van JR-groep en/of RvdK-groep (zie Tabel 1).

Tabel 1.

Gebruikte groepen per onderzoeksvraag en gebruikte gegevens

	Onderzoeksvraag					Gebruikte Ritax voor analyses
	1	2	3	4	5	
JR-groep	X	X	X	X	X	Eerste Ritax die door de jeugdreclassering is ingevuld
RvdK-groep	X			X		Eerste Ritax die door de RvdK is ingevuld
Halt-groep					X	Niet van toepassing

2.2.2 Meetinstrumenten

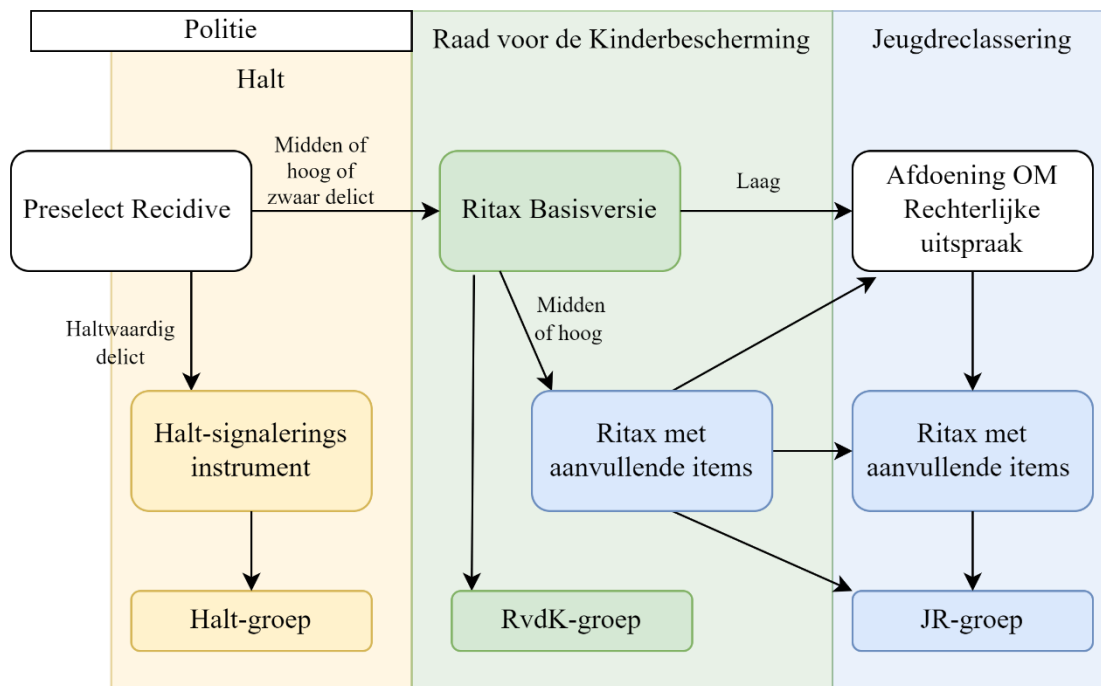
LIJ-data

In Deelproject I zijn LIJ-gegevens gebruikt om de profielen van de doelgroep JR op te stellen. De LIJ-gegevens zijn aangeleverd door de Justitiële Informatiedienst (Justid). Een jongere kon meerdere keren in de LIJ-gegevens voorkomen. In het huidige onderzoek zijn alle dubbele LIJ-gegevens op basis van een persoonlijk nummer uit de onderzoekspopulatie gehaald om zo te voorkomen dat een jongere meerdere keren in de dataset voorkwam. Voor jongeren uit de JR-groep is ervoor gekozen om de eerste Ritax vragenlijst te selecteren die door de jeugdreclassering is ingevuld (zie Figuur 2). Hier is voor gekozen omdat deze Ritax het meest volledige beeld geeft over de jongere. Als er voor een jongere in de JR-groep geen Ritax door de jeugdreclassering is ingevuld, dan is gebruik gemaakt van de laatste Ritax met aanvullende items die door de RvdK is ingevuld. Voor jongeren uit de RvdK-groep is de eerst ingevulde basisversie van de Ritax van de RvdK gebruikt.

Figuur 2.

De groepen en de gebruikte instrumenten van het Landelijke Instrumentarium Jeugdstrafrechtketen

Ritax

De Ritax is onderdeel van het Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrechtketen (LIJ) en kan meerdere keren worden ingevuld door verschillende medewerkers binnen de jeugdstrafrechtketen (ministerie van Justitie en Veiligheid, 2020). De Ritax is gescoord op basis van dossierinformatie, observaties en interviews met een jongere en meestal ook met zijn/haar ouders en met docenten van school. De Ritax die gebruikt is in de huidige studie is gevalideerd voor jongeren van 12 t/m 17 jaar. De Ritax bestaat uit een basisversie en aanvullende vragen. De basisversie van de Ritax bestaat uit 67 items verdeeld over negen domeinen: gezin, school, werk/vrije tijd/financiën, relaties, alcohol/druggebruik/gokken, geestelijke gezondheid, houding, agressie en vaardigheden (Buysse en Petersen, 2023; Tabel 2). Met behulp van deze negen domeinen worden zowel risicofactoren als beschermende factoren in kaart gebracht. De meeste items van de basisversie worden gescoord als 0 = geen risico, 1 = enigszins risico en 2 = veel risico. Het totale risicoprofiel wordt gescoord van heel laag risico t/m heel hoog risico.

De Ritax die door de jeugdreclassering ingevuld wordt, bestaat uit alle items van de basisversie plus 41 aanvullende items. Met de aanvullende vragen wordt een verdiepende inventarisatie gemaakt van dynamische factoren die van invloed zijn op de recidivekans. In de aanvullende vragen van de Ritax worden op de volgende domeinen vragen gesteld: gezin, school, werk/vrije tijd/financiën, relaties, houding, agressie en vaardigheden. Het domein geestelijke gezondheid en het domein alcohol- en druggebruik en gokken kennen geen aanvullende vragen in de Ritax. De aanvullende vragen van de Ritax worden afgenomen als: (1) de score op de basisversie van de Ritax middelhoog is en op minimaal 1 domein hoog, (2) de totaal score op de basisversie van de Ritax hoog is, (3) sprake is van een

jeugdreclasseringsmaatregel, (4) sprake is van inbewaringstelling of (5) sprake is van recidive en eerder al een keer de aanvullende vragen van de Ritax zijn ingevuld. NB: De basisversie van de Ritax geeft informatie over de risicofactoren; enkel de Ritax met de aanvullende items geeft ook informatie over de beschermende factoren. De Ritax met aanvullende vragen wordt de eerste keer door de RvdK tijdens het strafonderzoek ingevuld (Buysse & Petersen, 2023). De volgende Ritax met aanvullende vragen wordt, afhankelijk van de maatregel, ingevuld door medewerkers van de GI's of medewerkers van een Justitiële Jeugdinstelling.

Tabel 2.

Domeinen Ritax en het aantal items

Domein Ritax	Aantal items basisversie Ritax	Aantal aanvullende items Ritax
Gezin	12	17
School	14	4
Werk, financiën en vrije tijd	2	4
Relaties	3	4
Alcohol, druggebruik en gokken	6	-
Geestelijke gezondheid*	19	-
Houding	3	7
Agressie	4	2
Vaardigheden	4	3

*GGz items: 9 items; ingrijpende jeugdervaringen items: 10 items.

2.2.3 Procedure

Voorafgaand aan het huidige onderzoek is een Privacy Impact Assessment opgesteld en toestemming gevraagd voor het gebruik van de LIJ-data. De 13 GI's en de RvdK hebben, elk afzonderlijk, toestemming gegeven voor het gebruik van de data. Zowel de GI's als de RvdK zijn eigenaar van de data. De Ritax-gegevens zijn aangeleverd door Justid. Justid heeft de achtergrondgegevens van de onderzoekspopulatie geselecteerd, waaronder de organisatie die de Ritax heeft ingevuld, uitkomst Preselect Recidive, eerdere contacten met justitie, hulpverleningsgeschiedenis, zwaarte van het gepleegde delict en of er sprake was van een zedendelict of onlinedelict.

Nadat de gegevens door Justid zijn aangeleverd, hebben de onderzoekers de populatie geselecteerd. De onderzoekspopulatie van de jeugdreclassering is geselecteerd met behulp van één algemene informatie vraag uit de Ritax: "Is er sprake van een vorm van (jeugd)reclasseringstoezicht en/of de Gedragsbeïnvloedende maatregel (GBM)?" Wanneer deze vraag is beantwoord met 'ja' zijn de gegevens van deze jongeren meegenomen in de steekproef doelgroep JR. Hierna wordt deze groep 'JR-groep' genoemd.

In dit onderzoek is de doelgroep van de jeugdreclassering vergeleken met de groep waarnaar de RvdK onderzoek doet. De steekproef van de RvdK is geselecteerd met dezelfde bovengenoemde vraag: "Is er sprake van een vorm van (jeugd)reclasseringstoezicht en/of de GBM?". Wanneer deze vraag is beantwoord met 'nee' zijn de gegevens van de jongere meegenomen in de steekproef van RvdK. Hierna wordt deze groep 'RvdK-groep' genoemd.

Binnen het LIJ worden risico- en beschermende factoren weergegeven met behulp van een zogeheten Dynamisch Risicoprofiel (DRP). Het DRP is de uitkomstmaat van de Ritax en geeft een overzicht van de risicofactoren die van invloed zijn op de kans op recidive (Buysse en Petersen, 2023). In het DRP zijn de risico- en beschermende factoren genormeerd naar drie niveaus (laag, midden en hoog). Deze niveaus geven een inschatting van de mate van risico en bescherming. Het risiconiveau wordt per domein weergegeven. De domeinen alcohol/druggebruik/gokken en geestelijke gezondheid hebben geen beschermende factoren. Het niet hebben van suïcidale gedachten (risicofactor binnen het domein geestelijke gezondheid) is bijvoorbeeld geen risico factor, maar ook geen beschermende factor.

In dit onderzoek is voor de interpretatie van de profielen een vergelijkbare visuele weergave gemaakt als bij het DRP. Deze visuele weergave is gemaakt op basis van de items die meegenomen zijn in de latente klasse analyse. Hiervoor zijn de scores op de domeinen gehercodeerd. Wanneer er 0 is gescoord op een item is deze gecodeerd naar geen risicofactor of een beschermende factor. Als er op een item 1 of hoger is gescoord is dit gecodeerd naar één of meer risicofactoren in het domein.

Om de uitkomsten beter te kunnen interpreteren is het domein geestelijke gezondheid in dit onderzoek opgedeeld in Geestelijke Gezondheid (GGz) en ingrijpende jeugdervaringen⁸. Onder GGz vallen de items van het domein geestelijke gezondheid die risico's beschrijven met psychische problemen zoals het hebben van een verstandelijke beperking, stemmingsproblemen, het voorkomen van zelfbeschadigend gedrag en suïcidale gedachten. Ingrijpende jeugdervaringen zijn de items van het domein Geestelijke Gezondheid die betrekking hebben op negatieve ervaringen. De items van de Ritax die meegenomen zijn als ingrijpende jeugdervaringen zijn: slachtoffer zijn van verwaarlozing, seksueel misbruik, lichamelijk of emotioneel mishandeling, getuige van huiselijk geweld en geweld buiten het gezin.

2.2.4 Analyse

In Deelproject I zijn met verschillende analyses de vijf onderzoeksvragen beantwoord. De vraag ten aanzien van de kenmerken van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering (onderzoeksvraag 1) is beantwoord met behulp van een beschrijvende analyse. Hierbij zijn zowel de JR-groep als de RvdK-groep in kaart gebracht en vergeleken. Voor beide groepen is onderzocht of er een verschil is in leeftijd, totaalscore risicofactoren en beschermende factoren per domein, delictzwaarte, onlinedelict, zedendelict, eerdere justitiecontacten en eerdere hulpverleningscontacten. De verschillen tussen continue variabelen zijn getoetst met een t-test en de verschillen tussen categoriale variabelen met een Chi-kwadraattoets.

De profielen binnen de JR-groep (onderzoeksvraag 2) zijn geïdentificeerd met behulp van een latente klasse analyse (LCA). Het doel van een LCA is om individuen te categoriseren in onderscheidbare (homogene) groepen op basis van gedragskenmerken. Elke cliënt is gecategoriseerd in

---

⁸ Adverse Childhood Experiences (ACE)

één profiel dat het beste past bij zijn of haar kenmerken. In een LCA worden jongeren op basis van hun score op de risico- en beschermende factoren van de basisversie Ritax optimaal verdeeld in homogene groepen jongeren met een vergelijkbaar scorepatroon op de risico- en beschermende factoren. De groepen worden in een LCA ‘klassen’ genoemd. Deze terminologie is in het rapport aangehouden als de resultaten van de LCA besproken worden. Wanneer de klassen en deze verder geïnterpreteerd worden, dan spreken we in het rapport van ‘profielen’.

Voor het uitvoeren van de LCA is gebruik gemaakt van het software programma Latent Gold (Vermunt & Magidson, 2005; Vermunt & Magidson, 2013). Voor de LCA is gebruik gemaakt van de items van de basisversie van de Ritax, omdat deze zowel voor de JR-groep als voor de RvdK-groep zijn gescoord. Sommige items zijn samengevoegd en sommige items zijn gehercodeerd. De (her)coding van de items staat in Bijlage II. Missende waardes zijn niet meegenomen in de LCA. De items waarop onbekend is gescoord, zijn voor alle items gecodeerd als 0,5.⁹ Dit omdat een score ‘onbekend’ niet betekent dat er een laag risico is, maar ook niet dat er geen risico is. Op deze manier is het meest recht gedaan aan de betekenis van de score ‘onbekend’.

Allereerst is een LCA uitgevoerd met alle items van de basisversie van de Ritax. Vervolgens zijn de items met een verklaarde variantie lager dan 0,10 verwijderd. Deze items dragen namelijk weinig bij aan het identificeren van de juiste klassen in de JR-groep. Na het verwijderen van deze items bleven 25 items over (Tabel 3). Bij het uitvoeren van de LCA is ervoor gekozen om modellen te schatten met 1 t/m 8 klassen. Deze modellen zijn vervolgens met elkaar vergeleken op basis van drie statistische maten: (1) de Bayesiaanse informatiecriterium (BIC) waarbij de laagste waarde het beste model weergeeft, (2) de Bootstrap Likelihood ratio test (BLRT) waarbij een significant resultaat een betere model fit betekent en (3) de entropie waarbij een waarde van 0,8 of hoger een duidelijke afbakening van de klassen betekent.

Het beste model is vervolgens geselecteerd door naast deze drie model-indices rekening te houden met een theoretische en klinische interpretatie van de klassen. Daarna zijn cliënten geënclassificeerd in de klassen op basis van posterior latent class membership probability die in LCA voor elke jongere berekend zijn. De posterior latent class membership probability geeft voor elke jongere aan wat de kans is om geënclassificeerd te worden in elke klasse. Een jongere wordt uiteindelijk geënclassificeerd in de klasse met de hoogste kans. De laatste stap van de LCA is een verdiepende analyses met de items opgenomen in Tabel 4 (onderzoeksvraag 3). In de verdiepende analyse is getoetst of de demografische en risico- en beschermende factoren van de Ritax verschillen tussen de geïdentificeerde profielen; hiervoor zijn Wald-testen uitgevoerd ($p < 0,05$).

Tabel 3.
Items Ritax opgenomen in de LCA

---

⁹ Met uitzondering van Ritax item 9.1. Deze variabele heeft twee categorieën met laag risico, daarom is onbekend gehercodeerd naar 1,5.

Domein	Nr.	Item*
Gezin	1.3a	Aanwezigheid van ouderlijk toezicht
	1.4a	Ouders/verzorgers stellen regels op
	1.5	Gehoorzaamheid van de jongere aan ouders/verzorgers
School	2.5	Hecht belang aan onderwijs/opleiding
	2.7a	De jongere volgt speciaal onderwijs
	2.10	Spijbelt de jongere
Vrije tijd en financiën	3.2	Is er sprake van een problematische vrijetijdsbesteding
Relaties	4.1a	Leeftijdsgenoten met wie de jongere zijn tijd doorbrengt
Geestelijke gezondheid**	6.1	Is er sprake van een verstandelijke beperking
	6.4	Stemming
	6.5	Automutilatie
	6.7	Suïcidale gedachten of gedragingen
	6.8a	Slachtoffer van verwaarlozing
	6.9a	Lichamelijke mishandeling
	6.10a	Emotionele mishandeling
	6.11	Getuige van huiselijk geweld
	6.12	Ervaringen van geweld buiten het gezin
	6.13a	Seksueel misbruik
Houding	7.1	Accepteert verantwoordelijkheid voor antisociaal gedrag
	7.3	Houding tegenover autoriteitsfiguren
Agressie	8.1	Mate waarin de jongere vindt dat schreeuwen en verbale agressie geschikt zijn voor het oplossen van conflicten
	8.2	Mate waarin de jongere vindt dat vechten en fysieke agressie geschikt zijn voor het oplossen van conflicten
	8.3	Melding van gewelddadig gedrag
Vaardigheden	9.1	Probleemoplossend vermogen
	9.2	Impulsiviteit, handelen alvorens na te denken

* In deze tabel zijn de itemnummers van de Ritax weergegeven. ** In de visuele weergave zijn deze items opgesplitst in twee groepen items. Items 6.1, 6.4, 6.5 en 6.7 worden GGz-items genoemd en 6.8a, 6.9a, 6.10a, 6.11 en 6.12 worden nadelige negatieve ervaringen genoemd (ingrijpende jeugdervaringen; ACE).

Vervolgens is getoetst of de klassen van de JR-groep vergeleken konden worden met de klassen van de RvdK-groep (onderzoeksvraag 4). In Latent Gold is hiervoor gebruik gemaakt van de module ‘Step 3 Model’; deze module berekent voor elke jongere uit de RvdK-groep voor elke klasse de kans dat het scorepatroon op de Ritax hier bij past met behulp van de posterior latent class membership probability. Op deze manier is voor elke jongere van RvdK-groep het best passende profiel van de JR-groep bepaald. Daarna zijn de groepen vergeleken op (a) de prevalentie van de verschillende profielen en (b) de verdeling van de LCA items van de Ritax.

Tabel 4.

Items Ritax opgenomen in de verdiepende analyse LCA

Domein	Nr.	Item*	
Gezin	1.1a	Huidige woonsituatie	
	1.6	Bestraffing van ongewenst gedrag door ouder/verzorger	
	1.8	Verzorgers/medebewoners waarmee de jongere een goede band heeft	
	1.9	Is de jongere eerder uit huis geplaatst	
	1.10	Is de jongere wel eens weggelopen	
	1.11	Is er sprake geweest van een kindbeschermingsmaatregel	
	1.13	Houding van ouders t.a.v. antisociaalgedrag jongere	
	1.16	Financiële situatie van het gezin waar de jongere woont	
	1.18	Ondersteunend netwerk gezin	
	1.19	Ernst/heftigheid van conflicten tussen gezinsleden	
	1.20	Beloning van gewenst gedrag	
	School	2.1	Aantal dagen dagbesteding
		2.3	Diploma voortgezet onderwijs
2.11		Aantal verwijderingen uit de les in de afgelopen 6 maanden	
2.12a		Aantal schorsingen in de afgelopen 6 maanden	
2.13		Inschatting van de school dat de jongere school positief afrondt	
Vrije tijd en financiën	3.7	Manier waarop de jongere met geld omgaat	
Relaties	4.2	Bewondering voor en/of imiteren van antisociaal gedrag leeftijdsgenoten	
	4.3	De mate waarin de jongere weerstand kan bieden tegen de invloed van leeftijdsgenoten met antisociaal gedrag	
	4.4	Huidige positieve relatie met volwassenen, anders dan gezinsleden	
	4.5	Huidige sociale binding met de gemeenschap	
	4.6	Is de jongere wel eens gepest geweest	
	4.7	Heeft de jongere wel eens gepest	
	Alcohol en druggebruik	5.1b	Mate van alcoholgebruik
5.2b		Mate van druggebruik	
Geestelijke gezondheid	6.2a	Is er een diagnose van psychische problemen nu nog geldig	
Houding	7.2	Respect voor eigendommen van anderen	
	7.6	Denkfouten	
	7.7	Empathie, gewetensontwikkeling en sympathie voor slachtoffer	
	7.8	Problemen op het gebied van morele ontwikkeling	
	7.9	De mate waarin de jongere vindt dat wetten en regels en de gangbare omgangsvormen in het maatschappelijke verkeer voor hem/haar gelden	
	7.10	Toekomstbeeld	
	7.11	De mate waarin de jongere bereid is te voldoen aan een maatregel of interventie gericht op gedragsverandering	
	Agressie	8.6	Interpretatie van gedrag en bedoelingen van anderen in een gewone situatie
		Vaardigheden	9.3
	9.4		Beheerst/gebruikt vaardigheden voor het omgaan met moeilijke situaties
9.7	Herkent en heeft controle op gebeurtenissen of situaties die tot problemen kunnen leiden		

* In deze tabel zijn de itemnummers van de Ritax weergegeven.

Voor de beantwoording van onderzoeksvraag 5 is een vergelijking gemaakt tussen de profielen gevonden in onderzoeksvraag 2 en de eerder gevonden profielen van jongeren met een Halt-afdoening (van der Put en Stolwijk, 2022). Bij jongeren met een Halt-afdoening wordt het Halt-signaleringsinstrument afgenomen en niet de Ritax waardoor een statistische vergelijking niet mogelijk is. De profielen zijn daarom op face value met elkaar vergeleken.

2.3 Resultaten

2.3.1 Kenmerken JR-groep en RvdK-groep (onderzoeksvraag 1)

In Tabel 5 staan de kenmerken van de JR-groep en de RvdK-groep. Uit deze tabel blijkt dat de groepen significant van elkaar verschillen in woonsituatie, invulling dagbesteding, delictzwaarte, wel/geen zedendelict, contact met hulpverlening en eerder contact met justitie. De meeste jongeren van de JR-groep hebben een zwaar delict gepleegd terwijl de meeste jongeren van de RvdK-groep een delict hebben gepleegd met een matige of lage delictzwaarte.

Tabel 5.
Vergelijking kenmerken JR-groep en RvdK-groep

	JR-groep M (SD)	RvdK-groep M (SD)	χ^2^*	p
Leeftijd	15,64	15,45		
Woonsituatie	N (%)	N (%)	152,10	<,001
Gezin	2893	4947		
Alleen	2312 (79,9%)	4406 (89,1%)		
Leefgroep	38 (1,3%)	210 (4,2%)		
Zwervend	440 (15,2%)	447 (9,0%)		
Onbekend	38 (1,3%)	24 (0,5%)		
Invulling dagbesteding	65 (2,3%)	49 (1,0%)	227,25	<,001
School (voltijd)	2893	4947		
Werk (voltijd)	1896 (65,5%)	3890 (78,6%)		
School en werk	263 (9,1%)	256 (5,2%)		
School deeltijd	120 (4,2%)	263 (5,3%)		
Overig	81 (2,8%)	94 (1,9%)		
Onbekend	471 (16,3%)	394 (8,0%)		
Delictzwaarte	62 (2,0%)	50 (1,0%)	937,53	<,001
Licht	445 (15,3%)	1370 (27,7%)		
Middel	779 (26,7%)	1853 (37,5%)		
Zwaar	1393 (47,8%)	692 (14%)		
Onbekend	297 (10,2%)	306 (6,2%)		
Zedendelict			24,75	<,001
Ja	117 (4%)	104 (2,1%)		
Nee	2793 (95,8%)	4834 (97,7%)		
Onbekend	4 (0,1%)	9 (0,2%)		
Online delict			4,51	0,11
Ja	148 (5,1%)	245 (8,8%)		
Nee	1307 (44,8%)	2509 (90,3%)		
Onbekend	20 (0,7%)	23 (0,8%)		
Contact met hulpverlening			571	<,001

	JR-groep M (SD)	RvdK-groep M (SD)	χ^2^*	p
Nee	562 (19,3%)	2204 (44,6%)		
Verleden	567 (19,5%)	909 (18,4%)		
Ja	1749 (60%)	1788 (36,1%)		
Onbekend	15 (0,5%)	46 (0,9%)		
Eerdere contacten met justitie			918,02	<,001
Niet	895 (30,7%)	3687 (74,5%)		
Eerder zelfde delict	285 (9,8%)	349 (7,1%)		
Eerder ander delict	741 (25,4%)	796 (16,1%)		
Eerder zelfde en ander delict	255 (8,7%)	65 (1,3%)		
Onbekend	10 (0,3%)	50 (1%)		
Soort hulpverlening			9,60	0,05
Ambulant	1999 (68,6%)	2247 (87,5%)		
Ambulant (ouders)	97 (3,3%)	144 (5,6%)		
Anders	115 (3,9%)	138 (5,4%)		
Dagbehandeling	10 (0,3%)	14 (0,3%)		
Onbekend	9 (0,3%)	24 (0,5%)		

NB: Vanwege missende waarden tellen de percentages niet op tot 100%. * χ^2 = Pearson Chi-Square.

In Tabel 6 staan de gemiddelde scores op Ritax voor de JR-groep en de RvdK-groep. Voor de JR-groep is de Ritax met aanvullende items gebruikt en voor de RvdK-groep is de basisversie van de Ritax gebruikt. De basisversie van de Ritax geeft informatie over de risicofactoren, alleen de aanvullend items geven informatie over de beschermende factoren. Wat opvalt, is dat in beide groepen het risico hoog tot zeer hoog wordt ingeschat door de medewerkers. Enkel het domein geestelijke gezondheid heeft een gemiddeld risico van midden voor de RvdK-groep. Volgens de medewerkers hebben jongeren van de JR-groep ondanks de risico's ook veel beschermende factoren.

2.3.2 Profielen JR-groep (onderzoeksvraag 2)

Zoals aangegeven in de methode is een LCA uitgevoerd om onderscheidbare profielen binnen de JR-groep te identificeren. In Tabel 6 staan de toetsingsgrootheden voor de latente klasse modellen met 1 t/m 8 klassen. Door de grote steekproef zijn de verschillen tussen de toetsingsgrootheden van de modellen erg klein en geven deze geen duidelijk uitsluitsel. Om toch een valide keuze van het latente klasse model te kunnen maken, is de LCA gevalideerd in een split half van de steekproef. De resultaten in beide steekproeven zijn vergelijkbaar (zie Bijlage III). Dit betekent dat de gevonden modellen valide zijn (onderzoeksvraag 4).

Tabel 6.

Gemiddelde scores domeinen Ritax en normering gebaseerd op het dynamisch risicoprofiel

	JR-groep		RvdK-groep	
	M (SD)	Risiconiveau DRP*	M (SD)	Risiconiveau DRP*
Risicofactoren				
Gezin	15,46 (13,76)	Hoog	4,52 (6,55)	Hoog
School	11,26 (11,38)	Hoog	5,71 (7,46)	Zeer hoog
Werk, financiën en vrije tijd	10,47 (8,25)	Zeer hoog	5,55 (6,69)	Zeer hoog
Relaties	11,67 (9,84)	Zeer hoog	5,51 (7,49)	Zeer hoog
Alcohol- en druggebruik	7,92 (10,30)	Zeer hoog	6,03 (8,62)	Zeer hoog
Geestelijke gezondheid	6,03 (6,87)	Zeer hoog	3,29 (5,34)	Midden
Houding	25,60 (20,87)	Zeer hoog	3,21 (5,58)	Hoog
Agressie	7,92 (10,30)	Hoog	4,22 (6,25)	Zeer hoog
Vaardigheden	22,61 (20,07)	Zeer hoog	5,96 (8,62)	Hoog
Beschermende factoren**				
Gezin	31,13 (20,51)	Zeer hoog		
School	19,02 (18,10)	Zeer hoog		
Werk, financiën en vrije tijd	5,74 (5,35)	Hoog		
Relaties	9,29 (10,58)	Zeer hoog		
Alcohol- en druggebruik***	-			
Geestelijke gezondheid***	-			
Houding	30,17 (22,10)	Zeer hoog		
Agressie	15,68 (13,55)	Zeer hoog		
Vaardigheden	28,90 (40,11)	Zeer hoog		

* De gemiddelde score op het domein genormeerd volgens het Dynamisch Risicoprofiel (DRP) rekening houdend met het aantal items in de Ritax basisversie (RvdK-groep) en de Ritax basisversie met aanvullende items (JR-groep); ** Ritax basisversie heeft enkel risicofactoren; *** De domeinen Alcohol-, druggebruik en gokken en Geestelijke Gezondheid kennen geen beschermende factoren.

Modelselectie:

De beste klassen oplossing is gekozen aan de hand van de eerdergenoemde model-indices en de theoretische en klinische interpretatie van de klasse. Na de analyse van de gegevens lijkt het model met 5-klassen het beste model. Zoals te zien in Tabel 7 hebben alle modellen een entropie groter dan 0.6. Dit betekent dat alle modellen een duidelijke afbakening van de klasse hebben en jongeren met slechts een kleine foutmarge verdeeld kunnen worden over de klassen. Voor alle modellen geldt dat deze significant zijn.

De BIC-waardes nemen t/m klasse 4 sterk af waarna de afname vanaf klasse 5 minder sterk wordt; dit is een indicatie dat de toevoeging van extra klassen nog maar een beperkte verbetering van het model oplevert. Door een model met meer klassen te kiezen, bestaat bovendien het gevaar van over-interpretieren van de gegevens. Om een verantwoorde keuze te maken, is de klinische en theoretische interpreteerbaarheid van het 5-klassen model en het 6-klassen model verder onderzocht. In het 6-klassen model is een bestaande klasse van het 5-klassen model opgesplitst in twee nieuwe klassen die inhoudelijk onvoldoende extra informatie toevoegen. In het 5-klassen model verschillen de klassen niet van elkaar op specifieke risicofactoren uit de Ritax maar vooral verschillen in de mate waarin de risicofactoren voorkomen.

Tabel 7.

Toetsingsgrootheden LCA van 1 t/m 8 klassen JR-groep (n=1456)

	BIC (LL)	Parameter s	Geschatte % per klasse	<i>p</i> *	Classificatiefout	Entropie R ²
1 klasse	67551,64	78			0	1
2 klassen	63202,65	104	59-41	<,01	0,04	0,88
3 klassen	62485,93	130	35-33-32	<,01	0,07	0,84
4 klassen	61873,54	156	30-27-23-20	<,01	0,10	0,82
5 klassen	61696,57	182	25-21-20-18-16	<,01	0,12	0,82
6 klassen	61620,21	208	24-20-17-16-13-10	<,01	0,13	0,81
7 klassen	61562,96	234	22-20-14-12-11-11-9	<,01	0,14	0,80
8 klassen	61563,06	260	20-15-14-11-11-10- 10-9	<,01	0,16	0,80

* p-waarde Bootstrap Likelihood ratio test.

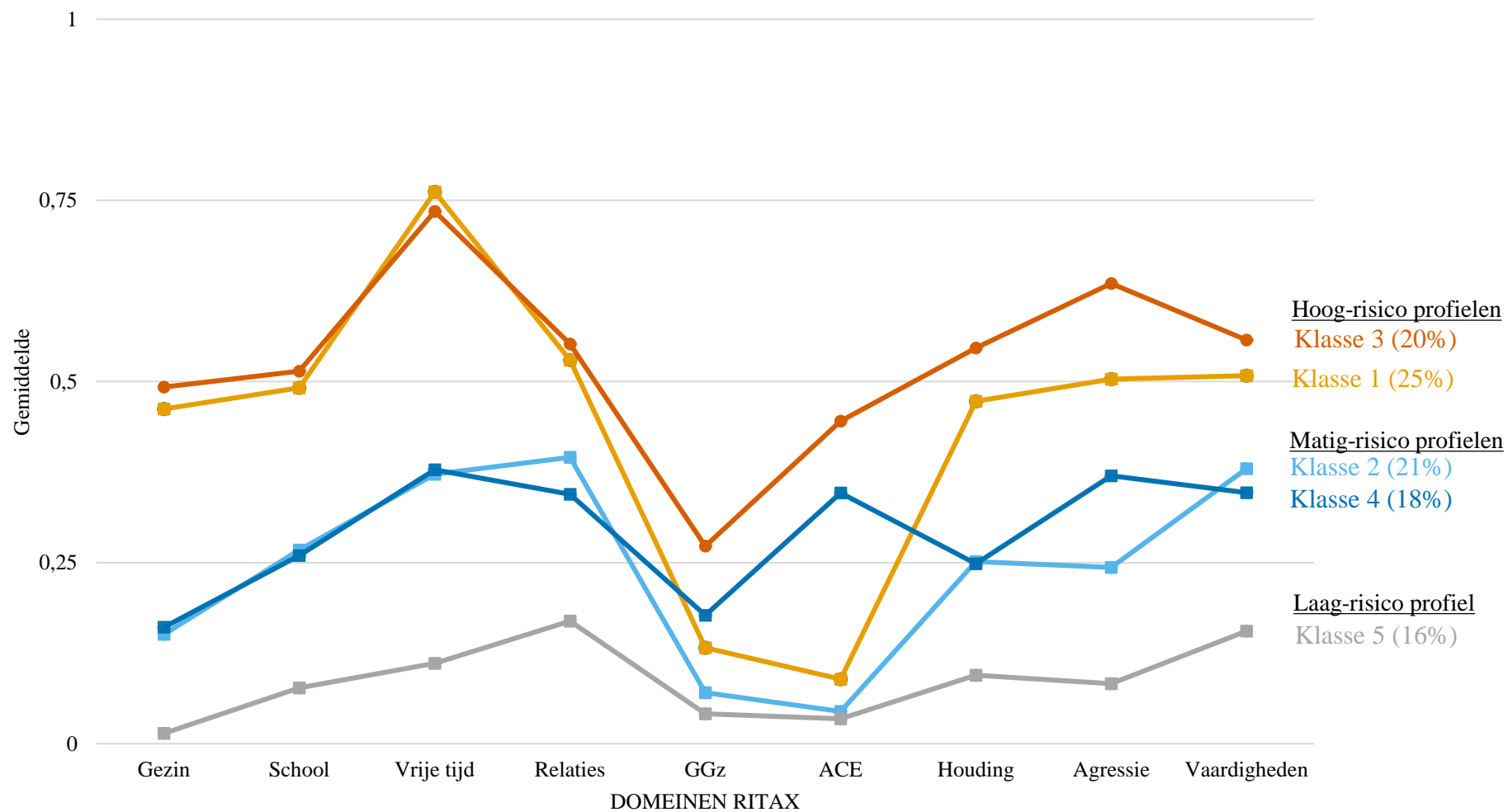
Toelichting van het 5-klassen model

Het 5-klassenmodel van de JR-groep bestaat uit vijf ongeveer even grote klassen, te weten 25% (N = 364), 21% (N = 306), 20% (N = 291), 18% (N = 262) en 16% (N = 233). In Figuur 3 is een visuele weergave van de gemiddelde scores op de items van Ritax per klasse weergegeven. De vijf klassen zijn grofweg te verdelen in twee groepen jongeren met een hoog risico (Klasse 1 en Klasse 3), twee groepen jongeren met een matig risico (Klasse 2 en Klasse 4) en één groep jongeren met een laag risico (Klasse 5) op de Ritax. Op alle variabelen die zijn meegenomen in de LCA zijn er significante verschillen tussen de klassen. In Tabel 8 is de verdeling van de Ritax items per klasse en antwoordcategorie weergegeven.

Het belangrijkste onderscheid tussen de vijf profielen is te zien op het domein geestelijke gezondheid. Jongeren in de profielen met hoog risico (Klasse 1 en Klasse 3) en de profielen met matig risico (Klasse 2 en Klasse 4) hebben verschillende kenmerken op het domein geestelijke gezondheid. Jongeren in Klasse 3 en Klasse 4 hebben veel risico's op het domein geestelijke gezondheid terwijl jongeren in Klasse 1, Klasse 2 en Klasse 5 weinig risico's hebben in dit domein.

In Bijlage IV worden de resultaten van de verdiepende analyse van de JR-groep weergegeven. De verdiepende analyse ondersteunt de eerder gevonden resultaten waarbij Klasse 1 en Klasse 3 meer risicofactoren hebben en Klasse 5 nauwelijks risicofactoren laat zien. In de onderstaande paragrafen wordt het 5-klassen model beschreven.

Figuur 3.
 Vereenvoudigde weergave LCA van de JR-groep (N = 1456).

Tabel 8.

Resultaten latente klasse analyse JR-groep 5-klassen model

Ritax item gebruikt in LCA	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Klasse 5	R ²	p
Domein Gezin							
Aanwezigheid van ouderlijk toezicht, passend bij leeftijd						0,25	<,001
Meestal wel	37,43%	76,01%	32,88%	74,30%	98,51%		
Onbekend	0,84%	0,83%	0,79%	0,84%	0,23%		
Soms	43,74%	21,10%	44,82%	22,47%	1,25%		
Meestal niet	18,00%	2,06%	21,51%	2,39%	0,01%		
Ouders/verzorgers stellen regels op						0,16	<,001
Meestal wel	53,16%	82,14%	48,42%	80,35%	97,14%		
Onbekend	1,38%	1,13%	1,36%	1,17%	0,48%		
Soms	36,00%	15,59%	38,40%	17,08%	2,36%		
Meestal niet	9,46%	1,15%	11,82%	1,41%	0,02%		
Gehoorzaamheid van de jongere aan ouders/verzorgers						0,39	<,001
Meestal wel	13,61%	59,42%	14,15%	61,54%	95,39%		
Onbekend	1,02%	1,77%	1,04%	1,76%	0,74%		
Soms	50,47%	34,97%	50,80%	33,34%	3,84%		
Meestal niet	34,90%	3,84%	34,00%	3,37%	0,03%		
Domein School							
De jongere hecht belang aan onderwijs/opleiding						0,26	<,001
Meestal wel	17,82%	55,51%	19,71%	54,32%	82,76%		
Onbekend	1,83%	2,68%	1,93%	2,68%	2,04%		
Soms	55,47%	38,05%	55,69%	38,97%	14,82%		
Meestal niet	24,88%	3,76%	22,67%	4,03%	0,38%		
De jongere volgt speciaal onderwijs/ praktijkonderwijs of heeft (aanvullende) individuele begeleiding vanuit school/ samenwerkingsverband.						0,13	<,001
Geen speciaal onderwijs	49,43%	71,65%	42,81%	67,89%	94,04%		
Onbekend	2,74%	2,43%	2,73%	2,53%	1,19%		
Wel speciaal onderwijs	47,83%	25,92%	54,47%	29,58%	4,76%		
Spijbelt de jongere						0,13	

Ritax item gebruikt in LCA		Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Klasse 5	R ²	p
Domein Vrije tijd en financiën	Niet of nauwelijks	34,05%	52,14%	34,07%	59,88%	79,35%		
	Onbekend	6,23%	7,23%	6,23%	7,30%	6,21%		
	Soms	28,14%	24,72%	28,14%	21,92%	11,98%		
	Vaak	31,58%	15,92%	31,56%	10,90%	2,46%		
	Is er bij deze jongere sprake van een problematische vrijetijdsbesteding?						0,40	<,001
Domein Relaties	Nee	4,30%	35,37%	5,70%	35,21%	76,85%		
	Onbekend	1,15%	3,83%	1,39%	3,83%	3,53%		
	Enigszins	35,61%	47,85%	39,15%	47,93%	18,71%		
	Ja	58,93%	12,94%	53,76%	13,04%	0,91%		
	Leeftijdsgenoten met wie de jongere zijn tijd doorbrengt						0,29	<,001
Domein Geestelijke gezondheid GGz	Vooraf leeftijdsgenoten met pro sociaal gedrag	4,46%	20,12%	2,92%	28,56%	58,64%		
	Onbekend	1,55%	4,68%	1,11%	5,90%	8,52%		
	Geen	1,46%	2,96%	1,16%	3,32%	3,37%		
	Leeftijdsgenoten met pro sociaal en antisociaal gedrag	68,61%	62,71%	66,33%	55,58%	27,85%		
	Vooraf leeftijdsgenoten met antisociaal gedrag	22,52%	9,27%	26,48%	6,49%	1,61%		
Domein Geestelijke gezondheid GGz	Lid van een bende	1,40%	0,26%	2,00%	0,14%	0,02%		
	Is er sprake van een verstandelijke beperking?						0,10	<,001
	Nee	36,93%	47,79%	28,16%	46,48%	70,50%		
	Onbekend	25,83%	27,14%	23,18%	27,10%	22,19%		
	Mogelijk	14,27%	12,17%	15,07%	12,48%	5,51%		
Domein Geestelijke gezondheid GGz	Ja	22,96%	12,90%	33,59%	13,95%	1,80%		
	Stemming						0,18	<,001
	Goed	72,19%	94,32%	42,53%	58,03%	88,86%		
	Onbekend	4,00%	1,88%	4,30%	4,40%	2,70%		
	Enigszins problematisch	22,37%	3,77%	43,80%	33,55%	8,28%		
Domein Geestelijke gezondheid GGz	Ernstig problematisch	1,44%	0,03%	9,36%	4,02%	0,16%		
	Automutilatie						0,17	<,001
	Heeft zichzelf nooit opzettelijk beschadigd	95,50%	99,64%	63,23%	69,91%	96,35%		

	Ritax item gebruikt in LCA	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Klasse 5	R²	p
Ingrijpende jeugdervaringen (ACE)	Onbekend	4,14%	0,36%	18,82%	17,53%	3,41%	0,13	<,001
	Heeft zichzelf in het verleden wel eens opzettelijk beschadigd (meer dan zes maanden geleden)	0,36%	0,00%	11,25%	8,83%	0,24%		
	Heeft zichzelf recent opzettelijk beschadigd	0,00%	0,00%	6,71%	3,73%	0,00%		
	Suïcidale gedachten							
	Heeft geen suïcidale gedachten	90,07%	99,98%	63,91%	69,27%	96,72%		
	Onbekend	7,28%	0,02%	14,81%	14,27%	2,89%		
	Heeft wel eens suïcidale gedachten	2,59%	0,00%	15,12%	12,94%	0,38%		
	Denkt serieus aan suïcide of heeft daarvoor een plan (gehad)	0,04%	0,00%	1,70%	1,15%	0,00%		
	Slachtoffer van verwaarlozing							
	Nee	88,96%	96,77%	54,78%	72,77%	96,50%	0,34	<,001
	Onbekend	5,85%	2,42%	11,68%	9,73%	2,58%		
	Ja	5,18%	0,81%	33,53%	17,50%	0,92%		
	Lichamelijke mishandeling							
	Geen slachtoffer van Lichamelijke mishandeling	99,96%	99,96%	38,46%	42,49%	94,91%		
	Onbekend	0,04%	0,04%	20,48%	21,05%	4,68%		
	Lichamelijke mishandeling door iemand buiten het gezin	0,00%	0,00%	18,91%	18,09%	0,40%		
	Lichamelijke mishandeling door iemand binnen het gezin	0,00%	0,00%	22,16%	18,37%	0,00%		
	Emotionele (psychische) mishandeling							
	Geen slachtoffer van emotionele mishandeling	98,76%	99,92%	44,05%	52,78%	99,93%	0,25	<,001
	Onbekend	1,23%	0,08%	27,40%	27,64%	0,07%		
	Emotioneel mishandeld door iemand buiten het gezin	0,01%	0,00%	9,72%	8,25%	0,00%		
	Emotioneel mishandeld door een iemand binnen het gezin	0,00%	0,00%	18,84%	11,33%	0,00%		
	Getuige huiselijk geweld							
	Nee	74,47%	88,02%	34,70%	43,66%	92,33%	0,18	<,001
	Onbekend	10,57%	6,78%	13,43%	13,66%	4,98%		
	Ja	14,96%	5,21%	51,87%	42,67%	2,68%		
	Ervaringen met geweld buiten gezin							
Geen ervaringen	56,00%	66,45%	26,42%	33,67%	74,73%			

	Ritax item gebruikt in LCA	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Klasse 5	R²	p		
Domein houding	Onbekend	11,88%	11,23%	9,67%	10,76%	10,09%	0,15	<,001		
	Lichte ervaringen	25,36%	19,09%	35,63%	34,62%	13,70%				
	Ernstige ervaringen	6,76%	3,23%	28,28%	20,95%	1,48%				
	Seksueel misbruik									
	Geen slachtoffer van seksueel misbruik	94,65%	98,10%	66,32%	68,06%	97,91%				
	Onbekend	5,20%	1,88%	27,03%	26,04%	2,06%				
	Seksueel misbruikt door iemand buiten het gezin	0,15%	0,02%	5,64%	5,10%	0,02%				
	Seksueel misbruikt door iemand binnen het gezin	0,00%	0,00%	1,01%	0,81%	0,00%				
	Accepteert verantwoordelijkheid voor antisociaal gedrag?								0,19	<,001
	Accepteert verantwoordelijkheid voor antisociaal gedrag	10,79%	26,46%	7,96%	32,44%	51,75%				
Domein Agressie	Onbekend	1,96%	3,40%	1,59%	3,77%	4,42%	0,27	<,001		
	Accepteert gedeeltelijk verantwoordelijkheid voor antisociaal gedrag	29,36%	36,05%	26,29%	36,11%	31,13%				
	Minimaliseert, ontkent, rechtvaardigt, verexcuseert zichzelf of beschuldigt anderen	53,21%	32,71%	57,85%	26,77%	12,47%				
	Vindt antisociaal gedrag acceptabel	4,23%	1,30%	5,58%	0,87%	0,22%				
	Is trots op antisociaal gedrag	0,45%	0,07%	0,72%	0,04%	0,01%				
	Houding tegenover autoriteitsfiguren									
	Heeft respect voor (de meeste) autoriteitsfiguren	14,54%	52,19%	12,31%	51,35%	88,87%				
	Onbekend	2,08%	3,28%	1,87%	3,28%	1,97%				
	Heeft respect voor sommige autoriteitsfiguren	62,72%	43,39%	59,95%	44,16%	9,14%				
	Zoekt de confrontatie met autoriteitsfiguren	7,77%	1,04%	8,39%	1,09%	0,03%				
Domein Agressie	Heeft geen respect voor autoriteitsfiguren	1,52%	0,04%	1,85%	0,04%	0,00%	0,35	<,001		
	Is vijandig tegenover de meeste autoriteitsfiguren	11,37%	0,06%	15,63%	0,06%	0,00%				
	Mate waarin jongere vindt dat schreeuwen en verbale agressie geschikt zijn voor het oplossen van een conflict									
	Zelden of nooit	15,28%	48,58%	6,73%	44,58%	87,64%				
	Onbekend	4,21%	6,14%	2,68%	6,11%	3,69%				
Soms	64,40%	43,02%	59,44%	46,44%	8,62%					
Vaak	16,11%	2,26%	31,14%	2,87%	0,05%					

	Ritax item gebruikt in LCA	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Klasse 5	R²	p
Domein Vaardigheden	Mate waarin jongere vindt dat vechten en fysieke agressie geschikt zijn voor het oplossen van een conflict						0,28	<,001
	Zelden of nooit	30,01%	63,66%	15,03%	50,85%	93,50%		
	Onbekend	3,53%	3,77%	2,60%	3,93%	1,77%		
	Soms	58,46%	31,47%	63,51%	42,70%	4,71%		
	Vaak	8,00%	1,09%	18,86%	2,52%	0,02%		
	Gewelddadige uitbarstingen, ongecontroleerde boosheid						0,18	<,001
	Nee	36,64%	67,89%	23,37%	51,50%	85,94%		
	Ja	63,36%	32,11%	76,63%	48,50%	14,06%		
	Probleemoplossing						0,33	
	Herkent probleemsituaties, bedenkt oplossingen en zet deze ook in	0,83%	4,81%	0,40%	7,04%	36,91%		
	Herkent probleemsituaties en bedenkt oplossingen	10,66%	25,11%	7,15%	29,23%	39,69%		
	Onbekend	6,30%	9,45%	4,97%	9,82%	6,78%		
	Herkent probleemsituaties, maar bedenkt onvoldoende oplossingen	50,82%	48,50%	47,17%	44,96%	15,81%		
	Herkent probleemsituaties niet	31,39%	12,14%	40,30%	8,96%	0,82%		
	Impulsiviteit, handelen alvorens na te denken						0,28	
	Gebruikt (enige) zelfcontrole: denkt meestal na alvorens iets te doen	19,97%	45,03%	12,94%	52,97%	88,94%		
	Onbekend	3,12%	4,05%	2,52%	4,07%	2,41%		
	Impulsief: denkt vaak niet na alvorens iets te doen	64,16%	47,79%	64,60%	41,00%	8,60%		
	Zeer impulsief: denkt gewoonlijk niet na alvorens iets te doen	12,74%	3,14%	19,94%	1,96%	0,05%		

Profielbeschrijvingen van de klassen JR-groep

In Tabel 9 worden de verschillen in kenmerken tussen de vijf klassen weergegeven. Jongeren in de vijf klassen verschillen niet significant van elkaar wat betreft leeftijd. De resultaten laten tevens zien dat jongeren in de vijf klassen significant verschillen wat betreft totaalscore risicofactoren. In Klasse 1 en Klasse 3 scoren jongeren hoog op de totaalscore risicofactoren van de Ritax. Jongeren in Klasse 5 hebben een lage totaalscore risicofactoren. Jongeren in de vijf klassen verschillen niet significant in de prevalentie van gepleegde online- en zedendelicten al lijkt het dat jongeren in Klasse 5 het vaakst een zedendelict (8%) of online delict (10%) hebben gepleegd. Zowel voor zedendelict als online delict geldt dat er veel missende waarden op de items waren. Eerder justitiecontact en hulpverleningscontact verschillen significant tussen de vijf klassen waarbij jongeren in Klasse 5 het vaakst geen eerder contact met justitie hebben gehad (56%) en jongeren in Klasse 3 juist het minst vaak (15%). Jongeren in Klasse 1 en Klasse 3 hebben het vaakst eerder contact gehad met hulpverlening (respectievelijk, 70% en 75%).

Tabel 9.

Gemiddelden en percentages van achtergrondvariabelen Klassen JR-groep

	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Klasse 5	Wald	p
	M						
Leeftijd	15,56	15,63	15,72	15,66	15,53		0,43
Totaalscore risicofactoren	174,11	83,19	202,11	87,05	29,22		<,001
	%						
Delictzwaarte						2,81	0,59
Licht	17,85%	16,17%	18,80%	16,35%	9,65%		
Middel	9,24%	8,86%	9,95%	10,17%	9,76%		
Zwaar	29,60%	25,22%	27,98%	24,99%	22,17%		
Onbekend	43,13%	49,68%	43,26%	48,48%	58,41%		
Onlinedelict						2,58	0,63
Ja	4,31%	4,65%	3,68%	5,08%	10,92%		
Nee	44,15%	46,02%	45,38%	44,42%	50,32%		
Onbekend	0,45%	1,25%	1,03%	0,70%	0,73%		
Zedendelict						4,73	0,32
Ja	3,19%	4,18%	2,31%	5,39%	7,78%		
Nee	96,63%	95,51%	97,68%	94,59%	91,65%		
Onbekend	0,00%	0,24%	0,00%	0,00%	0,56%		
Eerdere justitiecontacten						57,37	<,001
Nee	19,46%	33,29%	14,07%	34,37%	55,83%		
Eerder, zelfde delict	0,42%	0,13%	0,43%	1,10%	0,42%		
Eerder, ander delict	11,66%	11,47%	10,79%	9,93%	7,63%		
Eerder, zelfde en ander	30,61%	25,07%	30,97%	22,79%	16,26%		
Onbekend	11,90%	6,28%	12,43%	4,97%	2,77%		
Eerder contact hulpverlening						70,01	<,001
Nee	9,06%	27,77%	4,61%	17,24%	42,71%		
Verleden	20,04%	21,56%	19,06%	22,01%	17,60%		
Ja	69,63%	49,33%	74,98%	57,53%	38,83%		
Onbekend	0,32%	0,42%	0,47%	2,33%	0,08%		

NB: Vanwege missende waardes tellen de percentages niet op tot 100%.

In de volgende alinea's wordt een inhoudelijke omschrijving gegeven van de vijf profielen (zie ook Tabel 8 en Bijlage IV, Tabel 1). Voor elk profiel wordt aangegeven wat kenmerkend is. Dit kan bijvoorbeeld inhouden dat een risico- of beschermende factor uit de Ritax het minst of juist het meest voorkomt in het profiel. Belangrijk is om op te merken dat er bij elk item ook een categorie onbekend kan worden ingevuld. Dit compliceert de interpretatie van de percentages en de mate van voorkomen van de risico- en beschermende factoren enigszins. Tussen 22% tot 30% van de jongeren in de verschillende profielen heeft bijvoorbeeld een zwaar delict gepleegd; dit betekent niet automatisch dat 70% tot 78% een licht delict gepleegd heeft. In dit specifieke voorbeeld is voor bijna de helft van de jongeren – voor de jeugdreclasseringswerker die de Ritax scoort – onbekend welk delict is gepleegd waardoor de zwaarte van het delict niet is ingeschat. Wanneer meer dan een kwart van de observaties onbekend is, wordt dit vermeld in onderstaande profielbeschrijvingen.

De beschrijving van de profielen is gebaseerd op de items van de Ritax. In de Ritax geeft een jeugdreclasseringswerker een inschatting van het risico op een bepaald item. De jeugdreclasseringswerker maakt bijvoorbeeld een inschatting van de mate waarin de jongere bereid is te voldoen aan de maatregel. In de beschrijving van de profielen is dit weergegeven als “de jongere denkt volgens de jeugdreclasseringswerker te voldoen aan de maatregel”. Het gaat dus bij de beschrijving van de profielen altijd om de inschatting van de jeugdreclasseringswerker. Voor elk profiel is ter illustratie een dynamisch risicoprofiel gemaakt gebaseerd op de gemiddelde scores van jongeren in een profiel op de domeinen van de Ritax.

Profiel 1 “Jongeren met onmachtige ouders en antisociale vrienden die impulsief en beïnvloedbaar zijn”

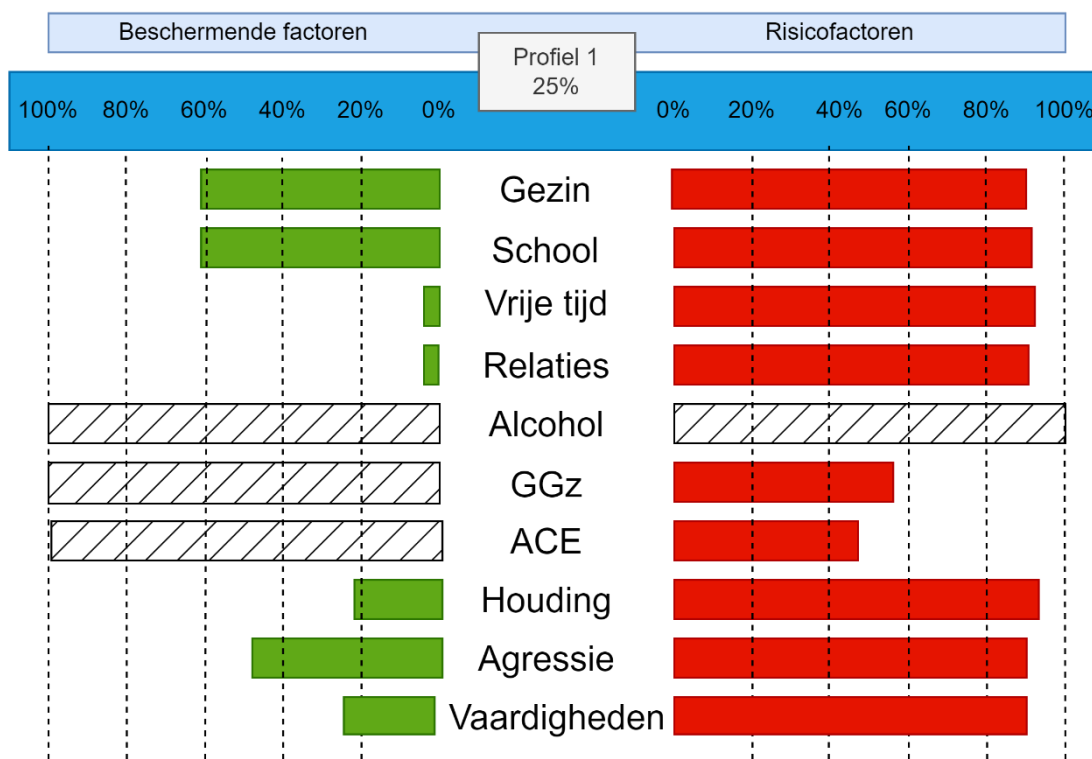
Een kwart van de jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel (n = 364) zijn geclassificeerd in Profiel 1. In Figuur 4 is een visuele weergave van het profiel 1 gebaseerd op het DRP te zien. Dit profiel wordt gekenmerkt door jongeren met een hoog risico, onmachtige ouders, antisociale vrienden, problematische vrijetijdsbesteding en impulsief gedrag. Dertig procent van deze jongeren heeft een zwaar delict gepleegd; van 43% is het gepleegde delict onbekend. Een derde van de jongeren in Profiel 1 heeft eerder contact gehad met politie/justitie vanwege zowel eenzelfde als een ander soort delict. Een vijfde van de jongeren in Profiel 1 is niet eerder in aanraking gekomen met politie/justitie. Meer dan de helft van de jongeren in Profiel 1 (60%) denkt volgens de jeugdreclasseringswerker te voldoen aan de maatregel/interventie gericht op gedragsverandering; voor 25% van de jongeren geldt dat ze niet zeker zijn of hij/zij aan de maatregel zal voldoen en voor 6% van de jongeren denkt de jeugdreclasseringswerker dat deze niet kan voldoen aan de maatregel.

Van alle jongeren in Profiel 1 woont 85% in een gezin en 14% in een pleeggezin. De ouders van de jongeren in dit profiel zijn volgens de jeugdreclasseringswerkers onmachtig. Een derde van de jongeren heeft eerder een kindbeschermingsmaatregel gehad en 28% is (eerder) uit huis geplaatst. De jeugdreclasseringswerkers geven aan dat de helft van de jongeren thuis regels opgelegd krijgt, maar

meer dan 80% van de jongeren in Profiel 1 gehoorzaamt slechts soms of niet aan de regels van de ouders, aldus de jeugdreclasseringswerkers. Volgens de jeugdreclasseringswerkers hebben jongeren in Profiel 1 problemen op het domein school. Bijna 50% van de jongeren in Profiel 1 gaat naar het speciaal onderwijs; 80% van de jongeren hecht geen of slechts soms belang aan onderwijs/opleiding en in de afgelopen zes maanden is één op vijf jongeren één of meer keren geschorst en 35% van de jongeren is één of meerdere keren verwijderd uit de les. Bijna 60% van de jongeren in Profiel 1 heeft volgens de jeugdreclasseringswerkers een problematische vrijetijdsbesteding en 13% van de jongeren heeft soms of vaak problemen met geld of schulden.

Figuur 4.

Visuele weergave jongeren Profiel 1 “Jongeren met onmachtige ouders en antisociale vrienden die impulsief en beïnvloedbaar zijn”

NB: In de figuur is het percentage aangegeven van jongeren die meer dan één risico- of beschermende factor hebben per domein.

Van de jongeren in Profiel 1 heeft 23% alleen maar antisociale vrienden en 1,5% is lid van een bende. De helft van de jongeren kan soms weerstand bieden tegen de invloed van antisociale vrienden en 34% biedt zelden weerstand tegen de invloed van antisociale vrienden. Een meerderheid van de jongeren in dit profiel drinkt regelmatig alcohol (63%); veelvuldig druggebruik komt minder vaak voor (23%). Bijna de helft van de jongeren heeft een diagnose van psychische problemen (48%) die nu geldig is en ongeveer een kwart van de jongeren in Profiel 1 heeft een verstandelijke beperking (23%). Van 26% van de jongeren is onbekend of sprake is van een verstandelijke beperking. Internaliserende gedragsproblemen komt minder vaak voor bij jongeren in Profiel 1: 22% heeft enigszins

stemmingsproblemen en 1% ernstige stemmingsproblemen. Drie procent heeft wel eens suïcidale gedachten; automutilatie komt nauwelijks voor.

Ervaringen met lichamelijke en emotionele mishandeling hebben jongeren in dit profiel bijna niet. Wel is 15% getuige geweest van huiselijk geweld. Ervaringen van geweld buiten het gezin komt voor bij de jongeren in dit profiel (26% licht en 7% ernstig). Jongeren in Profiel 1 hebben weinig inzicht in hun eigen gedrag. Meer dan de helft van de jongeren ontkent of minimaliseert verantwoordelijkheid voor antisociaal gedrag; 8% zoekt confrontatie met autoriteitsfiguren en 11% is vijandig tegenover de meeste autoriteitsfiguren. Bijna 60% van de jongeren heeft gewelddadige uitbarstingen en vindt volgens de jeugdreclasseringswerker verbale of fysieke agressie een geschikte manier om conflicten op te lossen. Van de jongeren in Profiel 1 herkent 57% gebeurtenissen die tot problemen leiden niet en heeft er ook geen controle over.

Samengevat: jongeren in dit profiel hebben op alle domeinen van de Ritax veel risicofactoren. Ouders lijken onmachtig, jongeren hechten weinig tot geen belang aan onderwijs en ze spijbelen vaak. Ze hebben antisociale vrienden en een problematische vrijetijdsbesteding. Jongeren in Profiel 1 drinken meer alcohol dan veelvuldig druggebruik. Ze laten veel gedragsproblemen zien en nauwelijks stemmingsproblemen. Van geweld in het gezin is nauwelijks sprake maar ze hebben wel ervaringen van geweld buiten het gezin. Ze zijn trots op hun antisociale gedrag en hebben weinig respect voor autoriteitsfiguren.

Profiel 2 “Jongeren met zowel prosociale- als antisociale vrienden die weinig of geen verantwoordelijkheid nemen voor hun gedrag”

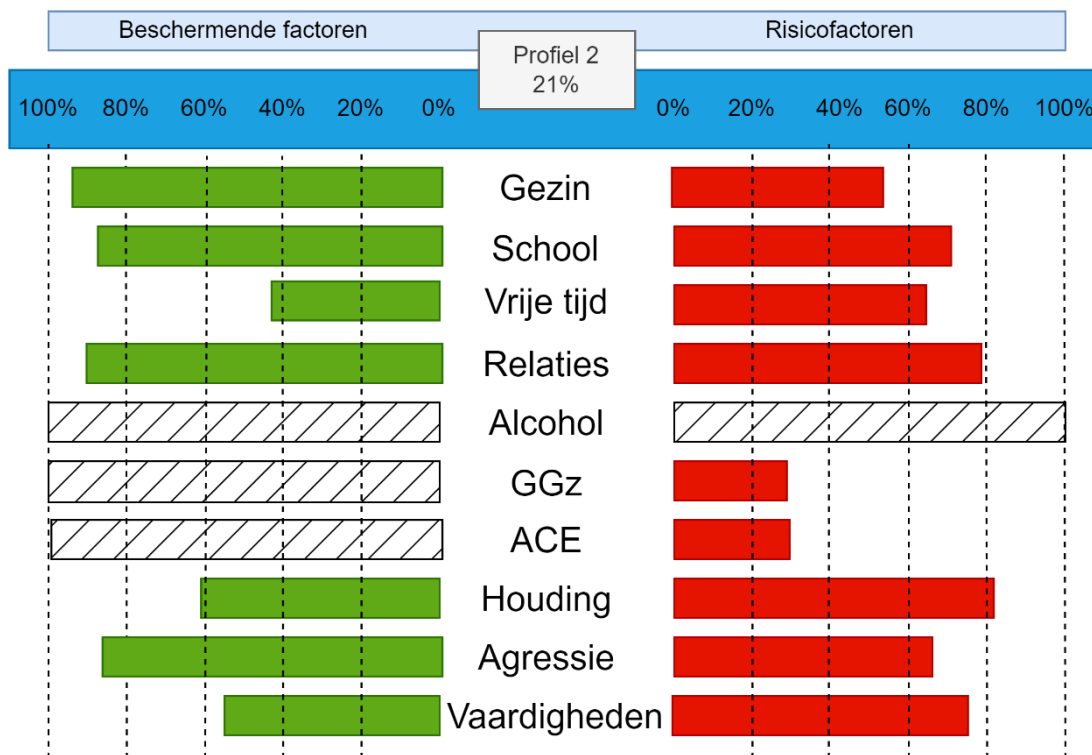
In het tweede profiel zit 21% van de jongeren (n = 306) met een jeugdreclasseringsmaatregel. In Figuur 5 is een visuele weergave van Profiel 2 gebaseerd op het DRP te zien. Profiel 2 wordt gekenmerkt door jongeren met een matig risico, ouders die aanwezig zijn, nauwelijks internaliserende gedragsproblemen, de jongere minimaliseert antisociaal gedrag en herkent probleemsituaties wel maar bedenkt onvoldoende oplossingen. Ongeveer 25% van deze jongeren heeft een zwaar delict gepleegd; van bijna 50% van de jongeren is het gepleegde delict echter onbekend. Vijfentwintig procent van de jongeren in Profiel 2 heeft eerder contact gehad met justitie vanwege zowel eenzelfde als een ander soort delict. Drieëndertig procent is niet eerder in aanraking gekomen met politie/justitie. Volgens de jeugdreclasseringswerker denken bijna alle jongeren in Profiel 2 (83%) te voldoen aan de maatregel/interventie gericht op gedragsverandering. Voor zeven procent van de jongeren is niet zeker of hij/zij aan de maatregel zal voldoen en minder dan 1% denkt volgens de jeugdreclasseringswerker niet te voldoen aan de maatregel.

Van alle jongeren in Profiel 2 woont 93% in een gezin en 6% in een pleeggezin. De ouders van jongeren in Profiel 2 handelen volgens de jeugdreclasseringswerkers pedagogische verantwoord. Iets meer dan 10% van deze jongeren heeft eerder een kindbeschermingsmaatregel gehad en 10% is (eerder) uit huis geplaatst. Van alle jongeren in dit Profiel krijgt 83% thuis regels opgelegd; 35%

gehoorzaamt soms aan deze regels, aldus de jeugdreclasseringswerkers. De jeugdreclasseringswerkers geven aan dat de Jongeren in Profiel 2 soms problemen zien met betrekking tot school. De helft van de jongeren in dit profiel hecht belang aan onderwijs (55%) en 40% van de jongeren spijbelt soms of vaak. Ongeveer een vierde van de jongeren in Profiel 2 volgt speciaal onderwijs. Volgens de jeugdreclasseringswerkers hebben de jongeren in dit profiel een goede vrijetijdsbesteding (35%) of enigszins goede vrijetijdsbesteding (48%).

Figuur 5.

Visuele weergave jongeren Profiel 2 “Jongeren met zowel prosociale- als antisociale vrienden die weinig of geen verantwoordelijkheid nemen voor hun gedrag”

NB: In de figuur is het percentage aangegeven van jongeren die meer dan één risico- of beschermende factor hebben per domein.

Van de jongeren in Profiel 2 heeft 63% zowel prosociale- als antisociale vrienden en 10% heeft alleen antisociale vrienden. Volgens de jeugdreclasseringswerkers heeft meer dan de helft van de jongeren (56%) enigszins bewondering voor het antisociale gedrag van leeftijdsgenoten en 48% geeft aan soms weerstand te bieden tegen dit antisociale gedrag. De overgrote meerderheid van de jongeren in dit profiel drinkt regelmatig alcohol (80%); veelvuldig druggebruik komt minder vaak voor (9%). Jongeren in Profiel 2 hebben weinig mentale problemen en er is nauwelijks sprake van stemmingsproblematiek, automutilatie of suïcide. Bij deze jongeren is er ook nauwelijks sprake van ervaringen van lichamelijke en emotionele mishandeling in het gezin en ook ervaring van geweld buiten het gezin komt nauwelijks voor bij jongeren in dit profiel (19% licht en 4% ernstig). Jeugdreclasseringswerkers vinden dat jongeren in Profiel 2 scoren matig inzicht in hun eigen problematische gedrag hebben. Zesendertig procent van

de jongeren accepteert gedeeltelijk verantwoordelijkheid voor antisociaal gedrag en 32% minimaliseert hun antisociale gedrag, aldus de jeugdreclasseringswerkers. Van alle jongeren in Profiel 2 heeft 43% respect voor sommige autoriteitsfiguren en 49% heeft respect voor alle autoriteitsfiguren. Vierenzestig procent van de jongeren in Profiel 2 maakt wel eens denkfouten en 49% heeft enigszins problemen op het gebied van morele ontwikkeling. Van de jongeren in Profiel 2 herkent 47% gebeurtenissen die tot problemen leiden en 30% herkent gebeurtenissen die tot problemen leiden niet.

Samengevat: jongeren in dit profiel scoren op de meeste domeinen van de Ritax enigszins problematisch. Ouders zijn in beeld, leggen regels op en belonen goed gedrag. Jongeren in dit profiel hechten in enige mate belang aan onderwijs en spijbelen niet vaak. Ze maken soms denkfouten en hebben ook enigszins problemen met hun morele ontwikkelingen. Jongeren in Profiel 2 drinken veel alcohol en gebruiken weinig drugs. Van mentale problemen is nauwelijks sprake en ze hebben ook geen ervaringen van emotionele of fysieke mishandeling binnen het gezin.

Profiel 3 “Jongeren met een onveilige thuissituatie, antisociale houding en druggebruik die forse agressieproblemen hebben”

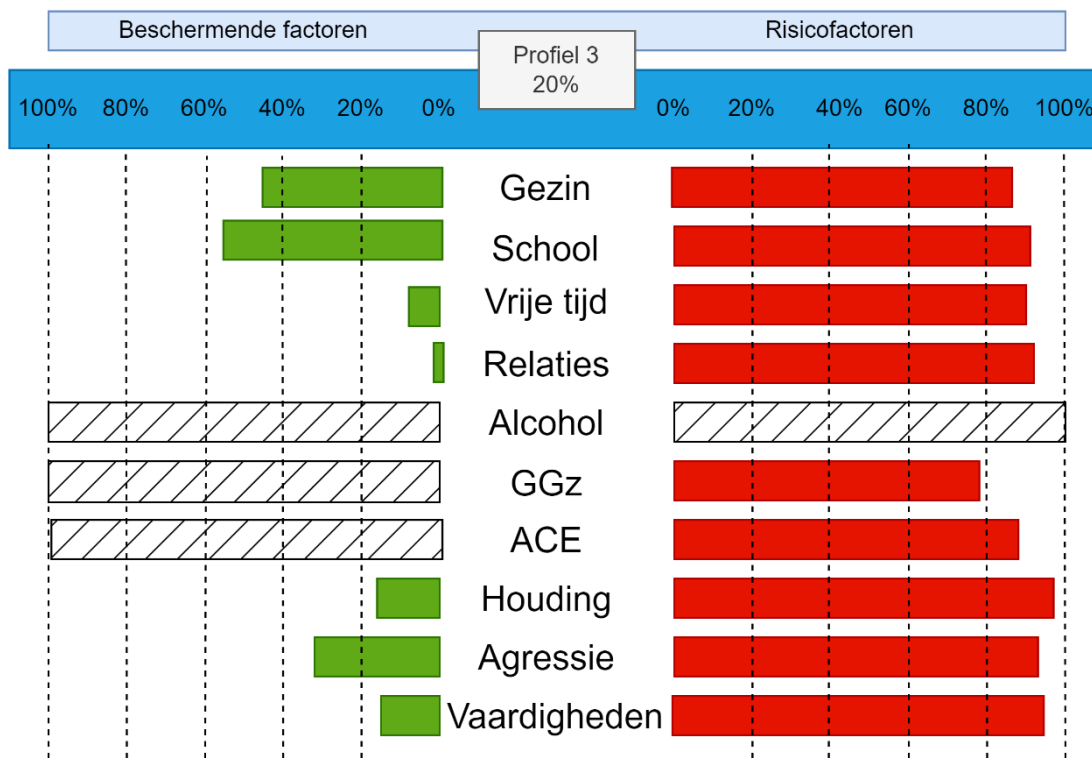
In het derde profiel zit 20% van de jongeren (n = 291) met een jeugdreclasseringsmaatregel. In Figuur 6 is een visuele weergave van Profiel 3 gebaseerd op het DRP te zien. Dit profiel wordt gekenmerkt door jongeren met veel risicofactoren en ouders zijn niet of nauwelijks aanwezig. Jongeren in dit profiel hebben veel problemen hebben met hun mentale gezondheid, antisociale houding en agressief gedrag. Van deze jongeren is 86% in aanraking gekomen met politie/justitie. Van hen heeft ongeveer 28% een zwaar delict gepleegd; van bijna 50% van de jongeren is het gepleegde delict onbekend. Dertig procent van de jongeren in Profiel 3 heeft eerder contact gehad met justitie vanwege zowel eenzelfde als een ander soort delict. Driekwart van de jongeren (75%) heeft (eerder) contact gehad met hulpverlening. Volgens de jeugdreclasseringswerkers denkt 53% van alle jongeren in Profiel 3 te voldoen aan de maatregel/interventie gericht op gedragsverandering. Zesentwintig procent van de jongeren geeft aan niet zeker te zijn of hij/zij aan de maatregel zal voldoen en 6% denkt niet te voldoen aan de maatregel, aldus de jeugdreclasseringswerkers.

Van alle jongeren in Profiel 3 woont 57% in een gezin, 37% in een pleeggezin en 3% op een leefgroep. Bij de jongeren in Profiel 3 lijkt er veel sprake te zijn van gezinsproblematiek. Slechts 35% van de ouders beloont gewenst gedrag en bij 32% is er sprake van ouderlijk toezicht. Vijfenvijftig procent van deze jongeren heeft eerder een kindbeschermingsmaatregel gehad en 54% is (eerder) uit huis geplaatst. Dertig procent van de jongeren is vaker dan twee keer van huis weggelopen en 20% één of twee keer. Jongeren in Profiel 3 laten ook veel problemen zien met betrekking tot school. Bijna 79% van de jongeren in dit profiel hecht enigszins of geen belang aan onderwijs. De helft van de jongeren in dit profiel spijbelt ook enigszins of vaak (59%). Ongeveer de helft van de jongeren in Profiel 3 volgt speciaal onderwijs (55%). Bij deze jongeren is vaker sprake van een problematische vrijetijdsbesteding (54%) of enigszins problematische vrijetijdsbesteding (40%).

Van alle jongeren in Profiel 3 heeft 67% zowel prosociale- als antisociale vrienden, 27% vooral antisociale vrienden en 2% is lid van een bende. De jongeren in dit profiel drinken vaker alcohol (59%) en gebruiken vaker drugs (39%). Jongeren in Profiel 3 laten ook veel problemen zien met hun mentale gezondheid. Bij 53% van de jongeren in Profiel 3 is enigszins tot vaak sprake van stemmingsproblemen en 20% heeft ervaring met automutilatie. Verder is een op de drie jongeren (34%) in Profiel 3 slachtoffer van verwaarlozing, 41% is slachtoffer van lichamelijke mishandeling, 28% is slachtoffer van emotionele mishandeling, 52% is getuige geweest van huiselijk geweld en 7% is slachtoffer van seksueel misbruik. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de mate van het voorkomen van huiselijk geweld en mishandeling bij één op vijf jongeren onbekend is. Ook buiten het gezin ervaren deze jongeren geweld waarbij 64% lichte of ernstige ervaring van geweld buiten het gezin heeft.

Figuur 6.

Visuele weergave jongeren Profiel 3 “Jongeren met een onveilige thuissituatie, antisociale houding en druggebruik die forse agressie problemen hebben”

NB: In de figuur is het percentage aangegeven van jongeren die meer dan één risico- of beschermende factor hebben per domein.

Volgens jeugdreclasseringswerkers nemen jongeren in Profiel 3 geen verantwoordelijkheid voor hun antisociale gedrag en 16% is vijandig tegenover de meeste autoriteitsfiguren. Ongeveer driekwart van de jongeren heeft gewelddadige uitbarstingen en 91% vindt verbale agressie en 82% vindt fysieke agressie een geschikte manier om conflicten op te lossen. Van de jongeren in Profiel 3 herkent 57% volgens de jeugdreclasseringswerker gebeurtenissen die tot problemen leiden niet en heeft er ook geen controle over; 65% van de jongeren is impulsief en denkt niet na alvorens iets te doen. Drieënvijftig

procent van de jongeren in Profiel 3 heeft enigszins spijt van het delict of geen spijt van het delict. Volgens de jeugdreclasseringswerkers maken jongeren in dit profiel enigszins (36%) of veelvuldig (58%) denkfouten en hebben (enigszins) problemen met hun morele ontwikkeling (80%). Van alle jongeren in dit Profiel heeft 28% een sterke wens tot een beter leven. Zevenenveertig procent heeft enigszins een wens tot een beter leven en 16% een zwakke wens tot beter leven.

Samengevat: jongeren in dit profiel laten op alle levensgebieden veel risico's zien. Thuis hebben zij veel problemen: ze hebben te maken met huiselijk geweld, seksueel misbruik, mishandeling en verwaarlozing. Deze jongeren hebben vaak een kindbeschermingsmaatregel opgelegd gekregen. Jongeren in dit profiel vinden hun eigen antisociale gedrag acceptabel, hebben antisociale vrienden en een enkeling is lid van een bende. Deze jongeren weten niet altijd wat goed of fout is. Ze lossen problemen vaak op met zowel verbale- als fysieke agressie en beoordelen het gedrag en de bedoelingen van anderen eerder als vijandig dan positief. De meeste jongeren in dit profiel gebruiken drugs, zijn vijandig naar autoriteitsfiguren en zijn impulsief. Enkele jongeren in dit profiel hebben last van stemmingsproblemen, suïcidale gedachten en sommige jongeren hebben zichzelf recent of in het verleden opzettelijk beschadigd. Daarnaast is hun toekomstbeeld vaak negatief.

Profiel 4 “Jongeren met een onveilige thuissituatie en stemmingsproblemen die gemotiveerd zijn om te veranderen”

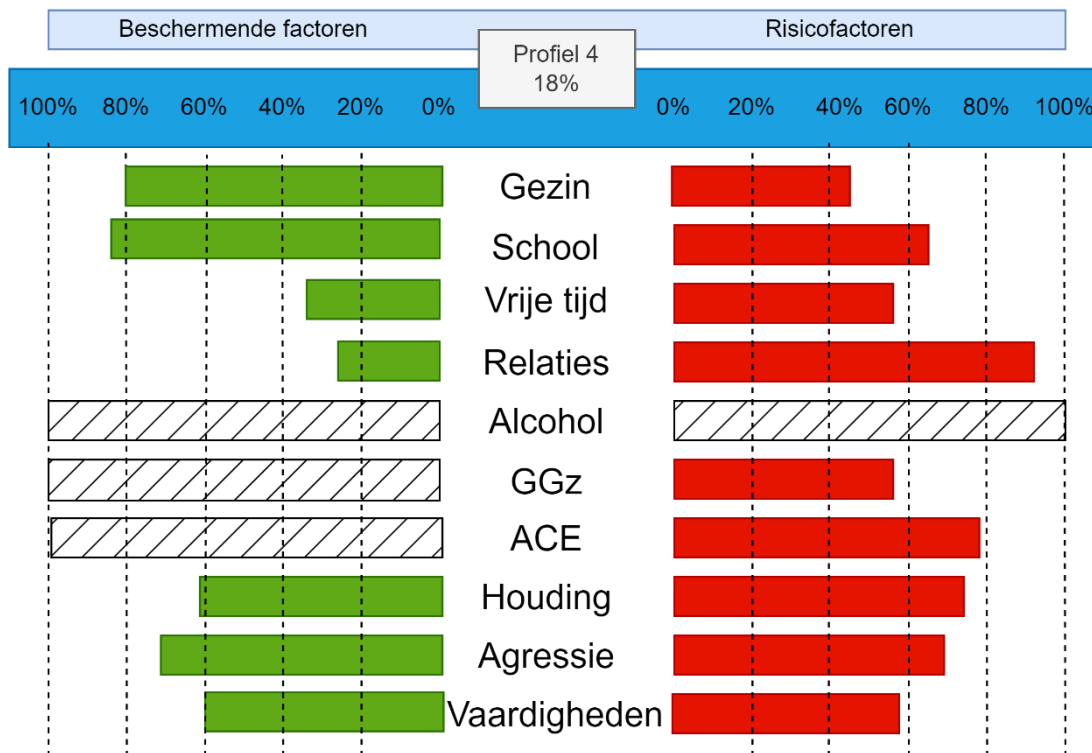
In het vierde profiel zit 18% van de jongeren (n = 262) met een jeugdreclasseringsmaatregel. In Figuur 7 is een visuele weergave van Profiel 4 gebaseerd op het DRP te zien. Dit profiel wordt gekenmerkt door jongeren met een matig risico, stemmingsproblemen, druggebruik, huiselijk geweld en er is voor jongeren in dit profiel het vaakst 'onbekend' gescoord op de Ritax. Ongeveer 25% van deze jongeren heeft een zwaar delict gepleegd; van bijna 50% van de jongeren is het gepleegde delict onbekend. Tweeëntwintig procent van de jongeren in Profiel 4 heeft eerder contact gehad met justitie vanwege zowel eenzelfde als een ander soort delict en 35% procent is niet eerder in aanraking gekomen met politie/justitie. Volgens de jeugdreclasseringswerkers denkt bijna drie kwart van de jongeren in Profiel 4 (72%) te voldoen aan de jeugdreclasseringsmaatregel. Dertien procent van de jongeren denkt volgens de jeugdreclasseringswerker niet zeker te zijn of hij/zij aan de jeugdreclasseringsmaatregel zal voldoen en 1% denkt volgens de jeugdreclasseringswerker niet te voldoen aan de jeugdreclasseringsmaatregel.

Van alle jongeren in Profiel 4 woont 77% in een gezin, 17% in een pleeggezin, 2% op een leefgroep en 4% zelfstandig. Van de jongeren in Profiel 4 is 29% één of meerdere keren van huis weggelopen en een derde van de jongeren is eerder uit huis geplaatst. Ouders stellen regels op (80%) en 60% van de jongeren in dit profiel is meestal gehoorzaam aan deze regels. De helft van de jongeren in dit profiel hecht belang aan onderwijs (54%) en 39% hecht enigszins belang aan onderwijs. Iets meer dan twintig procent van de jongeren spijbelt soms (22%) of vaak (11%). Twee derde van de jongeren gaat vijf dagen in de week naar school, stage of werk. Bij 48% van de jongeren in Profiel 4 is sprake van een enigszins problematische vrijetijdsbesteding.

Figuur 7.

Visuele weergave jongeren Profiel 4 “Jongeren met een onveilige thuissituatie en stemmingsproblemen die gemotiveerd zijn om te veranderen”

NB: In de figuur is het percentage aangegeven van jongeren die meer dan één risico- of beschermende factor hebben per domein.

Bijna 14% van de jongeren in Profiel 4 heeft een verstandelijke beperking en voor 27% van de jongeren is het onbekend of ze een verstandelijk beperking hebben; 34% van de jongeren in Profiel 4 heeft een enigszins problematische stemming. Een op de vijf jongeren in Profiel 4 is slachtoffer van verwaarlozing, 36% is slachtoffer van lichamelijke mishandeling, 19% is slachtoffer van emotionele mishandeling, 43% is getuige van huiselijk geweld, 6% is slachtoffer van seksueel misbruik en 55% heeft lichte of ernstige ervaring met geweld buiten het gezin. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de mate van het voorkomen van huiselijk geweld en mishandeling bij 20% van de jongeren onbekend is. Van de jongeren heeft 12% zichzelf opzettelijk beschadigd en 14% heeft suïcidale gedachten. Volgens de jeugdreclasseringswerkers heeft 65% van de jongeren een sterke wens tot een beter leven (zonder antisociaal gedrag) en 72% denkt volgens de jeugdreclasseringswerker dat hij of zij bereid is te voldoen aan de voorwaarden van de reclasseringsmaatregel. Van de jongeren in Profiel 4 heeft 57% (enigszins) spijt van het delict volgens de jeugdreclasseringswerker en een derde accepteert verantwoordelijkheid voor zijn of haar antisociaal gedrag. Volgens de jeugdreclasseringswerker heeft de helft van de jongeren respect voor autoriteitsfiguren en de helft vindt verbale of fysieke agressie geen geschikte manier om problemen op te lossen. Meer dan helft denkt volgens de jeugdreclasseringswerker na alvorens iets te doen; 86% van de jongeren gebruikt vaak sociale vaardigheden in de omgang met anderen.

Samengevat: jongeren in dit profiel hebben stemmingsproblemen en soms suïcidale gedachten. Een enkele jongere heeft zichzelf in het verleden opzettelijk beschadigd. De meeste jongeren in dit profiel gebruiken drugs, drinken bijna geen alcohol en hebben nauwelijks externaliserende gedragsproblemen. Veel jongeren in dit profiel hebben te maken met zowel fysieke- als verbale mishandeling en zijn getuige (geweest) van huiselijk geweld. Een groot deel van de jongeren in dit profiel heeft een kindbeschermingsmaatregel opgelegd gekregen. Jongeren in dit profiel scoren op veel items van de Ritax 'onbekend'. Zo is vaak onbekend of zij een problematische vrijetijdsbesteding en/of antisociale vrienden hebben en is niet inzichtelijk of zij spijbelen. Jongeren in dit profiel missen een ondersteunend netwerk waardoor weinig bekend is over dergelijke risicofactoren.

Profiel 5 “Jongeren met forse problemen met alcohol die een steunend netwerk hebben en veel beschermende factoren.”

In het vijfde profiel zit 16% van de jongeren (n = 233) met een jeugdreclasseringsmaatregel. In Figuur 8 is een visuele weergave van Profiel 5 gebaseerd op het DRP te zien Dit profiel wordt gekenmerkt door jongeren met een laag risico, veel beschermende factoren, adequate gezinssituatie en veelvuldig alcoholgebruik. Ongeveer 22% van deze jongeren heeft een zwaar delict gepleegd; van bijna 59% van de jongeren is het gepleegde delict onbekend. Bijna 25% is eerder in aanraking gekomen met politie/justitie. Iets meer dan een kwart van de jongeren in Profiel 5 (39%) heeft eerder contact gehad met hulpverlening. Volgens de jeugdreclasseringswerkers denkt bijna 93% van de jongeren in Profiel 1 te voldoen aan de maatregel/interventie gericht op gedragsverandering; voor 5% van de jongeren geldt dat ze niet zeker zijn of hij/zij aan de maatregel zal voldoen en er zijn geen jongeren die denken niet te kunnen voldoen aan de maatregel.

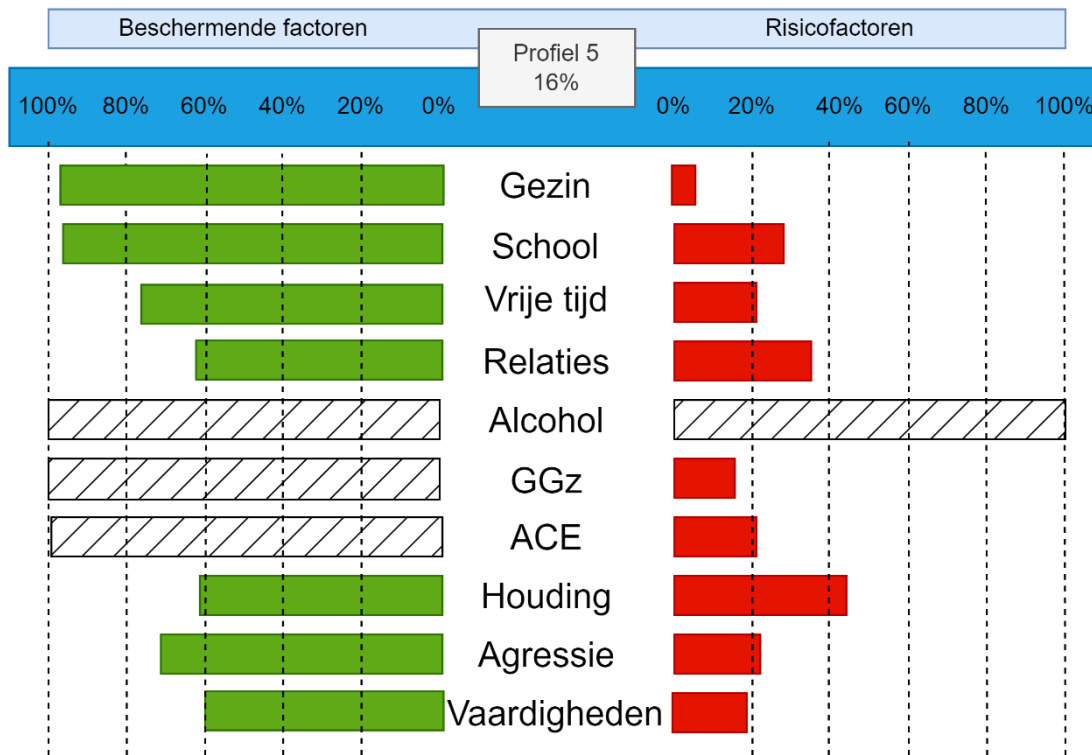
Jongeren in Profiel 5 gaan naar school en hechten belang aan onderwijs (83%). Zevenenzeventig procent van deze jongeren heeft een goede vrijetijdsbesteding. Van alle jongeren in dit profiel heeft 59% alleen prosociale vrienden, 28% prosociale- en antisociale vrienden en 3% heeft geen vrienden. Jongeren in Profiel 5 hebben geen mentale problemen en zijn geen slachtoffer van fysieke en emotionele mishandeling in het gezin. Volgens de jeugdreclasseringswerkers heeft een groot deel van de jongeren (89%) respect voor (de meeste) autoriteitsfiguren. Weinig jongeren in Profiel 5 vinden fysieke- en verbale agressie een oplossing voor een conflict (6% en 12%), aldus de jeugdreclasseringswerkers. De helft van de jongeren heeft (enigszins) spijt van het delict volgens de jeugdreclasseringswerker en 86% heeft een sterke wens tot een beter leven zonder antisociaal gedrag. Van alle jongeren geeft 89% aan na te denken voordat ze iets doen, driekwart van de jongeren bedenkt oplossingen voor probleemsituaties.

Samengevat: jongeren in Profiel 5 laten weinig problemen en risico's zien en hebben veel beschermende factoren. Deze jongeren wonen meestal thuis, ouders/verzorgers van deze jongeren stellen regels op en de jongeren zijn daar gehoorzaam aan. Zij gaan naar school en spijbelen bijna nooit. Jongeren in dit profiel hebben prosociale vrienden of prosociale- en antisociale vrienden en laten weinig

internaliserende en externaliserende gedragsproblemen zien. Het grootste probleem van deze jongeren betreft middelengebruik: een groot deel van de jongeren in dit profiel drinkt regelmatig alcohol.

Figuur 8.

Visuele weergave jongeren Profiel 5 “Jongeren met forse problemen met alcohol die een steunend netwerk hebben en veel beschermende factoren.”

NB: In de figuur is het percentage aangegeven van jongeren die meer dan één risico- of beschermende factor hebben per domein.

2.3.3 Vergelijking JR-groep en RvdK-groep (onderzoeksvraag 3)

De vergelijking tussen beide groepen is gemaakt om inzicht te krijgen op welke manier de JR-groep verschilt van de RvdK-groep. Hiervoor is gebruik gemaakt van een zogeheten ‘step 3 model’ LCA in Latent Gold (Bakk & Vermunt, 2015). Allereerst laat de analyse zien dat er ook in de RvdK-groep 5 klassen worden gevonden. Vervolgens is onderzocht of de prevalentie van de profielen tussen de JR-groep en RvdK-groep gelijk is. Met andere woorden: of de mate waarin de profielen in de twee groepen voorkomt gelijk is of verschilt. Het meest voorkomende profiel bij JR-groep is Profiel 1 (24%) terwijl bij de RvdK-groep Profiel 4 (41%) het meeste voorkomt. De prevalentie van alle vijf de klassen verschilt significant tussen de twee groepen ($\chi^2(4) = 787,87; p < .001$; Tabel 10).

Voor Profiel 1 is de mate van voorkomen binnen de RvdK-groep even groot als binnen de JR-groep. Jongeren in dit profiel hebben risico’s op meerdere levensdomeinen; zij hebben over het algemeen geen problemen in het gezin. Het lijkt er op dat de reden waarom jongeren in dit profiel onder toezicht staan van jeugdreclassering of RvdK op andere factoren beoordeeld worden dan de gegevens die verzameld worden met de Ritax. Jongeren in Profiel 2 hebben – net als jongeren in Profiel 1 – risico’s

op meerdere domeinen en over het algemeen geen problemen in het gezin. Profiel 2 komt aanzienlijk vaker voor in JR-groep dan in RvdK-groep. Op basis van de gegevens verzameld met de Ritax kan niet verklaard worden waarom de prevalentie verschilt tussen de twee groepen.

Profiel 3, waar mishandeling en geweld in het gezin voorkomt, heeft een significant hogere mate van voorkomen binnen JR-groep dan bij RvdK-groep. Jongeren in Profiel 3 hebben naast ervaring met huiselijke geweld en risicofactoren in het gezin ook ernstige individuele risicofactoren. Jongeren in Profiel 4 hebben, net als jongeren in Profiel 3, vaker te maken gehad met problemen in het gezin waaronder verwaarlozing en huiselijk geweld. Jongeren in Profiel 4 hebben vaker een OTS-maatregel opgelegd gekregen dan jongeren in de andere profielen. Wat opvalt, is dat deze jongeren vaker onder toezicht staan van de RvdK dan onder toezicht van de jeugdreclassering. Het lijkt erop wanneer de problemen van het gezin op de voorgrond staan de begeleiding uitgevoerd wordt door de RvdK (zoals in Profiel 4). Wanneer de gedragsproblemen van de jongere op de voorgrond staat wordt het toezicht en de begeleiding uitgevoerd door jeugdreclassering (zoals in Profiel 3).

In zowel de JR-groep als in de RvdK-groep wordt door de medewerkers een groep jongeren met alcoholproblematiek en veel beschermende factoren gezien (Profiel 5). Deze groep is in beide groepen even groot.

Tabel 10.

Vergelijking klassen JR-groep en RvdK-groep

	JR-groep	RvdK-groep	Post hoc*
Klasse 1	24,4%	25,1%	JR=RvdK
Klasse 2	21,8%	8,1%	JR>RvdK
Klasse 3	20,8%	8,6%	JR>RvdK
Klasse 4	17,3%	40,8%	JR<RvdK
Klasse 5	15,7%	17,4%	JR=RvdK

* $\chi^2(4) = 787,87; p < .001$; verdeling getoetst met Bonferroni correctie

2.3.4 Vergelijking JR-groep en Halt-groep (onderzoeksvraag 4)

In eerder onderzoek van Van der Put en Stolwijk (2022) is de normering van het Halt-signaleringsinstrument onderzocht waarbij tevens gekeken is naar de profielen van de Halt-groep. Van der Put en Stolwijk hebben de jongeren verdeeld in drie profielen op basis van de somscore van het Halt-signaleringsinstrument. Dit heeft geresulteerd in drie groepen; (1) één groep met een zeer hoge somscore op het Halt-signaleringsinstrument, (2) één groep met een hoge somscore op het Halt-signaleringsinstrument en (3) één groep met een laag-midden somscore op het Halt-signaleringsinstrument (Van der Put en Stolwijk, 2022). Het Halt-signaleringsinstrument is gebaseerd op de risico- en beschermende factoren die zijn opgenomen in de Ritax. Sommige items zijn echter op een andere manier gecodeerd en een aantal items is toegevoegd of juist weggelaten. De vijf profielen

van de JR-groep kunnen daarom enkel op face value met de drie profielen van de Halt-groep vergeleken worden.

Wat opvalt, is dat de profielen met (zeer) hoog risico zowel in de Halt-groep als in de JR-groep gekenmerkt worden door het gebruik van drugs. Bovendien wordt vaker en meer drugs gebruikt in de profielen met meer risicofactoren dan in de andere profielen. Er worden echter ook verschillen gezien in hoog risico groep van de Halt groep en de JR-groep. Binnen de JR-groep zijn twee hoog-risico profielen gevonden: (1) Profiel 1 waar jongeren geen huiselijk geweld meemaken, jongeren geen ervaring hebben met mishandeling en er geen sprake is van geweld in hun thuissituatie en (2) Profiel 3 waarin jongeren veel ervaring hebben met huiselijke geweld en emotionele- en fysieke mishandeling in hun thuissituatie. In de Halt-groep is het niet mogelijk om dit onderscheid te maken omdat er in het Halt-signaleringsinstrument geen inschatting wordt gemaakt van huiselijk geweld en hetzelfde geldt voor mishandeling. Op face value lijkt het er op dat de hoog-risico profielen vergelijkbare kenmerken hebben; er kan echter niet beoordeeld worden of de achterliggende problematiek vergelijkbaar is.

2.4 Samenvatting en conclusie

Binnen de JR-groep zijn vijf profielen met onderscheidbare kenmerken gevonden. De profielen kunnen onderscheiden worden met betrekking tot de ernst van de risicofactoren en het meemaken van huiselijk geweld en mishandeling. Deze negatieve ervaringen hangen in de profielen samen met stemmingsproblemen en suïcidale gedachten. Twee profielen zijn gevonden met ernstige risicofactoren te weten Profiel 1 “Jongeren met onmachtige ouders en antisociale vrienden die impulsief en beïnvloedbaar zijn” (25%) en Profiel 3 “Jongeren met een onveilige thuissituatie, antisociale houding en druggebruik die forse agressie problemen hebben” (20%). Jongeren in Profiel 1 hebben minder ervaringen met mishandeling en huiselijk geweld in vergelijking met jongeren in Profiel 3. Jongeren in Profiel 1 laten veel risicovol gedrag zien. Ze hebben antisociale vrienden, een problematische vrijetijdsbesteding en ouders hebben weinig toezicht op hun kind. Jongeren in Profiel 3 laten op alle levensgebieden veel risico’s zien. Deze jongeren gebruiken drugs, zijn vijandig naar autoriteitsfiguren en zijn impulsief. Zij hebben vaak een lastige thuissituatie, hebben vaker een kinderbeschermingsmaatregel opgelegd gekregen en ouders zijn nauwelijks aanwezig.

Er zijn twee profielen gevonden met matige risicofactoren te weten: Profiel 2 “Jongeren met zowel prosociale- als antisociale vrienden die weinig of geen verantwoordelijkheid nemen voor hun gedrag” (21%) en Profiel 4 “Jongeren met een onveilige thuissituatie en stemmingsproblemen die gemotiveerd zijn om te veranderen” (18%). Jongeren in Profiel 2 hebben, in vergelijking met jongeren in Profiel 4, minder ervaring met geweld, mishandeling en huiselijk geweld. Jongeren in Profiel 2 hebben over het algemeen een goede thuissituatie. Ouders zijn betrokken, stellen regels op en staan afkeurend tegenover antisociaal gedrag. Deze jongeren gebruiken regelmatig alcohol maar nauwelijks drugs. Voor het oplossen van een conflict gebruiken ze vaker verbale agressie dan fysieke agressie. Jongeren in Profiel 4 hebben stemmingsproblemen en suïcidale gedachten. Ze hebben vaker een

kinderbeschermingsmaatregel opgelegd gekregen en hebben ervaring met verwaarlozing en huiselijk geweld. Jongeren in Profiel 4 gebruiken vaker drugs, missen een ondersteunend netwerk en er is weinig zicht op risicofactoren waaronder vrijetijdsbesteding, school of antisociale vrienden.

Het laatste profiel “Jongeren met forse problemen met alcohol die een steunend netwerk hebben en veel beschermende factoren” wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van beschermende factoren. Jongeren in Profiel 5 laten weinig risicofactoren zien en veel beschermende factoren. Jongeren in dit profiel hebben een positieve vrijetijdsbesteding, ouders zijn over het algemeen ondersteunend en deze jongeren hechten belang aan onderwijs. Wat opvallend is bij deze groep jongeren is dat ze vaak veel alcohol drinken (84%).

Jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel hebben over het algemeen meer risico's dan jongeren waarnaar de RvdK onderzoek doet en jongeren met een Halt-maatregel. Wanneer dieper ingegaan wordt op de verschillende profielen dan blijkt dat sommige profielen vaker voorkomen bij de jeugdreclassering dan bij de RvdK. Jongeren met ernstige risicofactoren en een onveilige thuissituatie (Profiel 3) worden bijvoorbeeld meer gezien door de jeugdreclassering dan door de RvdK. Jongeren waar de onveilige thuissituatie op de voorgrond staat en jongeren die matige risicofactoren hebben (Profiel 4) worden meer gezien door de RvdK dan door de JR. Dit onderscheid is minder duidelijk bij jongeren die geen onveilige thuissituatie ervaren, ongeacht de ernst van de risicofactoren van deze jongeren (Profiel 1 en Profiel 5). Jongeren in deze twee profielen worden net zo vaak gezien door de jeugdreclassering als door de RvdK. Het lijkt er dus op dat andere factoren belangrijk zijn om te bepalen welke zorg en toezicht een jongere ontvangt.

Hoofdstuk 3:

Deelproject II: Onderzoeken van passende vormen van toezicht en begeleiding.

In dit hoofdstuk komen de volgende onderzoeksvragen aan bod:

1. Welke evidence-based interventies (die zich richten op risicofactoren) kunnen worden ingezet door de jeugdreclassering?
2. Wat is er vanuit de (inter)nationale literatuur bekend over de werkwijzen van toezicht en begeleiding door de jeugdreclassering?

3.1 Achtergrond

Tussen 2005 en 2012 zijn de bestaande werkwijzen van jeugdreclassering ontwikkeld zoals die nu worden gehanteerd door de 13 GI's. Na 2012 heeft de jeugdreclassering echter niet stilgestaan en de kennis omtrent evidence-based werken met jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel is toegenomen. In Deelproject II wordt met een literatuuronderzoek onderzocht wat de laatste kennis met betrekking tot evidence-based werken in de jeugdreclassering is. Hiervoor is een literatuuronderzoek gedaan naar interventies en werkzame elementen van jeugdreclassering die gerelateerd zijn aan gedragsverandering en recidivevermindering bij jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel. De resultaten van het literatuuronderzoek worden gebruikt om de uitspraken van professionals in Deelproject III aan te scherpen. Door de aanvulling vanuit de literatuur wordt de betrouwbaarheid en validiteit van Deelproject III vergroot.

3.2 Methode

3.2.1 Zoekstrategie

Om op basis van literatuur iets te kunnen zeggen over zowel interventies, als over werkzame elementen van de werkwijze van de jeugdreclassering, zijn twee zoekopdrachten opgesteld. Bij deze zoekopdrachten is gebruik gemaakt van de PICO(C)-methodiek (Booth et al., 2016; Petticrew & Roberts, 2006). Beide zoekopdrachten bevatten dezelfde populatie (P), namelijk jongeren van 12 tot 23 jaar oud die een strafbaar feit hebben gepleegd. Onder interventie (I) wordt enerzijds verstaan interventies die zich richten op criminogene behoeften van de populatie en anderzijds op de werkzame elementen van de werkwijze van de jeugdreclassering. Onderdeel van de PICO(C)-methodiek is dat er een controle groep beschreven wordt. In beide zoekopdrachten is geen specifieke controlegroep of andere vergelijkingsgroep gedefinieerd (C). De uitkomstmaat (O) was effectiviteit in termen van (a) het verminderen van recidive en/of (b) het verbeteren van het functioneren van een jongere en/of (c) het bewerkstelligen van een positieve gedragsverandering van een jongere. Enkel voor de zoekterm gericht op werkzame elementen van uitvoering kon de uitkomstmaat ook bestaan uit het voorkomen van (d)

overtreding van voorwaarden en/of (e) uitval van een jongere. Tot slot wordt onder context (C) verstaan dat de interventies geadviseerd kunnen worden door de jeugdreclasseringwerkers en/of dat de werkzame elementen kunnen worden gebruikt door jeugdreclasseringswerkers.

Voor alle componenten van de PICO(C)-methodiek zijn verschillende synoniemen geformuleerd. Deze synoniemen zijn door middel van de zoekterm 'OR' toegevoegd aan de zoekopdrachten. Daarnaast zijn de componenten door middel van 'AND' met elkaar gecombineerd. De volledige zoekopdrachten zijn te vinden in Tabel 1 en Tabel 2 van Bijlage V. Beide zoekopdrachten zijn in een zestal online databases ingevoerd, te weten: Criminal Justice Abstracts, Medline, PsycINFO, PubMed, Scopus en Web of Science. Deze databases zijn doorzocht in de periode december 2022 t/m september 2023. Het zoeken van literatuur is beperkt tot Engelstalige en Nederlandstalige peer reviewed artikelen en artikelen met een publicatiedatum na 2004. Er is gekozen voor dit jaartal omdat het huidige vormen van toezicht en begeleiding van de jeugdreclassering vanaf 2005 zijn ontwikkeld op basis van de op dat moment beschikbare wetenschappelijk kennis (Krechtig, 2007a, 2007b; Spoel, 2011a, 2011b, 2012; Vogelvang, 2005).

3.2.2 Selectieprocedure

Er zijn twee zoekopdrachten uitgezet die in totaal 1.025 studies opleverden. Met gebruik van het onlineprogramma Rayyan (Ouzzani et al., 2016) zijn allereerst dubbele studies verwijderd. De resterende studies zijn op basis van titel en abstract beoordeeld. Twee onderzoekers hebben onafhankelijk van elkaar alle studies beoordeeld met behulp van de inclusie- en exclusiecriteria (Tabel 11). Aanvullend hebben twee andere onderzoekers ieder de helft van de studies beoordeeld. Op deze manier is elke studie door ten minste drie onderzoekers beoordeeld. De titels en abstracts waarvan de onderzoekers van beoordeling verschilden, zijn besproken tot consensus werd bereikt.

De beoordeling van de literatuur op basis van titel en abstract is afzonderlijk gedaan voor de literatuur die uit de twee zoekopdrachten voortvloeiden. De studies die na beoordeling op basis van titel en abstract overbleven, zijn samengevoegd waarna de volledige artikelen door twee onderzoekers zijn beoordeeld op basis van de inclusie- en exclusiecriteria. Dit heeft geleid tot 26 studies die geïncludeerd konden worden voor het literatuuronderzoek.

Tabel 11.

Inclusie- en exclusiecriteria literatuuronderzoek

	Zoekopdracht interventies		Zoekopdracht werkzame elementen	
	Inclusiecriteria	Exclusiecriteria	Inclusiecriteria	Exclusiecriteria
Populatie	Gericht op jongeren tussen 12 en 23 jaar die een strafbaar feit hebben gepleegd.	Volwassenen en slachtoffers.	Gericht op jongeren tussen 12 en 23 jaar die een strafbaar feit hebben gepleegd.	Volwassenen en slachtoffers.
Interventie	Interventies gericht op criminogene factoren.	Interventies waarbij gebruik gemaakt wordt van medicatie.	Uitvoering van toezicht en begeleiding.	
Uitkomstmaat	Effectief voor: <ul style="list-style-type: none"> - Het verminderen van recidive; - Het verbeteren van het functioneren van een jongere; - Het bewerkstelligen van een positieve gedragsverandering. 		Effectief voor: <ul style="list-style-type: none"> - Het verminderen van recidive; - Het verbeteren van het functioneren van een jongere; - Het bewerkstelligen van een positieve gedragsverandering; - Bijdragen aan het voorkomen van overtreding van voorwaarden en uitval van jongeren. 	
Context	Interventies die geadviseerd kunnen worden door jeugdreclasseringwerkers.		Werkzame elementen die ingezet kunnen worden door jeugdreclasseringwerkers.	
Publicatiedatum	Vanaf 2005		Vanaf 2005	
Taal	Engels en Nederlands		Engels en Nederlands	
Onderzoeksdesign	Systematische reviews en meta-analyses		Empirische studies	

3.2.3 Analyse

Voor de dataextractie is alle relevante informatie uit de 26 geïncludeerde studies verzameld, te weten: referenties, publicatiejaar, onderzoeksdesign, onderzoeksgroep, interventies en beschrijvingen van werkzame elementen van jeugdreclassering. Op basis van deze informatie en aan de hand van de inclusie- en exclusiecriteria hebben twee onderzoekers alle artikelen volledig gelezen. De relevante interventies en beschrijving van de werkzame elementen van de jeugdreclassering zijn beschreven in het eindrapport. Het doel van de literatuurstudie was om de informatie verzameld bij de professionals uit de Delphi-studie te toetsen en niet om een volledig gestructureerde literatuurstudie uit te voeren.

3.3 Resultaten

3.3.1 Selectie van studies

De twee zoekopdrachten hebben in totaal 1025 studies opgeleverd. PubMed leverde de meeste resultaten op over interventies (n =140). Literatuur over werkzame elementen is vooral gevonden in Criminal Justice Abstracts (n =110). In Tabel 12 is een overzicht te zien van de gevonden literatuur voor beide zoekopdrachten; verdeeld over de zes databases.

Tabel 12.

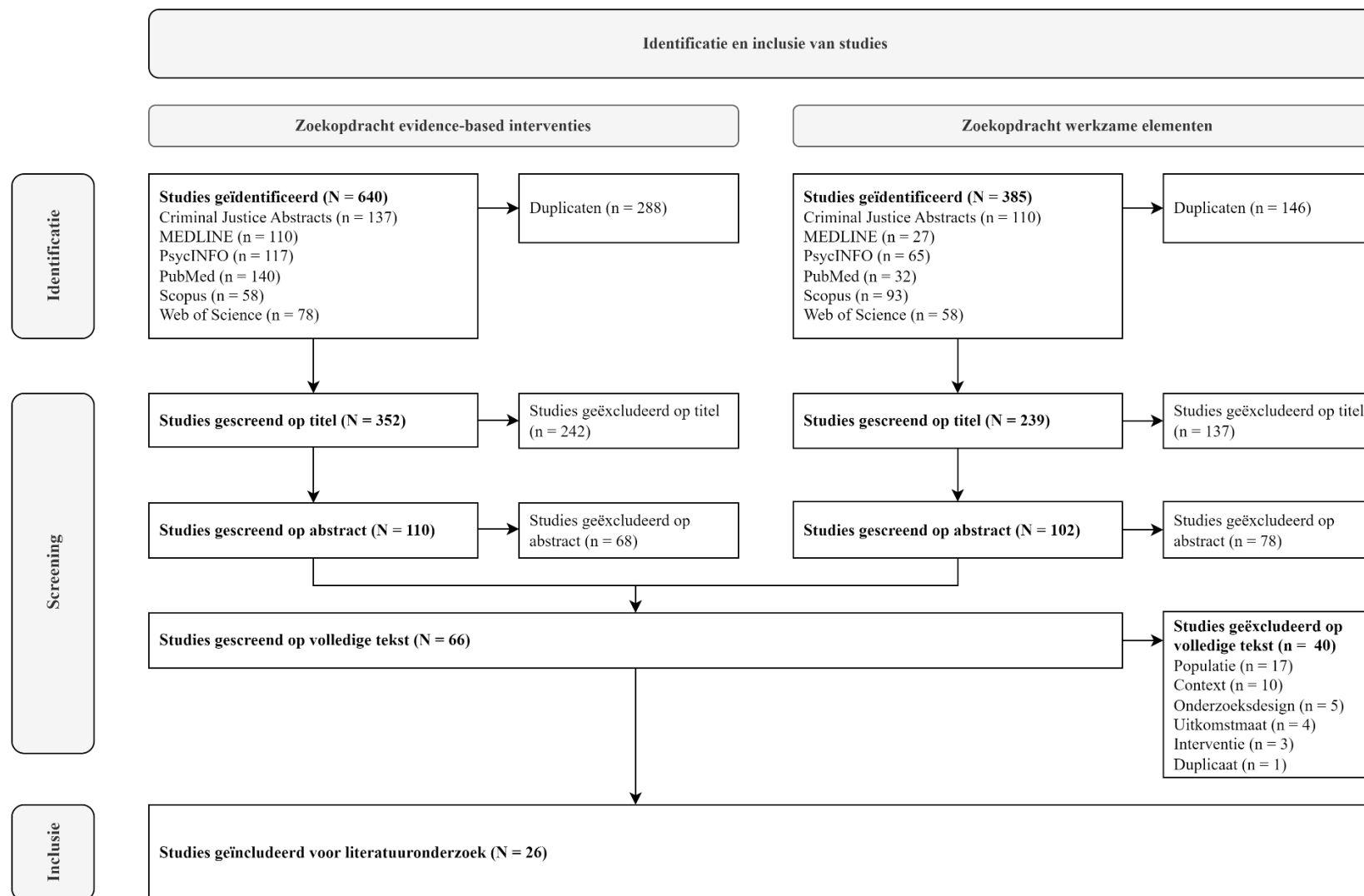
Gevonden literatuur per database

	Zoekopdracht evidence-based interventies		Zoekopdracht werkzame elementen	
	N	%	N	%
Totaal	640	100	385	100
Criminal Justice Abstracts	137	21,4	110	28,6
Medline	110	17,2	27	7,0
PsycINFO	117	18,3	65	16,8
PubMed	140	21,9	32	8,3
Scopus	58	9,1	93	24,2
Web of Science	78	12,2	58	15,1

In de Flowchart in Figuur 9 is het aantal artikelen per zoekopdracht en per selectiestap weergegeven. Na het verwijderen van de duplicaten bleven 591 studies over die op titel en abstract zijn beoordeeld. In totaal zijn, op basis van de titel en het abstract, 525 studies geëxcludeerd omdat zij niet voldeden aan de inclusiecriteria zoals beschreven in Tabel 11. Vervolgens zijn de volledige teksten van de resterende 66 studies gelezen en beoordeeld op geschiktheid voor het literatuuronderzoek. Op basis hiervan zijn veertig studies geëxcludeerd. Deze studies zijn geëxcludeerd omdat ze (1) een niet passende populatie onderzochten bijvoorbeeld volwassenen, (2) een specifieke groep binnen reclasseringscliënten onderzochten waardoor resultaten niet generaliseerbaar waren, (3) beschrijvend van aard waren waardoor de resultaten niet konden worden vertaald naar de praktijk, (4) geen interventie betroffen maar bijvoorbeeld een risicotaxatie-instrument of (5) geen relevante interventies of werkzame elementen voor de jeugdreclassering omvatten.

Figuur 9.

Flowchart literatuuronderzoek

3.3.2 Geselecteerde studies

In totaal zijn 26 studies geïncludeerd in dit literatuuronderzoek. Een groot deel van de studies is afkomstig uit de Verenigde Staten (n=14) gevolgd door studies uit Nederland (n=4), het Verenigd Koninkrijk (n=3), Canada (n=2), Australië (n=1), China (n=1) en Zweden (n=1). De studies betreffen een meta-analyse en/of systematische review van interventies (n=16) waarbij het in 13 studies om een specifieke interventie gaat en in drie studies om een verscheidenheid aan interventies. De andere tien empirische studies gaan over werkzame elementen van de werkwijze van de jeugdreclassering. In Bijlage VI is een overzicht te vinden met informatie over de geïncludeerde studies.

3.3.3 Relevante interventies

De geïncludeerde systematische reviews en meta-analyses die het effect hebben onderzocht van interventies op recidive voor jonge daders laten positieve resultaten zien (Farrington et al., 2022; Koehler et al., 2013; Pappas & Dent, 2021). Een significant verschil wordt gevonden op recidive tussen jonge daders die wel en niet deelnemen aan een interventie. Het grootste resultaat wordt behaald bij jongeren met ernstige geweldsdelicten (James et al., 2013; Pappas & Dent, 2021). Farrington en collega's (2022) concludeerden dat interventies die worden ingezet bij jonge daders veel effectiever zijn dan algemeen wordt aangenomen; de kleine effect sizes die vaak gevonden worden, betekenen namelijk dat het delinquent en/of antisociaal gedrag bij 18-25% van jongeren die deelnemen aan de studie afneemt. Deze percentages zijn volgens Farrington en collega's (2022) een substantiële vermindering van delinquent en/of antisociaal gedrag. Eerder concludeerden Koehler en collega's (2013) al dat interventies, die zich richten op recidivevermindering, het meest effectief zijn wanneer de *risk-*, *need-*, en *responsivity*-beginselen worden toegepast. Verder benadrukten Hodgkinson en collega's (2021) dat interventies die de veerkracht en coping vergroten, de kans op recidive aanzienlijk verminderen. Een overzicht van de evidence-based interventies, die worden besproken per studie, is te vinden in Tabel 13.

Wanneer specifiek wordt gekeken naar de typen interventies die effectief zijn voor het verminderen van antisociaal gedrag en het voorkomen van delinquent gedrag concludeerden Farrington en collega's (2022) dat training van opvoedvaardigheden van ouders, sociale vaardighedentraining, cognitieve gedragstherapie, mentorschap en coaching en systeeminterventies het effectiefst zijn. Cognitieve gedragstherapie heeft ook een significant en positief effect op recidivevermindering (Koehler et al., 2013; Farrington et al., 2022). Afschrikkingsprogramma's resulteren in een (al dan niet significante) verhoging van recidive en moeten dan ook niet meer aangeboden worden (Koehler et al., 2013). Een meta-review van Pappas en Dent (2021), waar het effect van interventies voor jonge daders op recidive is onderzocht, laat zien dat interventies op micro- en mesoniveau het meest effectief zijn. Dit wil zeggen dat interventies zich dienen te richten op de behoeften van de dader waarbij oog is voor haar/zijn systeem en hun plek in de maatschappij.

Steun van de familie is een belangrijke factor om het recidiverisico van jonge daders zowel met als zonder verslavingsproblematiek te verlagen Duan et al., 2023; Tripodi & Bender, 2011). Effectieve

interventies die steun van de familie meenemen zijn multisysteemtherapie en familietherapie (Farrington et al., 2022; Littell et al., 2021; Olsson et al., 2021; van der Stouwe et al., 2014). Multisysteemtherapie is effectief voor een vermindering van externaliserend probleemgedrag (Olsson et al., 2021) en is het meest effectief gebleken voor daders jonger dan 15 jaar en voor daders met meer ernstig delictgedrag (van der Stouwe et al., 2014). Daarnaast vonden Van der Stouwe en collega's (2014) dat als de opvoedvaardigheden van ouders/verzorgers aantoonbaar verbeteren, dit een positief effect heeft op het recidiverisico van jongeren. Littell en collega's (2021) zijn iets terughoudender in hun conclusie; zij concluderen dat de effecten van studies naar multisysteemtherapie te veel van elkaar verschillen waardoor geen algemene uitspraken over de effectiviteit van multisysteemtherapie kunnen worden gedaan.

Evidence-based interventies die zich richten op trauma bij jonge daders zijn effectief voor het verminderen van traumasymptomen (Olaghere et al., 2021; Rhoden et al., 2019; Zettler, 2021). Rhoden en collega's (2019) concludeerden echter dat een verband tussen de vermindering van externaliserend (delinquent) gedrag en traumatherapie niet kon worden gevonden. Een latere studie van Zettler (2021) laat wel een verband zien tussen de vermindering van traumasymptomen als gevolg van de interventie en gedragsproblemen; zij vonden echter geen link tussen een vermindering van traumasymptomen en criminaliteit. Traumatherapie lijkt in ieder geval effectief voor het verminderen van traumasymptomen en gedragsproblemen maar de effectiviteit van dit type interventie voor recidivevermindering is nog niet aangetoond (Olaghere et al., 2021; Rhoden et al., 2019; Zettler, 2021).

Een andere manier van interveniëren bij jonge daders is het aanbieden van een aanpak buiten het strafrecht, zoals een Halt afdoening of herstelrecht. Onderzoek laat zien dat buitenstrafrechtelijke programma's effectiever zijn in het verkleinen van het recidiverisico dan gebruikelijke strafrechtelijke afdoeningen (Colwell et al., 2012; Farrington et al., 2022; Wilson & Hoge, 2013). Wilson en Hoge (2013). Buitenstrafrechtelijke programma's kunnen bestaan uit gespecialiseerde en intensieve vormen van toezicht en begeleiding door de (jeugd)reclassering (Farrington et al., 2022; Kim et al., 2013; Pappas & Dent, 2021). Daarin kan mediatie tussen slachtoffer en dader een belangrijke rol spelen (Wilson & Hoge, 2013). Kim en collega's (2013) concludeerden dat mediatie effectief is voor recidivevermindering wanneer dit wordt toegevoegd aan een intensieve variant van reclasseringstoezicht en -begeleiding.

De gevonden meta-analyses en/of systematische reviews laten verder zien dat interventies die zich richten op (sociale) vaardigheden (Hodgkinson et al., 2021) en morele ontwikkeling (Heynen et al., 2023) positieve effecten hebben op jonge daders. Jonge daders zullen meer profijt hebben van interventies die zich richten op (sociale) vaardigheden omdat deze tijdens de adolescentie aangeleerd worden (Hodgkinson et al., 2021). Daarentegen concludeerden Van der Stouwe en collega's (2021) dat (sociale) vaardigheidstraining en interventies gericht op morele ontwikkeling wellicht te generiek zijn om effectief te zijn voor een vermindering van recidive omdat dergelijke interventies slechts een deel van de problematiek aanpakken. Heynen en collega's (2023) concludeerden in hun studie dat het van belang is om bij jonge daders te focussen op verschillende componenten van hun problematiek

aangezien criminaliteit samenhangt met verschillende criminogene factoren. Het is derhalve van belang dat het toezicht en de begeleiding van jongeren wordt afgestemd op hun persoonlijke risico's en behoeften en de interventies zich richten op meerdere specifieke domeinen (Hodgkinson et al., 2021; Koehler et al., 2013; van der Stouwe et al., 2021).

Tabel 13.

Evidence-based interventies in de verschillende studies

Evidence-based interventies	Referenties
Agressieregulatie training	(Hodgkinson et al., 2021)
Cognitieve gedragstherapie	(Duan et al., 2023; Farrington et al., 2022; Hodgkinson et al., 2021; Kim et al., 2013; Koehler et al., 2013; Pappas & Dent, 2021)
Buitenstrafrechtelijke programma's	(Farrington et al., 2022; Pappas & Dent, 2021; Wilson & Hoge, 2013)
Educatieve therapie	(Kim et al., 2013; Koehler et al., 2013; Pappas & Dent, 2021)
Familietherapie	(Duan et al., 2023; Farrington et al., 2022; Kim et al., 2013; Olsson et al., 2021; Pappas & Dent, 2021; Tripodi & Bender, 2011)
Mediatie	(Kim et al., 2013; Pappas & Dent, 2021; Wilson & Hoge, 2013)
Intensieve toezicht en begeleiding reclassering	(Duan et al., 2023; James et al., 2013; Kim et al., 2013; Koehler et al., 2013; Pappas & Dent, 2021)
Mentorschap en coaching	(Farrington et al., 2022; Olsson et al., 2021)
Morele ontwikkeling therapie	(Heynen et al., 2023)
Multisysteemtherapie	(James et al., 2013; Littell et al., 2021; Olsson et al., 2021; Pappas & Dent, 2021; Tripodi & Bender, 2011; van der Stouwe et al., 2014)
Opvoedvaardigheden training	(Farrington et al., 2022; van der Stouwe et al., 2014)
Traumagerichte interventie	(Olaghere et al., 2021; Rhoden et al., 2019; Zettler, 2021)
Vaardighedentraining	(Duan et al., 2023; Farrington et al., 2022; van der Stouwe et al., 2021)

3.3.4 Relevante werkzame elementen jeugdreclassering

Een overzicht van de werkzame elementen die worden besproken per empirische studie is te vinden in Tabel 14. De literatuur over werkzame elementen van jeugdreclassering is beperkt. Een studie beschrijft bijvoorbeeld de implementatie van een methode en niet de toets van de verschillende onderdelen (Bernard et al., 2020). Deze studie laat zien dat aansluiten bij de behoeften van jongeren en reclasseringswerkers met een lerende en reflectieve houding leidt tot gedragsveranderingen bij jongeren. De houding van de reclasseringswerker in het gesprek met een jongere is belangrijk om een jongere gemotiveerd en betrokken te houden (Schwalbe & Maschi, 2011; Trotter et al., 2017). Een confronterende en beschuldigende houding zorgt ervoor dat jongeren geen inhoudelijke antwoorden geven terwijl empathie, goed luisteren en vragen hoe het gedrag samenhangt met lange termijndoelen ervoor zorgt dat jongeren meer de waarheid vertellen (Schwalbe & Maschi, 2011). Deze cliëntgerichte benadering zorgt ervoor dat er een relatie opgebouwd wordt tussen de jeugdreclasseringswerker en een jongere (Trotter et al., 2017). Trotter en collega's geven voorbeelden van gesprekstechnieken die ervoor zorgen dat jongeren betrokken worden: niet beschuldigen, empathisch reageren, uitleggen in een positieve context wat het gevaar is van de pro-criminele houding en het gedrag en herformuleren van pro-criminele opmerkingen in pro-sociaal gedrag. De volgende gesprekstechnieken hebben een negatief effect op motivatie: vijandige of beschuldigende opmerkingen, een jongere zeggen dat ze verkeerd zijn

of iets verkeerd doen en het negeren van pro-criminele opmerkingen van een jongere of deze door gebaar of houding goedkeuren (Trotter et al., 2017).

Een ander werkzaam element is het betrekken van ouders. Niet alle ouders hebben voldoende draagkracht en vaardigheden om een bijdrage te leveren (Ingel et al., 2023), maar als het lukt dan is dit van meerwaarde voor het therapiesucces (Robertson et al., 2019). Voor een optimaal effect van het betrekken van ouders, verzorgers of voogden worden verschillende strategieën ingezet, denk hierbij aan het verwijzen naar systeemtherapie, afspraken flexibel plannen zodat iedereen aanwezig kan zijn, opzetten van een lotgenotengroep voor familieleden en verzorgen van trainingen voor ouders en familieleden en ouders een taak geven in de behandeling bijvoorbeeld met contingentie management (Robertson et al., 2019). Bij contingentie management gaat het om het belonen van gewenst gedrag in dit geval door ouders. Contingentie management wordt door jeugdreclasseringswerkers gezien als een goede methode om het middelengebruik van jongeren te verminderen en de betrokkenheid van ouders te vergroten (Ingel et al., 2023). Het merendeel van de ouders kan volgens de jeugdreclasseringswerkers een beloningssysteem en testen op drugs toepassen als onderdeel van contingentie management. Van belang is wel dat jeugdreclasseringswerkers de draagkracht van ouders beoordelen, soms is het aanwezig zijn bij de gesprekken al belastend genoeg en is verdere betrokkenheid in de behandeling te veel voor de draagkracht van ouders (Ingel et al., 2023). Andere onderdelen van contingentie management waarbij schrijfoopdrachten voor ouders horen, zijn volgens reclasseringswerkers veel moeilijker in te zetten en bevorderen niet de betrokkenheid van ouders (Ingel et al., 2023).

Bovenal laten de studies zien dat (jeugd)reclassering effectiever is dan een gevangenisstraf voor het verminderen van recidive bij jongeren die voor het eerst gearresteerd worden (Ryan et al., 2014). Het is dus belangrijk om interventies en werkzame elementen in te zetten die aansluiten bij de behoeften van jongeren, want niet de duur van de maatregel is voorspellend voor het succes maar het toezicht dat aansluit bij de behoeften van een jongere (Barnes-Lee et al., 2023).

Tabel 14.

Werkzame elementen in de verschillende studies

Werkzame elementen	Referenties
Reflectieve & lerende houding reclasseringswerkers	(Bernard et al., 2020)
Aansluiten bij behoeften jongeren	(Barnes-Lee et al., 2023; Bernard et al., 2020)
Gesprekstechnieken	(Schwalbe & Maschi, 2011; Trotter et al., 2017)
Contingentie management	(Ingel et al., 2023)
Betrokkenheid ouders en familie	(Robertson et al., 2019)

3.4. Samenvatting en conclusie

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat verschillende interventies effectief zijn om gedragsproblemen te verminderen. De kans dat recidive ook daadwerkelijk verminderd wordt als gevolg van de interventie is kleiner, omdat de effecten van de interventies vaak gericht zijn op specifiek gedrag en niet op een generiek effect zoals recidivevermindering. Door jongeren een combinatie van verschillende

interventies aan te bieden – afgestemd op de risicofactoren en behoeften van jongeren – wordt de kans dat de interventie effectief is, vergroot.

Er is een beperkt aantal studies waarin de jeugdreclassering is onderzocht. Verschillende studies beschrijven de implementatie of de mening van jeugdreclasseringwerkers en niet de effectiviteit van de werkzame elementen van jeugdreclassering. Een eerste beeld met betrekking tot de werkzame elementen van jeugdreclassering heeft het literatuuronderzoek wel opgeleverd. Aansluitend bij het RNR-model en de literatuur is de verwachting dat de volgende interventies effectief zijn in het verminderen van gedragsproblemen bij jongeren onder toezicht van jeugdreclassering: agressieregulatietraining, cognitieve gedragstherapie, buitenstrafrechtelijke programma's zoals Halt en herstelrecht, educatieve therapie, familietherapie, mediatie, mentorschap en coaching, morele ontwikkeling therapie, multisysteemtherapie, opvoedvaardigheden training van ouders, traumagerichte interventie en vaardighedentraining. Uit de literatuur met betrekking tot werkzame elementen van jeugdreclassering komt het belang van het betrekken van ouders en familie en het aansluiten bij de behoeften van jongeren naar voren. Uit de literatuur blijkt ook dat de vaardigheden van de jeugdreclasseringwerker invloed hebben op de effectiviteit waarbij een empathische en open houding naar de jongere toe de motivatie vergroot.

Hoofdstuk 4:

Deelproject III: Consensus over passende vormen van toezicht en begeleiding voor de geïdentificeerde profielen.

Met behulp van een Delphi-studie zijn in Deelproject III de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

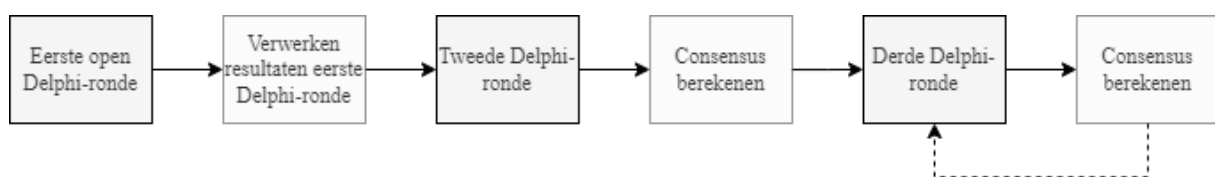
1. In hoeverre sluiten de huidige vormen van toezicht en begeleiding en interventies aan bij de profielen van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering?
2. Welke aanpassingen of aanvullingen van vormen van toezicht en begeleiding en interventies zijn wenselijk om een goede aansluiting met geïdentificeerde profielen te waarborgen?
3. Welke vormen van toezicht en begeleiding en interventies sluiten het beste aan bij de profielen van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering?

4.1 Achtergrond

De in Deelproject I geïdentificeerde profielen laten verschillen zien in de mate van risico- en beschermende factoren en hoe deze samenhangen met de domeinen van de Ritax. Jongeren in de profielen met een hoog risico (Klasse 1 en Klasse 3) en de profielen met een matig risico (Klasse 2 en Klasse 4) hebben verschillende kenmerken op het domein geestelijke gezondheid. Jongeren in Klasse 3 en Klasse 4 hebben veel risico's op het domein geestelijke gezondheid terwijl jongeren in Klasse 1, Klasse 2 en Klasse 5 weinig risico's hebben in dit domein. Welke vormen van toezicht en begeleiding het best passen bij de vijf profielen is samen met experts van de jeugdreclassering in kaart gebracht met een Delphi-studie.

Figuur 10.

Schematische weergave van de Delphi-methode

Een Delphi-studie is gebruikt om consensus te bereiken onder professionals over de wenselijkheid en noodzaak van aanpassingen aan – en aanvullingen op – bestaande toezicht en begeleiding en interventies die aangeboden worden aan jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel. De Delphi-methode is een gestructureerde werkwijze waar, door middel van een serie rondes, de mening van een groep experts over een bepaald onderwerp wordt geïnventariseerd en vervolgens de consensus in kaart wordt gebracht. Voor het uitvoeren van de Delphi-studie is gebruik gemaakt van het online platform eDelphi¹⁰ (Chou, 2002; Donohoe et al., 2012). Het online platform volgt de richtlijnen van Nederland en Europa met

¹⁰ <https://www.edelphi.org/>

betrekking tot het gebruik van persoonsgegevens en bescherming van de data. In Figuur 10 is een schematische weergave van de gebruikte Delphi-methode te zien.

4.2 Methode

4.2.1 Expertpanel

In de online Delphi-studie is een expertpanel samengesteld van professionals met ervaring met jeugdreclassering. Om de validiteit en betrouwbaarheid van de Delphi-methode te waarborgen en het draagvlak voor de resultaten te garanderen, zijn experts geïncludeerd die werkzaam zijn bij de GI's zoals jeugdreclasseringwerkers, jeugdbeschermers en gedragswetenschappers. De jeugdreclasseringsmaatregel wordt namelijk uitgevoerd door GI's (Menger et al., 2016). Een overzicht van de GI's staat in Bijlage IX. De werving was niet beperkt tot GI's; andere experts met ervaring met de jeugdreclassering, bijvoorbeeld professionals werkzaam bij gemeenten of een hulpverleningsinstelling die betrokken is bij de uitvoering van jeugdreclassering, zijn eveneens geïncludeerd. Om een voldoende groot draagvlak binnen de GI's te garanderen, was het van belang om professionals van minimaal 85% van GI's te betrekken. Dit betekende dat de inclusie van professionals pas stopte als minimaal 11 van de 13 GI's vertegenwoordigd waren in het expertpanel.

4.2.2 Vragenlijsten Delphi-rondes

Ronde 1: Uitspraken

Het doel van de eerste Delphi-ronde was om uitspraken van professionals te verzamelen over passende vormen van toezicht en begeleiding van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering. De vragenlijst van Delphi-ronde 1 bestond uit twee onderdelen: (1) vragen over de achtergrondgegevens van de professionals, zoals geslacht, leeftijd, welke organisatie werkzaam, functie en werkervaring en (2) vragen die ingingen op het toezicht en de begeleiding van de vijf profielen die in Deelproject I zijn geïdentificeerd.

Het tweede onderdeel bestond voor elk profiel uit negen open vragen. Als eerste is gevraagd of jeugdreclasseringwerkers de profielen herkenden en wat volgens hen het meest prominente probleem was van jongeren per profiel. Verder is aan professionals gevraagd om – op basis van profielbeschrijvingen van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering – hun mening te geven over welke vormen van toezicht en begeleiding het meest wenselijk was voor jongeren in dat specifieke profiel, bijvoorbeeld: “Hoe zou volgens u invulling moeten worden gegeven aan toezicht en begeleiding van jongeren in dit profiel?”. In de open vragen is specifiek naar die begeleidingsvormen en interventies gevraagd die door de expert gebruikt worden in zijn/haar dagelijks werk gerelateerd aan het beschreven profiel. Op deze manier is een up-to-date overzicht van alle relevante begeleidingsvormen en interventies in kaart gebracht (zie Bijlage VII voor de vragenlijst van Delphi-

ronde 1). De antwoorden uit de eerste Delphi-ronde zijn met een kwalitatieve analyses omgezet in uitspraken die gebruikt zijn om de vragen uit de tweede Delphi-ronde te formuleren.

Ronde 2 en verder: Consensus

In deze Delphi-rondes is de mate van consensus gemeten over de begeleidingsvormen en interventies die door de experts per profiel genoemd zijn in Delphi-ronde 1. In de derde en eventueel volgende rondes is de experts gevraagd de vragen nogmaals te beantwoorden waarbij ook de individuele en geaggregeerde resultaten uit de vorige ronde zijn voorgelegd. Dit proces heeft zich herhaald totdat consensus is bereikt. De herhaalde rondes dienden om overeenstemming in antwoorden te krijgen en om experts te vragen om hun argumenten in het licht van de mening van anderen te heroverwegen. Juist door deze herhaalde rondes, en de nadruk op consensus, zijn de wenselijkheid en noodzaak van aanpassingen in de bestaande begeleidingsvormen in kaart gebracht.

In Delphi-ronde 2 hebben professionals elke uitspraak over begeleidingsvormen en interventies uit Delphi-ronde 1 beoordeeld en aangegeven hoe belangrijk zij deze uitspraken vonden voor jongeren onder toezicht en begeleiding van de jeugdreclassering in elk profiel. Zij konden dit aangeven op een zeven-punt Likertschaal van (1) Geheel onbelangrijk t/m (7) Heel erg belangrijk (hierna: de belangscore). De resultaten van Delphi-ronde 2 zijn vervolgens gebruikt voor Delphi-ronde 3.

Om het invullen van de vragenlijsten in de Delphi-rondes minder tijdsintensief te maken, is na Delphi-ronde 2 de vragenlijst ingekort. Per profiel zijn uitspraken over begeleidingsvormen en interventies uit Delphi-ronde 1, die door één of meerdere professionals onbelangrijk werden gevonden, in de volgende Delphi-ronde niet meer opgenomen in de vragenlijst. Voor elk profiel apart zijn die uitspraken geselecteerd waarop professionals geheel onbelangrijk, onbelangrijk of enigszins onbelangrijk scoorden.

In de derde en volgende ronde is aan de experts het percentage professionals dat een uitspraak heel erg belangrijk vond in de vorige Delphi-ronde voorgelegd en daarbij de vraag om het belang van de uitspraak nogmaals te beoordelen. Na deze derde Delphi-ronde is de mate van consensus onder de professionals berekend. Bij voldoende consensus wordt de Delphi-methode afgerond na Delphi-ronde 3. Bij onvoldoende consensus wordt een aanvullende ronde toegevoegd (zie de stippellijn in Figuur 10). De vragenlijsten die in de Delphi-rondes zijn gebruikt, zijn te vinden in Bijlage VII.

4.2.3 Procedure

In de periode 25 juli 2023 t/m 10 november 2023 zijn – door middel van berichten op sociale media en de sneeuwbalmethode¹¹ – deelnemers geworven voor de online Delphi-studie. Via LinkedIn is een oproep voor deelname gedaan aan alle jeugdreclasseringwerkers, jeugdbeschermers, gedragswetenschappers werkzaam binnen GI's en andere professionals die zich in hun dagelijkse werk

---

¹¹ Bij de sneeuwbalmethode wordt gebruik gemaakt van het netwerk van reeds geïncludeerde respondenten. De geïncludeerde respondenten wordt gevraagd mensen in hun eigen netwerk te benaderen om deel te nemen aan de studie (Baltar et al., 2011).

te maken hebben met jongeren in de forensische zorg, RvdK en/of jeugdreclassering. Op hetzelfde moment zijn binnen het netwerk van de onderzoekers professionals op persoonlijke titel uitgenodigd. Deelnemers konden via een online formulier hun e-mailadres doorgeven en ontvingen daarna per mail een informatiefolder. Het online Delphi-platform is ingericht om de anonimiteit van de professionals en vertrouwelijkheid van hun antwoorden te garanderen. De professionals dienden tevens aan het begin van de eerste Delphi-ronde een informed consentformulier te ondertekenen. Uitnodigingen voor de verschillende rondes van de online Delphi-studie zijn per mail verstuurd aan de deelnemers. Elke Delphi-ronde heeft ongeveer drie weken open gestaan en in deze periode hebben de deelnemers per mail een aantal keren een herinnering gekregen. Aan het einde van de Delphi-ronde 3 is de professionals gevraagd of ze op de hoogte gehouden wilden worden van het onderzoek en konden ze hun mailadres achter laten.

4.2.4 Analyse

De resultaten van de online Delphi-studie zijn zowel kwantitatief als kwalitatief geanalyseerd. De uitspraken over begeleidingsvormen en interventies uit Delphi-ronde 1 zijn kwalitatief geanalyseerd met behulp van Atlas.ti versie 23. De consensusbepaling in Delphi-ronde 2 en volgende rondes is met een kwantitatieve analyse uitgevoerd met behulp van SPSS versie 28.

Ronde 1: Uitspraken

De uitspraken over begeleidingsvormen en interventies van Delphi-ronde 1 zijn in vier stappen geanalyseerd (1) een eerste inzicht in de codes is verkregen met behulp van de optie advanced autocoding met AI-codering in Atlas.ti, (2) onafhankelijke codering is uitgevoerd door drie onderzoekers, (3) op basis van de codering van de drie onderzoekers is één codelijst opgesteld en (4) aan de hand van de codelijst zijn de uitspraken nogmaals gecodeerd. De AI-codes zijn aangevuld en door drie onderzoekers onafhankelijk toegekend aan de uitspraken van professionals per profiel. Door middel van gezamenlijk overleg zijn deze codes gereduceerd naar codes die in de uitspraken van professionals konden worden herkend. Voor elke code is een label gemaakt waarin de definitie van de code is gegeven. Deze codelijst is vergeleken met het overzicht uit het literatuuronderzoek in Deelproject II en waar nodig aangevuld. De codes zijn vervolgens omgezet naar uitspraken over begeleidingsvormen en interventies die als uitgangspunt zijn gebruikt voor de vragenlijst in Delphi-ronde 2 en verder.

Ronde 2 en verder: Consensus

Vanaf de tweede Delphi-ronde zijn, voorafgaand aan de analyses, eerst met behulp van boxplots in SPSS outliers bepaald. Na verwijdering van zowel de milde als extreme outliers is de consensus van de professionals over de uitspraken berekend. Specifiek ging het om de mate van consensus over de meest belangrijke uitspraken per profiel. Daarbij zijn drie criteria gebruikt: (1) de gemiddelde belangscore, (2)

de minimale belangscore en (3) de interkwartiel afstand. Voldoende consensus was bereikt wanneer de uitspraken (1) een gemiddelde belangscore van minimaal zes hadden (6 = belangrijk en 7 = heel belangrijk), (2) een minimale belangscore hadden die niet lager was dan vijf (5 = enigszins belangrijk) en (3) een interkwartiel¹² afstand hadden van maximaal één antwoordcategorie.

4.3 Resultaten

4.3.1 Beschrijvende statistiek

In totaal hebben 48 professionals deelgenomen aan Delphi-ronde 1. Deze groep bestond uit 45 professionals van 12 verschillende GI's; dit betekent dat 92% van de GI's betrokken is bij het onderzoek waarmee het draagvlakcriterium is gehaald. Van sommige GI's hebben meer medewerkers deelgenomen dan van andere GI's (range deelnemers per GI: 1-14). Daarbij zijn zowel GI's met een stedelijk verzorgingsgebied als een landelijk verzorgingsgebied vertegenwoordigd. Van de 45 professionals is de helft werkzaam als jeugdreclasseringswerker (n=25; 52,1%) en tien zijn gedragswetenschapper (zie Tabel 15). De gemiddelde werkervaring van de professionals is 9,8 jaar (range 2 maanden tot 26 jaar). Naast deze 45 professionals van de GI's hebben nog drie professionals van andere organisaties deelgenomen.

Tabel 15.

Demografische kenmerken van professionals in expertpanel Delphi-studie (N = 48)*

	M	SD	Range
Leeftijd	40,7	9,5	24-64
Jaren in functie	9,8	7,4	0-26
	N	%	
Geslacht			
Vrouw	31	70,8	
Man	14	29,2	
Werkgever			
Gecertificeerde instelling	45	93,8	
Overig	3	6,3	
Functie			
Jeugdreclasseerder	25	52,1	
Gedragswetenschapper	10	20,8	
Jeugdreclasseerder en -beschermer	5	10,4	
Jeugdbeschermer	4	8,3	
Overig	4	8,3	

* In verband met de privacy van de deelnemers kunnen de kenmerken enkel voor Delphi-ronde 1 in kaart gebracht worden. Vanwege de anonimiteit is namelijk niet bekend welke deelnemers uitgevallen zijn tijdens de Delphi-studie.

¹² Een interkwartielafstand van één betekent dat 50% van de professionals een score aan de uitspraak gaven met maar één antwoordcategorie verschil.

Zoals gezegd, zijn 48 professionals met Delphi-ronde 1 gestart; van deze hebben 35 professionals de vragen over het toezicht en de begeleiding van de vijf profielen beantwoord (78%) (zie Bijlage VII voor de vragen). In Delphi-ronde 2 hebben 24 van de 35 professionals opnieuw deelgenomen aan de Delphi-studie. Dit betekent een response rate van 69% in Delphi-ronde 2. In ronde 3 hebben 18 van de 24 professionals nogmaals de uitspraken beoordeeld; dit is een response rate van 75%. De response rate is voldoende. Eerdere studies geven aan dat een response rate van minimaal 70% tussen de verschillende Delphi-rondes voldoende is om de betrouwbaarheid te waarborgen (Keeney et al., 2011). Uiteindelijk heeft 50% van de professionals, die de vragen van de profielen in de eerste ronde hebben beantwoord, ook aan de derde ronde meegedaan.

4.3.2 Resultaten Delphi-ronde 1

Voor elk profiel is door de professionals aangegeven wat volgens hen de meest passende vorm is van toezicht en begeleiding per profiel. Voor deze vraag konden de professionals kiezen uit de huidige begeleidingsvarianten: (1) Toezicht & Begeleiding reguliere vorm, (2) Individuele Traject Begeleiding Harde Kern/ITB Plus, (3) Individuele Traject Begeleiding CRIEM, (4) Gedragsbeïnvloedende maatregel, (5) Straatkracht en (6) Elektronische Monitoring. Voor de profielen 2, 4 en 5 zijn de professionals het eens over welke van de huidige begeleidingsvariant het meest passend is. Van de professionals geeft 97% aan dat de reguliere vorm van toezicht en begeleiding het meest passend is voor jongeren in Profiel 2. Voor Profiel 1 en Profiel 3 verschillen de professionals van mening over welke begeleidingsvariant passend is. Voor Profiel 1 geeft de helft van de professionals aan dat een reguliere vorm van toezicht en begeleiding passend is, terwijl 24% van de professionals een vorm van een ITB-traject passend vindt en 15% Straatkracht. In de toelichting geven de professionals aan dat ze vooral voor Profiel 1 graag een tussenstap zouden willen hebben tussen de reguliere vorm van toezicht en begeleiding en de intensievere individuele trajectbegeleiding (ITB).

Tabel 16.

Meest passende begeleidingsvariant per profiel volgens de professionals in Delphi-ronde 1

Begeleidingsvariant	Profiel 1 (n=34)	Profiel 2 (n=31)	Profiel 3 (n=28)	Profiel 4 (n=26)	Profiel 5 (n=20)
Toezicht & Begeleiding reguliere vorm	50,0	96,8	14,3	80,8	95,0
ITB* Harde Kern/ITB Plus	23,5		42,9	7,7	
ITB CRIEM	8,8			7,7	
Gedragsbeïnvloedende maatregel	2,9	3,2	7,1		
Straatkracht	14,7		32,1		5,0
Elektronische Monitoring			3,6	3,8	

* Individuele Traject Begeleiding.

Bij Profiel 3 geeft 43% aan dat een intensieve begeleidingsvariant door de reclasseringswerkers gewenst is. ITB Harde Kern/ITB Plus en Straatkracht zijn alle drie intensieve vormen van toezicht en begeleiding afgestemd op een specifieke doelgroep met een duur van 6 maanden of 12 maanden. Niet in alle regio's

is Straatkracht geïmplementeerd; in de toelichting geven sommige professionals aan dat ze Straatkracht ook een goede optie vinden maar dat deze in hun regio nog niet beschikbaar is (zie Tabel 16).

Als vervolgvraag op wat de meeste passende huidige begeleidingsvariant is, is aan de professionals gevraagd wat ze nog missen in de huidige vormen van toezicht en begeleiding. In 44% van de antwoorden geven de professionals aan dat ze niets missen in de bestaande vormen van toezicht en begeleiding (56 van 127 antwoorden). In onderstaande quotes laten we per profiel zien wat de overige professionals missen in de huidige vormen van toezicht en begeleiding.

Voor jongeren in Profiel 1 “Jongeren met onmachtige ouders en antisociale vrienden die impulsief en beïnvloedbaar zijn” geven de professionals aan dat ze een tussenstap missen tussen de vormen van toezicht en begeleiding: toezicht en begeleiding Regulier en een Individuele Traject Begeleiding. Quote 1 en 2 laten zien hoe professionals deze tussenstap verwoorden.

Quote 1: “Intensiteit, dus hoeveel tijd de JR beschikbaar heeft om toezicht en begeleiding uit te voeren. Daarom is er in Friesland een Plus variant. Eigenlijk te zwaar voor een Toezicht en Begeleiding Regulier en Individuele Traject Begeleiding is net weer te zwaar voor de casus.”

Quote 2: “Een soort tussenstap tussen Toezicht en Begeleiding Regulier en harde kern.”

Bij jongeren in Profiel 2 “Jongeren met zowel prosociale- als antisociale vrienden die weinig of geen verantwoordelijkheid nemen voor hun gedrag” geven de meeste professionals aan dat ze niets missen, behalve voldoende tijd die zij aan jongeren kunnen besteden. De professionals die iets missen, geven aan dat ze de mogelijkheid om jongeren te koppelen aan een jongerenwerker missen, zodat ze dicht bij huis snel geholpen kunnen worden of meer preventieve varianten die jongeren op een eerder moment kunnen ondersteunen, bijvoorbeeld met het aanleren van oplossingsvaardigheden of andere hulp (zie Quote 3 & 4).

Quote 3: “De koppeling met de jongerenwerkers en jeugdcoaches. Deze kunnen wij uiteraard ook zelf optuigen, gezien veel jongeren hier wel in beeld zijn.”

Quote 4: “...meer oog voor preventieve varianten.”

Jongeren in Profiel 3 “Jongeren met een onveilige thuissituatie, antisociale houding en druggebruik die forse agressie problemen hebben” hebben de meeste risico's en professionals missen de mogelijkheid om meerdere varianten tegelijkertijd uit te kunnen voeren en voldoende tijd en ruimte om jongeren goed te kunnen begeleiden (zie Quote 5 & 6). Daarnaast geven ze aan dat ze de medewerking van de gemeenten missen om de benodigde interventies van de grond te krijgen. Om het toezicht en begeleiding bij jongeren in Profiel 3 goed vorm te geven, is het nodig om nauwe betrokkenheid met de jongere te hebben, bijvoorbeeld door wekelijks contact te hebben. Contact met ouders is ook belangrijk; al

verwachten de professionals dat dit in deze groep minder goed te organiseren is door de problemen in het gezin en uithuisplaatsingen. Over het algemeen geven de professionals aan dat jeugdreclasseringswerkers in staat zijn om de begeleiding rond jongeren in Profiel 3 goed te organiseren.

Quote 5: "... tijd en ruimte om dit goed vorm te geven en vol te houden. daarnaast ook medewerking vanuit gemeenten om bepaalde interventies van de grond te krijgen..."

Quote 6: "Wat mij betreft meerdere varianten tegelijk uitvoeren. Dus Straatkracht met Elektronisch Monitoring."

Voor jongeren in Profiel 4 "Jongeren met een onveilige thuissituatie en stemmingsproblemen die gemotiveerd zijn om te veranderen" zijn de professionals op zoek naar een mogelijkheid om snel de juiste GGz-hulp in te zetten. Binnen de huidige begeleidingsvariant is dit volgens de professionals niet altijd mogelijk. Ze denken dan aan een zorgintensieve variant van toezicht en begeleiding – waar GGz-hulp zonder wachtlijsten mogelijk is – een goede aanvulling is op het bestaande vormen van toezicht en begeleiding van de jeugdreclassering (zie Quote 7 & 8). De professionals geven wel aan dat het belangrijk is dat er onderscheid wordt gemaakt tussen jongeren die niet willen en jongeren die niet kunnen. De zorgintensieve begeleidingsvariant is vooral voor deze laatste groep belangrijk waarbij de kaders van jeugdreclassering in acht genomen moeten worden.

Quote 7: "Het intensieve karakter van de GGz."

Quote 8: "Een intensieve begeleidingsmogelijkheid waar nodig zonder dat het een Individueel Traject Begeleiding is."

Voor jongeren in Profiel 5 "Jongeren met forse problemen met alcohol die een steunend netwerk hebben en veel beschermende factoren" geven de professionals aan dat de toezicht en begeleiding Regulier zoals deze nu vormgegeven is goed aansluit. Het enige dat ze missen is een (preventieve) verslavingsinterventie of een mogelijkheid om urine controle te doen (zie Quote 9). Ze geven ook aan dat het belangrijk is om bij deze jongeren een goed diagnostisch onderzoek uit te voeren zodat niets gemist wordt (zie Quote 10).

Quote 9: "... Eventueel vanuit sociaal wijkteam inzetten op preventieve verslavingszorg."

Quote 10: "Meer samenwerking met de GGz i.v.m. het maken van een goede delictanalyse en een risicotaxatie die voor de jongeren ook goed te begrijpen is."

De voorgaande quotes van de professionals hebben betrekking op het aanpassen of aanvullen van de bestaande vormen van toezicht en begeleiding die door de jeugdreclassering ingezet worden. Naast de suggesties met betrekking tot toezicht en begeleiding geven de professionals ook nog aan dat de samenwerking met ketenpartners in veel profielen belangrijk is om het juiste toezicht en begeleiding vorm te geven, dat ouders mogelijk ondersteuning nodig hebben, dat begeleiding in groepsverband van meerwaarde kan zijn en dat urinecontrole een goede tool kan zijn om het drugsgebruik te monitoren.

Relevante thema's

In de eerste Delphi-ronde hebben 35 professionals uitspraken gedaan met betrekking tot de vormen van toezicht en begeleiding en relevante interventies. De uitspraken zijn thematisch geanalyseerd en gecategoriseerd met behulp van Atlas.ti. Uitspraken over relevante vormen van toezicht en begeleiding komen bij meerdere profielen terug. Daarom is de keuze gemaakt om de gevonden thema's niet uit te splitsen per profiel maar voor de gehele groep als geheel te analyseren. Deze analyse heeft geresulteerd in een codelijst met twee hoofdthema's en dertig onderliggende thema's (zie Tabel 17).

In hoofdthema 1 'Vorm van toezicht en begeleiding' zijn alle uitspraken geordend waarbij de professionals aangeven welke onderdelen van toezicht en begeleiding relevant zijn voor de problemen van een jongere in een specifiek profiel. Het tweede hoofdthema 'Inhoud interventies' heeft meer betrekking op interventies die door andere organisaties zoals GGZ-instellingen uitgevoerd kunnen worden. De professionals noemen slechts een paar interventies expliciet zoals SoVa, Tools4U, MST, MDFT en So Cool. Ze geven vooral suggesties voor behandelingen of interventies, zoals verslavingsinterventie of psychomotorische therapie. Op basis van de literatuur hoefde slechts één toevoeging gedaan te worden aan de uitspraken van de eerste Delphi-ronde. In de eerste Delphi-ronde noemen professionals toekomstgericht werken. In de literatuur wordt onderscheid gemaakt tussen toekomstgericht werken en het mee mogen doen of het hebben van een plek in de maatschappij. Om dit onderscheid duidelijk te maken, is 'Prosociale plek in de maatschappij' toegevoegd aan de uitspraken in Delphi-ronde 2.

Tabel 17.

Codelijst uitspraken Delphi-ronde 1 en het aantal keer dat een code genoemd is per profiel

	Profiel 1	Profiel 2	Profiel 3	Profiel 4	Profiel 5
Hoofdthema 1					
Vorm toezicht en begeleiding					
1. Contact maken	16	8	20	9	2
2. Jongere positief benaderen	15	6	9	10	3
3. Duidelijke kaders en grenzen	12	6	12	7	2
4. Behoeften van een jongere	14	11	7	17	5
5. Toekomstgericht werken	11	9	7	8	10
6. Ouders betrekken	19	10	8	2	4
7. Vrienden betrekken	6	1	2	1	
8. School betrekken	10	1	3		

	Profiel 1	Profiel 2	Profiel 3	Profiel 4	Profiel 5
9. Ketenpartners zoals politie, gemeente, werk, wijkagent, sociaal wijkteam, betrekken	8	2	10		1
10. Inzicht jongere in de risico's verbonden aan zijn/haar probleemgedrag	14	21	4	3	14
11. Oefenen met vaardigheden	2	5	3	1	
12. Vaardigheden en gedragsalternatieven aanbieden	6	33	12	3	
13. Problemen jongere in kaart brengen	16	15	11	20	10
14. Psycho-educatie		1			5
15. Informatie over het reclasseringstraject	1		1		
16. Jongere in een veilige omgeving woont	19		27	11	5
17. Een buddy, coach of ervaringsdeskundige inzetten	15	6	5	2	1
18. Opvoedingsvaardigheden van ouders	8	1			
19. Sociale vaardigheden jongere	4	12	2	2	
20. Dagbesteding jongere	18	2	7	9	4
21. Steunend netwerk					

Hoofdthema 2

Inhoud interventies

1. Alcoholproblematiek		11			5
2. Drugsproblematiek		4	6	6	7
3. Problemen met emotieregulatie		6	4	2	
4. Agressieproblematiek		4	9		
5. Zelfvertrouwen, weerbaarheid en veerkracht	3	8	4	5	4
6. Online- en sociale mediagebruik				2	1
7. Traumaproblematiek			6	4	1
8. GGZ-hulp algemeen	12	12	18	32	10
9. Systeemgerichte ondersteuning	28	9	3	6	1

4.3.3 Delphi-ronde 2 en Delphi-ronde 3 Consensus

In de tweede en derde ronde zijn de uitspraken door de professionals beoordeeld met behulp van de belangscore.¹³ In de tweede ronde hebben de professionals met de belangscore voor elk profiel aangegeven hoe belangrijk elke uitspraak volgens hen is voor het toezicht en de begeleiding voor een jongere in het desbetreffende profiel. In de derde ronde zijn de uitspraken opnieuw voorgelegd aan de professionals. Enkel uitspraken die een belangscore hadden waarbij alle professionals minstens enigszins belangrijk op scoorden, zijn opgenomen in Delphi-ronde 3. Alle uitspraken hadden minstens bij één profiel een belangscore van minstens enigszins belangrijk. Daardoor zijn alle uitspraken in de derde ronde terug gekomen. In de derde ronde konden de professionals hun oordeel uit de tweede ronde aanpassen om consensus te krijgen met de andere professionals. Voordat de consensus is berekend, zijn drie outliers verwijderd.¹⁴ De outliers waren de gemiddelde belangscore van de uitspraken over één profiel die meer dan 1 SD afweken van de gemiddelde belangscore van alle professionals. Enkel deze drie outliers zijn verwijderd en de andere scores van de professionals over de andere profielen zijn meegenomen in de verdere analyse.

¹³ In Delphi-ronde 2 en 3 hebben professionals elke uitspraak over begeleidingsvormen en interventies uit Delphi-ronde 1 beoordeeld en aangegeven hoe belangrijk zij deze uitspraken vonden voor jongeren onder toezicht en begeleiding van de jeugdreclassering in elk profiel. Zij konden dit aangeven op een zeven-punt Likertschaal van (1) Geheel onbelangrijk tot (7) Heel erg belangrijk. Dit noemen we de belangscore.

¹⁴ Zie Bijlage VIII voor de outlier analyse van de uitspraken in Delphi-ronde 3.

De consensus in de derde ronde is bepaald door achtereenvolgens de uitspraken te selecteren met (1) een gemiddelde belangscore van 6 of hoger, (2) interkwartielafstand van 1¹⁵ en (3) een minimale belangscore van 5 of hoger. Door deze regels te volgen, kon de consensus van de uitspraken beoordeeld worden. Als eerste hadden 54 van de 105 uitspraken in de derde Delphi-ronde een gemiddelde belangscore van zes of hoger. Van deze 54 uitspraken hadden 51 uitspraken een interkwartielafstand van één antwoordcategorie en van deze 51 hadden 43 uitspraken met een minimale belangscore van vijf of hoger. Dit betekent dat 43 uitspraken voldeden aan de criteria die voor consensus gesteld zijn. Na de derde Delphi-ronde bleek dus dat 80% van de uitspraken die aan het eerste criterium voldeden ook aan de andere 2 criteria voldeden; dit is een goede consensus. Daarmee was geen vierde Delphi-ronde nodig. De relevante uitspraken over het toezicht en begeleiding per profiel zijn te vinden in Tabel 18. Nota bene: de relevante uitspraken in Tabel 18 worden door alle professionals belangrijk gevonden en de belangscores liggen dan ook vanzelfsprekend erg dicht bij elkaar.

Er zijn zowel overeenkomsten als verschillen tussen de profielen in de vormen van toezicht en begeleiding die volgens de professionals relevant zijn. Vormen van toezicht en begeleiding die relevant zijn voor meerdere profielen zijn bijvoorbeeld: contact maken, toekomstgericht werken en het positief benaderen van jongeren. Bij vier van de vijf profielen vinden de deelnemers van de Delphi-studie dit belangrijk voor het toezicht en de begeleiding van jongeren. Een prosociale plek in de maatschappij creëren is volgens de deelnemers van de Delphi-studie belangrijk in drie van de vijf profielen. Dit wil niet zeggen dat deze vormen van toezicht en begeleiding de hoogste belangscore krijgen, maar wel dat de professionals aangeven dat deze belangrijk zijn voor verschillende profielen.

De hoogste belangscore krijgen de uitspraken met betrekking tot toezicht en begeleiding in Profiel 3 (gemiddelde belangscore 6,42). Dit betekent dat de professionals gemiddeld de uitspraken binnen Profiel 3 beoordelen als ‘belangrijk’ of ‘heel erg belangrijk’. Profiel 4 heeft na Profiel 3 de hoogste gemiddelde belangscore van 6,33. Profiel 1, Profiel 2 en Profiel 5 hebben een gemiddelde belangscore van respectievelijk 6,19, 6,15 en 6,15. Hoe hoger de gemiddelde belangscore, hoe belangrijker de uitspraken met betrekking tot de vormen van het toezicht en begeleiding zijn voor jongeren in de profielen.

Bij Profiel 1 zijn contact maken met een jongere en een werkrelatie opbouwen het belangrijkste (beide gemiddelde belangscore van 6,29). Daarnaast vinden professionals het belangrijk dat jongeren in Profiel 1 inzicht krijgen in de risico's die verbonden zijn aan hun probleemgedrag (gemiddelde belangscore van 6,24) en onderstrepen zij het belang van samenwerking met ketenpartners (gemiddelde belangscore van 6,00). Bij Profiel 2 geven professionals aan drie vormen van toezicht en begeleiding belangrijk te vinden: (1) samen met een jongere te werken aan de toekomst (gemiddelde belangscore van 6,31), (2) prosociale plek in de maatschappij en (3) jongeren positief benaderen.

---

¹⁵ Een interkwartielafstand van één betekent dat 50% van de professionals een score aan de uitspraak gaven met maar één antwoordcategorie verschil.

Voor jongeren in Profiel 3 vinden de professionals veel verschillende aspecten van toezicht en begeleiding belangrijk waarbij het belangrijkste is om jongeren meer zelfvertrouwen te laten ervaren en weerbaarder en veerkrachtiger te maken (gemiddelde belangscore 6,81). De andere vormen geven een breed scala aan vormen van toezicht en begeleiding weer die aansluiten bij de risico's en behoeften van jongeren in Profiel 3. Daarbij is het belangrijk dat de problemen van jongeren in kaart worden gebracht (gemiddelde belangscore 6,69) zodat door de professionals de juiste keuze gemaakt kan worden. Professionals vinden het voor jongeren in Profiel 4 belangrijk dat de problemen duidelijk in kaart worden gebracht (gemiddelde belangscore 6,50) zodat de juiste hulp aangeboden kan worden. Daarbij geven ze aan dat er, wanneer nodig, GGZ-hulp ingezet moet worden (gemiddelde belangscore 6,44), dat jongeren dagbesteding hebben (gemiddelde belangscore 6,44) en een veilige plek hebben om te wonen (gemiddelde belangscore 6,38).

De gemiddelde belangscore is voor jongeren in Profiel 5 het laagst (6,19) waarbij professionals aangeven dat jongeren in Profiel 5 vooral geïnformeerd moeten worden over de risico's die verbonden zijn aan het probleemgedrag (gemiddelde belangscore 6,19) en dat het belangrijk is dat ze jongeren positief worden benaderd (gemiddelde belangscore 6,19) en dat er toekomstgericht wordt gewerkt (gemiddelde belangscore 6,06).

Tabel 18.

Per profiel meest passende vormen van toezicht en begeleiding en consensus maten

Uitspraken	Consensus maten		
	Gemiddelde belangscore	Minimale belangscore	Interkwartiel - afstand
Profiel 1	6,19		
1. Contact maken	6,29	5	1
2. Problemen jongere in kaart brengen	6,29	5	1
3. Inzicht jongere in de risico's verbonden aan zijn/haar probleemgedrag	6,24	6	0,5
4. Ketenpartners zoals politie, gemeente, werk, wijkagent en sociaal wijkteam betrekken	6,00	5	0
Profiel 2	6,15		
1. Toekomstgericht werken	6,31	6	1
2. Prosociale plek in de maatschappij	6,13	5	0
3. Jongere positief benaderen	6,00	5	0
Profiel 3	6,42		
1. Zelfvertrouwen, weerbaarheid en veerkracht	6,81	6	0
2. Contact maken	6,69	6	1
3. Problemen jongere in kaart brengen	6,69	6	1
4. Traumaproblematiek	6,69	5	0,75
5. Jongere positief benaderen	6,63	6	1
6. Dagbesteding jongere	6,56	6	1
7. Jongere in een veilige omgeving woont	6,56	5	1
8. Agressieproblematiek	6,50	6	1
9. Duidelijke kaders en grenzen	6,50	6	1
10. Toekomstgericht werken	6,50	6	1
11. Problemen met emotieregulatie	6,44	6	1

Uitspraken	Consensus maten		
	Gemiddelde belangscore	Minimale belangscore	Interkwartiel - afstand
12. Behoeften van een jongere	6,44	6	1
13. Ketenpartners zoals politie, gemeente, werk, wijkagent, sociaal wijkteam, betrekken	6,44	6	1
14. School betrekken	6,31	6	1
15. Ouders betrekken	6,31	5	1
16. Psycho-educatie	6,25	5	1
17. Informatie over het reclasseringstraject	6,19	6	0
18. Steunend netwerk	6,19	5	1
19. Oefenen met vaardigheden	6,13	5	0
20. Sociale vaardigheden jongere	6,13	5	0
21. Systeemgerichte ondersteuning	6,13	5	0,75
22. Prosociale plek in de maatschappij	6,13	5	0,75
Profiel 4	6,33		
1. Problemen jongere in kaart brengen	6,50	5	1
2. Contact maken	6,44	6	1
3. Jongere positief benaderen	6,44	6	1
4. Dagbesteding jongere	6,44	6	1
5. GGZ hulp - algemeen	6,44	5	1
6. Jongere in een veilige omgeving woont	6,38	5	1
7. Toekomstgericht werken	6,31	6	1
8. Prosociale plek in de maatschappij	6,25	5	1
9. Problemen met emotieregulatie	6,25	5	1
10. Psycho-educatie	6,19	5	1
11. Informatie over het reclasseringstraject	6,00	5	0
Profiel 5	6,15		
1. Inzicht jongere in de risico's verbonden aan zijn/haar probleemgedrag	6,19	6	0
2. Jongere positief benaderen	6,19	5	0,75
3. Toekomstgericht werken	6,06	5	0,75

4.4 Samenvatting en conclusie

In de Delphi-studie hebben de professionals voor elk profiel uitspraken over de meest passende vormen van toezicht en begeleiding geformuleerd. Daarna hebben zij deze uitspraken beoordeeld op relevantie. Uiteindelijk is er voor elk profiel een lijst met relevante vormen van toezicht en begeleiding bepaald. De uitspraken van de professionals sluiten aan bij de interventies en werkzame elementen van jeugdreclassering uit het literatuuronderzoek. De professionals hebben een duidelijk beeld bij de meeste profielen wat passende vormen van toezicht en begeleiding zijn. Bij de Profielen 1, 2 en 5 zijn slechts enkele vormen belangrijk om passend toezicht en begeleiding door jeugdreclasseringwerkers vorm te geven. Voor jongeren in Profiel 3 en 4 is er volgens de professionals meer variatie in wat passend toezicht en begeleiding is.

Het passende toezicht voor jongeren in Profiel 1 “Jongeren met onmachtige ouders en antisociale vrienden die impulsief en beïnvloedbaar zijn” richt zich op een alliantie opbouwen met een jongere en het in kaart brengen van de problemen en de jongere inzicht geven wat de consequenties van

zijn of haar gedrag zijn. Samen met ketenpartners moeten volgens de professionals de ernstige risicofactoren van jongeren in Profiel 1 aangepakt worden. Jongeren in Profiel 2 “Jongeren met zowel prosociale- als antisociale vrienden die weinig of geen verantwoordelijkheid nemen voor hun gedrag” hebben volgens de professionals een andere vorm van toezicht en begeleiding nodig dan jongeren in Profiel 1. Voor reclasseringswerkers is het passend om jongeren in Profiel 2 positief te benaderen, zodat jongeren gemotiveerd zijn om te werken aan hun toekomst en hun bijdrage aan de maatschappij.

Voor jongeren in Profiel 3 “Jongeren met een onveilige thuissituatie, antisociale houding en druggebruik die forse agressie problemen hebben” kunnen de professionals geen duidelijke keuze maken welke vormen van toezicht en begeleiding passend zijn en vinden ze een breed scala aan aspecten belangrijk om als jeugdreclasseringswerker te doen. Op deze manier laten de professionals de kwetsbaarheid en het gebrek aan vaardigheden van jongeren in Profiel 3 zien en dat de juiste vorm van toezicht en begeleiding afgestemd moet worden op de specifieke risico’s en behoeften van jongeren. De passende vormen van toezicht en begeleiding van jongeren in Profiel 4 “Jongeren met een onveilige thuissituatie en stemmingsproblemen die gemotiveerd zijn om te veranderen” richt zich op de problemen in kaart brengen en zorgen dat een jongere de juiste zorg krijgt en veilige plek heeft nu en in de toekomst. De professionals geven aan dat het belangrijk is dat jongeren in Profiel 4 geïnformeerd worden over hun eigen problemen, maar ook over het reclasseringstraject. Van belang is om dit op een positieve manier te doen en te werken aan de alliantie tussen een jongere en de reclasseringswerker.

Van belang is dat jongeren in Profiel 5 “Jongeren met forse problemen met alcohol die een steunend netwerk hebben en veel beschermende factoren” zich realiseren welke risico’s er verbonden zijn aan hun probleemgedrag en alcoholgebruik. Door een jongere positief te benaderen – en samen met een jongere na te denken over de toekomst – denken de professionals dat jongeren in Profiel 5 het beste geholpen zijn.

Hoofdstuk 5

Discussie & aanbevelingen

Het doel van dit project was tweeledig: (1) het identificeren van profielen van risico- en beschermende factoren bij jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel en deze vergelijken met jongeren in de jeugdstrafrechtketen die geen jeugdreclasseringsmaatregel opgelegd hebben gekregen en (2) het onderzoeken welke vormen van toezicht en begeleiding passend zijn voor de gevonden profielen binnen de huidige doelgroep van de jeugdreclassering. Met behulp van een latente klasse analyse is de doelgroep van de jeugdreclassering geïdentificeerd en door middel van een literatuuronderzoek zijn passende evidence-based interventies en werkzame elementen voor jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel in kaart gebracht. Tevens is met een Delphi-studie onder professionals onderzocht of de huidige vormen van toezicht en begeleiding van de jeugdreclassering aansluiten bij hun doelgroep.

Aangezien in de eerdere hoofdstukken van dit eindrapport aan het eind van elk hoofdstuk een conclusie is gegeven over de verschillende deelprojecten gaan we in dit slothoofdstuk primair in op wat de gevonden resultaten betekenen voor de praktijk en welke kansen en mogelijkheden wij zien voor het doorontwikkelen en verbeteren van de Ritax en blijvend zorgdragen voor (bij)scholing en het doorontwikkelen van bestaande en erkende gedragsinterventies voor de jeugdreclassering. In paragraaf 5.1 t/m 5.4 koppelen wij dit aan een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen komen vervolgens terug in de slotparagraaf (5.5).

5.1 Toezicht en begeleiding door jeugdreclassering heeft baat bij onderscheid tussen vijf profielen en is géén kookboekgeneeskunde

In dit onderzoek zijn vijf relevante en onderscheidbare profielen gevonden binnen de doelgroep van de jeugdreclassering. De gevonden profielen zijn: (1) Jongeren met onmachtige ouders en antisociale vrienden die impulsief en beïnvloedbaar zijn, (2) Jongeren met zowel prosociale- als antisociale vrienden die weinig of geen verantwoordelijkheid nemen voor hun gedrag, (3) Jongeren met een onveilige thuissituatie, antisociale houding en druggebruik die forse agressieproblemen hebben, (4) Jongeren met een onveilige thuissituatie en stemmingsproblemen die gemotiveerd zijn om te veranderen en (5) Jongeren met forse problemen met alcohol die een steunend netwerk hebben en veel beschermende factoren.

De gevonden relevante en onderscheidbare profielen zorgen voor meer inzicht in de doelgroep van de jeugdreclassering. Duidelijk is dat er binnen de jeugdreclassering groepen jongeren zijn die deels vergelijkbare risico- en beschermende factoren hebben. De profielen, en de daarbij aansluitende vormen van toezicht en begeleiding die in dit onderzoek zijn gevonden, moeten echter niet leiden tot 'kookboekgeneeskunde' waarbij alleen nog maar oog is voor de verschillende profielen. Belangrijk is

dat professionals de in ontwikkeling zijnde methodiek van de JR¹⁶ volgen en daarbij hun eigen deskundigheid gebruiken bij de uitvoering van de maatregel. De profielen kunnen daarbij gebruikt worden als een referentiekader maar dienen niet te worden gebruikt als 'het opvolgen van een recept'. Iedere jongere is namelijk uniek en daarom dient elke keer opnieuw gekeken te worden naar de persoonlijke situatie, het gezin en het systeem. De situaties van de jongeren zijn vaak zo divers dat een 'one size fits all' aanpak niet werkt. Een eenduidige handelwijze van reclasseringswerkers – welke is afgestemd op de individuele risico- en beschermende factoren – werkt wel. Hierbij zijn deskundige professionals en het volgen van de landelijke en uniforme aanpak van essentieel belang.

Het goed afstemmen van toezicht en begeleiding op de individuele behoefte van een jongere kost tijd. De Algemene Rekenkamer concludeert in haar rapport 'Georganiseerde Onmacht' (Algemene Rekenkamer, 2023) dat er veel wordt verwacht van medewerkers van Gecertificeerde Instellingen (GI's) – vooral in verhouding tot de tijd die zij daarvoor krijgen. Daarnaast blijkt uit een rapport van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ; Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, 2019) dat er onvoldoende tijd is voor reflectie door medewerkers van GI's. Hierbij is tevens aangegeven dat professionals vaak een onderbuikgevoel hebben en dit onvoldoende met elkaar kunnen bespreken. De IGJ (Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, 2021) concludeerde ook dat de druk die ligt op de jeugdstrafrechtketen vaker leidt tot een gebrek aan passende hulp, veel wisselingen van medewerkers, personeelsproblemen en onvoldoende deskundigheid. Om een jeugdreclasseringsmaatregel te laten slagen, is het daarom belangrijk dat wordt geïnvesteerd in ervoor zorgen dat jeugdreclasseringswerkers voldoende tijd en ruimte krijgen om aan te sluiten bij de risicofactoren en behoeften van jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel (AANBEVELING 1). De vijf gevonden profielen kunnen hierbij houvast geven aan de jeugdreclasseringswerkers.

5.2 Jeugdreclasseringswerkers verstaan hun vak: combinatie tussen kennis en kunde

Professionals hebben in de Delphi-studie hun visie gegeven op welke vormen van toezicht en begeleiding passend zijn voor jongeren in de verschillende profielen en deze visie komt bijzonder goed overeen met hetgeen we in het literatuuronderzoek hebben gevonden. Het Risk Need Responsivity (RNR)-model is een duidelijk kader van waaruit de professionals denken en werken waarbij de nadruk ligt op het in kaart brengen van de risico's en behoeften van jongeren (Bonta & Andrews, 2017). Professionals geven in de Delphi-studie verschillende suggesties om het toezicht en de begeleiding beter aan te laten sluiten bij de risico's en behoeften van jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel. Ze noemen dat voor jongeren in elk profiel contact maken en het in kaart brengen van de problemen nodig zijn om de juiste keuzes te kunnen maken en toezicht en begeleiding vorm te geven. Hierbij is het belangrijk dat de ouders niet vergeten worden, aansluitend bij het onderzoek van Steketee en collega's is de veronderstelling de ervaren opvoedstress en de opvoedcompetenties van ouders invloed hebben op

---

¹⁶ [Jeugdreclassering in Verbinding \(JRIV\) | LinkedIn](#)

het wel of geen bemoeienis vanuit jeugdbescherming (Steketee en Doelman, 2022). Bovendien is het, zoals eerder gezegd, belangrijk dat de professionals ook hun eigen deskundigheid inzetten bij het adviseren van een gedragsinterventie.

De professionals gaven in de Delphi-studie aan dat ze het belangrijk vinden dat toezicht en begeleiding kan worden opgeschaald of afgezwakt tijdens het jeugdreclasseringstraject. De professionals willen de mogelijkheid hebben om, afhankelijk van de risicofactoren en behoefte van een jongere en zijn/haar systeem, hun handelwijze aan te kunnen passen. Ze willen bijvoorbeeld niet gebonden zijn aan de opgelegde maatregel en deze kunnen afstemmen op wat een jongere nodig heeft. Een betere aansluiting tussen de intensiviteit van de maatregel en de behoefte van een jongere zorgt bovendien vaker voor een succesvolle afronding van het traject en een kleinere kans op recidive (Barnes-Lee et al., 2023; Duan et al., 2023). Bovendien komt uit de Delphi-studie naar voren dat een tussenstap tussen het reguliere toezicht en begeleiding en intensieve toezicht en begeleiding wordt gemist. Het ontwikkelen van deze tussenstap zorgt voor een personsgerichte aanpak die beter aansluit bij de behoeften van jongeren. Hiervoor geldt ook weer: hoe beter de maatregel aansluit bij een jongere, hoe groter de kans op een succesvolle afronding van het traject. Geadviseerd wordt om een tussenstap te ontwikkelen tussen de reguliere toezicht en begeleiding en de intensieve toezicht en begeleiding – rekening houdend met de wettelijke kaders (AANBEVELING 2).

In dit onderzoek geven de professionals in de Delphi-studie tevens aan dat ze graag op een eerder moment jongeren en gezinnen al een vorm van toezicht en begeleiding willen bieden en dat deze mogelijkheid nu niet bestaat. Ze vinden het belangrijk dat ze tijd en energie in jongeren kunnen steken als ze dreigen af te glijden richting criminaliteit of georganiseerde misdaad, denk hierbij ook aan het Landelijk Programma Preventie met Gezag (Kamerstukken II, 28 741, nr. 86, 2021-2022)¹⁷ of Jongerenwerk voor ‘de 2%’ (De Jong, 2023). Met de domein overstijgende en gebiedsgerichte preventieve aanpak, zoals voorgesteld in het Landelijk Programma Preventie met Gezag, krijgen gemeenten de mogelijkheid om te investeren in preventie zodat jongeren weerbaarder worden tegen criminaliteit en voorkomen kan worden dat ze meer of ernstigere delicten plegen. Belangrijk hierbij is dat de intensiviteit van de preventieve maatregel – conform het RNR-model – aansluit bij de risico- en beschermende factoren van een jongere. Dat een preventieve maatregel een goede oplossing kan zijn (Mulder et al., 2023), komt ook naar voren in de gevonden resultaten van dit onderzoek. In twee van de vijf profielen zijn namelijk jongeren geïdentificeerd met veel risicofactoren en ook veel beschermende factoren. Door deze jongeren zo snel mogelijk de juiste hulp te geven, kunnen verdere problemen worden voorkomen of de impact worden verminderd. Een aanbeveling is dan ook om meer oog te hebben voor een individuele preventieve vorm van toezicht en begeleiding waarbij eerder ingegrepen wordt wanneer een jongere dreigt af te glijden richting criminaliteit (AANBEVELING 3).

---

¹⁷ [Landelijk Programma Preventie met Gezag – een structurele wijkaanpak | LinkedIn](#)

Concluderend kan worden gesteld dat volgens de professionals de huidige vormen van toezicht en begeleiding verbeterd kunnen worden zodat ze beter aansluiten bij jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel. Professionals vinden namelijk dat de intensiviteit van toezicht en begeleiding niet altijd aansluit bij een jongere en dat een preventieve variant kansen biedt. Professionals hebben de juiste kennis en kunde in huis om toezicht en begeleiding vorm te geven. Hierbij is het wel essentieel dat er landelijk en uniform wordt gewerkt en er geen grote regionale verschillen zijn. Met het onderzoek ‘Jeugdreclassering in verbinding’¹⁸ komt er een menukaart voor een landelijke en uniforme aanpak voor de jeugdreclassering hetgeen veel kansen biedt ten aanzien van verdere professionalisering.

5.3 Samenwerking tussen jeugdreclassering en GGz-hulpverlening essentieel

In dit onderzoek komt duidelijk een profiel naar voren waarbij jongeren veel problemen hebben op het domein geestelijke gezondheid en minder andere risicofactoren (Profiel 4) en een profiel waarbij jongeren hoog scoren op het domein geestelijke gezondheid en ook veel risicofactoren hebben met betrekking tot agressie, impulsiviteit, antisociale vrienden en schoolverzuim (Profiel 3). Beide groepen hebben baat bij passende en intensieve zorg waarbij de juiste GGz-hulp wordt geboden. Steketee en collega’s (2022) vonden dat integrale overdracht van geweld binnen gezinnen hoog is. Een groot deel van de jongeren die te maken heeft met huiselijk geweld is ook fysiek en psychisch agressief richting ouders of laat op latere leeftijd agressief gedrag zien. Bovendien plegen jongeren die te maken hebben gehad met huiselijk geweld vaak zwaardere delicten. In dit onderzoek komt naar voren dat jongeren in Profiel 3 en Profiel 4 ook ervaringen hebben met huiselijk geweld. Juist bij deze groep jongeren is het belangrijk dat passende GGz-hulp snel ingezet wordt.

In een rapport van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, 2021) is eerder al een aantal structurele problemen genoemd waaronder: (1) onvoldoende residentieel hulpaanbod voor jeugdigen met de meest complexe problemen, (2) onvoldoende specialistische ambulante (GGz) hulp en wachtlijsten, (3) onvoldoende bovenregionale samenwerking, (4) knelpunten in de toeleiding naar passende hulp en (5) knelpunten bij zorgaanbieders. In ons onderzoek noemen de professionals in de Delphi-studie dat er nog steeds problemen zijn met wachtlijsten en doorstroom. De genoemde problemen in 2019 zijn dus nog niet opgelost (Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, 2019). Belangrijk is daarom dat verder beleid wordt gemaakt om de doorstroom naar GGz-instanties vanuit een jeugdreclasseringstraject te verbeteren. De verwachting is dat het oplossen van de structurele problemen de kans op het positief afronden van het jeugdreclasseringstraject vergroten. In de Delphi-studie noemen de professionals ook dat, mede door wachtlijsten, het voor hen soms lastig is om de juiste interventies te adviseren. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ; 2021) heeft eveneens geconstateerd dat de wachtlijsten zorgen voor

---

¹⁸ [Jeugdreclassering in Verbinding \(JRIV\) | LinkedIn](#)

problemen in de jeugdbeschermingsketen en dat dit vaker leidt tot incidenten. De wachtlijstproblematiek is dus voor de gehele jeugdbeschermingsketen – en dus ook voor de jeugdreclassering – een probleem.

Veel jongeren die een jeugdreclasseringsmaatregel opgelegd hebben gekregen, hebben geestelijke gezondheidsproblemen en scoren hoog op de risicofactoren van het domein geestelijke gezondheid. Het inschakelen van GGz-hulp voor deze groep is noodzakelijk. Op dit moment zitten deze jongeren soms ‘vast’ bij de jeugdreclassering en de GGz-hulp lijkt langzaam op gang te komen waardoor er niet op tijd gewerkt kan worden aan de risicofactoren. Het is dus relevant om een jeugdreclasseringstraject te ontwikkelen waarbij de samenwerking tussen zorg en jeugdreclasseringstoezicht wordt versterkt zodat jongeren met geestelijke gezondheidsproblemen zo snel mogelijk de juiste GGz hulp krijgen (AANBEVELING 4). Dit sluit ook aan bij de zogeheten jeugdhulpplicht waar in de Hervormingsagenda Jeugd 2023- 2028¹⁹ voor wordt gepleit.

Dat de GGz-hulp voor jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel moeizaam op gang lijkt te komen, is al in 2008 gesignaleerd en heeft geleid tot de ontwikkeling van de Gedragsbeïnvloedende maatregel (GBM). De GBM is vooral bedoeld voor jongeren die een ernstig delict hebben gepleegd of veel delicten hebben gepleegd en die ambulante behandeling nodig hebben. Met de GBM kunnen straf en zorg worden gecombineerd en sluit daarmee aan bij de wens van de jeugdreclasseringswerkers. Uit een evaluatie van de maatregel blijkt echter dat slechts bij een beperkt aantal jongeren het traject positief verloopt (Plaisier, 2016).²⁰ Redenen om af te wijken van de GBM is dat het zo lang duurt voordat een bepaalde interventie kan starten en dat een andere interventie of aanpak geschikter is. Mede daardoor is het van belang dat er ingezet wordt op een betere samenwerking tussen GGz en jeugdreclassering zodat de GGz-hulp snel ingezet kan worden.

5.4 Kansen en mogelijkheden voor een doelmatige aanpak jeugdcriminaliteit

Op basis van ons onderzoek zien wij verschillende kansen en mogelijkheden voor een doelmatige aanpak van jeugdcriminaliteit namelijk (1) het doorontwikkelen en verbeteren van de Ritax als risicotaxatie-instrument en blijvend zorgdragen voor (bij)scholing en (2) het doorontwikkelen van bestaande en erkende gedragsinterventies.

Ad 1: Doorontwikkelen en verbeteren van de Ritax en blijvend zorgdragen voor (bij)scholing

De Ritax is een belangrijk risicotaxatie-instrument voor het in kaart brengen van risico- en beschermende factoren van jeugdige verdachten. De Ritax is onderdeel van het Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrechtketen (LIJ) dat ontwikkeld is om de spoorbesluiten en informatieoverdracht van jongeren te ondersteunen om zo te komen tot passende interventies (Buysse en Petersen, 2023). De meerwaarde van de Ritax is dat op systematische wijze risico- en beschermende

---

¹⁹ www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/06/20/hervormingsagenda-jeugd-2023-2028

²⁰ De meest recente cijfers met betrekking tot de GBM laten zien dat in absolute aantallen nog steeds slecht een beperkt aantal jongeren deze maatregel opgelegd hebben gekregen (Tollenaar & Van der Laan, 2023). Recent is geen uitvoerige evaluatie van de GBM uitgevoerd, zodat geen oordeel geveld kan worden over het huidige verloop van de GBM.

factoren worden uitgevraagd waarmee het recidiverisico in kaart kan worden gebracht. Bovendien kan de Ritax worden gebruikt om te komen tot passende interventies die aansluiten bij het risicoprofiel van jongeren. De Ritax is alleen van meerwaarde voor de jeugdstrafrechtketen als deze landelijk en structureel wordt gebruikt. Hierbij dient ook ingezet te worden op het volledig en compleet scoren van de Ritax.

Wanneer de Ritax niet volledig ingevuld wordt en er veel missende gegevens zijn, kan dit een vertekend beeld geven over het dynamisch risicoprofiel van een jongere. In dit onderzoek waren bijvoorbeeld veel missende gegevens op items over online gedrag en bovendien bevat de Ritax weinig vragen over het sociale media gebruik van jongeren. Uit eerder onderzoek is bekend dat daders van cybercriminaliteit een ander profiel hebben dan daders van andere delicten (Van der Wagen et al., 2019). Daders van cybercriminaliteit hebben over het algemeen meer probleemoplossend vermogen dan daders van andere delicten. Daarom is bij cyberdaders meer informatie en verdiepende diagnostiek nodig om ze beter in kaart te brengen (Van der Wagen et al., 2019). Omdat er veel missende gegevens waren op de items over online gedrag is deze informatie in dit onderzoek niet meegenomen in de latente klasse analyse.

Voor toekomstig onderzoek naar de Ritax is het belangrijk dat: (1) er een systematische invoer komt van de Ritax in een database zodat deze gebruikt kan worden voor onderzoek, (2) de Ritax volledig en zorgvuldig wordt ingevuld, (3) online gedrag uitgebreider wordt meegenomen in de Ritax en dat de professionals handvaten krijgen over hoe dit uit te vragen, (4) er nieuw onderzoek komt naar hoe de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de Ritax verbeterd kan worden en (5) meer aandacht besteden aan de implementatie van de nieuwe items van de Ritax zodat de validiteit en betrouwbaarheid van de nieuwe items geborgd kan worden en er een nog scherper beeld komt op de doelgroep van de jeugdreclassering. Door jeugdreclasseringswerkers goed te (blijven) scholen en de Ritax door te ontwikkelen – zodat de scoring nog beter aansluit – worden de betrouwbaarheid en meerwaarde van de Ritax voor de jeugdreclasseringswerkers vergroot. Belangrijk is daarbij dat de Ritax conform afspraak landelijk wordt gebruikt en dat uitzonderingen niet worden geaccepteerd (AANBEVELING 5).

Ad 2: Doorontwikkelen van bestaande en erkende gedragsinterventies

In dit onderzoek zijn vijf profielen binnen de doelgroep van de jeugdreclassering gevonden. Zoals eerder aangegeven, zijn er twee hoog-risico profielen, twee matig-risico profielen en één laag-risico profiel. De profielen laten allemaal een ander scoringspatroon zien op de Ritax. Met andere woorden, tussen deze profielen zijn er verschillen in risicofactoren maar ook in de ernst van deze risicofactoren. Jongeren in de verschillende profielen hebben dus andere behoeften als het gaat om toezicht en begeleiding (en gedragsinterventies). In dit onderzoek is een profiel (Profiel 5) gevonden waarbij er veel beschermende factoren zijn en weinig risicofactoren. Toch heeft deze groep een jeugdreclasseringsmaatregel opgelegd gekregen. In de Delphi-studie geven de professionals aan dat ze deze groep nauwelijks herkennen en daarbij is het onduidelijk welke interventies deze groep nodig heeft. Wat opvalt in de verdiepende

analyse is dat jongeren in dit profiel, in tegenstelling tot de andere profielen, vaker onlinedelicten of zedendelicten hebben gepleegd. Dit betekent dat juist jongeren in dit profiel wellicht specifieke interventies nodig hebben. Om ervoor te zorgen dat deze groep toezicht en begeleiding krijgt welke aansluit op hun risicofactoren en behoeften is het belangrijk dat er onderzoek wordt gedaan naar welke vormen van toezicht en begeleiding en erkende gedragsinterventie het beste aansluiten bij de behoefte van jongeren.

In het onderzoek van Buysse, Petersen en Nauta (2022) is gevonden dat alle erkende gedragsinterventies in het LIJ vooral bedoeld zijn voor jongeren met een midden- en hoog recidiverisico en/of dynamisch risicoprofiel. Een leerstraf voor alcohol- en middelengebruik gekoppeld aan de risico- en beschermende factoren van de Ritax, passend bij jongeren in Profiel 5, is er nog niet (Buysse et al., 2022). Het is daarom van belang dat ook onderzoek wordt gedaan naar toezicht en begeleiding voor de laag-risico groep en bovengenoemde specifieke problemen.²¹

5.5 Tot slot en aanbevelingen ten behoeve van praktijk, beleid & onderzoek

Aanleiding voor dit onderzoek was de kamerbrief jeugdcriminaliteit²² waarin werd aangegeven dat het doorontwikkelen van (meer) evidence-based interventies één van de speerpunten is voor een effectieve aanpak van jeugdcriminaliteit. Door het in kaart brengen van de doelgroep van de jeugdreclassering is weer een stap gezet in de doorontwikkeling van (meer) evidence-based interventies. Binnen de doelgroep van de jeugdreclassering zijn vijf profielen gevonden: twee hoog-risico profielen, twee matig-risico profielen en één laag-risico profiel. Deze profielen kunnen als houvast worden gebruikt door jeugdreclasseringswerkers, maar de jeugdreclasseringswerkers dienen daarnaast hun eigen kennis en kunde te gebruiken bij de uitvoering van toezicht en begeleiding. Uit de Delphi-studie blijkt dat de professionals vaak goed weten welke interventies voorgesteld kunnen worden bij de gevonden profielen. De professionals herkennen de jongeren in Profiel 5 echter niet en weten niet goed welk toezicht en welke begeleiding passend is voor deze jongeren. Verder blijkt uit de Delphi-studie dat de professionals soms meer tijd nodig hebben voor het vormgeven van het toezicht en de begeleiding. Het geven van meer tijd aan jeugdreclasseringswerkers kan een belangrijke eerste stap zijn voor het verbeteren van de aanpak van jeugdcriminaliteit.

Voor een doelmatige aanpak van jeugdcriminaliteit is het belangrijk om in het oog te houden dat verschillende onderzoeken hebben aangetoond dat buitenstrafrechtelijke programma's vaak effectiever zijn voor het verkleinen van het recidive risico dan gebruikelijke strafrechtelijke programma's (Colwell et al., 2012; Farrington et al., 2022; Wilson & Hoge, 2013). Buitenstrafrechtelijke programma's kunnen bijvoorbeeld bestaan uit intensieve vormen van toezicht en begeleiding door de jeugdreclassering (Farrington et al., 2022; Kim et al., 2013; Pappas & Dent, 2021).

---

²¹ In het LIJ worden enkel interventies voorgedragen als deze minimaal theoretisch goed onderbouwd is door de Deelcommissie Justitiële Interventies van de Erkenningscommissie.

²² Kamerbrief Ontwikkelingen Jeugdcriminaliteit, 23 juni 2021 en Kamerstukken II, 28 741, nr. 106, 2022-2023

Hierbij kan ook gekeken worden naar andere manieren van interveniëren waaronder een Halt-afdoening of herstelrecht. Vooral bij de groep waar minder risicofactoren zijn en veel beschermende factoren lijkt jeugdreclassering effectief (Ryan et al., 2014). Bovendien is jeugdreclassering effectiever voor het verkleinen van het recidiverisico dan een gevangenisstraf bij jongeren die voor het eerst met politie en/of justitie in aanraking komen (Ryan et al., 2014). Van belang is in ieder geval dat de vorm van toezicht en begeleiding aansluit bij de behoeften van jongeren. Niet de duur van de maatregel is namelijk voorspellend voor het succes maar wel het toezicht en de begeleiding die aansluiten bij de behoeften van jongeren (Barnes-Lee et al., 2023)

Geconcludeerd kan worden dat de doelgroep van de jeugdreclassering zorgvuldig in kaart is gebracht en dat samen met professionals beoordeeld is of de huidige vormen van toezicht en begeleiding aansluiten bij deze doelgroep. In het project ‘Jeugdreclassering in verbinding’ wordt toegewerkt naar een ‘menukaart’ voor een landelijk uniforme methodiek met een bijbehorend overzicht van modaliteiten en maatregelen. Dit zal de doelmatigheid en effectiviteit van de aanpak jeugdcriminaliteit verder vergroten.

Op basis van ons onderzoek vatten wij onze aanbevelingen nog eens samen. Deze aanbevelingen dragen ons inziens bij aan een doelmatigere aanpak van de jeugdcriminaliteit, betere zorg voor delictplegers én tevredener professionals. Hierbij dient ook kritisch naar het huidige beleid gekeken te worden. Het verbeteren van de werkwijze en het aanbod is namelijk alleen zinvol wanneer beleidsmakers eveneens kritisch reflecteren op het door hen (eerder) gemaakte beleid (cf. Stellaard, 2023).

AANBEVELING 1:

Investeer in tijd en ruimte voor jeugdreclasseringswerkers zodat zij de jeugdreclasseringsmaatregel zo vorm kunnen geven dat deze aansluit bij de risicofactoren en behoeften van jongeren.

Professionals hebben voldoende kennis en kunde om toezicht en begeleiding op maat te bieden, waarbij de geïdentificeerde profielen richting kunnen geven en de in ontwikkeling zijnde JR-methodiek en menukaart gebruikt dient te worden. Het is essentieel dat er voldoende tijd en ruimte is voor professionals om ervoor te zorgen dat het toezicht en de begeleiding aansluiten bij de behoefte van jongeren.

AANBEVELING 2

Ontwikkel een begeleidingsvariant die een tussenstap biedt tussen de reguliere vormen van toezicht en begeleiding en de intensievere individuele trajectbegeleiding zodat er meer flexibiliteit is in de intensiteit van toezicht en begeleiding.

Professionals hebben behoefte aan differentiatie in toezicht en begeleiding, met name een tussenstap tussen regulier en intensief toezicht. Dit zou moeten resulteren in een betere aansluiting bij de behoeften van jongeren waardoor de kans op een succesvolle afronding van jeugdreclasseringstrajecten toeneemt.

AANBEVELING 3

Heb oog voor een meer individuele preventieve vorm van toezicht en begeleiding waarbij eerder wordt gekeken hoe jongeren behoed kunnen worden voor (ernstige) delicten.

Professionals willen op een eerder moment in de jeugdstrafrechtketen al een vorm van toezicht en begeleiding kunnen bieden. Door tijdig en proactief in te grijpen als jongeren dreigen af te glijden richting criminaliteit of georganiseerde misdaad worden verdere problemen voorkomen, denk hierbij aan het Landelijk Programma Preventie met Gezag.

AANBEVELING 4

Ontwikkel een begeleidingsvariant met een intensieve zorgcomponent waar jongeren snel de juiste GGz-hulp kunnen ontvangen en waarbij er een goede samenwerking is tussen jeugdreclassering en GGz-hulp. *Samenwerking tussen jeugdreclassering en GGz-hulpverlening moet worden versterkt, vooral voor jongeren met geestelijke gezondheidsproblemen. Beleidsmaatregelen moeten gericht zijn op het verbeteren van doorstroom naar GGz-instanties en het oplossen van wachtlijstproblemen, denk aan de jeugdhulpplicht zoals voorgesteld in de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028.*

AANBEVELING 5

Benut de mogelijkheden van de Ritax volledig en effectief.

De meerwaarde van de Ritax is dat er op verschillende levensgebieden op systematische wijze risico- en beschermende factoren worden uitgevraagd om het recidiverisico in kaart te brengen. Door jeugdreclasseringswerkers goed te (blijven) scholen en de Ritax door te ontwikkelen – zodat de scoring nog beter aansluit – worden de betrouwbaarheid en meerwaarde van de Ritax vergroot. Belangrijk is daarbij dat de Ritax conform afspraak landelijk wordt gebruikt en dat uitzonderingen niet worden geaccepteerd.

Referentielijst

- Algemene Rekenkamer. (2023). *Georganiseerde onmacht*. Den Haag: Algemene Rekenkamer. <https://www.rekenkamer.nl/publicaties/rapporten/2023/04/13/georganiseerde-onmacht>
- Bakk, Z., & Vermunt, J. K. (2015). Step-3 Tutorial #1: Step-3 models with covariates, distal outcomes, and multiple latent variables. *Belmont: Statistical Innovations Inc.*
- Baltar, F., & Brunet, I. (2011). Social research 2.0: virtual snowball sampling method using Facebook. *Emerald Insight*, 22(1), 57-74. <https://doi.org/10.1108/10662241211199960>
- Barnes-Lee, A. R., Goodson, M. V., & Scott, N. A. (2023). Dynamic Risk and Differential Impacts of Probation: Examining Age, Race, and Gender as Responsivity Factors. *Law and Human Behavior*, 47(4), 526–537. <https://doi.org/10.1037/lhb0000534>
- Beck, N., & Wong, J. S. (2022). A Meta-Analysis of the Effects of Wilderness Therapy on Delinquent Behaviors Among Youth. *Criminal Justice and Behavior*, 49(5), 700-729. <https://doi.org/10.1177/00938548221078002>
- Beijers, R., ten Thije, I., Bolhuis, E., O'Donnell, K. J., Tollenaar, M. S., Shalev, I., Hastings, W. J., MacIsaac, J. L., Lin, D. T. S., Meaney, M., Kobor, M. S., Belsky, J., & de Weerth, C. (2023). Cumulative risk exposure and child cellular aging in a Dutch low-risk community sample. *Psychophysiology*, 60(4). <https://doi.org/10.1111/psyp.14205>
- Bernard, K., Schwager, D., & Sitney, M. (2020). Reimagining Probation and Parole for Young Adults in the United States. *European Journal of Probation*, 12(3), 200-218. <https://doi.org/10.1177/2066220320981180>
- Bonta, J., & Andrews, D. (2017). *The psychology of criminal conduct*. Routledge.
- Booth, A., Sutton, A., & Papaioannou, D. (2016). *Systematic Approaches to a Successful Literature Review* (M. Steele, Ed. 2 ed.). SAGE Publications Ltd.
- Buysse, W., & Petersen, A. (2023). *Vernieuwde risicotaxatie Ritax 2.0: Evaluatie van implementatie en gebruik door Raad voor de Kinderbescherming en jeugdreclassering* Amsterdam: DSP Groep.
- Buysse, W., Petersen, A., & Nauta, O. (2022). *Toeleiding naar gedragsinterventies in de jeugdstrafrechtketen. Het landelijk instrumentarium en de persoonsgerichte aanpak*. Amsterdam: DSP Groep.
- Campbell, C. A., Miller, W., Papp, J., Barnes, A. R., Onifade, E., & Anderson, V. R. (2019). Assessing intervention needs of juvenile probationers: An application of latent profile analysis to a risk-need-responsivity assessment model. *Criminal Justice and Behavior*, 46(1), 82-100. <https://doi.org/10.1177/0093854818796869>
- CBS: *jeugdcriminaliteit neemt af, maar laatste jaren stijging ernstige delicten*. (2021, 31 mei 2021). NOS. <https://nos.nl/artikel/2382959-cbs-jeugdcriminaliteit-neemt-af-maar-laatste-jaren-stijging-ernstige-delicten>
- Chou, C. (2002). Developing the e-Delphi system: A web-based forecasting tool for educational research. *British Journal of Educational Technology*, 33(2), 233-236. <https://doi.org/10.1111/1467-8535.00257>
- Colwell, B., Villarreal, S. F., & Espinosa, E. M. (2012). Preliminary Outcomes of a Pre-Adjudication Diversion Initiative for Juvenile Justice Involved Youth with Mental Health Needs in Texas. *Criminal Justice and Behavior*, 39(4), 447-460. <https://doi.org/10.1177/0093854811433571>
- De Jong, J. D. & de Wit, N. (2023). Specialistisch jeugdwerk voor de '2%': Over plus-preventie tussen jongerenwerk en jeugdzorg. Leiden Hogeschool Leiden. <https://www.sociaaldigitaal.nl/p/specialistisch-jeugdwerk-voor-de-2/8642>
- Donohoe, H., Stelfox, M., & Tennant, B. (2012). Advantages and limitations of the e-Delphi technique: Implications for health education researchers. *American Journal of Health Education*, 43(1), 38-46. <https://doi.org/10.1080/19325037.2012.10599216>
- Duan, W. J., Wang, Z. C., Yang, C. Y., & Ke, S. T. (2023). Are risk-need-responsivity principles golden? A meta-analysis of randomized controlled trials of community correction programs. *Journal of Experimental Criminology*. <https://doi.org/10.1007/s11292-022-09550-w>
- Farrington, D. P., Gaffney, H., & White, H. (2022). Effectiveness of 12 Types of Interventions in Reducing Juvenile Offending and Antisocial Behaviour. *Canadian Journal of Criminology and Criminal Justice*, 64(4), 47-68. <https://doi.org/10.3138/cjccj.2022-0022>
- Heynen, E., Hoogsteder, L., van Vugt, E., Schalkwijk, F., Stams, G. J., & Assink, M. (2023). Effectiveness of Moral Developmental Interventions for Youth Engaged in Delinquent Behavior: A Meta-Analysis. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 1-22. <https://doi.org/10.1177/0306624X231172648>
- Hillege, S. L., Brand, E. F. J. M., Mulder, E. A., Vermeiren, R. R. J. M., & van Domburgh, L. (2017). Serious juvenile offenders: classification into subgroups based on static and dynamic characteristics. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 11(67). <https://doi.org/10.1186/s13034-017-0201-4>

- Hodgkinson, R., Beattie, S., Roberts, R., & Hardy, L. (2021). Psychological resilience interventions to reduce recidivism in young people: A systematic review. *Adolescent Research Review*, 6(4), 333-357. <https://doi.org/10.1007/s40894-020-00138-x>
- Ingel, S. N., Davis, L. R., Rudes, D. S., Taxman, F. S., Hartwell, T. N., Drazdowski, T. K., McCart, M. R., Chapman, J. E., & Sheidow, A. J. (2023). Juvenile Probation Officer Perceptions of Parental Involvement in Juvenile Probation and With Contingency Management. *Criminal Justice and Behavior*, 50(1), 40-55. <https://doi.org/10.1177/00938548221106468>
- Inspectie Gezondheid en Jeugd. (2019). *Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd: Toezicht bij de jeugdbescherming en jeugdreclassering*. Den Haag: Ministerie van Justitie en Veiligheid. <https://www.inspectie-jenv.nl/Publicaties/rapporten/2021/07/05/rapport-kwetsbare-kinderen-onvoldoende-beschermd>
- Inspectie Gezondheid en Jeugd. (2021). *Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd Landelijk rapport 2021 vervolgtoezicht*. <https://www.igj.nl/zorgsectoren/jeugd/publicaties/rapporten/2021/07/05/kwetsbare-kinderen-onvoldoende-beschermd-landelijk-rapport-2021-vervolgtoezicht>
- Inspectie Justitie en Veiligheid. (2018). Jeugdreclassering Vakmanschap binnen kaders. In *Vakmanschap binnen kaders*. Den Haag: Ministerie van Justitie en Veiligheid. <https://www.inspectie-jenv.nl/Publicaties/rapporten/2018/02/21/jeugdreclassering---vakmanschap-binnen-kaders>
- James, C., Stams, G. J. J. M., Asscher, J. J., de Roo, A. K., & van der Laan, P. H. (2013). Aftercare programs for reducing recidivism among juvenile and young adult offenders: a meta-analytic review. *Clinical Psychology Review*, 33(2), 263-274. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2012.10.013>
- Janssen-de Ruijter, E. A. W., Mulder, E. A., Bongers, I. L., Vermunt, J. K., & van Nieuwenhuizen, Ch. (2021). One is not the other: predicting offending after discharge from secure residential care of male adolescents with four risk profiles. *Journal of Criminal Justice*, 72(101758). <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2020.101758>
- Kamerstuk. (2018). *Beleidsdoorlichting Justitie en Veiligheid*, Nr 27 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/staatscourant/kst-33199-27>
- Kamerstuk. (2018-2019). *Kamerbrief 28 741 Jeugdcriminaliteit*, Nr. 53 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28741-53.html>
- Kamerstuk (2022). *Kamerbrief 28 741 Jeugdcriminaliteit*, Nr. 85 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28741-85.html>
- Kamerstuk. (2021-2022). *Kamerbrief 28 741 Jeugdcriminaliteit*, Nr. 86 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28741-86.html>
- Kamerstuk. (2022-2023). *Kamerbrief 28 741 Jeugdcriminaliteit*, Nr. 106 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28741-106.html>
- Keeney, S., Hasson, F., & McKenna, H. (2011). *The Delphi Technique in Nursing and Health Research*. Wiley-Blackwell.
- Kessels, R. (2023). *Cahier 2023-13 Monitor jeugdcriminaliteit 2023*. Den Haag: WODC.
- Kim, B., Merlo, A. V., & Benekos, P. J. (2013). Effective correctional intervention programmes for juveniles: review and synthesis of meta-analytic evidence. *International Journal of Police Science and Management*, 15(3), 169-189. <https://doi.org/10.1350/ijps.2013.15.3.310>
- Koehler, J. A., Losel, F., Akoensi, T. D., & Humphreys, D. K. (2013). A systematic review and meta-analysis on the effects of young offender treatment programs in Europe. *Journal of Experimental Criminology*, 9(1), 19-43. <https://doi.org/10.1007/s11292-012-9159-7>
- Krechtig, L. (2007a). *De CRIEM aanpak* [Methodiekbeschrijving]. MOgroep.
- Krechtig, L. (2007b). *De Harde Kern Aanpak* [Methodiekbeschrijving]. MOgroep.
- Lee, J. S., & Taxman, F. S. (2020). Using latent class analysis to identify the complex needs of youth on probation. *Children and Youth Services Review*, 105087. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105087>
- Littell, J. H., Pigott, T. D., Nilsen, K. H., Green, S. J., & Montgomery, O. L. K. (2021). Multisystemic Therapy (R) for social, emotional, and behavioural problems in youth age 10 to 17: An updated systematic review and meta-analysis. *Campbell Systematic Reviews*, 17(4). <https://doi.org/10.1002/cl2.1158>
- Menger, A., & Krechtig, L. (2016). Motiveren in het kader van de jeugdreclassering In I. Wijers (Ed.), *Justitiële Interventies. Voor Jeugdige Daders en Risicojongeren* (pp. 335-348).
- Mensink, K., Hill, J., & Weijters, G. (2021). *Cahier 2021 11 Op zoek naar profielen van jeugdige verdachten*. Den Haag: WODC.
- Ministerie van Justitie en Veiligheid. (2020). *Handleiding Ritax A en Ritax B, versie september 2020*. Den Haag: Ministerie van Justitie en Veiligheid.
- Mulder, E. A., Brand, E., Bullens, R., & van Marle, H. (2019). Toward a classification of juvenile offenders: subgroups of serious juvenile offenders and severity of recidivism. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 63(6). <https://doi.org/10.1177/0306624X10387518>

- Mulder, A., Becking, E., Suiker, M., Geeraads, S., & Hendriks, C. (2023). Jongeren in georganiseerde misdaad: Inventarisatie van bestaande kennis rond interventies ter preventie van georganiseerde misdaad onder jongeren. *Amsterdam: Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving*.
- Olaghere, A., Wilson, D. B., & Kimbrell, C. S. (2021). Trauma-informed interventions for at-risk and justice-involved youth: A meta-analysis. *Criminal Justice and Behavior, 48*(9), 1261-1277. <https://doi.org/10.1177/00938548211003117>
- Olsson, T. M., Langstrom, N., Skoog, T., Andree Lofholm, C., Leer, L., Brolund, A., Ringborg, A., Nykanen, P., Syversson, A., & Sundell, K. (2021). Systematic review and meta-analysis of noninstitutional psychosocial interventions to prevent juvenile criminal recidivism. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 89*(6), 514-527. <https://doi.org/10.1037/ccp0000652>
- Onifade, E., Davidson, W., Campbell, C. A., Turke, G., Malinowski, J., & Turner, K. (2008). Predicting recidivism in probationers with the youth level of service case management inventory (YSL/CMI). *Criminal Justice and Behavior, 35*(4), 474-483. <https://doi.org/10.1177/0093854807313427>
- Openbaar Ministerie. (2022). Jaarbericht 2022 OM 2022. Den Haag. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/06/08/tk-bijlage-jaarbericht-om-2022>
- Ouzzani, M., Hammady, H., Fedorowicz, Z., & Elmagarmid, A. (2016). Rayyan - A web and mobile app for systematic reviews. *Systematic reviews, 5*(210), 1-11. <https://doi.org/10.1186/s13643-016-0384-4>
- Pappas, L. N., & Dent, A. L. (2021). The 40-year debate: a meta-review on what works for juvenile offenders. *Journal of Experimental Criminology, 19*, 1-30. <https://doi.org/10.1007/s11292-021-09472-z>
- Petticrew, M., & Roberts, H. (2006). *Systematic Reviews in the Social Sciences: A Practical Guide* (Vol. 1). Blackwell Publishing. <https://doi.org/10.1002/9780470754887>
- Plaisier, J., Knijnenberg, M., Lenssen, D., Pollaert, H., & Van Straaten, I. (2016). *De oplegging en uitvoering van de gedragsbeïnvloedende maatregel voor delinquente jongeren 531 dossiers (2008 t/m 2013) onder de loep genomen*. Den Haag: WODC.
- Raad voor de Kinderbescherming. (2022). *Protocol Strafzaken 2022*. Landelijke Staforganisatie. <https://www.kinderbescherming.nl/documenten/publicaties/2022/03/15/protocol-strafzaken-2022>
- Rhoden, M.-A., Macgowan, M. J., & Huang, H. (2019). A systematic review of psychological trauma interventions for juvenile offenders. *Research on Social Work Practice, 29*(8), 892-909. <https://doi.org/10.1177/1049731518806578>
- Robertson, A. A., Hiller, M., Dembo, R., Dennis, M., Scott, C., Henry, B. F., & Elkington, K. S. (2019). National Survey of Juvenile Community Supervision Agency Practices and Caregiver Involvement in Behavioral Health Treatment. *Journal of Child & Family Studies, 28*(11), 3110-3120. <https://doi.org/10.1007/s10826-019-01488-4>
- Ryan, J. P., Abrams, L. S., & Huang, H. (2014). First-Time Violent Juvenile Offenders: Probation, Placement, and Recidivism. *Social Work Research, 38*(1), 7-18. <https://doi.org/10.1093/swr/svu004>
- Schwalbe, C. S., Macy, R. J., Day, S. H., & Fraser, M. W. (2008). Classifying offenders: An application of latent class analysis to needs assessment in juvenile justice. *Youth Violence and Juvenile Justice, 6*(3), 279-294. <https://doi.org/10.1177/1541204007313383>
- Schwalbe, C. S., & Maschi, T. (2011). Confronting Delinquency: Probations Officers' Use of Coercion and Client-Centered Tactics to Foster Youth Compliance. *Crime & Delinquency, 57*(5), 801-822. <https://doi.org/10.1177/0011128709335150>
- Spoel, B. (2011a). *Methodische handreiking Gedragsbeïnvloedende Maatregel* [Methodische handreiking]. Jeugdzorg Nederland.
- Spoel, B. (2011b). *Methodische Handreiking Schoolverzuim Jeugdreclassering* [Methodische handreiking]. Jeugdzorg Nederland.
- Spoel, B. (2012). *Elektronische Controle bij minderjarigen. Aanzet methodische onderbouwing en richtlijnen uitvoering Jeugdstrafrechtketen* [Beleidskader]. Jeugdzorg Nederland.
- Steketee, M. & Doelman, E. (2022). *Hoe bescherm je kinderen als het thuis onveilig is?* Utrecht: Verwey- Jonker Instituut. www.verwey-jonker.nl/publicatie/aanpak-kindermishandeling/
- Stellaard, S. (2023). *Boemerangbeleid: Over aanhoudende tragiek in passend onderwijs- en jeugdzorgbeleid*. Vrije Universiteit. <https://doi.org/10.5463/thesis.141>
- Tollenaar, N., & van der Laan, A. (2023). *Cahier 2023-13 Monitor jeugdcriminaliteit 2023*. Den Haag: WODC.
- Tripodi, S. J., & Bender, K. (2011). Substance abuse treatment for juvenile offenders: A review of quasi-experimental and experimental research. *Journal of Criminal Justice, 39*(3), 246-252. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2011.02.007>
- Trotter, C., Evans, P., & Baidawi, S. (2017). The Effectiveness of Challenging Skills in Work with Young Offenders. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology, 61*(4), 397-412. <https://doi.org/10.1177/0306624X15596728>

- van der Laan, A., Pleysier, S., & Weerman, F. (2020). Hedendaagse jeugdcriminaliteit: nieuwe vragen en enkele antwoorden na een historische daling. *Tijdschrift voor Criminologie* 62, 2-3. <https://doi.org/10.5553/TvC/0165182X2020062203001>
- van der Laan, A. M., Zeijlmans, K., Beerhuizen, M. G. C. J., & Prop, L. J. C. (2021). *Cahier 2021-6 Evaluatie van het adolescentenstrafrecht*. Den Haag: WODC.
- van der Put, C., & Kapteijns, L. (2020). *Normeringsonderzoek instrumenten 2A en 2B van het Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrecht (LIJ): Definitieve rapportage*. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam. <https://dare.uva.nl/search?identificer=fa324d85-b079-4277-886a-2248720974db>
- van der Put, C. E., & Stolwijk, I. J. (2022). *Normering en actualisering van het Halt-signaleringsinstrument (Halt-SI) en beschrijving van de actuele populatie Halt-deelnemers*. Den Haag: WODC.
- van der Stouwe, T., Asscher, J. J., Stams, G. J. J. M., Dekovic, M., & van der Laan, P. H. (2014). The effectiveness of multisystemic therapy (MST): A meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 34(6), 468-481. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2014.06.006>
- van der Stouwe, T., Gubbels, J., Castenmiller, Y. L., van der Zouwen, M., Asscher, J. J., Hoeve, M., van der Laan, P. H., & Stams, G. J. J. M. (2021). The effectiveness of social skills training (SST) for juvenile delinquents: a meta-analytical review. *Journal of Experimental Criminology*, 17(3), 369-396. <https://doi.org/10.1007/s11292-020-09419-w>
- van der Wagen, W., van 't Zand-Kurtovic, E. G., Matthijsse, S. R., & Fischer, T. F. C. (2019). *Cyberdader: uniek profiel, unieke aanpak?* Den Haag: WODC.
- Vermunt, J. K., & Magidson, J. (2005). Technical guide for latent GOLD 4.0: basic and advanced. *Statistical Innovations Inc*.
- Vermunt, J. K., & Magidson, J. (2013). Technical guide for latent GOLD 5.1: basic, advanced, and syntax. *Statistical Innovations Inc*
- Vogelvang, B. (2005). *De jongere aanspreken. Handboek methode jeugdreclassering* [Handboek]. MOgroep.
- Weijers, I. R. (2016). *Justitiële interventies: voor jeugdige daders en risicojongeren*. Boom criminologie.
- Welch-Brewer, C. (2018). Risk-need profiles of serious and chronic female juvenile offenders: implications for female juvenile correctional programming. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 62(9), 2742-2758. <https://doi.org/10.1177/0306624X17735055>
- Wilson, H. A., & Hoge, R. D. (2013). The Effect of Youth Diversion Programs on Recidivism: A Meta-Analytic Review. *Criminal Justice and Behavior*, 40(5), 497-518. <https://doi.org/10.1177/0093854812451089>
- Xu, X., Li, D., Chu, C. M., Chng, G. S., & Ruby, K. (2020). Understanding changes in youth offenders' risk profiles: a latent transition analysis. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 18(3), 294-312. <https://doi.org/10.1177/1541204019883922>
- Zettler, H. R. (2021). Much to Do About Trauma: A Systematic Review of Existing Trauma-Informed Treatments on Youth Violence and Recidivism. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 19(1), 113-134. <https://doi.org/10.1177/1541204020939645>

Bijlagen

Bijlage I. Samenstelling begeleidingscommissie

Voorzitter

Prof. dr. F. M. (Frank) Weerman
Erasmus Universiteit Rotterdam en Nederlands
Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving
(NSCR)

Leden

Dr. M. (Mark) Assink
Universiteit van Amsterdam

Drs. A. W. M. (Ton) Eijken
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Dr. H. L. (Hendrien) Kaal
Hogeschool Leiden

Mr. (Evelien) van der Kieft
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Dr. L. M. (Leontien) van der Knaap
Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC)

Bijlage II. Codering items latente klasse analyse

Sommige items van de Ritax zijn samengevoegd en sommige items zijn gehercodeerd. Missende waarden zijn niet meegenomen in de latente klasse analyse. De items waarop onbekend is gescoord, zijn voor alle items (m.u.v. 9.1) gecodeerd als 0,5. Dit omdat een score ‘onbekend’ niet betekent dat er een laag risico is, maar ook niet dat er geen risico is. Op deze manier is recht gedaan aan de betekenis van de score ‘onbekend’. In Tabel 1 zijn de hercodering van de items weergegeven uit de latente klasse en in Tabel 2 de items van de verdiepende analyse.

Tabel 1.
Codering variabelen latente klasse analyse

Domein	Inhoud item	Scoring item
Gezin	1.3a	Aanwezigheid van ouderlijk toezicht, passend bij leeftijd (G)
	1.4a	Ouders/verzorgers stellen regels op (G)
	1.5	Gehoorzaamheid van de jongere aan ouders/verzorgers (de mate waarin de jongere zich aan afspraken en regels houdt) (G/A)
School	2.5	De jongere hecht belang aan onderwijs/opleiding
	2.7a	De jongere volgt speciaal onderwijs/ praktijkonderwijs, of heeft (aanvullende) individuele begeleiding vanuit school/ samenwerkingsverband.
	2.10	Spijbelt de jongere
Vrije tijd en financiën	3.2	Is er bij deze jongere sprake van een problematische vrijetijdsbesteding?
Relaties	4.1a	Leeftijdsgenoten met wie de jongere zijn tijd doorbrengt

Domein		Inhoud item	Scoring item
Geestelijke gezondheid	6.1	Is er sprake van een verstandelijke beperking?	0: Nee IQ is gemeten en is >85 0: Waarschijnlijk niet, volgt met succes onderwijs op vmbo-t/mavo niveau of hoger 0,5: Onbekend 1a: Mogelijk IQ is gemeten en is >70 en <85 1b: De SCIL geeft aan dat er mogelijk sprake is van LVB 2: Ja (IQ is gemeten en is > 70 en < 85 én een beperkt sociaal aanpassingsvermogen) 2: Ja (IQ is gemeten en is < 70) X: Onbekend
	6.4	Stemming	0: Goed 0,5: Onbekend 1: Enigszins problematisch 2: Ernstig problematisch
	6.5	Automutilatie	0: Heeft zichzelf nooit opzettelijk beschadigd 0,5: Onbekend 1: Heeft zichzelf in het verleden wel eens opzettelijk beschadigd (meer dan zes maanden geleden) 2: Heeft zichzelf recent opzettelijk beschadigd
	6.7	Suïcidale gedachten of gedragingen	0: Heeft geen suïcidale gedachten 0,5: Onbekend 1: Heeft wel eens suïcidale gedachten 2: Denkt serieus aan suicide of heeft daarvoor een plan (gehad) 3: Heeft een suïcidepoging gedaan
	6.8a	Slachtoffer van verwaarlozing	0: Nee 0,5: Onbekend 1: Ja
	6.9a	Lichamelijke mishandeling	0: Geen slachtoffer van Lichamelijke mishandeling 0,5: Onbekend 1: Lichamelijke mishandeling door iemand buiten het gezin 2: Lichamelijke mishandeling door iemand binnen het gezin 2: Lichamelijk mishandeld door iemand buiten het gezin en door iemand binnen het gezin
	6.10a	Emotionele (psychische) mishandeling	0: Geen slachtoffer van emotionele mishandeling 0,5: Onbekend 1: Emotioneel mishandeld door iemand buiten het gezin 0: Emotioneel mishandeld door een iemand binnen het gezin
	6.11	Getuige van huiselijk geweld	0: Nee 0,5: Onbekend 1: Ja
	6.12	Ervaringen met geweld buiten het gezin	0: Geen ervaringen 0,5: Onbekend 1: Lichte ervaringen

Domein	Inhoud item	Scoring item
	6.13a Seksueel misbruik	2: Ernstige ervaringen 0: Geen slachtoffer van seksueel misbruik 0,5: Onbekend 1: Seksueel misbruikt door iemand buiten het gezin 1: Seksueel misbruikt door iemand binnen het gezin
Houding	7.1 Accepteert verantwoordelijkheid voor antisociaal gedrag	0: Accepteert verantwoordelijkheid voor antisociaal gedrag 0,5: Onbekend 1: Accepteert gedeeltelijk verantwoordelijkheid voor antisociaal gedrag 2: Minimaliseert, ontkent, rechtvaardigt, ver excuseert zichzelf of beschuldigt anderen 3: Vindt antisociaal gedrag acceptabel of is trots op antisociaal gedrag
	7.3 Houding tegenover autoriteitsfiguren	0: Heeft respect voor (de meeste) autoriteitsfiguren 0,5: Onbekend 1: Heeft respect voor sommige autoriteitsfiguren 2: Zoekt de confrontatie met autoriteitsfiguren of is vijandig tegenover de meeste autoriteitsfiguren 3: Heeft geen respect voor autoriteitsfiguren
Agressie	8.1 Mate waarin jongere vindt dat schreeuwen en verbale agressie geschikt zijn voor het oplossen van een conflict	0: Zelden of nooit, jongere staat hier afwijzend tegenover 0,5: Onbekend 1: Soms 2: Vaak
	8.2 Mate waarin jongere vindt dat vechten en fysieke agressie geschikt zijn voor het oplossen van een conflict	0: Zelden of nooit, jongere staat hier afwijzend tegenover 0,5: Onbekend 1: Soms 2: Vaak
	8.3 Meldingen van gewelddadig gedrag	0: Geen gewelddadige uitbarsting 1: Gewelddadige uitbarstingen, ongecontroleerde boosheid
Vaardigheden	9.1 Probleemoplossing	0: Herkent probleemsituaties, bedenkt oplossingen en zet deze ook in 1: Herkent probleemsituaties en bedenkt oplossingen 1,5: Onbekend 2: Herkent probleemsituaties, maar bedenkt onvoldoende oplossingen 3: Herkent probleemsituaties niet
	9.2 Impulsiviteit, handelen alvorens na te denken	0: Gebruikt zelfcontrole: denkt meestal na alvorens iets te doen 0,5: Onbekend 1: Enige zelfcontrole: denkt vaak na alvorens iets te doen

Domein	Inhoud item	Scoring item
		2: Impulsief: denkt vaak niet na alvorens iets te doen 3: Zeer impulsief: denkt gewoonlijk niet na alvorens iets te doen

Tabel 2.

Codering variabelen verdiepende analyse

Domein	Inhoud item	Scoring item
Gezin	1.1a	Huidige woonsituatie
	1.6	Bestrafing van ongewenst gedrag door ouder(s)/verzorger(s) (G)
	1.8	Verzorgers en/of medebewoners waarmee de jongere een goede band heeft (A)
	1.9	Is de jongere wel eens door een GI voor JB en JR vrijwillig of een kinderrechter civielrechtelijk uit huis geplaatst
	1.10	Is de jongere wel eens van huis weggelopen of uit huis gezet? Inclusief de keren dat de jongere niet vrijwillig binnen 24 uur terugkeerde.
	1.11	Is er sprake (geweest) van een kindbeschermingsmaatregel, bijvoorbeeld een (voorlopige) ondertoezichtstelling
	1.13	Houding van de ouder(s)/verzorger(s) ten aanzien van het antisociale gedrag van de jongere
	1.14	Opleidingsniveau ouder/verzorger (G)
	1.16	Financiële situatie van het gezin waar de jongere nu woont (G)

Domein	Inhoud item	Scoring item
		0,5: Onbekend 1: Beperkte financiële middelen voor reguliere uitgaven, maar geen schulden 2: Financiële problemen, schulden 0: Ondersteunend netwerk
	1.18 Ondersteunend netwerk voor het gezin	0,5: Onbekend 1: Enigszins of geen ondersteunend netwerk
	1.19 Ernst/heftigheid van conflicten tussen gezinsleden (G)	0: Conflicten worden adequaat opgelost 0: Geen conflicten 0,5: Onbekend 1: Schreeuwen, verhitte discussies, verbale intimidatie 2: Conflicten worden vermeden 3: Dreiging met lichamelijk geweld
	1.20 Beloning van gewenst gedrag (G)	0: Consequente en gepaste beloning 0,5: Onbekend 1: Consequente maar te lichte beloning 2: Consequente maar te zware (overdreven) beloning 3: Inconsequente beloning 4: Geen beloning
School	2.1 Aantal dagen dagbesteding (school/stage/werk) per week	0: 5 0,5: Onbekend 1: 3 of 4 2: 1 of 2 3: Geen
	2.3 Diploma voortgezet onderwijs	0: Diploma behaald 0,5: Onbekend 1: Voortijdig schoolverlater Nog geen diploma behaald
	2.11 Aantal verwijderingen uit de les in de afgelopen zes maanden	0: Geen verwijdering 0,5: Onbekend 1: Eén of meer verwijderingen 2: Twee of drie verwijderingen 3: Meer dan 3 verwijderingen
	2.12a Aantal schorsingen in de afgelopen zes maanden	0: Geen schorsing 0,5: Onbekend 1: Eén keer 2: Meer dan één keer
	2.12b Leeftijd bij de eerste schorsing in zijn/haar leven	0,5: Onbekend 1: 13 jaar of ouder (voortgezet onderwijs) 2: Jonger dan 13 jaar (basisschool)
	2.13 Inschatting van de school dat de jongere de school/opleiding positief zal afronden	0: Waarschijnlijk wel met een diploma 0: Waarschijnlijk wel met een diploma praktijkonderwijs 0,5: Onbekend 1: Onzeker 2: Waarschijnlijk niet
Vrije tijd en financiën	3.7 Manier waarop jongere met geld omgaat	0: Houdt aan het eind van de maand wel eens geld over en spaart 0: Heeft geen problemen met het omgaan met geld en heeft geen schulden 0,5: Onbekend 1: Heeft soms problemen met het omgaan met geld en heeft soms schulden 1: Heeft veel problemen met het omgaan met geld en heeft vaak schulden
Relaties	4.2 Bewondering voor en/of imiteren van antisociaal gedrag van leeftijdgenoten	0: Niet, jongere staat hier afwijzend tegenover 0,5: Onbekend 1: Enigszins 2: Wel

Domein	Inhoud item	Scoring item
	4.3	De mate waarin de jongere weerstand kan bieden aan de invloed van leeftijdsgenoten met antisociaal gedrag
		0: Heeft alleen omgang met prosociale leeftijdsgenoten 0: Biedt meestal weerstand tegen de invloed van leeftijdsgenoten met antisociaal gedrag 0,5: Onbekend 1: Biedt soms weerstand tegen de invloed van leeftijdsgenoten met antisociaal gedrag 2: Biedt zelden weerstand tegen de invloed van leeftijdsgenoten met antisociaal gedrag 2: Is de leider van leeftijdsgenoten met antisociaal gedrag
	4.4	Huidige positieve relaties met volwassenen, anders dan gezin of volwassenen die verbonden zijn aan werk of school
		0: Positieve relaties met twee of meer volwassenen 0,5: Onbekend 1: Positieve relatie met één volwassenen
	4.5	Huidige sociale binding met de gemeenschap.
		0: Sterke sociale binding 0,5: Onbekend 1: Enigszins sociale binding 2: Geen sociale binding
	4.6	Is de jongere wel eens gepest?
		0: Is nooit gepest 0,5: Onbekend 1: Is wel eens gepest 2: Is vaak gepest
	4.7	Heeft de jongere wel eens gepest?
		0: Heeft nooit gepest 0,5: Onbekend 1: Heeft wel eens gepest 2: Heeft vaak gepest
Alcohol en druggebruik	5.1b	Mate van alcoholgebruik
		0: Weinig per keer (Zelden, Soms, vaak) 0,5: Onbekend 1: Veel per keer
	5.2b	Mate van druggebruik
		0: Weinig per keer 0,5: Onbekend 1: Veel per keer
Geestelijke gezondheid	6.2a	Is er een diagnose van psychische problemen die nu nog geldig is?
		0: Nee 0,5: Onbekend 1: mogelijk 2: Ja
Houding	7.2	Respect voor eigendom van anderen
		0: Heeft respect voor eigendom van anderen 0,5: Onbekend 1: Heeft respect voor persoonlijk eigendom maar niet voor publiekseigendom 2: Heeft tot op zekere hoogte respect voor persoonlijk/publiekseigendom 3: Heeft geen respect voor eigendom
	7.6	Denkfouten
		0: Heeft een reëel beeld van de wereld om zich heen en het eigen handelen hierin 0,5: Onbekend 1: Maakt enigszins denkfouten 2: Maakt veel denkfouten
	7.7	Empathie, gewetenswroeging, sympathie of gevoel voor slachtoffer(s)
		0: Heeft spijt van het delict, leeft met het slachtoffer mee 0: Heeft enigszins spijt van het delict, leeft enigszins met het slachtoffer mee 0: Heeft geen spijt van het delict, leeft niet met het slachtoffer mee 0,5: Onbekend 1: Niet van toepassing (er is geen direct slachtoffer)
	7.8	Problemen op het gebied van morele ontwikkeling
		0: Geen problemen, leeftijdsadequate morele ontwikkeling 0,5: Onbekend 1: Enigszins problemen 2: Wel problemen

Domein	Inhoud item	Scoring item
	7.9	De mate waarin de jongere vindt dat wetten en regels en de gangbare omgangsvormen in het maatschappelijk verkeer voor hem/haar gelden
		0: Altijd 0,5: Onbekend 1: Soms 2: Niet, maar respecteert ze meestal wel 3: Niet, en respecteert ze niet
	7.10	Toekomstbeeld
		0: Sterke wens tot een beter leven (zonder antisociaal gedrag) 0,5: Onbekend 1: Enigszins de wens tot een beter leven 2: Zwakke of geen wens tot een beter leven
	7.11	De mate waarin jongere bereid is te voldoen aan (de voorwaarden van) een maatregel of interventie gericht op gedragsverandering
		0: Denkt dat hij/zij zal voldoen 0,5: Onbekend 1: Is onzeker of hij/zij zal voldoen 2: Denkt niet dat hij/zij zal voldoen
Agressie	8.6	Interpretatie van gedrag en bedoelingen van anderen in gewone neutrale situaties
		0: Primair positief 0,5: Onbekend 1: Primair negatief of vijandig
Vaardigheden	9.3	Beheerst/gebruikt vaardigheden voor het omgaan met anderen
		0: Gebruikt vaak of soms sociale vaardigheden 0,5: Onbekend 1: Gebruikt zelden sociale vaardigheden 2: Gebruikt geen sociale vaardigheden
	9.4	Beheerst/ gebruikt vaardigheden voor het omgaan met moeilijke situaties
		0: Gebruikt vaak of soms vaardigheden voor moeilijke situaties 0: Gebruikt zelden vaardigheden voor moeilijke situaties 0,5: Onbekend 1: Gebruikt geen vaardigheden voor moeilijke situaties
	9.5	Beheerst/gebruikt vaardigheden op seksueel gebied, respecteert grenzen van zichzelf en anderen
		0: Respecteert grenzen op seksueel gebied van zichzelf en/of anderen (P=1) 0,5: Onbekend 1: Respecteert grenzen op seksueel gebied van zichzelf en/of anderen soms niet 2: Respecteert grenzen op seksueel gebied van zichzelf en/of anderen vaak niet
	9.7	Herkent en heeft controle op gebeurtenissen of situaties (externe triggers) die tot problemen kunnen leiden
		0: Heeft actief controle op gebeurtenissen of situaties (externe triggers) die tot problemen kunnen leiden (P=2) 0: Herkent gebeurtenissen of situaties (externe triggers) die tot problemen kunnen leiden (P=1) 0,5: Onbekend 1: Herkent gebeurtenissen of situaties (externe triggers) die tot problemen kunnen leiden niet

Bijlage III. Validatie latente klasse analyse

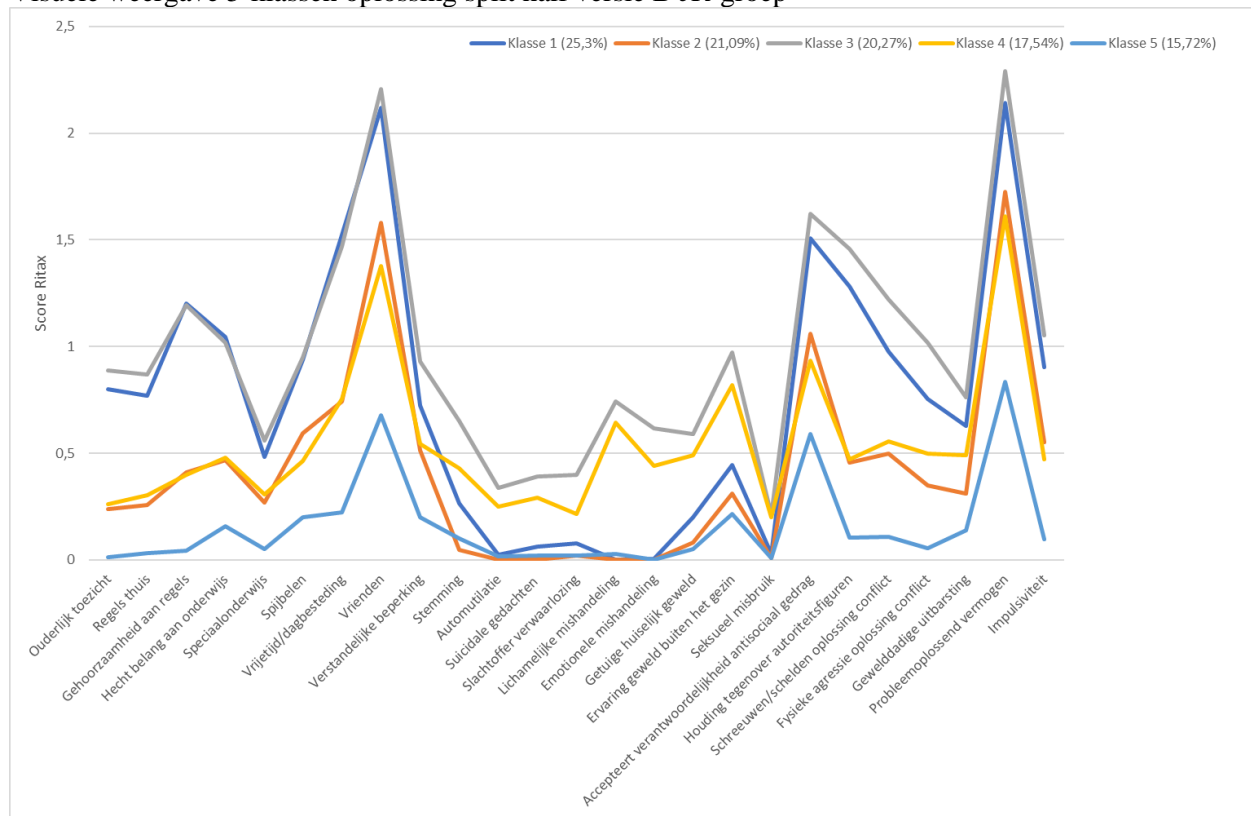
Tabel 1.

Validatie model fit toetsingsgrootheden latente klasse split half versie B JR-groep

	BIC (LL)	Parameters	Geschatte % per klasse	<i>p</i>	Classificatiefout	Entropie R ²
1 klasse	72745,91	84	-	-	0	1
2 klassen	68669,16	112	60-40	0,00	0,04	0,86
3 klassen	67793,23	140	36-32-32	0,00	0,07	0,85
4 klassen	67095,52	168	31-26-24-19	0,00	0,09	0,84
5 klassen	66968,53	196	31-22-22-14-11	0,00	0,10	0,83
6 klassen	66894,90	224	21-21-17-15-13-13	0,00	0,13	0,81
7 klassen	66819,43	252	21-18-15-13-11-11-11	0,00	0,14	0,81
8 klassen	66792,23	280	19-17-14-13-11-9-9-8	0,00	0,14	0,81

Grafiek 1.

Visuele weergave 5-klassen oplossing split half versie B JR-groep

Bijlage IV. Resultaten verdiepende analyse JR-groep

De laatste stap van de latente klasse analyse (LCA) bestond uit een verdiepende analyses met Ritax items die geen onderdeel waren van de LCA (zie Tabel 4 Hoofdstuk 3 pagina 21). In de verdiepende analyse is getoetst of risico- en beschermende factoren van de Ritax verschillen tussen de geïdentificeerde profielen; hiervoor zijn Wald-testen uitgevoerd ($p < 0,05$). In Tabel 1 is de verdeling van de verschillende categorieën van de items over de vijf klassen van de JR-groep weergegeven.

Tabel 1.

Verdeling categorieën van de items van de Ritax over de vijf klassen van JR-groep

Domein	Item Ritax	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Klasse 5	χ^2	p
Domein								
Gezin	Huidige woonsituatie						183,97	<.001
	Woont in een gezin	85,1%	92,7%	57,1%	76,8%	94,8%		
	Woont zelfstandig	0,5%	1,7%	2,6%	3,8%	1,7%		
	Woont in een leefgroep / tehuis	0,3%	-	3,0%	2,1%	-		
	Pleeggezin	14,1%	5,6%	37,3%	17,3%	3,5%		
	Bestrafing van ongewenst gedrag door ouders/verzorgers						274,56	<.001
	Consequent bij leeftijd passend	41,2%	73,8%	26,2%	75,5%	92,8%		
	Consequent lichte bestraffing of geen bestraffing	38,4%	23,1%	47,0%	18,4%	6,3%		
	Inconsequente bestraffing	20,4%	3,1%	26,8%	6,1%	1,0%		
	Verzorgers en/of medebewoners waarmee de jongere een goede band heeft						5,67	0,23
	Band met verzorgers/medebewoners/groepsgenoten	73,3%	90,9%	67,6%	87,5%	100,0%		
	Geen band met verzorgers/medebewoners	26,7%	9,1%	32,4%	12,5%			
	Is de jongere wel eens door een GI voor JB en JR of een kinderrechter civielrechtelijke uit huis geplaatst?						215,97	<.001
	Nee	72,4%	89,1%	45,2%	63,4%	91,8%		
	Onbekend		0,7%	1,1%	2,9%	1,7%		
	Ja	27,6%	10,2%	53,7%	33,7%	6,5%		
	Is de jongere wel eens van huis weggelopen of uit huis gezet?						236,36	<.001
	Nee	64,1%	83,2%	39,5%	58,0%	88,4%		
	Onbekend	3,6%	5,0%	10,3%	13,2%	4,7%		

Domein	Item Ritax	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Klasse 5	x ²	p
	Ja, één of twee keer	18,0%	7,9%	20,6%	18,5%	6,0%		
	Ja, vaker dan twee keer	14,3%	4,0%	29,5%	10,3%	0,9%		
	Is er sprake (geweest) van een kindbeschermingsmaatregel bijvoorbeeld een voorlopige OTS?						207,25	<,001
	Nee	67,7%	85,8%	44,1%	58,4%	89,2%		
	Onbekend		0,7%	0,4%	3,7%	1,3%		
	Wel verzocht, niet toegewezen	1,3%	0,3%	0,7%	1,2%	0,4%		
	Ja	31,0%	13,2%	54,8%	36,6%	9,1%		
	Houding van de ouder(s) / verzorger(s) ten aanzien van het antisociale gedrag van jongere						60,00	<,001
	Keuren het antisociale gedrag van de jongere af	75,9%	85,1%	69,3%	80,4%	84,8%		
	Onbekend	2,1%	2,6%	4,5%	7,7%	4,3%		
	Ouders doen niets, weten niet hoe te reageren	6,1%	2,0%	8,6%	2,1%	1,3%		
	Ouder bagatelliseren, ontkennen, excuseren, praten het gedrag goed of geven anderen/omstandigheden de schuld	15,6%	10,2%	17,6%	9,8%	9,5%		
	Accepteren het antisociale gedrag van de jongere en vinden het prima	0,3%						
	Opleidingsniveau vader						0,77	0,94
	Hoger-/middelbaar onderwijs (havo, vwo, hbo, wo, vmbo-tl/mavo, mbo, arbeidsmarktgekwalificeerd assistent)	84,4%	87,9%	82,5%	83,3%	83,7%		
	Lager onderwijs (vmbo-b/kg/gl, speciaal onderwijs, LBO)	15,6%	12,1%	17,5%	16,7%	16,3%		
	Opleidingsniveau moeder						9,90	0,04
	Hoger-/middelbaar onderwijs (havo, vwo, hbo, wo, vmbo-tl/mavo, mbo, arbeidsmarktgekwalificeerd assistent)	83,0%	91,1%	80,0%	85,7%	95,4%		
	Lager onderwijs (vmbo-b/kg/gl, speciaal onderwijs, LBO)	17,0%	8,9%	20,0%	14,3%	4,6%		
	Financiële situatie van het gezin waarin de jongere nu woont						77,80	<,001
	Voldoende financiële middelen	52,2%	58,3%	38,0%	48,2%	68,6%		
	Beperkte financiële middelen	28,0%	23,8%	25,1%	18,1%	13,0%		
	Financiële problemen / schulden	8,9%	6,9%	18,2%	10,4%	4,5%		
	Onbekend	11,0%	11,0%	18,7%	23,3%	13,9%		
	Ondersteunend netwerk voor het gezin						149,84	<,001
	Ondersteunend netwerk	38,3%	53,1%	23,5%	47,2%	76,2%		
	Onbekend	7,5%	11,0%	13,9%	14,5%	8,1%		
	Enigszins of geen ondersteunend netwerk	54,2%	35,9%	62,6%	38,3%	15,7%		
	Ernst/heftigheid van conflicten tussen gezinsleden						286,00	<,001
	Conflicten worden adequaat opgelost / geen conflicten	37,7%	75,9%	26,5%	59,6%	96,1%		

Domein	Item Ritax	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Klasse 5	x ²	p
Domein School	Schreeuwen, verhitte discussies, verbale intimidatie	36,4%	13,8%	50,0%	24,8%	3,4%	149,22	<,001
	Conflicten worden vermeden	22,1%	9,1%	18,7%	13,7%			
	Dreiging met lichamelijk geweld	3,7%	1,2%	4,8%	1,9%	0,5%		
	Beloning van gewenst gedrag							
	Consequent en gepaste beloning	48,6%	66,9%	35,3%	61,1%	79,4%		
	Onbekend	25,7%	23,1%	34,8%	26,9%	18,8%		
	Consequent maar te lichte beloning	2,6%	1,7%	2,7%	3,6%	1,3%		
	Consequent maar te zware (overdreven) beloning	3,8%	1,0%	3,2%	0,0%	0,0%		
	Inconsequente beloning	11,0%	2,8%	11,2%	5,2%	0,4%		
	Geen beloning	8,4%	4,5%	12,8%	3,1%	0,0%		
	Aantal dagen dagbesteding (school/stage/werk) per week						118,43	<,001
	5	65,1%	82,2%	54,8%	66,3%	91,4%		
	3 of 4	8,9%	6,6%	12,1%	9,9%	4,7%		
	1 of 2	22,7%	9,2%	29,5%	19,3%	3,9%		
	Onbekend	3,4%	2,0%	3,6%	4,5%			
	Diploma voortgezet onderwijs						64,09	<,001
	Diploma behaald	12,5%	23,1%	10,3%	18,9%	30,2%		
	Onbekend	1,3%	0,7%	0,7%	4,1%	0,4%		
	Voortijdig schoolverlater / nog geen diploma behaald	86,2%	76,2%	89,0%	77,0%	69,4%		
	Aantal verwijderingen uit de les in de afgelopen zes maanden						139,39	<,001
Geen verwijderingen	43,1%	60,1%	39,4%	57,8%	80,5%			
Onbekend	21,2%	19,6%	34,3%	28,2%	12,7%			
Een verwijdering	11,7%	7,6%	5,1%	6,3%	1,8%			
Twee of drie verwijderingen	8,6%	4,3%	8,8%	3,4%	2,7%			
Meer dan drie verwijderingen	15,4%	8,3%	12,5%	4,4%	2,3%			
Aantal schorsingen in de afgelopen zes maanden						86,42	<,001	
Geen schorsing	62,8%	75,5%	55,6%	68,9%	89,1%			
Onbekend	15,1%	12,3%	24,1%	18,9%	6,8%			
Een keer	15,1%	9,7%	13,9%	10,2%	3,6%			
Meer dan een keer	7,1%	2,5%	6,5%	1,9%	0,5%			
Leeftijd bij de eerste schorsing in zijn/haar leven						8,50	0,39	
Jonger dan 13 jaar (basisschool)	5,5%	0,0%	5,3%	7,0%	0,0%			
Onbekend	4,5%	3,5%	9,2%	7,0%	0,0%			

Domein	Item Ritax	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Klasse 5	x ²	p
Domein Vrije tijd en financiën	13 jaar of ouder	90,0%	96,5%	85,5%	86,0%	100,0%	8,47	0,76
	Inschatting van de school dat de jongere de school/opleiding positief zal afronden							
	Waarschijnlijk wel met een diploma/diploma praktijkonderwijs	81,4%	81,6%	77,6%	79,4%	87,7%		
	Onbekend	18,6%	18,4%	22,4%	20,6%	12,3%		
	Manier waarop jongere met geld omgaat						96,80	<,001
	Houdt aan het eind van de maand wel eens geld over en spaart / Heeft geen problemen met het omgaan met geld	59,6%	68,6%	42,0%	58,0%	72,8%		
Onbekend	27,6%	27,4%	37,0%	34,2%	24,6%			
Heeft soms of vaak problemen met het omgaan met geld en heeft soms of vaak schulden	12,8%	4,0%	21,0%	7,8%	2,6%			
Domein Relaties	Bewondering voor en/of imiteren van antisociaal gedrag van leeftijdsgenoten						560,72	<,001
	Niet, jongere staat hier afwijzend tegenover	3,6%	26,4%	4,6%	32,5%	72,4%		
	Onbekend	6,5%	6,9%	8,2%	15,6%	4,3%		
	Enigszins	55,5%	56,4%	50,2%	45,7%	21,1%		
	Wel	34,4%	10,2%	37,0%	6,2%	2,2%		
	De mate waarin de jongere weerstand kan bieden aan de invloed van leeftijdsgenoten met antisociaal gedrag						511,56	<,001
	Heeft alleen omgang met prosociale leeftijdsgenoten / Biedt meestal weerstand tegen de invloed van leeftijdsgenoten met antisociaal gedrag	8,1%	29,7%	8,5%	29,2%	47,0%		
	Onbekend	5,2%	7,6%	6,8%	13,6%	5,6%		
	Biedt soms weerstand tegen de invloed van leeftijdsgenoten met antisociaal gedrag	50,3%	47,9%	43,8%	39,5%	17,7%		
	Biedt zelden weerstand tegen de invloed van leeftijdsgenoten met antisociaal gedrag / Is de leider van leeftijdsgenoten met antisociaal gedrag	34,4%	8,9%	38,8%	9,5%	0,4%		
	Huidige positieve relaties met volwassenen, anders dan gezin of volwassenen die verbonden zijn aan werk of school							
	Positieve relaties met twee of meer volwassenen	28,9%	39,9%	25,6%	41,6%	61,6%		
Onbekend	14,6%	20,5%	17,8%	24,3%	19,4%			

Domein	Item Ritax	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Klasse 5	x ²	p	
Domein Alcohol- en druggebruik	Positieve relatie met één volwassene	31,5%	28,4%	31,3%	20,6%	14,2%	338,06	<,001	
	Geen positieve relatie met volwassenen	25,0%	11,2%	25,3%	13,6%	4,7%			
	Huidige sociale binding met de gemeenschap.								
	Sterke sociale binding	9,9%	25,7%	5,0%	18,9%	54,7%			
	Onbekend	6,5%	10,9%	12,1%	16,9%	9,9%			
	Enigszins sociale binding	60,2%	56,1%	48,4%	53,9%	32,3%			
	Geen sociale binding	23,4%	7,3%	34,5%	10,3%	3,0%	131,85	<,001	
	Is de jongere wel eens gepest?								
	Is nooit gepest	47,1%	58,7%	27,8%	28,4%	61,2%			
	Onbekend	24,5%	22,8%	35,6%	38,3%	22,4%			
	Is wel eens gepest	22,9%	13,9%	23,5%	20,6%	14,7%			
	Is vaak gepest	5,5%	4,6%	13,2%	12,8%	1,7%			
	Heeft de jongere wel eens gepest?						131,41	<,001	
	Heeft nooit gepest	43,4%	61,5%	30,0%	41,7%	70,3%			
	Onbekend	30,4%	22,6%	43,0%	43,4%	22,8%			
	Heeft wel eens gepest	26,3%	15,9%	27,0%	14,9%	6,9%			
	Domein Mate van alcoholgebruik	Mate van alcoholgebruik						27,83	<,001
		Weinig per keer (1-4 glazen)	26,7%	16,8%	30,7%	20,4%	14,1%		
Onbekend		10,7%	3,0%	10,0%	5,6%	1,3%			
Veel per keer (4 glazen of meer)		62,7%	80,2%	59,3%	74,1%	84,6%	66,67	<,001	
Mate van druggebruik									
Weinig per keer (Jongere is wel nog goede aanspreekbaar)		60,3%	83,3%	48,3%	64,8%	94,4%			
Onbekend	16,4%	7,8%	12,9%	12,4%	3,7%				
Veel per keer (Jongere is niet meer goed aanspreekbaar)	23,4%	8,8%	38,8%	22,9%	1,9%				
Domein Geestelijke gezondheid	Is er een diagnose van psychische problemen die nu nog geldig is?						135,10	<,001	
	Nee	49,2%	71,3%	44,8%	56,8%	84,9%			
	Onbekend	2,3%	1,7%	4,6%	6,6%	1,3%			
	Ja	48,4%	27,1%	50,5%	36,6%	13,8%			
Domein houding									

Domein	Item Ritax	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Klasse 5	x ²	p
	Respect voor eigendom van anderen						340,59	<,001
	Heeft respect voor eigendom van anderen	22,9%	49,8%	19,9%	49,8%	83,2%		
	Onbekend	3,1%	4,0%	8,9%	10,3%	2,2%		
	Heeft respect voor persoonlijk eigendom maar niet voor publiekseigendom	10,9%	7,6%	5,7%	4,9%	3,0%		
	Heeft tot op zekere hoogte respect voor persoonlijk/publiekseigendom	49,5%	33,0%	47,7%	30,9%	9,9%		
	Heeft geen respect voor eigendom	13,5%	5,6%	17,8%	4,1%	1,7%		
	Denkfouten						525,74	<,001
	Maakt geen denkfouten	3,6%	10,9%	3,6%	13,2%	48,3%		
	Onbekend	4,4%	10,2%	3,6%	14,4%	8,6%		
	Maakt enigszins denkfouten	41,7%	64,7%	34,5%	54,3%	40,1%		
	Maakt veel denkfouten	50,3%	14,2%	58,4%	18,1%	3,0%		
	Empathie, gewetenswroeging, sympathie of gevoel voor slachtoffer(s)						207,90	<,001
	Heeft spijt van het delict, leeft met het slachtoffer mee	7,0%	14,5%	4,3%	16,0%	36,6%		
	Onbekend	14,1%	16,8%	14,6%	18,5%	15,9%		
	Heeft enigszins spijt van het delict, leeft enigszins met het slachtoffer mee	33,9%	34,3%	25,3%	37,4%	25,4%		
	Heeft geen spijt van het delict, leeft niet met het slachtoffer mee	31,3%	18,5%	42,3%	20,2%	8,2%		
	Niet van toepassing (er is geen direct slachtoffer)	13,8%	15,8%	13,5%	7,8%	13,8%		
	Problemen op het gebied van morele ontwikkeling						456,64	<,001
	Geen problemen, leeftijdsadequate morele ontwikkeling	10,2%	28,7%	6,0%	32,5%	67,2%		
	Onbekend	6,3%	13,9%	13,2%	17,3%	12,9%		
	Enigszins problemen	55,7%	48,5%	38,4%	40,3%	16,4%		
	Wel problemen	27,9%	8,9%	42,3%	9,9%	3,4%		
	De mate waarin de jongere vindt dat wetten en regels en de gangbare omgangsvormen in het maatschappelijk verkeer voor hem/haar gelden						422,97	<,001
	Altijd	20,8%	51,5%	14,9%	45,3%	84,5%		
	Onbekend	7,0%	8,6%	13,5%	14,4%	5,2%		
	Soms	57,8%	37,3%	49,1%	37,4%	9,9%		
	Niet, maar respecteert ze meestal wel	5,5%	1,0%	5,7%	1,6%	0,4%		
	Niet, en respecteert ze niet	8,9%	1,7%	16,7%	1,2%			
	Toekomstbeeld						357,78	<,001
	Sterke wens tot een beter leven (zonder antisociaal gedrag)	29,2%	62,7%	27,4%	65,0%	86,2%		
	Onbekend	4,2%	7,6%	8,5%	11,1%	6,5%		
	Enigszins de wens tot een beter leven	51,8%	27,4%	47,7%	23,0%	6,0%		
	Zwakke of geen wens tot een beter leven	14,8%	2,3%	16,4%	0,8%	1,3%		

Domein	Item Ritax	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Klasse 5	x ²	p
Domein Agressie	De mate waarin jongere bereid is te voldoen aan (de voorwaarden van) een maatregel of interventie gericht op gedragsverandering						179,26	<,001
	Denkt dat hij/zij zal voldoen	59,9%	82,8%	52,7%	72,0%	93,1%		
	Onbekend	8,6%	9,6%	14,9%	13,6%	5,2%		
	Is onzeker of hij/zij zal voldoen	25,5%	6,9%	26,0%	13,2%	1,7%		
	Denkt niet dat hij/zij zal voldoen	6,0%	0,7%	6,4%	1,2%			
Domein Vaardigheden	Interpretatie van gedrag en bedoelingen van anderen in gewone neutrale situaties						311,83	<,001
	Primair positief	52,9%	73,3%	29,2%	51,9%	91,8%		
	Onbekend	18,2%	19,1%	26,0%	33,7%	7,3%		
	Primair negatief of vijandig	28,9%	7,6%	44,8%	14,4%	0,9%		
Domein Vaardigheden	Beheerst/gebruikt vaardigheden voor het omgaan met anderen						67,08	<,001
	Gebruikt vaak of soms sociale vaardigheden	86,2%	91,4%	80,4%	86,0%	97,0%		
	Onbekend	4,2%	4,6%	4,3%	9,1%	3,0%		
	Gebruikt zelden sociale vaardigheden	9,6%	4,0%	15,3%	4,9%			
	Beheerst/ gebruikt vaardigheden voor het omgaan met moeilijke situaties						153,17	<,001
	Gebruikt vaak of soms vaardigheden voor moeilijke situaties	64,6%	76,6%	56,9%	67,5%	91,4%		
	Onbekend	3,1%	7,3%	5,3%	15,6%	5,2%		
	Gebruikt zelden vaardigheden voor moeilijke situaties	32,3%	16,2%	37,7%	16,9%	3,4%		
	Herkent en heeft controle op gebeurtenissen of situaties (externe triggers) die tot problemen kunnen leiden						462,55	<,001
	Heeft actief controle op gebeurtenissen of situaties (externe triggers) die tot problemen kunnen leiden	1,0%	4,3%	1,4%	4,5%	33,6%		
Onbekend	10,2%	19,5%	16,4%	21,4%	14,7%			
Herkent gebeurtenissen of situaties (externe triggers) die tot problemen kunnen leiden	31,8%	46,5%	25,3%	51,4%	48,3%			
Herkent gebeurtenissen of situaties (externe triggers) die tot problemen kunnen leiden niet	57,0%	29,7%	56,9%	22,6%	3,4%			

Bijlage V. Zoekopdracht literatuuronderzoek

Bij het opstellen van de zoekopdrachten is gebruik gemaakt van de PICO(C)-methodiek (Booth et al., 2016; Petticrew & Roberts, 2006). Beide zoekopdrachten bevatten dezelfde populatie (P), namelijk jongeren van 12 tot 23 jaar oud die een strafbaar feit hebben gepleegd. Onder interventie (I) werd enerzijds verstaan interventies die zich richten op criminogene behoeften van de populatie en anderzijds op de werkzame elementen van de werkwijze van de jeugdreclassering. Onderdeel van de PICO(C)-methodiek is dat er een controle groep beschreven wordt. In beide zoekopdrachten is geen controlegroep of andere vergelijkingsgroep gedefinieerd (C). De uitkomstmaat (O) was effectiviteit in termen van (a) het verminderen van recidive en/of (b) het verbeteren van het functioneren van een jongere en/of (c) het bewerkstelligen van een positieve gedragsverandering van een jongere. Enkel voor de zoekterm gericht op werkzame elementen van uitvoering kon de uitkomstmaat ook bestaan uit het voorkomen van (d) overtreding van voorwaarden en/of (e) uitval van een jongere. Tot slot werd onder context (C) verstaan dat de interventies geadviseerd kunnen worden door de jeugdreclassering en/of dat de werkzame elementen kunnen worden gebruikt door jeugdreclasseringswerkers.

Voor alle componenten van de PICO(C)-methodiek zijn verschillende synoniemen geformuleerd. Deze synoniemen zijn door middel van de zoekterm 'OR' toegevoegd aan de zoekopdrachten. Daarnaast zijn de componenten door middel van 'AND' met elkaar gecombineerd. Zie Tabel 1 en Tabel 2 voor de volledige zoekopdrachten.

Tabel 1.

Zoekopdracht evidence-based interventies

Component	Trefwoord en synoniemen
Populatie	Young adult* or Adolescen* or Juvenile* or Youngster* or Youth* AND
Interventie	Treatment* or Method* or Intervention* or Therap* or Program* AND
Vergelijking	Meta* or "Systematic review" AND
Uitkomstmaat	Effectiv* AND
Context	Crim* or Probation* or Delinquen* or Parol* or "Parol Service*" or "Probation Service*" or Perpetrat* of Offen*

Tabel 2.

Zoekopdracht werkzame elementen

Component	Trefwoord en synoniemen
Populatie	"Young Adult*" or Adolescen* or Juvenile* or Youngster* or Youth* AND
Interventie	"Offend* supervision" or "Communit* supervision" or "Supervision skill*" or "Probation* supervision*" or "Parole* supervision*" or "Profession* supervision" or "Correction* supervision*" or "correction* communit*" or "Correction* treatment*" or "Correction* program*" or "Correction* process" or ("Social work" AND ("Criminal justice" or Forensic)) or Aftercare or "Case management" or Monitoring or Electronic* monitor* or "Managing offend*" or "Management offend*" or "Reentry program*" AND
Vergelijking	-

Component	Trefwoord en synoniemen
Uitkomstmaat	Effectiv* or Efficacy or Adherence or Engagement or “What works”
Context	AND Probation* or Parole* or Correction* officer* or “Correction* personel” or “Correction* manager” or “Correction* institution” or “Correction* agenc*” or “Supervision* officer*” or “Supervision* personel” or “Supervision* manager” or “Supervision* institution” or “Supervision* agenc*” or “Offend* officer*” or “Offend* personel” or “Offend* manager” or “Offend* institution” or “Offend* agenc*”

Bijlage VI. Geïnccludeerde studies literatuuronderzoek

In het literatuuronderzoek zijn 26 studies geïnccludeerd. In Tabel 1 zijn de kenmerken van de geïnccludeerde studies weergegeven. Een groot deel van de studies zijn afkomstig uit de Verenigde Staten (n=14) gevolgd door studies uit Nederland (n=4), het Verenigd Koninkrijk (n=3), Canada (n=2), Australië (n=1), China (n=1) en Zweden (n=1). De meeste studies betreffen een meta-analyse en/of systematische review van interventies (n=16) waarbij het in 13 studies om een specifieke interventie gaat en in drie studies om een verscheidenheid aan interventies. De andere tien studies gaan over werkzame elementen van de werkwijze van de jeugdreclassering.

Tabel 1.

Relevante kenmerken van geïnccludeerde studies (N = 26)

Auteur(s), jaar	Land	Onderzoeksdesign	Onderzoeksgroep	Leeftijd	Uitkomstmaat
Interventie studies					
Tripodi & Bender, 2011	Verenigde Staten	Systematische review	Jonge ouders	12-19 jaar	- Het verminderen van recidive - Het verbeteren van het functioneren van een jongere - Het bewerkstelligen van een positieve gedragsverandering
James et al., 2013	Nederland	Meta-review	Jonge ouders	Maximaal 25 jaar	- Het verminderen van recidive
Kim et al., 2013	Verenigde Staten	Systematische review en meta-analyse	Jonge ouders	Niet gespecificeerd	- Het verminderen van recidive
Koehler et al., 2013	Verenigd Koninkrijk	Systematische review	Jonge ouders	Maximaal 25 jaar	- Het verminderen van recidive
Wilson & Hoge, 2013	Canada	Meta-analyse	Jonge ouders	Niet gespecificeerd	- Het verminderen van recidive - Het verbeteren van het functioneren van een jongere - Het bewerkstelligen van een positieve gedragsverandering
Van der Stouwe et al., 2014	Nederland	Meta-analyse	Antisociale en delinquente jongeren	Niet gespecificeerd	- Het verminderen van recidive - Het verbeteren van het functioneren van een jongere
Rhoden et al., 2019	Verenigde Staten	Systematische review	Jonge ouders	maximaal 21 jaar	- Het verminderen van recidive

Auteur(s), jaar	Land	Onderzoeksdesign	Onderzoeksgroep	Leeftijd	Uitkomstmaat
Hodgkinson et al., 2021	Verenigd Koninkrijk	Systematische review	Jonge recidivisten	Niet gespecificeerd	- Het verbeteren van het functioneren van een jongere - Het bewerkstelligen van een positieve gedragsverandering - Het verminderen van recidive - Het verbeteren van het functioneren van een jongere - Het bewerkstelligen van een positieve gedragsverandering
Littell et al., 2021	Verenigde Staten	Systematische review en meta-analyse	Jongeren met externaliserend probleemgedrag	10-17 jaar	- Het verminderen van recidive - Het verbeteren van het functioneren van een jongere
Olaghere et al., 2021	Verenigde Staten	Meta-analyse	Jongeren met externaliserend probleemgedrag	12-18 jaar	- Het verbeteren van het functioneren van een jongere
Olsson et al., 2021	Zweden	Systematische review en meta-analyse	Jonge ouders	10-17 jaar	- Het verminderen van recidive
Pappas & Dent, 2021	Verenigde Staten	Meta-review	Jonge ouders	10-25 jaar	- Het verminderen van recidive
Van der Stouwe et al., 2021	Nederland	Meta-analyse	Jonge ouders	12-18 jaar	- Het verminderen van recidive - Het bewerkstelligen van een positieve gedragsverandering
Zettler, 2021	Verenigde Staten	Systematische review	Jonge ouders	Niet gespecificeerd	- Het verminderen van recidive - Het verbeteren van het functioneren van een jongere - Het bewerkstelligen van een positieve gedragsverandering
Beck & Wong, 2022	Canada	Meta-analyse	Jonge ouders	10-21 jaar	- Het verminderen van recidive - Het bewerkstelligen van een positieve gedragsverandering
Farrington et al., 2022	Verenigd Koninkrijk	Review van systematische reviews	Jonge ouders	Maximaal 18 jaar	- Het verminderen van recidive - Het bewerkstelligen van een positieve gedragsverandering
Duan et al., 2023	China	Meta-analyse	(Jeugd)reclasseringscliënten	Niet gespecificeerd	- Het verminderen van recidive
Heynen et al., 2023	Nederland	Meta-analyse	Jonge ouders	12-23 jaar	- Het verminderen van recidive - Het verbeteren van het functioneren van een jongere

Auteur(s), jaar	Land	Onderzoeksdesign	Onderzoeksgroep	Leeftijd	Uitkomstmaat
					- Het bewerkstelligen van een positieve gedragsverandering
Werkzame elementen					
Schwalbe & Maschi, 2011	Verenigde Staten	Web-based survey reclasseringswerkers	Jonge ouders	Maximaal 18 jaar	- Medewerking jongere
Colwell et al., 2012	Verenigde Staten	Dossier onderzoek	Jeugdreclasseringscliënten	Niet gespecificeerd	- Strafrechtelijke veroordeling
Ryan et al., 2014	Verenigde Staten	Dossier onderzoek met matching	Jeugdreclasseringscliënten, geen recidivisten	Maximaal 16 jaar	- Recidive risico
Trotter et al., 2015	Australië	Observatie supervisie tussen jongeren en reclasseringswerker	Jeugdreclasseringscliënten	12-18 jaar	- Betrokkenheid jongere
Robertson et al., 2019	Verenigde Staten	Survey reclasseringswerkers	Jeugdreclasseringscliënten	10-19 jaar	- Betrokkenheid ouders
Bernard et al., 2020	Verenigde Staten	Evaluatieonderzoek	Jeugdreclasseringscliënten	15-25 jaar	- Arrestatie
Barnes-Lee et al., 2023	Verenigde Staten	Evaluatieonderzoek	Jeugdreclasseringscliënten	Gemiddeld 14.6 jaar	- Het verminderen van recidive risico
Ingel et al., 2023	Verenigde Staten	Focusgroepen met reclasseringswerkers	Jeugdreclasseringscliënten	Niet gespecificeerd	- Betrokkenheid ouders

Referentielijst geïncludeerde studies

- Barnes-Lee, A. R., Goodson, M. V., & Scott, N. A. (2023). Dynamic Risk and Differential Impacts of Probation: Examining Age, Race, and Gender as Responsivity Factors. *Law and Human Behavior*, 47(4), 526–537. <https://doi.org/10.1037/lhb0000534>
- Beck, N., & Wong, J. S. (2022). A Meta-Analysis of the Effects of Wilderness Therapy on Delinquent Behaviors Among Youth. *Criminal Justice and Behavior*, 49(5), 700-729. <https://doi.org/10.1177/009385482211078002>
- Bernard, K., Schwager, D., & Sitney, M. (2020). Reimagining Probation and Parole for Young Adults in the United States. *European Journal of Probation*, 12(3), 200-218. <https://doi.org/10.1177/2066220320981180>
- Colwell, B., Villarreal, S. F., & Espinosa, E. M. (2012). Preliminary Outcomes of a Pre-Adjudication Diversion Initiative for Juvenile Justice Involved Youth with Mental Health Needs in Texas. *Criminal Justice and Behavior*, 39(4), 447-460. <https://doi.org/10.1177/0093854811433571>
- Duan, W. J., Wang, Z. C., Yang, C. Y., & Ke, S. T. (2023). Are risk-need-responsivity principles golden? A meta-analysis of randomized controlled trials of community correction programs. *Journal of Experimental Criminology*. <https://doi.org/10.1007/s11292-022-09550-w>
- Farrington, D. P., Gaffney, H., & White, H. (2022). Effectiveness of 12 Types of Interventions in Reducing Juvenile Offending and Antisocial Behaviour. *Canadian Journal of Criminology and Criminal Justice*, 64(4), 47-68. <https://doi.org/10.3138/cjccj.2022-0022>
- Heynen, E., Hoogsteder, L., van Vugt, E., Schalkwijk, F., Stams, G. J., & Assink, M. (2023). Effectiveness of Moral Developmental Interventions for Youth Engaged in Delinquent Behavior: A Meta-Analysis. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 1-22. <https://doi.org/10.1177/0306624X231172648>
- Hodgkinson, R., Beattie, S., Roberts, R., & Hardy, L. (2021). Psychological resilience interventions to reduce recidivism in young people: A systematic review. *Adolescent Research Review*, 6(4), 333-357. <https://doi.org/10.1007/s40894-020-00138-x>
- Ingel, S. N., Davis, L. R., Rudes, D. S., Taxman, F. S., Hartwell, T. N., Drazdowski, T. K., Mccart, M. R., Chapman, J. E., & Sheidow, A. J. (2023). Juvenile Probation Officer Perceptions of Parental Involvement in Juvenile Probation and With Contingency Management. *Criminal Justice and Behavior*, 50(1), 40-55. <https://doi.org/10.1177/00938548221106468>
- James, C., Stams, G. J. J. M., Asscher, J. J., de Roo, A. K., & van der Laan, P. H. (2013). Aftercare programs for reducing recidivism among juvenile and young adult offenders: a meta-analytic review. *Clinical Psychology Review*, 33(2), 263-274. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2012.10.013>
- Kim, B., Merlo, A. V., & Benekos, P. J. (2013). Effective correctional intervention programmes for juveniles: review and synthesis of meta-analytic evidence. *International Journal of Police Science and Management*, 15(3), 169-189. <https://doi.org/10.1350/ijps.2013.15.3.310>
- Koehler, J. A., Lösel, F., Akoensi, T. D., & Humphreys, D. K. (2013). A systematic review and meta-analysis on the effects of young offender treatment programs in Europe. *Journal of Experimental Criminology*, 9(1), 19-43. <https://doi.org/10.1007/s11292-012-9159-7>
- Littell, J. H., Pigott, T. D., Nilsen, K. H., Green, S. J., & Montgomery, O. L. K. (2021). Multisystemic Therapy (R) for social, emotional, and behavioural problems in youth age 10 to 17: An updated systematic review and meta-analysis. *Campbell Systematic Reviews*, 17(4). <https://doi.org/10.1002/cl2.1158>
- Olaghere, A., Wilson, D. B., & Kimbrell, C. S. (2021). Trauma-informed interventions for at-risk and justice-involved youth: A meta-analysis. *Criminal Justice and Behavior*, 48(9), 1261-1277. <https://doi.org/10.1177/00938548211003117>
- Olsson, T. M., Långström, N., Skoog, T., Andree Lofholm, C., Leer, L., Brolund, A., Ringborg, A., Nykanen, P., Syversson, A., & Sundell, K. (2021). Systematic review and meta-analysis of noninstitutional psychosocial interventions to prevent juvenile criminal recidivism. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 89(6), 514-527. <https://doi.org/10.1037/ccp0000652>
- Pappas, L. N., & Dent, A. L. (2023). The 40-year debate: a meta-review on what works for juvenile offenders. *Journal of Experimental Criminology*, 19, 1-30. <https://doi.org/10.1007/s11292-021-09472-z>
- Rhoden, M.-A., Macgowan, M. J., & Huang, H. (2019). A systematic review of psychological trauma interventions for juvenile offenders. *Research on Social Work Practice*, 29(8), 892-909. <https://doi.org/10.1177/1049731518806578>
- Robertson, A. A., Hiller, M., Dembo, R., Dennis, M., Scott, C., Henry, B. F., & Elkington, K. S. (2019). National Survey of Juvenile Community Supervision Agency Practices and Caregiver Involvement in Behavioral Health Treatment. *Journal of Child & Family Studies*, 28(11), 3110-3120. <https://doi.org/10.1007/s10826-019-01488-4>

- Ryan, J. P., Abrams, L. S., & Huang, H. (2014). First-Time Violent Juvenile Offenders: Probation, Placement, and Recidivism. *Social Work Research, 38*(1), 7-18. <https://doi.org/10.1093/swr/svu004>
- Schwalbe, C. S., & Maschi, T. (2011). Confronting Delinquency: Probations Officers' Use of Coercion and Client-Centered Tactics to Foster Youth Compliance. *Crime & Delinquency, 57*(5), 801-822. <https://doi.org/10.1177/0011128709335150>
- Tripodi, S. J., & Bender, K. (2011). Substance abuse treatment for juvenile offenders: A review of quasi-experimental and experimental research. *Journal of Criminal Justice, 39*(3), 246-252. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2011.02.007>
- Trotter, C., Evans, P., & Baidawi, S. (2017). The Effectiveness of Challenging Skills in Work with Young Offenders. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology, 61*(4), 397-412. <https://doi.org/10.1177/0306624X15596728>
- van der Stouwe, T., Asscher, J. J., Stams, G. J. J. M., Dekovic, M., & van der Laan, P. H. (2014). The effectiveness of multisystemic therapy (MST): A meta-analysis. *Clinical Psychology Review, 34*(6), 468-481. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2014.06.006>
- van der Stouwe, T., Gubbels, J., Castenmiller, Y. L., van der Zouwen, M., Asscher, J. J., Hoeve, M., van der Laan, P. H., & Stams, G. J. J. M. (2021). The effectiveness of social skills training (SST) for juvenile delinquents: a meta-analytical review. *Journal of Experimental Criminology, 17*(3), 369-396. <https://doi.org/10.1007/s11292-020-09419-w>
- Wilson, H. A., & Hoge, R. D. (2013). The Effect of Youth Diversion Programs on Recidivism: A Meta-Analytic Review. *Criminal Justice and Behavior, 40*(5), 497-518. <https://doi.org/10.1177/0093854812451089>
- Zettler, H. R. (2021). Much to Do About Trauma: A Systematic Review of Existing Trauma-Informed Treatments on Youth Violence and Recidivism. *Youth Violence and Juvenile Justice, 19*(1), 113-134. <https://doi.org/10.1177/1541204020939645>

Bijlage VII. Vragen Delphi-studie

Voor elke Delhi-ronde is een vragenlijst gemaakt. Het doel van de eerste Delphi-ronde is om uitspraken van professionals te verzamelen over toezicht en begeleiding van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering. De vragenlijst van Delphi-ronde 1 bestond uit twee onderdelen (1) vragen over de achtergrondgegevens van de professionals, zoals geslacht, leeftijd, welke organisatie werkzaam, functie en werkervaring en (2) vragen die ingingen op het toezicht en de begeleiding van de vijf profielen die in Deelproject I zijn geïdentificeerd. De tweede en derde Delphi-ronde is de mate van consensus gemeten over de begeleidingsvormen en interventies die door de experts per profiel genoemd zijn in Delphi-ronde 1. In de derde rondes worden de experts gevraagd de vragen uit de tweede ronde nogmaals te beantwoorden waarbij ook de individuele en geaggregeerde resultaten uit de vorige ronde worden voorgelegd.

Vragen Delphi-ronde 1

Introductie

Het doel van deze online Delphi-studie is om overeenstemming te krijgen over de mate waarin het huidige palet aan toezicht en begeleidingsvarianten van de jeugdreclassering aansluit op de doelgroep. Door gebruik te maken van kennis en ervaringen van professionals zoals u, willen wij nagaan welke aanpassingen van en/of aanvullingen op de toezicht en begeleidingsvarianten van de jeugdreclassering wenselijk zijn.

Deze online Delphi-studie bestaat uit verschillende rondes; dit is de 1e ronde. In deze ronde geven we een korte beschrijving van vijf profielen van jongeren die onder toezicht staan van de jeugdreclassering. Deze profielen zijn gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek waarbij gebruik is gemaakt van de variabelen uit de Ritax en een latente klassenanalyse. Per profielbeschrijving leggen wij u een aantal (open) vragen voor.

Let op: Er zijn geen goede of foute antwoorden. Wij zijn vooral geïnteresseerd in uw eigen inzichten en ideeën. Het invullen van deze ronde duurt tussen de 20 en 30 minuten.

Voordat u de vragen kunt beantwoorden, vragen we u in te stemmen met onderzoeksdeelname en toestemming te geven voor het bewaren van uw gegevens.

Wij willen u alvast hartelijk bedanken voor uw deelname!

Met vriendelijke groet,

Romie Schonewille, Ashley Parren, Ilja Bongers en Chijs van Nieuwenhuizen

Informed consent

Hierbij verklaar ik deel te nemen aan de online Delphi-studie als onderdeel van het onderzoek 'Doelgroeponderzoek jeugdreclassering', uitgevoerd door de Onderzoeksgroep Forensische Geestelijke Gezondheidszorg in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC).

- Ik heb de informatie in de informatiefolder gelezen en had de mogelijkheid om vragen te stellen of aanvullende informatie te krijgen. Mijn vragen zijn voldoende beantwoord.
- Ik had voldoende tijd om te beslissen over mijn deelname.
- Ik ben op de hoogte van de vrijwillige deelname en het is mij bekend dat ik op elk moment kan beslissen om te stoppen met mijn deelname.
- Ik weet dat mijn e-mailadres gedurende dit onderzoek wordt opgeslagen, zodat contact kan worden opgenomen ten behoeve van deze Delphi-studie. Mijn e-mailadres zal worden bewaard tot de openbaarmaking van het eindrapport. Na openbaarmaking van het eindrapport wordt mijn e-mailadres verwijderd van de opslaglocatie.
- Ik ben ervan op de hoogte dat mijn antwoorden 20 jaar worden bewaard. Hiermee ben ik akkoord op voorwaarde dat mijn privacy wordt gewaarborgd. Alle antwoorden worden anoniem (zonder direct identificerende persoonsgegevens) opgeslagen zonder link naar mijn e-mailadres.

Ik bevestig hierbij mijn deelname aan het onderzoek.

Algemene vragen

De antwoorden op deze vragen worden enkel gebruikt om de kenmerken van de professionals te beschrijven. De antwoorden op deze vragen worden niet gekoppeld aan de antwoorden op de vragen met betrekking tot de profielen van jongeren.

1. Wat is uw geslacht?
2. Wat is uw leeftijd?
3. Bij welke organisatie bent u werkzaam?
4. Indien u werkzaam bent bij een gecertificeerde instelling: bij welke van de onderstaande instellingen bent u werkzaam? (*meerkeuzevraag*)
5. Indien u werkzaam bent bij een gecertificeerde instelling: wat is uw functie?
6. Hoe lang bent u werkzaam bij uw huidige werkgever?

Profiel 1

Jongeren in dit profiel hebben veel antisociale vrienden en een problematische vrijetijdsbesteding. Ze laten veel gedragsproblemen zien en nauwelijks stemmingsproblemen. Ze zijn trots op hun antisociale gedrag en hebben geen respect voor autoriteitsfiguren. Ze hechten daarnaast geen tot weinig belang aan onderwijs en ze spijbelen vaak. Daar tegenover staat dat, als ze naar school gaan, ze nauwelijks worden verwijderd uit de les of worden geschorst. Deze jongeren wonen vaak thuis. Bij de meeste jongeren in dit profiel is echter nauwelijks toezicht van ouders/verzorgers en worden geen regels door hen opgesteld. Het lijkt er wel op dat de ouders/verzorgers over het algemeen gewenst gedrag belonen.

1. Herkent u dit profiel van jongeren?
2. Welke vorm van toezicht en begeleiding van jongeren in dit profiel heeft uw voorkeur?
3. Kunt u deze vorm van toezicht en begeleiding aanbieden binnen uw organisatie?
4. Hoe vaak zou u een jongere in dit profiel willen zien en/of spreken?
5. Hoe zou volgens u invulling moeten worden gegeven aan toezicht en begeleiding van jongeren in dit profiel?
6. Er bestaan verschillende toezicht en begeleidingsvarianten; welke is volgens u het meest passend voor jongeren in dit profiel? (*meerkeuzevraag*)
7. Wat mist u nog in het toezicht en de begeleiding van jongeren in dit profiel?
8. Wat is volgens u het meest urgente probleem om aan te pakken bij jongeren in dit profiel?
9. Zijn er specifieke interventies die u zou adviseren voor jongeren in dit profiel?

Profiel 2

Jongeren in dit profiel wonen over het algemeen bij hun ouders/verzorgers. Hun ouders/verzorgers staan afkeurend tegenover het antisociale gedrag van de jongeren en de jongeren zelf nemen gedeeltelijk verantwoordelijkheid voor hun antisociale gedrag. Ouders/verzorgers stellen regels op en jongeren lijken hier gehoorzaam aan te zijn. Jongeren in dit profiel drinken regelmatig alcohol maar gebruiken nauwelijks drugs. Ze hebben zowel prosociale- als antisociale vrienden en hebben in enige mate bewondering voor het antisociale gedrag van leeftijdsgenoten. Ze kunnen probleemsituaties herkennen maar zijn onvoldoende in staat om verschillende oplossingen te bedenken voor lastige situaties. Voor het oplossen van conflicten gebruiken deze jongeren eerder verbale agressie dan fysieke agressie.

1. Herkent u dit profiel van jongeren?
2. Welke vorm van toezicht en begeleiding van jongeren in dit profiel heeft uw voorkeur?
3. Kunt u deze vorm van toezicht en begeleiding aanbieden binnen uw organisatie?
4. Hoe vaak zou u een jongere in dit profiel willen zien en/of spreken?
5. Hoe zou volgens u invulling moeten worden gegeven aan toezicht en begeleiding van jongeren in dit profiel?

6. Er bestaan verschillende toezicht en begeleidingsvarianten; welke is volgens u het meest passend voor jongeren in dit profiel? (*meerkeuzevraag*)
7. Wat mist u nog in het toezicht en de begeleiding van jongeren in dit profiel?
8. Wat is volgens u het meest urgente probleem om aan te pakken bij jongeren in dit profiel?
9. Zijn er specifieke interventies die u zou adviseren voor jongeren in dit profiel?

Profiel 3

Jongeren in dit profiel laten op alle levensgebieden veel risico's zien. Thuis hebben zij veel problemen: ze hebben te maken met huiselijk geweld, seksueel misbruik, mishandeling en verwaarlozing. Deze jongeren hebben vaak een kinderbeschermingsmaatregel opgelegd gekregen. Jongeren in dit profiel vinden hun eigen antisociale gedrag acceptabel, hebben antisociale vrienden en een enkeling is lid van een bende. Deze jongeren weten niet altijd wat goed of fout is. Ze lossen problemen vaak op met agressie en beoordelen het gedrag en de bedoelingen van anderen eerder als vijandig dan positief. De meeste jongeren in dit profiel gebruiken drugs, zijn vijandig naar autoriteitsfiguren en zijn impulsief. Enkele jongeren in dit profiel hebben last van stemmingsproblemen, suïcidale gedachten en sommige hebben zichzelf recent of in het verleden opzettelijk beschadigd.

1. Herkent u dit profiel van jongeren?
2. Welke vorm van toezicht en begeleiding van jongeren in dit profiel heeft uw voorkeur?
3. Kunt u deze vorm van toezicht en begeleiding aanbieden binnen uw organisatie?
4. Hoe vaak zou u een jongere in dit profiel willen zien en/of spreken?
5. Hoe zou volgens u invulling moeten worden gegeven aan toezicht en begeleiding van jongeren in dit profiel?
6. Er bestaan verschillende toezicht en begeleidingsvarianten; welke is volgens u het meest passend voor jongeren in dit profiel? (*meerkeuzevraag*)
7. Wat mist u nog in het toezicht en de begeleiding van jongeren in dit profiel?
8. Wat is volgens u het meest urgente probleem om aan te pakken bij jongeren in dit profiel?
9. Zijn er specifieke interventies die u zou adviseren voor jongeren in dit profiel?

Profiel 4

Jongeren in dit profiel hebben internaliserende gedragsproblemen waaronder stemmingsproblemen en in enkele gevallen hebben ze suïcidale gedachten of hebben ze zichzelf in het verleden opzettelijk beschadigd. De meeste jongeren in dit profiel gebruiken drugs, drinken bijna geen alcohol en ze hebben nauwelijks externaliserende gedragsproblemen. Enkele jongeren in dit profiel hebben te maken met zowel fysieke- als verbale mishandeling en zijn getuige (geweest) van huiselijk geweld. Een groot deel van de jongeren in dit profiel heeft een kinderbeschermingsmaatregel opgelegd gekregen. Jongeren in dit profiel scoren op veel items van de Ritax onbekend. Zo is vaak onbekend of zij een problematische

vrijtijdsbesteding en/of antisociale vrienden hebben en dit geldt ook voor spijbelen. Jongeren in dit profiel missen een ondersteunend netwerk waardoor weinig bekend is over dergelijke risicofactoren.

1. Herkent u dit profiel van jongeren?
2. Welke vorm van toezicht en begeleiding van jongeren in dit profiel heeft uw voorkeur?
3. Kunt u deze vorm van toezicht en begeleiding aanbieden binnen uw organisatie?
4. Hoe vaak zou u een jongere in dit profiel willen zien en/of spreken?
5. Hoe zou volgens u invulling moeten worden gegeven aan toezicht en begeleiding van jongeren in dit profiel?
6. Er bestaan verschillende toezicht en begeleidingsvarianten; welke is volgens u het meest passend voor jongeren in dit profiel? (*meerkeuzevraag*)
7. Wat mist u nog in het toezicht en de begeleiding van jongeren in dit profiel?
8. Wat is volgens u het meest urgente probleem om aan te pakken bij jongeren in dit profiel?
9. Zijn er specifieke interventies die u zou adviseren voor jongeren in dit profiel?

Profiel 5

Jongeren in dit profiel laten weinig problemen en risico's zien en hebben veel beschermende factoren. Deze jongeren wonen meestal thuis, ouders/verzorgers van deze jongeren stellen regels op en de jongeren zijn daar gehoorzaam aan. Zij gaan naar school en spijbelen bijna nooit. Jongeren in dit profiel hebben prosociale vrienden of juist geen vrienden en laten weinig internaliserende en externaliserende gedragsproblemen zien. Het grootste probleem van deze jongeren betreft middelengebruik: een groot deel van de jongeren in dit profiel drinkt regelmatig alcohol.

1. Herkent u dit profiel van jongeren?
2. Welke vorm van toezicht en begeleiding van jongeren in dit profiel heeft uw voorkeur?
3. Kunt u deze vorm van toezicht en begeleiding aanbieden binnen uw organisatie?
4. Hoe vaak zou u een jongere in dit profiel willen zien en/of spreken?
5. Hoe zou volgens u invulling moeten worden gegeven aan toezicht en begeleiding van jongeren in dit profiel?
6. Er bestaan verschillende toezicht en begeleidingsvarianten; welke is volgens u het meest passend voor jongeren in dit profiel? (*meerkeuzevraag*)
7. Wat mist u nog in het toezicht en de begeleiding van jongeren in dit profiel?
8. Wat is volgens u het meest urgente probleem om aan te pakken bij jongeren in dit profiel?
9. Zijn er specifieke interventies die u zou adviseren voor jongeren in dit profiel?

Vragen Delphi-ronde 2

Introductie

Beste professional,

Op basis van uw antwoorden uit de 1e ronde hebben we uitspraken opgesteld over de kenmerken van toezicht, begeleiding en interventies voor jongeren onder toezicht van de jeugdreclassering. We willen u vragen om deze uitspraken in deze 2de ronde te beoordelen. Op deze manier kunnen we nog meer zicht krijgen op, en overeenstemming bereiken over, de kenmerken van toezicht, begeleiding en interventies voor jongeren in de verschillende profielen.

De vragenlijst van deze 2e ronde begint – net als bij de 1e ronde – met een beschrijving van één van de 5 profielen. De profielen worden in willekeurige volgorde aangeboden. Dit betekent dat niet altijd met profiel 1 gestart wordt. Elke beschrijving wordt gevolgd door uitspraken over de kenmerken van toezicht, begeleiding en interventies voor jongeren onder toezicht van de jeugdreclassering. Wij willen u vragen om aan te geven in hoeverre u deze uitspraken belangrijk vindt voor jongeren in dit profiel. Dit kunt u aangeven op een 7-puntsschaal, die loopt van 'geheel onbelangrijk' tot 'heel erg belangrijk'.

Wij willen u wederom alvast hartelijk danken voor uw deelname!

Met vriendelijke groet,

Romie Schonewille, Ashley Parren, Ilja Bongers en Chijs van Nieuwenhuizen

Profiel 1

Jongeren in dit profiel hebben veel antisociale vrienden en een problematische vrijetijdsbesteding. Ze laten veel gedragsproblemen zien en nauwelijks stemmingsproblemen. Ze zijn trots op hun antisociale gedrag en hebben geen respect voor autoriteitsfiguren. Ze hechten daarnaast geen tot weinig belang aan onderwijs en ze spijbelen vaak. Daar tegenover staat dat, als ze naar school gaan, ze nauwelijks worden verwijderd uit de les of worden geschorst. Deze jongeren wonen vaak thuis. Bij de meeste jongeren in dit profiel is echter nauwelijks toezicht van ouders/verzorgers en worden geen regels door hen opgesteld. Het lijkt er wel op dat de ouders/verzorgers over het algemeen gewenst gedrag belonen.

Geheel onbelangrijk	Onbelangrijk	Enigszins onbelangrijk	Neutraal	Enigszins belangrijk	Belangrijk	Heel erg belangrijk
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk dat:

1. contact wordt gemaakt door de reclasseringswerker met een jongere

2. een jongere positief wordt benaderd
3. duidelijke kaders en grenzen worden gesteld
4. wordt aangesloten bij de behoeften van een jongere
5. toekomstgericht wordt gewerkt
6. ouders worden betrokken
7. vrienden worden betrokken
8. school wordt betrokken
9. ketenpartners zoals politie, gemeente, werk, wijkagent, sociaal wijkteam, worden betrokken
10. een jongere inzicht krijgt in de risico's die verbonden zijn aan zijn/haar probleemgedrag
11. er ruimte is om te oefenen met vaardigheden
12. er vaardigheden en gedragsalternatieven worden aangeboden
13. de problemen van een jongere in kaart worden gebracht
14. een jongere psycho-educatie krijgt over zijn/haar problematiek
15. een jongere informatie krijgt over het reclasseringstraject
16. een jongere in een veilige omgeving kan wonen
17. een buddy, coach of ervaringsdeskundige wordt ingezet
18. er aandacht is voor de opvoedingsvaardigheden van ouders
19. een jongere sociale vaardigheden leert
20. er aandacht is voor de dagbesteding van een jongere
21. GGZ-hulp wordt aangeboden
22. er aandacht is voor traumaproblematiek
23. er ondersteuning komt gericht op het systeem van een jongere
24. er een vriendschappelijk steunend netwerk is
25. hij/zij een prosociale plek in de maatschappij heeft

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk om:

26. iets te doen aan zijn/haar alcoholproblematiek
27. iets te doen aan zijn/haar drugsproblematiek
28. iets te doen aan zijn/haar problemen met emotieregulatie
29. iets te doen aan zijn/haar agressieproblematiek
30. het zelfvertrouwen, weerbaarheid en veerkracht te vergroten
31. aandacht te hebben voor online- en sociale mediagebruik

Profiel 2

Jongeren in dit profiel wonen over het algemeen bij hun ouders/verzorgers. Hun ouders/verzorgers staan afkeurend tegenover het antisociale gedrag van de jongeren en de jongeren zelf nemen gedeeltelijk verantwoordelijkheid voor hun antisociale gedrag. Ouders/verzorgers stellen regels op en jongeren lijken hier gehoorzaam aan te zijn. Jongeren in dit profiel drinken regelmatig alcohol maar gebruiken nauwelijks drugs. Ze hebben zowel prosociale- als antisociale vrienden en hebben in enige mate bewondering voor het antisociale gedrag van leeftijdsgenoten. Ze kunnen probleemsituaties herkennen maar zijn onvoldoende in staat om verschillende oplossingen te bedenken voor lastige situaties. Voor het oplossen van conflicten gebruiken deze jongeren eerder verbale agressie dan fysieke agressie.

Geheel onbelangrijk	Onbelangrijk	Enigszins onbelangrijk	Neutraal	Enigszins belangrijk	Belangrijk	Heel erg belangrijk
O	O	O	O	O	O	O

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk dat:

1. contact wordt gemaakt door de reclasseringswerker met een jongere
2. een jongere positief wordt benaderd
3. duidelijke kaders en grenzen worden gesteld
4. wordt aangesloten bij de behoeften van een jongere
5. toekomstgericht wordt gewerkt
6. ouders worden betrokken
7. vrienden worden betrokken
8. school wordt betrokken
9. ketenpartners zoals politie, gemeente, werk, wijkagent, sociaal wijkteam, worden betrokken
10. een jongere inzicht krijgt in de risico's die verbonden zijn aan zijn/haar probleemgedrag
11. er ruimte is om te oefenen met vaardigheden
12. er vaardigheden en gedragsalternatieven worden aangeboden
13. de problemen van een jongere in kaart worden gebracht
14. een jongere psycho-educatie krijgt over zijn/haar problematiek
15. een jongere informatie krijgt over het reclasseringstraject
16. een jongere in een veilige omgeving kan wonen
17. een buddy, coach of ervaringsdeskundige wordt ingezet
18. er aandacht is voor de opvoedingsvaardigheden van ouders
19. een jongere sociale vaardigheden leert
20. er aandacht is voor de dagbesteding van een jongere
21. GGZ-hulp wordt aangeboden

22. er aandacht is voor traumaproblematiek
23. er ondersteuning komt gericht op het systeem van een jongere
24. er een vriendschappelijk steunend netwerk is
25. hij/zij een prosociale plek in de maatschappij heeft

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk om:

26. iets te doen aan zijn/haar alcoholproblematiek
27. iets te doen aan zijn/haar drugsproblematiek
28. iets te doen aan zijn/haar problemen met emotieregulatie
29. iets te doen aan zijn/haar agressieproblematiek
30. het zelfvertrouwen, weerbaarheid en veerkracht te vergroten
31. aandacht te hebben voor online- en sociale mediagebruik

Profiel 3

Jongeren in dit profiel laten op alle levensgebieden veel risico's zien. Thuis hebben zij veel problemen: ze hebben te maken met huiselijk geweld, seksueel misbruik, mishandeling en verwaarlozing. Deze jongeren hebben vaak een kindbeschermingsmaatregel opgelegd gekregen. Jongeren in dit profiel vinden hun eigen antisociale gedrag acceptabel, hebben antisociale vrienden en een enkeling is lid van een bende. Deze jongeren weten niet altijd wat goed of fout is. Ze lossen problemen vaak op met agressie en beoordelen het gedrag en de bedoelingen van anderen eerder als vijandig dan positief. De meeste jongeren in dit profiel gebruiken drugs, zijn vijandig naar autoriteitsfiguren en zijn impulsief. Enkele jongeren in dit profiel hebben last van stemmingsproblemen, suïcidale gedachten en sommige hebben zichzelf recent of in het verleden opzettelijk beschadigd.

Geheel onbelangrijk	Onbelangrijk	Enigszins onbelangrijk	Neutraal	Enigszins belangrijk	Belangrijk	Heel erg belangrijk
○	○	○	○	○	○	○

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk dat:

1. contact wordt gemaakt door de reclasseringswerker met een jongere
2. een jongere positief wordt benaderd
3. duidelijke kaders en grenzen worden gesteld
4. wordt aangesloten bij de behoeften van een jongere
5. toekomstgericht wordt gewerkt
6. ouders worden betrokken
7. vrienden worden betrokken

8. school wordt betrokken
9. ketenpartners zoals politie, gemeente, werk, wijkagent, sociaal wijkteam, worden betrokken
10. een jongere inzicht krijgt in de risico's die verbonden zijn aan zijn/haar probleemgedrag
11. er ruimte is om te oefenen met vaardigheden
12. er vaardigheden en gedragsalternatieven worden aangeboden
13. de problemen van een jongere in kaart worden gebracht
14. een jongere psycho-educatie krijgt over zijn/haar problematiek
15. een jongere informatie krijgt over het reclasseringstraject
16. een jongere in een veilige omgeving kan wonen
17. een buddy, coach of ervaringsdeskundige wordt ingezet
18. er aandacht is voor de opvoedingsvaardigheden van ouders
19. een jongere sociale vaardigheden leert
20. er aandacht is voor de dagbesteding van een jongere
21. GGZ-hulp wordt aangeboden
22. er aandacht is voor traumaproblematiek
23. er ondersteuning komt gericht op het systeem van een jongere
24. er een vriendschappelijk steunend netwerk is
25. hij/zij een prosociale plek in de maatschappij heeft

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk om:

26. iets te doen aan zijn/haar alcoholproblematiek
27. iets te doen aan zijn/haar drugsproblematiek
28. iets te doen aan zijn/haar problemen met emotieregulatie
29. iets te doen aan zijn/haar agressieproblematiek
30. het zelfvertrouwen, weerbaarheid en veerkracht te vergroten
31. aandacht te hebben voor online- en sociale mediagebruik

Profiel 4

Jongeren in dit profiel hebben internaliserende gedragsproblemen waaronder stemmingsproblemen en in enkele gevallen hebben ze suïcidale gedachten of hebben ze zichzelf in het verleden opzettelijk beschadigd. De meeste jongeren in dit profiel gebruiken drugs, drinken bijna geen alcohol en ze hebben nauwelijks externaliserende gedragsproblemen. Enkele jongeren in dit profiel hebben te maken met zowel fysieke- als verbale mishandeling en zijn getuige (geweest) van huiselijk geweld. Een groot deel van de jongeren in dit profiel heeft een kindbeschermingsmaatregel opgelegd gekregen. Jongeren in dit profiel scoren op veel items van de Ritax onbekend. Zo is vaak onbekend of zij een problematische

vrijtijdsbesteding en/of antisociale vrienden hebben en dit geldt ook voor spijbelen. Jongeren in dit profiel missen een ondersteunend netwerk waardoor weinig bekend is over dergelijke risicofactoren.

Geheel onbelangrijk	Onbelangrijk	Enigszins onbelangrijk	Neutraal	Enigszins belangrijk	Belangrijk	Heel erg belangrijk
O	O	O	O	O	O	O

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk dat:

1. contact wordt gemaakt door de reclasseringswerker met een jongere
2. een jongere positief wordt benaderd
3. duidelijke kaders en grenzen worden gesteld
4. wordt aangesloten bij de behoeften van een jongere
5. toekomstgericht wordt gewerkt
6. ouders worden betrokken
7. vrienden worden betrokken
8. school wordt betrokken
9. ketenpartners zoals politie, gemeente, werk, wijkagent, sociaal wijkteam, worden betrokken
10. een jongere inzicht krijgt in de risico's die verbonden zijn aan zijn/haar probleemgedrag
11. er ruimte is om te oefenen met vaardigheden
12. er vaardigheden en gedragsalternatieven worden aangeboden
13. de problemen van een jongere in kaart worden gebracht
14. een jongere psycho-educatie krijgt over zijn/haar problematiek
15. een jongere informatie krijgt over het reclasseringstraject
16. een jongere in een veilige omgeving kan wonen
17. een buddy, coach of ervaringsdeskundige wordt ingezet
18. er aandacht is voor de opvoedingsvaardigheden van ouders
19. een jongere sociale vaardigheden leert
20. er aandacht is voor de dagbesteding van een jongere
21. GGZ-hulp wordt aangeboden
22. er aandacht is voor traumaproblematiek
23. er ondersteuning komt gericht op het systeem van een jongere
24. er een vriendschappelijk steunend netwerk is
25. hij/zij een prosociale plek in de maatschappij heeft

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk om:

26. iets te doen aan zijn/haar alcoholproblematiek

27. iets te doen aan zijn/haar drugsproblematiek
28. iets te doen aan zijn/haar problemen met emotieregulatie
29. iets te doen aan zijn/haar agressieproblematiek
30. het zelfvertrouwen, weerbaarheid en veerkracht te vergroten
31. aandacht te hebben voor online- en sociale mediagebruik

Profiel 5

Jongeren in dit profiel laten weinig problemen en risico's zien en hebben veel beschermende factoren. Deze jongeren wonen meestal thuis, ouders/verzorgers van deze jongeren stellen regels op en de jongeren zijn daar gehoorzaam aan. Zij gaan naar school en spijbelen bijna nooit. Jongeren in dit profiel hebben prosociale vrienden of juist geen vrienden en laten weinig internaliserende en externaliserende gedragsproblemen zien. Het grootste probleem van deze jongeren betreft middelengebruik: een groot deel van de jongeren in dit profiel drinkt regelmatig alcohol.

Geheel onbelangrijk	Onbelangrijk	Enigszins onbelangrijk	Neutraal	Enigszins belangrijk	Belangrijk	Heel erg belangrijk
○	○	○	○	○	○	○

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk dat:

1. contact wordt gemaakt door de reclasseringswerker met een jongere
2. een jongere positief wordt benaderd
3. duidelijke kaders en grenzen worden gesteld
4. wordt aangesloten bij de behoeften van een jongere
5. toekomstgericht wordt gewerkt
6. ouders worden betrokken
7. vrienden worden betrokken
8. school wordt betrokken
9. ketenpartners zoals politie, gemeente, werk, wijkagent, sociaal wijkteam, worden betrokken
10. een jongere inzicht krijgt in de risico's die verbonden zijn aan zijn/haar probleemgedrag
11. er ruimte is om te oefenen met vaardigheden
12. er vaardigheden en gedragsalternatieven worden aangeboden
13. de problemen van een jongere in kaart worden gebracht
14. een jongere psycho-educatie krijgt over zijn/haar problematiek
15. een jongere informatie krijgt over het reclasseringstraject
16. een jongere in een veilige omgeving kan wonen
17. een buddy, coach of ervaringsdeskundige wordt ingezet

18. er aandacht is voor de opvoedingsvaardigheden van ouders
19. een jongere sociale vaardigheden leert
20. er aandacht is voor de dagbesteding van een jongere
21. GGZ-hulp wordt aangeboden
22. er aandacht is voor traumaproblematiek
23. er ondersteuning komt gericht op het systeem van een jongere
24. er een vriendschappelijk steunend netwerk is
25. hij/zij een prosociale plek in de maatschappij heeft

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk om:

26. iets te doen aan zijn/haar alcoholproblematiek
27. iets te doen aan zijn/haar drugsproblematiek
28. iets te doen aan zijn/haar problemen met emotieregulatie
29. iets te doen aan zijn/haar agressieproblematiek
30. het zelfvertrouwen, weerbaarheid en veerkracht te vergroten
31. aandacht te hebben voor online- en sociale mediagebruik

Vragen Delphi-ronde 3

Introductie

Beste professional,

In deze vragenlijst volgen weer beschrijvingen van de vijf profielen. Elke profielbeschrijving wordt gevolgd door een aantal uitspraken over het toezicht en de begeleiding van jongeren voor het specifieke profiel.

Uitspraken die door één of meerdere professionals als onbelangrijk zijn gescoord in de 2e ronde zijn in deze 3e ronde verwijderd. Wij leggen de overgebleven uitspraken per profiel graag aan u voor.

Per uitspraak is tussen haakjes het percentage aangegeven van professionals die de uitspraak heel erg belangrijk vinden. U kunt daarna aangeven of u het eens bent met deze professionals of dat u de uitspraak minder belangrijk vindt.

Wij willen u alvast hartelijk danken voor uw deelname!

Met vriendelijke groet,

Romie Schonewille, Ashley Parren, Ilja Bongers en Chijs van Nieuwenhuizen

Profiel 1

Jongeren in dit profiel hebben veel antisociale vrienden en een problematische vrijetijdsbesteding. Ze laten veel gedragsproblemen zien en nauwelijks stemmingsproblemen. Ze zijn trots op hun antisociale gedrag en hebben geen respect voor autoriteitsfiguren. Ze hechten daarnaast geen tot weinig belang aan onderwijs en ze spijbelen vaak. Daar staat tegenover dat, als ze naar school gaan, ze nauwelijks worden verwijderd uit de les of worden geschorst. Deze jongeren wonen vaak thuis. Bij de meeste jongeren in dit profiel is echter nauwelijks toezicht van ouders/verzorgers en worden geen regels door hen opgesteld. Het lijkt er wel op dat de ouders/verzorgers over het algemeen gewenst gedrag belonen.

Uitspraken

We willen u vragen om voor elke uitspraak opnieuw te beoordelen in hoeverre deze volgens u belangrijk is voor jongeren in dit profiel. Achter elke uitspraak staat tussen haakjes het percentage van professionals dat deze uitspraak in ronde 2 heel erg belangrijk vond.

Geheel onbelangrijk	Onbelangrijk	Enigszins onbelangrijk	Neutraal	Enigszins belangrijk	Belangrijk	Heel erg belangrijk
0	0	0	0	0	0	0

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk dat:

1. contact wordt gemaakt door de reclasseringswerker met een jongere (55%)
2. een jongere positief wordt benaderd (32%)
3. duidelijke kaders en grenzen worden gesteld (64%)
4. wordt aangesloten bij de behoeften van een jongere (41%)
5. toekomstgericht wordt gewerkt (32%)
6. ouders worden betrokken (46%)
7. vrienden worden betrokken (9%)
8. school wordt betrokken (32%)
9. ketenpartners zoals politie, gemeente, werk, wijkagent, sociaal wijkteam, worden betrokken (41%)
10. een jongere krijgt in de risico's die verbonden zijn aan zijn/haar probleemgedrag (46%)
11. er ruimte is om te oefenen met vaardigheden (27%)
12. er vaardigheden en gedragsalternatieven worden aangeboden (50%)
13. de problemen van een jongere in kaart worden gebracht (45%)
14. een jongere psycho-educatie krijgt over zijn/haar problematiek (18%)
15. een jongere informatie krijgt over het reclasseringstraject (32%)
16. een jongere in een veilige omgeving kan wonen (36%)
17. een buddy, coach of ervaringsdeskundige wordt ingezet (14%)
18. er aandacht is voor de opvoedingsvaardigheden van ouders (32%)
19. er aandacht is voor de dagbesteding van een jongere (46%)
20. er ondersteuning komt gericht op het systeem van een jongere (37%)
21. er een vriendschappelijk steunend netwerk is (37%)
22. hij/zij een prosociale plek in de maatschappij heeft (46%)

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk om:

23. het zelfvertrouwen, weerbaarheid en veerkracht te vergroten (23%)
24. aandacht te hebben voor online- en sociale mediagebruik (18%)

Volledig mee oneens	Mee oneens	Enigszins mee oneens	Neutraal	Enigszins mee eens	Mee eens	Volledig mee eens
○	○	○	○	○	○	○

In hoeverre bent u het eens met de voorgestelde frequentie van toezicht en begeleiding van een jongere in dit profiel bij de START van het jeugdreclasseringstraject?

25. 55% van professionals geeft aan dat zij elke week contact willen hebben met een jongere in dit profiel.

Profiel 2

Jongeren in dit profiel wonen over het algemeen bij hun ouders/verzorgers. Hun ouders/verzorgers staan afkeurend tegenover het antisociale gedrag van de jongeren en de jongeren zelf nemen gedeeltelijk verantwoordelijkheid voor hun antisociale gedrag. Ouders/verzorgers stellen regels op en jongeren lijken hier gehoorzaam aan te zijn. Jongeren in dit profiel drinken regelmatig alcohol maar gebruiken nauwelijks drugs. Ze hebben zowel prosociale- als antisociale vrienden en hebben in enige mate bewondering voor het antisociale gedrag van leeftijdsgenoten. Ze kunnen probleemsituaties herkennen maar zijn onvoldoende in staat om verschillende oplossingen te bedenken voor lastige situaties. Voor het oplossen van conflicten gebruiken deze jongeren eerder verbale agressie dan fysieke agressie.

Uitspraken

We willen u vragen om voor elke uitspraak opnieuw te beoordelen in hoeverre deze volgens u belangrijk is voor jongeren in dit profiel. Achter elke uitspraak staat tussen haakjes het percentage van professionals dat deze uitspraak in ronde 2 **heel erg belangrijk** vond.

Geheel onbelangrijk	Onbelangrijk	Enigszins onbelangrijk	Neutraal	Enigszins belangrijk	Belangrijk	Heel erg belangrijk
O	O	O	O	O	O	O

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk dat:

1. contact wordt gemaakt door de reclasseringswerker met een jongere (30%)
2. een jongere positief wordt benaderd (25%)
3. wordt aangesloten bij de behoeften van een jongere (25%)
4. toekomstgericht wordt gewerkt (30%)
5. ouders worden betrokken (35%)
6. vrienden worden betrokken (5%)
7. school wordt betrokken (15%)
8. ketenpartners zoals politie, gemeente, werk, wijkagent, sociaal wijkteam, worden betrokken (5%)
9. een jongere inzicht krijgt in de risico's die verbonden zijn aan zijn/haar probleemgedrag (30%)
10. er ruimte is om te oefenen met vaardigheden (15%)
11. er vaardigheden en gedragsalternatieven worden aangeboden (20%)
12. de problemen van een jongere in kaart worden gebracht (25%)
13. een jongere informatie krijgt over het reclasseringstraject (25%)
14. een jongere in een veilige omgeving kan wonen (25%)
15. hij/zij een prosociale plek in de maatschappij heeft (20%)

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk om:

16. iets te doen aan zijn/haar alcoholproblematiek (5%)

Volledig mee oneens	Mee oneens	Enigszins mee oneens	Neutraal	Enigszins mee eens	Mee eens	Volledig mee eens
O	O	O	O	O	O	O

In hoeverre bent u het eens met de voorgestelde frequentie van toezicht en begeleiding van een jongere in dit profiel bij de START van het jeugdreclasseringstraject?

17. 32% van professionals geeft aan dat zij elke week contact willen hebben met een jongere in dit profiel.

Profiel 3

Jongeren in dit profiel laten op alle levensgebieden veel risico's zien. Thuis hebben zij veel problemen: ze hebben te maken met huiselijk geweld, seksueel misbruik, mishandeling en verwaarlozing. Deze jongeren hebben vaak een kinderbeschermingsmaatregel opgelegd gekregen. Jongeren in dit profiel vinden hun eigen antisociale gedrag acceptabel, hebben antisociale vrienden en een enkeling is lid van een bende. Deze jongeren weten niet altijd wat goed of fout is. Ze lossen problemen vaak op met agressie en beoordelen het gedrag en de bedoelingen van anderen eerder als vijandig dan positief. De meeste jongeren in dit profiel gebruiken drugs, zijn vijandig naar autoriteitsfiguren en zijn impulsief. Enkele jongeren in dit profiel hebben last van stemmingsproblemen, suïcidale gedachten en sommige hebben zichzelf recent of in het verleden opzettelijk beschadigd.

Uitspraken

We willen u vragen om voor elke uitspraak opnieuw te beoordelen in hoeverre deze volgens u belangrijk is voor jongeren in dit profiel. Achter elke uitspraak staat tussen haakjes het percentage van professionals dat deze uitspraak in ronde 2 heel erg belangrijk vond.

Geheel onbelangrijk	Onbelangrijk	Enigszins onbelangrijk	Neutraal	Enigszins belangrijk	Belangrijk	Heel erg belangrijk
O	O	O	O	O	O	O

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk dat:

1. contact wordt gemaakt door de reclasseringswerker met een jongere (73%)
2. een jongere positief wordt benaderd (77%)
3. duidelijke kaders en grenzen worden gesteld (64%)
4. wordt aangesloten bij de behoeften van een jongere (59%)
5. toekomstgericht wordt gewerkt (55%)

6. ouders worden betrokken (50%)
7. vrienden worden betrokken (32%)
8. school wordt betrokken (41%)
9. ketenpartners zoals politie, gemeente, werk, wijkagent, sociaal wijkteam, worden betrokken (50%)
10. er ruimte is om te oefenen met vaardigheden (46%)
11. er vaardigheden en gedragsalternatieven worden aangeboden (64%)
12. de problemen van een jongere in kaart worden gebracht (68%)
13. een jongere psycho-educatie krijgt over zijn/haar problematiek (55%)
14. een jongere informatie krijgt over het reclasseringstraject (50%)
15. een jongere in een veilige omgeving kan wonen (77%)
16. een buddy, coach of ervaringsdeskundige wordt ingezet (46%)
17. een jongere sociale vaardigheden leert (36%)
18. er aandacht is voor de dagbesteding van een jongere (77%)
19. GGZ-hulp wordt aangeboden (55%)
20. er aandacht is voor traumaproblematiek (86%)
21. er ondersteuning komt gericht op het systeem van een jongere (59%)
22. er een vriendschappelijk steunend netwerk is (50%)
23. hij/zij een pro sociale plek in de maatschappij heeft (64%)

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk om:

24. iets te doen aan zijn/haar drugsproblematiek (55%)
25. iets te doen aan zijn/haar problemen met emotieregulatie (68%)
26. iets te doen aan zijn/haar agressieproblematiek (68%)
27. het zelfvertrouwen, weerbaarheid en veerkracht te vergroten (86%)

Volledig mee oneens	Mee oneens	Enigszins mee oneens	Neutraal	Enigszins mee eens	Mee eens	Volledig mee eens
O	O	O	O	O	O	O

In hoeverre bent u het eens met de voorgestelde frequentie van toezicht en begeleiding van een jongere in dit profiel bij de START van het jeugdreclasseringstraject?

28. 55% van professionals geeft aan dat zij elke week contact willen hebben met een jongere in dit profiel.

Profiel 4

Jongeren in dit profiel hebben internaliserende gedragsproblemen waaronder stemmingsproblemen en in enkele gevallen hebben ze suïcidale gedachten of hebben ze zichzelf in het verleden opzettelijk

beschadigd. De meeste jongeren in dit profiel gebruiken drugs, drinken bijna geen alcohol en ze hebben nauwelijks externaliserende gedragsproblemen. Enkele jongeren in dit profiel hebben te maken met zowel fysieke- als verbale mishandeling en zijn getuige (geweest) van huiselijk geweld. Een groot deel van de jongeren in dit profiel heeft een kinderschermingsmaatregel opgelegd gekregen. Jongeren in dit profiel scoren op veel items van de Ritax onbekend. Zo is vaak onbekend of zij een problematische vrijetijdsbesteding en/of antisociale vrienden hebben en dit geldt ook voor spijbelen. Jongeren in dit profiel missen een ondersteunend netwerk waardoor weinig bekend is over dergelijke risicofactoren.

Uitspraken

We willen u vragen om voor elke uitspraak opnieuw te beoordelen in hoeverre deze volgens u belangrijk is voor jongeren in dit profiel. Achter elke uitspraak staat tussen haakjes het percentage van professionals dat deze uitspraak in ronde 2 heel erg belangrijk vond.

Geheel onbelangrijk	Onbelangrijk	Enigszins onbelangrijk	Neutraal	Enigszins belangrijk	Belangrijk	Heel erg belangrijk
O	O	O	O	O	O	O

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk dat:

1. een jongere positief wordt benaderd (55%)
2. wordt aangesloten bij de behoeften van een jongere (55%)
3. toekomstgericht wordt gewerkt (40%)
4. ouders worden betrokken (30%)
5. vrienden worden betrokken (10%)
6. school wordt betrokken (25%)
7. ketenpartners zoals politie, gemeente, werk, wijkagent, sociaal wijkteam, worden betrokken (25%)
8. de problemen van een jongere in kaart worden gebracht (55%)
9. een jongere psycho-educatie krijgt over zijn/haar problematiek (40%)
10. een jongere informatie krijgt over het reclasseringstraject (30%)
11. een jongere in een veilige omgeving kan wonen (60%)
12. een buddy, coach of ervaringsdeskundige wordt ingezet (40%)
13. er aandacht is voor de opvoedingsvaardigheden van ouders (30%)
14. er aandacht is voor de dagbesteding van een jongere (60%)
15. GGZ-hulp wordt aangeboden (60%)
16. er aandacht is voor traumaproblematiek (55%)
17. er ondersteuning komt gericht op het systeem van een jongere (25%)
18. er een vriendschappelijk steunend netwerk is (30%)
19. hij/zij een prosociale plek in de maatschappij heeft (50%)

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk om:

20. iets te doen aan zijn/haar drugsproblematiek (40%)
21. iets te doen aan zijn/haar problemen met emotieregulatie (40%)
22. aandacht te hebben voor online- en sociale mediagebruik (30%)

Volledig mee oneens	Mee oneens	Enigszins mee oneens	Neutraal	Enigszins mee eens	Mee eens	Volledig mee eens
O	O	O	O	O	O	O

In hoeverre bent u het eens met de voorgestelde frequentie van toezicht en begeleiding van een jongere in dit profiel bij de START van het jeugdreclasseringstraject?

23. 59% van professionals geeft aan dat zij elke week contact willen hebben met een jongere in dit profiel.

Profiel 5

Jongeren in dit profiel laten weinig problemen en risico's zien en hebben veel beschermende factoren. Deze jongeren wonen meestal thuis, ouders/verzorgers van deze jongeren stellen regels op en de jongeren zijn daar gehoorzaam aan. Zij gaan naar school en spijbelen bijna nooit. Jongeren in dit profiel hebben prosociale vrienden of juist geen vrienden en laten weinig internaliserende en externaliserende gedragsproblemen zien. Het grootste probleem van deze jongeren betreft middelengebruik: een groot deel van de jongeren in dit profiel drinkt regelmatig alcohol.

Uitspraken

We willen u vragen om voor elke uitspraak opnieuw te beoordelen in hoeverre deze volgens u belangrijk is voor jongeren in dit profiel. Achter elke uitspraak staat tussen haakjes het percentage van professionals dat deze uitspraak in ronde 2 heel erg belangrijk vond.

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk dat:

1. een jongere positief wordt benaderd (36%)
2. duidelijke kaders en grenzen worden gesteld (27%)
3. wordt aangesloten bij de behoeften van een jongere (31%)
4. toekomstgericht wordt gewerkt (27%)
5. ouders worden betrokken (27%)
6. een jongere inzicht krijgt in de risico's die verbonden zijn aan zijn/haar probleemgedrag (32%)
7. er ruimte is om te oefenen met vaardigheden (23%)
8. de problemen van een jongere in kaart worden gebracht (23%)

9. hij/zij een pro sociale plek in de maatschappij heeft (32%)

In hoeverre is het voor jongeren in dit profiel belangrijk om:

10. iets te doen aan zijn/haar alcoholproblematiek (32%)

11. aandacht te hebben voor online- en sociale mediagebruik (14%)

In hoeverre bent u het eens met de voorgestelde frequentie van toezicht en begeleiding van een jongere in dit profiel bij de START van het jeugdreclasseringstraject?

12. 24% van professionals geeft aan dat zij tweewekelijks (1x per 2 weken) contact willen hebben met een jongere in dit profiel.

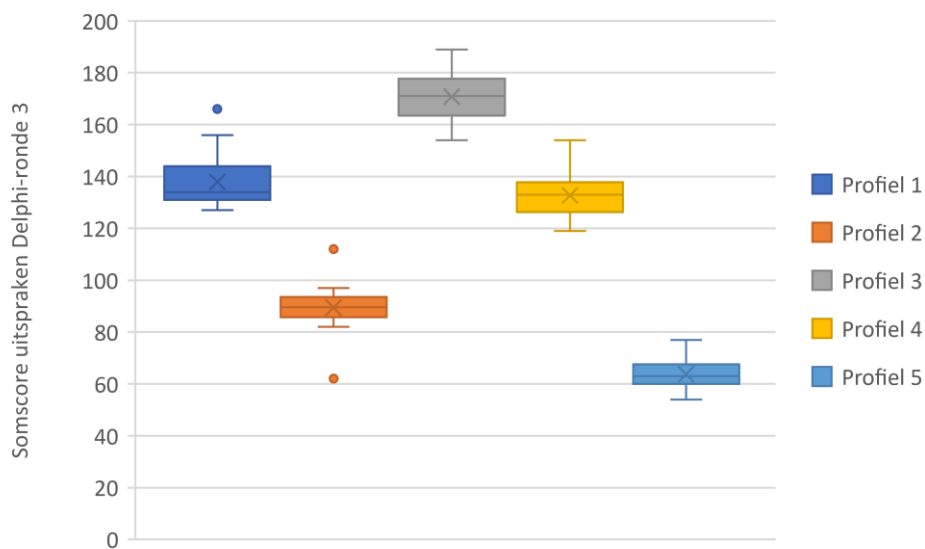

Bijlage VIII Outlier-analyse Delphi-ronde 3

Vanaf de tweede Delphi-ronde zijn, voorafgaand aan de analyses, eerst met behulp van boxplots in SPSS outliers bepaald. Na verwijdering van zowel de milde als extreme outliers is de consensus van de professionals over de uitspraken berekend. In Figuur 1 is de outlier-analyse (uitschieters) weergegeven voor de uitspraken van Delphi-ronde 3.

Figuur 1

Outlier-analyse somscore uitspraken Delphi-ronde 3 per profiel

Bijlage IX. Gecertificeerde Instellingen

De gecertificeerde instellingen bieden zowel jeugdbescherming als jeugdreclassering. In de online Delphi-studie is een expertpanel samengesteld van professionals met ervaring met jeugdreclassering. Om de validiteit en betrouwbaarheid van de Delphi-methode te waarborgen en het draagvlak voor de resultaten te garanderen, zijn experts geïnccludeerd die werkzaam zijn bij de gecertificeerde instellingen, zoals jeugdreclasseringwerkers, jeugdbeschermers en gedragswetenschappers. Medewerkers van 92% van de gecertificeerde instellingen was betrokken bij de online Delphi-methode.

De gecertificeerde instellingen in Nederland zijn:

- Bureau Jeugdzorg Limburg
- De Jeugd- & Gezinsbeschermers
- Jeugdbescherming Brabant
- Jeugdbescherming Gelderland
- Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen
- Jeugdbescherming Overijssel
- Jeugdbescherming Regio Amsterdam
- Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond
- Jeugdbescherming West Zuid-Holland, Stichting Jeugdbescherming West Haaglanden en Stichting Jeugdbescherming West Zeeland
- Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering
- Regiecentrum Bescherming en Veiligheid
- SAVE als onderdeel van Samen Veilig Midden Nederland
- William Schrikker Jeugdbescherming en Jeugdreclassering